

Левко Лук'яненко

ДЕ ТИ, ДОЛЕ УКРАЇНИ?

**Видавництво ПП «Телерадіокомпанія «К»
КИЇВ 2011**

ББК 87+63.3(4Укр)-4+84(4Укр)6
УДК 1:325.83](477)+821.161.2-94

Л37

*Присвячується Івано-Франківцям, які дали мені
можливість стати державним діячем і долучитися
до проголошення Незалежності України.*

ISBN 978-966-96734-4-2

© Л.Г. Лук'яненко

ПЕРЕДМОВА

Левко Григорович Лук'яненко – одна з найяскравіших особистостей сучасного світу, або, як він сам себе називає, просто старий козак – не перестає дивувати своїм надзвичайним талантом письменника і філософа.

Книга «Де ти, доле України?» – це останнє слово в філософії, політології та психології Української душі.

Я не впевнений, що колись буде написана праця, яка може зрівнятися з цією за масштабністю піднятих тем, глибиною психологічного аналізу людини та націй, потужною позитивною енергетикою і колосальною інтуїцією, що дозволяє автору проникати у безодню історичних процесів, глобальних катаклізмів як сивої давнини, так і сучасних політичних метаморфоз, а також віднаходити закономірності – Волю Всесвітнього розуму.

Цю книгу написано, звичайно, не за один день, але, здається, на одному подиху. Тому й читати її легко, попри те, що автор на підтвердження власних тез робить глибокі й цікаві екскурси в археологію, історію, етнографію, соціологію та філософію. Легкість прочитання зумовлена ще й тим, що праця «Де ти, доле України?» написана в традиційному напрямі української філософії – «філософії серця», яка відображає специфіку ментальної свідомості, що проявляється в яскравих емоційних формах «кордоцентризму», як методологічного принципу цілісного розуміння людини, та розкриває місце особистості в суспільстві.

«Мене в житті провадила не тільки голова, а ще оте «щось», – зазначає автор, – що спрямовувало мої думки в незвичному для мого молодого оточення напрямку, давало розуміти совітську дійсність з огляду на добро чи зло Україні та гартувало волю діяти задля її добра. Часом я до краю напружував волю, але переважно опинявся в обставинах, в яких вибір подальшого шляху не становив жодних труднощів. І мені було само собою зрозуміло, що маю робити саме це, а не щось інше».

Звернення до «серця» та перетворення його з образу на принцип філософських побудов зумовлено значенням «серця» як такого, що переборює однобічність раціоналізму та забезпечує цілісність світосприйняття.

Це є власне українським. Серце тотожне духу і душі. Завдяки йому встановлюється гармонійний зв'язок між мікро- і макрокосмосом. «Філософія серця» має давні традиції.

Ще у ХІХ ст. представник «києво-руської школи» П.Юркевич обстоював тезу, що серце є осереддям душевного і духовного життя людини, перед яким поступається розум. Тому в П.Юркевича, як і в М.Гоголя та інших українських інтелектуалів, виникли гострі конфлікти з російською інтелігенцією, наділеною раціоналістично-позитивістською ментальністю, про що свого часу писав М.Костомаров у статті «Дві руські народності».

Акцентування на методі у передмові не є випадковим, адже він дає ключ не тільки до цілісного розуміння праці Левка Лук'яненка, а й до спеціального налаштування на прочитання.

«Сторінки цієї книжки, – пише Левко Лук'яненко, – поведуть тебе не від однієї наукової істини до другої, а по довгій дорозі лихого долі України з гострим камінням та колючим терням. Я спотикався об нього й ранив тіло колючками. Проте ніколи не збивався з шляху, бо дивився не під ноги, а вперед, за обрій, на зорю, яка все була попереду й манила до себе. І вздовж усього довгого-довгого шляху у вухах бриніла пісня, як туга за рідним краєм та біль за безгланною ненькою, такою гарною та милою і такою безжально скривдженою».

Безупинна боротьба Левка Лук'яненка за власну гідність, честь нації і кожного українця впродовж усього життя, значна частина якого пройшла в «совітських» концтаборах, – наступний ключ до пізнання великого творчого доробку автора. Такою вже є доля апостолів правди і свободи поневоленої нації – поетів, письменників, філософів, істориків, що свої твори обмірковували і писали не в затишних кабінетах, не в світлых залах бібліотек, а під гуркіт канонад, у темних і вологих казематах чи на вигнанні. Саме така творча лабораторія дісталася Тарасу Шевченку, Івану Франку, Дмитру Донцову, Миколі Міхновському, Михайлу Грушевському, В'ячеславу Липинському, Юрію Липі, Василю Стусу, Василю Лісовому, В'ячеславу Чорноволу, Левку Лук'яненку...

В їхніх творах немає лукавства, компромісів із совістю і страху. Бо вони зуміли піднятися над обставинами і стати

вільними. І тільки слову таких особистостей можна вірити.

Характерною особливістю цієї праці є не філософствування на тему долі Української нації в історичній ретроспективі, вона має конкретне, навіть прикладне завдання, котре Левко Лук'яненко поставив перед собою під час її написання: як зробити Україну українською, а кожного українця – націоналістом, тобто патріотом, у вольовому, дієвому вимірі, «бо хочу бачити, – пише автор, – українців щасливими, а Україну передовою розвинутою, справедливою й моральною країною».

У цих простих, на перший погляд, словах – глибокий зміст. Адже тільки сильна, цільна, патріотично налаштована людина, серце якої б'ється в унісон із кожною клітинкою живого організму Української нації, може бути щасливою. Такий українець не блукатиме манівцями в пошуках ілюзорних ідеалів, фальшивих цінностей та примітивних задовольень. Він чітко знатиме, що робити, як реалізувати себе спільно з мільйонами таких, як він і виконати своє призначення перед Нацією.

Таким чином, Левко Лук'яненко чи не вперше в історії українського суспільствознавства, політичної філософії не лише відповідає на питання: що таке нація, націоналізм, національна свідомість і воля, а й пояснює, для чого це потрібно кожному українцеві й українській нації загалом.

Хотів би зупинитися ще на одному, чи не найсуттєвішому аспекті книги – метафізичному, тобто надчутливому способі з'ясування світоглядних питань, що не піддаються сьогодні осягненню за допомогою методів конкретних наук, адже переконаний, що без проникнення в цю тонку матерію, яку відчув автор і доносить читачеві, розуміння праці «Де ти, доле України?» буде поверховим.

Йдеться про існування інформаційного поля, яке, як зазначає Левко Григорович, «людина відчуває, бо сама включена в нього. Воно існує в ній і поза нею». Автор наводить чимало прикладів, зокрема відому історію Менделєєва, який побачив періодичну таблицю уві сні. Можна згадати ще й Вольфганга Гете та Лесю Українку, які у своїх щоденниках писали, що геніальні твори їм нібито хтось диктував «зверху»... Підтвердженням цьому є і праця Левка Лук'яненка, який оперує категоріями, поняттями, висловлює думки, які тією чи іншою мірою мали місце в творах того самого Роджерса Брубейкера, Вокера Коннора чи Ентона Смітта, які, за словами Левка Лук'яненка, він не вивчав.

А тепер підійдемо до найголовнішого: ведучи небайдужого читача, як Учитель Змієвими і Трояновими валами, битим шляхом історії України, Левко Григорович Лук'яненко намагається допомогти нам не лише зрозуміти розумом, а й відчутти серцем долю України – так глибоко, як відчуває її він, злитися з тим містичним і водночас реальним торсіонним полем, де верховодить воля Святослава, Хмельницького, Шевченка... Щоб черпати з нього звитяжний дух нашої давнини і жити сучасними перемогами.

Ігор КРАВЧУК,
магістр філософії

Ласкавий читачу!

Ми всі – народ, ми всі – одного роду.
Ми між собою – рідні і свої.
І нам Господь в дарунок дав свободу,
Та ми колись не втримали її.
Гнітили нас москвини і поляки,
І німець нашу долю обкрадав.
Ділили наші землі заїди всякі,
Привласнювали все, що Бог нам дав.
Та ми живі, бо нам судилось жити.
Коріння в нас здорове і міцне.
Нам тільки б бруд чужинський з себе змити.
Зшкребти б усе брехливе й наносне.
Нам тільки б вникнути самим у себе,
І оцінить добро, яке в нас є.
Відчутти силу від землі і неба
Й навчитися любити все своє.
Пора нам з малоросів воскресати –
Великоукраїнцями ставати час.
Бо нас родила Україна-мати
І жде пошани й захисту від нас.

*(С. Кордунова «Стернясте поле», Луцьк,
ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010).*

Якщо ти хочеш у цій книжці знайти наукові істини, тоді по-лиш її і візьми якусь іншу, наукову, книжку. Якщо ти не любиш своїх родичів, і твоє серце байдуже до цього клаптя землі, по якому ступали твої дитячі ноги, тоді передай цю книжку іншому, бо ти не зрозумієш автора, і не сколихне твоє серце його розповідь, бо все життя від юнацьких літ і до старости ним провадила одна єдина глибока і всеосяжна любов до України, якої ти не зрозумієш. А коли ця земля не байдужа тобі, тоді сторінки цієї книжки поведуть тебе не від однієї наукової істини до другої, а по довгій дорозі лихої долі України з гострим камінням та колючим терням. Я спотикався об нього й ранив

тіло колочками. Проте ніколи не збивався з шляху, бо дивився не під ноги, а вперед, за обрій, на зорю, яка все була попереду й манила до себе. І вздовж усього довгого-предового шляху у вухах бриніла пісня як туга за рідним краєм та біль за безталанною ненькою, такою гарною та милою і такою безжально скривдженою. А родився таким, що кривда викликала не сльози, а злість, в очах спалахували блискавки, і рука свербіла пошвидше вхопити меч, аби трощити загарбників і очищати рідний край від непрошених зайд.

Така психічна установка не провіщала спокійне обивательське життя. Ну й Бог з ним! Кожен – власник свого життя і має право розпорядитися ним, як сам хоче. Я вирішив його викристати за покликком козацької крові. І знаєш, Шопенгавер сказав: «Є в нас щось мудріше від голови». Так ось мене в житті провадила не тільки голова, а ще оте «щось», що спрямовувало мої думки в незвичному для мого молодого оточення напрямку, давало розуміти совітську дійсність з огляду на добро чи зло України та гартувало волю діяти задля її добра. Часом я до краю напружував волю, але переважно опинявся в обставинах, у яких вибір подальшого шляху не становив жодних труднощів. І мені було само собою зрозуміло, що маю робити саме це, а не щось інше. Може, цей крок я сам підготував своїми попередніми діями, і він був їхнім логічним продовженням, а може, віра в правильність вибору чи й сам вибір прийшов мені зі сфери думки від тих Великих синів України, продовжити справу яких я поставив за мету свого земного життя? У такому разі це є те, про що Шопенгавер сказав у вище наведеному реченні. Він каже: «Є у нас...». У кого це «у нас»? Гадаю, що відповідь на це питання важлива, і вона полягає в поділі людей на тих, хто зумів прислухатися до самого себе, до свого ества та його призначення в житті, й тих, хто за щоденним брязкотом навколишнього життя не зумів прислухатися до своєї душі й почути зверху про своє призначення. І я сказав собі: «Не шукай, чоловіче, легкого шляху в житті, бо він може виявитися чужим. Шукай, знайди свій шлях на рідному українському полі й тоді станеш особистістю!»

Навіщо я пишу оце? Бо хочу бачити українців щасливими, а Україну – передовою, розвинутою, справедливою й моральною країною.

А що таке щастя, як його розуміти? Що таке щаслива людина? Ось формула щастя: щастя – це співвідношення між уявним (бажаним) життям і життям реальним. Що ближче реальне

до уявного (бажаного), то щасливіша людина і, навпаки, що далі одне від другого, то нещасніша людина. У такому визначенні щастя цілком суб'єктивне. І це справді так. Людина – окрема індивідуальність, тому кожен має своє уявлення про самого себе, свою мету і свій ідеал доброго життя. Для одного, з козацькою вдачею і почуттям відповідальності за долю нації, боротьба за українську державність є належною сферою реалізації своєї особистої сутності, мети свого життя. Козак, що сів на коня і взяв шаблю в руки, щоб бити ворогів, у той же момент припускає, що і він може згинуть в бою. Це припущення його не зупиняє, можливість смерті його не лякає, бо свободу нації поціновує вище особистого життя. Успіх у бою приносить йому почуття найвищого щастя. Хтось бачить своє щастя в іншому способі життя, і козакування його зовсім не приваблює.

Що ж до розвою нації, то, очевидно, воно полягає в наявності умов для розмноження, здобуття освіти та розвитку природних здібностей і талантів членів нації та забезпечення культурного й духовного розвитку, досягнення високого рівня міжнародної конкурентоспроможності. Такі умови нація може собі забезпечити тільки тоді, коли вона створила свою незалежну державу, отже, своя держава – перша й найнеобхідніша умова для щасливого життя нації. Це банальна, сама по собі зрозуміла істина. Про неї не слід би й писати, коли б не очевидний факт, що в сучасній Україні не тільки частка громадян московської національності, але й частка зрусифікованих і зденационалізованих українців ставлять під сумнів благо здобуття Україною державної самостійності. Сумно, що комуністична тиранія геть чисто вбила в них почуття національної гідності, вони зреклися шани до могил своїх дідів-прадітів і готові називати себе совітськими людьми. А вони ж українського роду, і не годиться їх списати в чужинці.

Нотатки про мову книжки

– Для української мови характерні активні речення, а для московської – пасивні, того я схильний до активних речень.

– Термін «московський», «москвинський». Московщина, Московія існували до XVIII сторіччя. Московське князівство Петро I наказав називати Руссю. Отже, первинні назви походять від слова Москва. Московити українське слово Русь перетворили в Росію. Це сталося в добу перетворення Московщини (Великого Московського князівства) в імперію. Отже, Росія –

це власне Московщина плюс її колонії. У кінці ХХ сторіччя відбулася перша стадія дезінтеграції Російської комуністичної імперії. З початком ХХІ століття відбувається швидке нагромадження національно-визвольних сил, що призведе до другої стадії дезінтеграції Російської імперії. Автономні республіки, краї й округи вийдуть з-під влади Москви, і Московщина перетвориться в національну державу московитів. Термін «Росія» як назва імперії втратить політичну основу, і московити, звільнившись від імперського тягара, повернуть своїй країні етнічну назву Московщина чи Московія. Розуміючи такий процес як історично неминучий, я й уживаю ці назви як іманентно правильні. Чи не ранувато? Гадаю, що ні. Бо ж варто заглядати трохи вперед, у майбутнє, щоб його реалії не захопили зненацька.

О, Дажбоже наш!

Допоможи мені байдужих зацікавити, холодних розігріти й пробудити в їхніх душах цікавість до нашої землі й неба, до життя рідного роду племені, щоб за історичний подвиг українців їхні серця наповнювалися гордістю, а національне лихо витискало з їхніх очей сльози. Наповни живі колоди любов'ю й енергією і пов'яжи їх з духом славних пращурів та дай натхнення продовжувати їхні великі діла!

Я розраджую людей, а самому як тяжко буває! Я не знаю жодних хитань чи вагань, а очі дивляться навколо і помічають відступ українства. Чого, чого? Я так багато казав і писав, так багато вкладав свою душу в їхні серця, а вони не сприйняли мого тепла. Чом не люблять землю, по якій ходять, чом не бачать краси навкруги? Чом зневажають мову своїх бабусь, намагаються цвенькати по-московському? Чого не люблять своє? Чого чуже їм здається кращим? О, наївні! Мабуть, треба побувати в чужому краї, щоб полюбити свій?

ГЛАВА I З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ

Мрія і дійсність. Тікання від себе. Як двом подолати двадцятьох? Космос

Мрія і дійсність

Шановний друже,
зупинись,
навколо себе озирнись,
спитай себе:
нащо нас мати привела
на світ цей Божий?
Чи на те, щоб ми звисока
наплювали
на попередників усіх
землі української цієї
та й, вирвавшись з ярма чужого,
далися пройдисвітам лихим
святую землю обікрасти
й пустити жебрати у світ
шукати щастя?
А рідний край?..
Невже його любить не варто
Як матір свою?
Він же один у цілیم світі!

Ну чого воно так, ну чого воно кат
Має шанси (і Каїн, і Юда).
А заколотий брат, а запроданий брат,
А суціль споневажені люди...

*Сергій Сурмач з Криму
(газ. «Майдан Свободи», ч. 21, жовтень 2010 р.)*

А душа квилить за Україною... Так щемно, як колись від новини про смерть батька і молодшого брата... Хочеться заволати: «Боже! Чого так? Чого їх передчасно забрав від нас? О, рідна ньенько Україно, чого так тяжко в тобі людині жити? Чого твоя пречудова природня краса не проллється чистою росою на голови синів твоїх і не зробить їх твоїми щирими захисниками? Чого в їхніх душах зневіра й вічні сумніви, що штовхають на манівці шукати щастя й добра людського в інших країнах поміж чужинців?

А з глибини далекої України чи з наддніпрянської високості бринить тужлива мелодія – це бандура. Цікаво, як вона звучала сто, триста, п'ятсот років тому? Невже так само глибоко й душевно, як тепер? Її робили їх творців сухих придеснянських верб, тож якщо текстура деревини не змінилася, то й звучання бандури, либонь, теж не змінилося. Може, її рокотання проймає душу до самих п'ят саме того, що переносить до нас у її звуках душу тих наших далеких-далеких пращурів, що й могили їхні зрівняли дощі?

Вишиванку й звичай зустрічати бажаних гостей караваєм з дрібною солі на вишиваному рушникові українці перейняли від своїх трипільських прародичів. Може, й співочість успадковуємо звідти? Може, й бандура несе нашому серцеві не тільки тугу й козацьку звитягу, а й щось давніше – філософське поєднання національної душі з природою: хлюпотіння деснянської хвилі з туркотом сизого голуба, що, зливаючись у гармонії, наповнювали українську землю й формували український темперамент, світогляд, мораль і, врешті-решт, всю національну долю. Що в цьому мінялося, а що ні? У чому зв'язок нас, українців теперішніх, з нашою минувиною? IX–XIII століття – це творення і розквіт нашої Київської імперії русичів, потім крах імперії, століття боротьби і 300 років ганьби московського колоніального рабства. Отже, амплітуда історичного руху України – це рух від величч до рабства і знову до величч. Слід думати, що XXI століття – це початок піднесення України, і хай Дажбог надихне її синів на мужню боротьбу! А тим часом сумно дивитися на молоде покоління: чого воно таке непатріотичне? Чого матеріалізм і обивательські інтереси роз'їли його душу, й вона не знає високих ідеалів?

Волаю ці питання, а відповідь знаю. І від того ще тяжче на душі. Бо коли б не знав, може б поплакав та й полегшив душу. А коли знаю, то немає сліз, немає облегшення душі.

Замість сліз мозок підсовує відповідь, яка заковує почуття в клітку й формулює план діяльності на вихід із майже безвихідного становища.

Мозок каже: не буває безвихідних становищ. Вони постають як безвихідні, коли всі проблеми національної недолі брати за одну неосяжно велетенську проблему, наче коли б я задумав підняти вагу в 200 кг, коли для мене й 100 кг поза межами можливостей. Слід думати не так. Пам'ятаймо дискусію Шевченка середини XIX сторіччя з освіченими українськими інтелігентами про український буквар для народних шкіл, у якій Шевченко сказав: «Робімо малі справи, а велика сама зробиться!», тобто поширюймо серед українців ідею національної свободи, і народ вирве Україну з-під московської неволі. Далєбі, всяка велика справа складається з багатьох малих. Розділімо велику справу на малі. Кожну малу легко розв'язати, а вона ж просуває нас уперед до українського рисорджименто. Берімося до справи! А що справ вельми багато, не лякаймося, бо ж і нас багато.

Добилися свободи, а добра немає, бо немає його в людських душах. Випростай, Боже, цих зігнутих людей, дай їм душевну силу казати слова в прямому сенсі, і хай не бояться казати те, що думають. Хай зникне роздвоєність душ, і кожен стане сам собою. Розплющ їм очі, і хай побачать широкий світ і зрозуміють: немає раю на землі, а щастя знайдеш тільки в рідному краї. Тут розсердять, але й потішать, тут полають, але й допоможуть, тут ти – частина громади, а на чужині поміж людей ти самотний. Тобі ні з ким поділитися радістю чи горем, бо всі чужі, і їх не цікавить твоє життя, твої радощі і твоє горе. Полишаючи Батьківщину, ти ще не знаєш, як тяжко, як неймовірно важко бути самотнім серед людей! Коли ти сам, і навколо нікого – це одне, і зовсім інше, коли навколо тебе люди, багато різних людей, але всі так поведуться, наче там, де ти стоїш, порожнє місце – о, таку самотність перенести вельми важко! Того не один, вирвавшись зі своєї Батьківщини в американський рай, не зміг пристосуватися до нового суспільства і наклав на себе руки.

Батьківщину ніщо замінити не може. І якщо в ній погано жити, то не тікати слід від неї, а боротися, щоб стало краще. Навіть тікання від себе легше від тікання з Батьківщини.

Тікання від себе

Я ввімкнув телевізор. В екрані – славнозвісна пані Ада Роговцева. Трошки далі за нею – молодиця. Балакають між собою і нам розповідають про минуле пані Роговцевої та її чоловіка Степанкова. Виявляється, вона не Роговцева, а Роговець, і чоловік її не Степанков, а мав українське прізвище. На жаль, я чув не всю передачу і боюся щось переплутати, але зрозумів так, що в родині Роговців (як і в чоловічій родині) були люди, які боролися проти ворожої Україні влади. Чи це були вояки армії Української Народної Республіки, чи петлюрівці, чи якісь інші українські націоналісти, бозна? Ясно одне: вороги радянської влади. А радянська комуністична більшовицька влада мстила всім своїм ворогам. Позаяк рідні цих ворогів могли симпатизувати ворогові, а не владі, комуністи запровадили до своєї системи репресій таке поняття злочину, як член сім'ї контрреволюціонера (на кримінальних справах це позначалось аббревіатурою ЧС КТР). Щоб уникнути репресій, Алла Роговець стала Роговцевою, а чоловік став Степанковим. Для російського шовіністичного вуха російське прізвище звучить приємною музикою, не насторожує і не викликає підозріння. Не те що українські прізвища, які самі по собі дихають сепаратизмом і спонукають до оперативного глибшого зацікавлення біографією.

Минуло двадцять років. Незалежність України утвердилася на міжнародній арені та в головах самих українців. Поступово зменшувався страх перед поверненням московської влади над Україною з її чекістами, темними слідчими казематами й безмежними сибірськими концтабірними просторами й морозами. І тепер совітські люди починають згадувати своє українське коріння, розпитувати про історію свого роду, причини змін прізвищ, про жорстокі репресії й атмосферу загального жаху, який примусив був рятувати життя зміною прізвищ та національності. А скільки таких українців, які від постійної загрози нічних арештів, безбожних катувань і таємної загибелі в якомусь лісі без могили і хреста, змінили не прізвище, а свою душу і стали підтримувати багиг ката над Україною?!

Вони заслужили звинувачення у зраді України й вічного прокляття? Що, всі: батьки, підлітки, діти? Незалежно від конкретних обставин, у яких опинилася кожна сім'я? Хтось міг взяти зброю й воювати проти загарбників, а хто це фізично був неспроможний робити? А яка свідомість – етнічна чи національна – передувала зраді?

Може, розумніше привітати рух, що починає поволі поширюватися в демократичній незалежній Україні, а саме: пошуки свого родинного коріння?

Погляньмо, як було раніше? Комуністична імперія налаштовувала молодші покоління проти старших поколінь як носіїв буржуазної приватновласницької ідеології, яка нібито заважала швидкій побудові прогресивного соціалістичного суспільства. Пропаганда фактично навівала молодшим поколінням зневагу і ненависть до їхніх батьків і дідів та бабусь, бо наче через їхній «відсталий» світогляд і буцімто застарілі національні, культурні й звичаєві традиції та поняття, які вони принесли з капіталістичного минулого в соціалістичний лад, державі не вдалося забезпечити життєві потреби трудящих мас. Повагу до родичів комуністи замінювали повагою до передовиків соціалістичного виробництва. Розриванням почуттів родинної спорідненості імперії легше було перемішувати населення підкорених народів і здійснювати русифікаторську політику.

Нищення національних традицій так званих союзних республік, збіднювало їхню духовність і створювало видимість багатства москвинської культури, що понижувало бар'єр між імперською й національними культурами й психологічно полегшувало відмову від своїх націй і перехід у лоно великодержавної москвинської нації. З українця, литовця, грузина робилася радянська людина: без роду й племені, без любові до рідного краю, таке собі перекотиполе – гомосовєтікус.

У демократичній Україні стало можливим вивчати історію рідного краю, і в українців поступово поглиблюється цікавість до свого родоводу. В добу колоніального минулого боялися вивчати історію своїх дідів-прадідів. Вони ж могли виявитися так званими класовими ворогами комуністів, націоналістами, духовними діячами, а мо', й належали до державних службовців царської адміністрації – і це могло призвести до репресії за категорією ЧС КТР. У незалежній Україні не репресують за минулу діяльність ні теперішніх політиків, ні їхніх родичів за їхню минулу діяльність. Громадяни України перестали боятися, і поступово виникає все більший інтерес до свого родового дерева. Слабкішає комуністичний міф про більшу розумність совєтських людей супроти людей капіталістичних країн та попередніх суспільно-економічних формацій. Поволі повертається віра в розумність наших пращурів, а разом з нею – й цікавість до своїх кровних попередників. Людина незалежної України

здобуває моральну опору не в державній ідеології, а в кровній спорідненості зі своїми попередниками, не в химерній ідеї створення нової совітської етнічної спільноти (на ґрунті російської мови й москвинських звичаїв), а на основі відродження своїх рідних етнічних рис і своєї духовної культури.

Повернення колишніх українців в українство зміцнює нас.

Як двом подолати двадцятьох?

З тридцяти мільйонів загиблих у Другій світовій війні – вісім мільйонів українців.

У просторі людина не обмежена об'ємом свого тіла. Вона створює навколо себе енергетичне теплове й інформативне поля. За тепловим полем за допомогою сучасних приладів можна визначити місце перебування людини. Інформаційне поле постійно тримає людину в сполученні з інформаційними полями інших людей. Очевидячки, інтенсивність цього поля слабшає зі збільшенням відстані від людини, хоча, з іншого боку, телепатичними дослідами доведено, що думка передається моментально і на будь-яку відстань. Мабуть, тут спрацювувать різні явища. У всякому разі мене тепер цікавить спілкування людей на близьких відстанях у межах відносно доброго звукового й зорового сполучення.

Люди за інтелектом і силою волі різні. Людина з багатшим інтелектом передає іншим знання і спроможна переконати їх у чомусь. Це «щось» може стати частиною світогляду людини-приймача, проте, щоб вона діяла, необхідна воля. Воля – це психічна енергія людини, що спрямована на досягнення мети. Воля проявляється в дії. Без дії можна тільки здогадуватись про вольові здібності людини. Дія підтвердить чи спростує здогади, але тільки вона виявляє справжню силу волі. Діяпазон людських вольових потенцій величезний, починаючи ледь не від нуля, коли людина не виявляє свого ставлення ніколи ні в чому і пливе, мов тріска за водою, в людському потоці, не відстаючи від свого й не забігаючи вперед до іншого кінця шкали, в якому, кажуть, «людина крицевої волі», «крицева людина». На цьому кінці є люди, які спроможні долати величезні труднощі на шляху до своєї мети, спроможні померти, а не відступитися від раз поставленої мети.

Зрозуміло, що більшість людей мають силу волі в межах середини. Вони живуть середнім життям. В українській мові є влучне слово «пересічний», яке означає пересічних людей, які живуть,

«як усі». Їхнє інформаційне поле перебуває у стані пасивного врівноваженого випромінювання – сприйняття – як електрони у мідному дроті, що лежить на землі.

Уявімо собі групу з двадцяти таких людей. До цієї групи вривається хтось, у кого воля спрямована на досягнення поставленої мети. Він розповідає іншим сенс мети. Вони сприймають її як нову ідею, цікавляться, поглиблюють знання про неї. Випромінювач ідеї, пояснюючи її, випромінює вольову енергію. Ця цілеспрямована енергія, несучись в одному певному напрямку, збуджує нейтральні інформаційні поля двадцятьох інших осіб, вони пристають до основного стрижня, потовщують його, стають частиною спільного руху вперед. Як електрони в мідному дроті під впливом електричного заряду вишикуються в ряд і несуться вперед, так нейтральні інформаційні поля під впливом однієї «зарядженої» ідеєю й волею людини пристають до неї й несуться вперед до мети.

Воля без достатнього інтелекту призводить до сіпання в різні боки, тоді як інтелект без достатньої волі обмежується пізнанням світу без зусиль на його зміни.

Я все життя шукаю українців, заряджених націоналістичною ідеєю будувати велику самостійну Українську державу й підносити українців на вищий рівень людського розвитку. Полюбімо ж рідну землю й себе і на цьому шляху станемо непереможні!

Космос

У філософії давно існує питання, для чого існує людство. На нього є багато відповідей. Даю свою: людина і людство існують у світі для того, щоб виконувати функцію складника космічної еволюції.

Вихід людства в космос прискорить нагромадження знань. Розширення знань Сонячної системи, Галактики і всього космосу швидко зростає. Також зростає проникнення людини в мікросвіт. Космічна техніка дала можливість глибше вивчати землю, бо з космосу стало можливим бачити те, що з рівня Землі побачити неможливо. Платон згадував єгипетську плиту із зображенням неба, на якому не було Місяця. Отже, Місяць прилетів, повернув Землю, змінив полюси, спричинив в одній частині Землі відплив океанів, а в іншій частині – приплив, потоп. Тепер нагромаджено багато фактів, які, незаперечно, доводять існування на Землі цивілізації дотеперішньої. Тож сучасна цивілізація не перша, а як мінімум друга. В якому відношенні перебуває Світовий розум з історією Землі та зміною цивілізації?

* * *

Історія знає чимало людей, що мали здібність передбачати майбутнє. Незаперечний факт передбачування майбутнього спонукає до наступного міркування: коли б майбутнє не було накреслене, його не можна було б побачити. Логіка твердить: прочитати можна те, що було написано, і неможливо прочитати те, що ніколи не було написано. А коли майбутнє визначене, і провидець його пізнав, то це означає, що існує хтось, хто визначив майбутнє. Хто цей хтось? Він існує на Землі і визначає долю людини? Він існує над Землею і визначає долю націй? Він існує в космосі й визначає долю цивілізацій?

Поглиблення знань про макро- і мікросвіти все більше схиляє вчених планети до переконання про єдність цих світів, про єдність інформації, енергії та речовин. Важливий засновок: існує єдине інформаційне поле Всесвіту, загальний Всесвітній розум. Він включає живу і неживу природу. Недавні, наприклад, дослідження з водою показали, що краплина води має в собі величезну інформацію, причому вона здатна по-різному реагувати на моральні подразники доброї й недоброї суті. Різне реагування на інформацію: добре чи лихе слово свідчить, що інформаційне поле Всесвіту – живий організм. Він розпізнає добро й зло, і, як свідчать згадані дослідження з краплею води, реакція її на добру інформацію краща, сприяє добру і не сприяє злу. Отже, при всій начебто байдужості «мертвої» природи до людських почуттів Всесвітній розум у саму основу матерії (конкретно – води) заклад властивість Любови. Так виглядає, що інформаційне поле первинне щодо тіла й визначає долю людини.

Інформаційне поле Всесвіту – це не згусток Господньої волі, що з однієї точки розходить у всі куточки космосу і зверху регулює всі внутрішні мотиви діяльності «пожилців» космосу, а розсіяне повсюдно поле, що складається з автономних носіїв інформації (людина, краплина води), які перебувають у постійних інформаційних сполученнях з іншими, тоді це поле і Всесвітній розум є всюди і ніде не зосереджені у вузол.

Таке тлумачення Всесвітнього розуму забезпечує логічне пояснення наступного твердження: вірте в свої сили, навіть коли потрапили в умови, з яких наче й виходу вже немає. Складайте план виходу, дійте сміливо і впевнено, і ви вийдете з біди! Пояснення: Ви дієте в інформаційному полі. У цьому полі діє багато інших. Хтось навмисно, хтось ненавмисно спорудив перепони на вашому шляху. Ці перепони вони спорудили у формі протилежних бажань чи психічних вагань. Коли ви зосередите всі ваші

психічні сили у вузькоспрямований вольовий промінь одного сильного бажання, то, як переважно буває, інші переформують свої бажання і тим звільнять вам шлях до виходу з біди – якщо ваш шлях справедливий, і ваші думки спрямовані на добро.

Це пояснення підносить значення волі людини. З нього можна зробити гасло: як нація хоче жити, так вона й може жити. Це залежить від неї. Хай виробить ідеал свого національного життя, мобілізує сили, збереться на силі волі й рішуче діє, і жодні зовнішні перепони не зможуть їй завадити добитися своєї мети!

Леле, постає двоє «але»! Перше: провидець не може передбачити долю людини, якщо ця доля не визначена наперед, а постійно формується взаємодією різних воль у безмежному інформаційному полі Всесвіту, а ми ж факт передбачування майбутньої долі іншої людини маємо за аксіому. Друге: учені-астрономи не відмовилися від ідеї появи Всесвіту з Великого вибуху одного малого згустку матерії. Якщо ймовірно друге, тоді логічно припустити появу інформаційного поля Всесвіту, Всесвітнього розуму, що керує законами розвитку з єдиного центру.

У цьому разі долю окремої людини і долю нації слід виводити з дії волі Божої щодо окремої людини і щодо України.

Як Бог її визначив: через створення українців такими людьми, які мусили діяти упродовж тисячоліть так, як діяли, і ніяк не інакше? Чи поселив нас у такому місці земної кулі, що ми мусили прив'язатися до плуга і стати індивідуалістами, сильними особистостями, яких важко звести до купи й підпорядкувати волі провідника, якого звикли боронитися від ворогів не так спільним мечем, як сімейним хованням у лісах та ярах? Чи він визначив нам кожен наш історичний чин та імена керманів?

Існування інформаційного поля людини відчуває, бо сама включена в нього. Воно існує в ній і поза нею. У ній – бо її мозок виробляє біологічний струм, який живить її торсіонне інформаційне поле, через яке поширюється її думка в навколишнє середовище (як радіохвилі поширюються через ефір), і через яке вона сприймає інформацію від інших. Неусвідомлене сприйняття інформації приходить людині переважно в снах. У бадьорому стані людина більше сама випромінює інформацію в інформаційне поле. Варіант цілеспрямованої передачі інформації присутній у телепатії, гіпнозі. Провидець Вольф Месінг пройшов до Сталіна крізь потрійну охорону, кожного разу показуючи вартовому клапот чистого паперу, який ті сприймали за справжню перепустку.

Якщо інформаційне поле, природно, почалося з Великого

вибуху, тоді воно мало й бути морально нейтральним і однаково переносити позитивну й негативну інформації. І в такому разі йому як середовищу байдуже, чи людський рід розвивається у бік ангелів, чи, навпаки, у бік витворення жахливих потвор. Факт же, що візерунок у краплі води при доброму слові розквітає, а при слові «Гітлер» марніє, свідчить, по-перше, про сприйняття водою людських звуків, по-друге, про спроможність відрізнити добро від зла, що загалом вводить людей у зовсім новий світ, що порушує кардинально важливу етичну проблему про природню заданість переваги добра над злом.

Звідки ж тоді починається добро? Звідки зло? Відколи йде між ними боротьба, і яка тенденція, чого більше стає на Землі: добра чи зла?

* * *

Це виводить нас на гіпотезу про те, що на Землю прилетіли люди з іншої планети. Їхня ракета зіпсувалася. Вони не змогли покинути землю і почали сполучатися із землянами. Вони були добрі, а земляни – злі. А мо', й навпаки – не має значення. Від цього генами наступним поколінням передавалося або більше добра, або більше зла. Люди множилися, і по Землі розселилися племена, в яких переважало добро, а в інших переважало зло. Ясна річ, у кожної людини, як і в кожної нації, є і від добра, і від зла, того поведінка залежить від співвідношення добра зі злом. Племена перетворилися в нації, але одні з генетично зумовленою перевагою добра, а інші – зла. За кілька мільйонів років люди заселили Землю, але так і в XXI сторіччі одні є втіленням добра, а інші – зла. Легенда про інопланетян зблідла, злу націю стали вважати породженням сатани, а добру – слабкою й не зовсім пристосованою до життя поруч зі злом. Згадаймо геноцид, що скоїла в Україні Москва за 70 років чи геноцид чеченців уже після 1991 року в Чечні або напад 2009 року на Грузію.

Розвиток цивілізації веде до пом'якшення звичаїв: тепер не розважають себе боєм гладіяторів, не п'ють вино з черепів переможених воїнів, не вішають злочинців ребрами на залізний гак. Це негуманно. Але можна загнати в могилу голодом 1932–1933 років 10 млн. душ, можна євреїв і циганів ешелонами звозити в крематорії і спалювати. Можна запланувати вивезти з історичної батьківщини цілий 50-мільйонний народ у Сибір! Комуністи Китаю й Камбоджі задля утвердження комуністичної ідеї знищили десятки мільйонів своїх громадян.

Чого це стало можливим: чи того, що у генах геніяльних Лєніна, Троцького, Сталіна, Гітлера, Мао Цзе-Дуна, Пол Пота виявилася абсолютна більшість генів зла, а не добра, чи вони виявилися інформаційно такими потужними, що нав'яли свої злі, антилюдські ідеї мільйонам людей і так підкорили їх своїй волі, що люди неспроможні були протидіяти злій волі диктаторів і накоїли так багато лиха? Ба, більше: багато ж співвітчизників підтримувало таку нелюдську політику!

А чи могло бути інакше? Чи могло не бути комуністичного експерименту? Чи могла утриматися УНР, і Україна не повернулася б 1922 року в московське рабство на 73 роки?

Коли б Україна зберегла незалежність УНР, то Московія не стала б світовою потугою, і вся європейська історія XX сторіччя була б іншою. У такому разі не було б пророцтва Нострадамуса зі згадкою прізвища Гітлера та передбачення по суті точної тривалості існування імперії. Проте пророцтво було, і воно справдилося. Тож мусила Українська Народна Республіка програти війну, мусила Московська імперія перетворитися у військову грозу цілому світові, мусила через 74 роки розпастися, і мусила Україна 1991 року почати свій новий розвиток.

Воля Всесвітнього розуму втілюється в життя діяльністю людей. Людина діє розумно. Вона ставить собі мету і розробляє план життя й діяльності на її досягнення. Наприклад, Роман Шухевич з юначих років став на шлях боротьби за самостійність України. З цією думкою він поступає вчитися й одночасно вступає в ОУН. Розуміючи, що за самостійність доведеться воювати, він прилучається до організації військових вишколів у Німеччині. Організують два батальйони (курені). Аби здаватися лояльними до німецької влади, встановлюють дружні взаємини з німцем Оберлендером, який до війни жив в Україні і ставився до неї по-дружньому, залучають його до організації батальйонів, називають батальйони по-німецькому: Роланд та Нахтигаль і навчають українських хлопців військової справи. Почалася війна. Гестапо запідозрило націоналістичний дух у батальйонах, і їх виводять з України, спрямовують у Білорусію для охорони різних об'єктів. Запідозривши Шухевича в намірі вийти з підпорядкування німців і перейти в Україну, наказали арештувати Шухевича й розстріляти. Він утікає. Приїжджає до Львова й в підпільному становищі прилучається до творення Української повстанчої армії. Стає її головнокомандувачем і до 1950 року керує війною проти московських окупантів. Потрапивши в безвихідь, стріляється. Отже, людина від юначих років до кінця

життя перебувала під однією психічною установкою – боротьбою за національну свободу.

Що вело його вперед? Що давало силу долати страх, коли потрапляв у смертельно небезпечні обставини? Що давало віру, коли УПА зазнавала важких втрат? Може, щира глибока синівська любов до неньки України? Може, люта ненависть до окупантів? Може, палке бажання помсти за кривди Україні? Може, шляхетна вірність військовому побратимству? А може, він відчував інформаційне поле, далекі голоси своїх великих українських попередників-полководців і розумів свій обов'язок як Господню місію?

Хто її покладає і хто її бере на себе? Французький езотеричний автор першої половини ХХ сторіччя Едуард Шюре написав книжку «Великі посвячені». Він називає сімох: Рама... Христос. Це люди, яких Всесвітній розум посилає на Землю (чи створює їх на Землі) для того, щоб вони виконали такі великі справи, які в історії людства будуть віхами тисячоліть. Перший із них Рама. Він вивів аріїв із-над Дніпра і привів до Індії, де арійську мудрість записали у Ведах і зробили її матеріялізованим надбанням людства. І там сформувався нематеріялістичний світогляд, який мету життя бачить у (само) вдосконаленні людини. Європейська цивілізація розвинула ідеал вільної людини, але мету людини бачить у задоволенні її матеріяльних потреб і тілесних насолод.

Все очевиднішим стає те, що піднесення добробуту і водночас занепад моралі свідчать про вичерпність внутрішніх потенцій європейської християнської цивілізації і її поступовий занепад.

Ad homo – Від початку. Повернуся до варіанту створення світу із згустку матерії. Засновок.

Всесвіт почався від Великого вибуху концентрованої матерії в одній точці. Галактики розлітаються у всі боки від центру. Матерія всіх видів розширюється завдяки збільшенню відстані між електронами й нуклонами. Розгортання Всесвіту означає його ускладнення, яке можна розглядати як удосконалення. На Землі відбувається розвиток людини. Вона проникає в глибини космосу й глибини матерії, зокрема, й у пізнанні самої себе. Рвуться нитки старої родинної залежності. Множаться різні державні, міждержавні, суспільні організації, урізноманітнюються взаємини особи з ними (у них). Унаслідок розвитку цивілізації розпадається рід, атомізується сім'я. Традиційна сім'я перестала бути потребою. Підтримання життєдіяльності працездатної

людини забезпечує система охорони здоров'я, а після припинення праці – система пенсійного забезпечення. Те, що раніше забезпечувала сім'я, тепер забезпечує суспільство. Сім'я потрібна для народження дітей, але у європейців і ця потреба різко зменшується. Натомість легалізують антиприродні «шлюбні» взаємини між особами однакової статі. Християнство прищепило було людям поняття сорому. Тепер на його моральні приписи не зважають, і люди опускаються до тваринного рівня, відкритого злягання.

Послаблення родинних взаємин і зменшення сімейного спілкування відбувається з паралельним збільшенням взаємин людини з іншими суб'єктами через включення, окрім робочих взаємин, у взаємини в різних громадських організаціях і активне спілкування через мобільні телефони та незрівнянне поширення пасивного спілкування через телевізор та радіо, що несуть інформацію з усього світу.

Ця техніка людей з невеликими розумовими здібностями відучує від самостійного мислення. Позаяк потік новин безперервний, то такій людині ніколи обдумати проблеми життя, бо її пам'ять постійно зайнята сприйняттям нової інформації. Постійні споживачі ТБ і радіоінформації не вивчають історію рідного народу, не знають своїх народних пісень, танців, народної звичаєвої культури. Фактично вони себе оглуплюють, дарма що з усієї земної кулі знають, де стався землетрус, вибухнув вулкан, перекинувся автобус чи поліція арештувала групу наркоманів.

Для людей з високими розумовими здібностями нова техніка дає величезні можливості користуватися бібліотеками цілого світу, добирати й отримувати потрібні статті з наукових журналів і нагромаджувати знання з обраної сфери діяльності та порівняно швидко досягати тих вершин, на які здатен їхній розум. Це прискорює розвиток науки й техніки і разом з тим загострює суспільні суперечності. Європейські країни забезпечили високий рівень добробуту своїх громадян. Він постійно підвищувався, й очікування на підвищення стало фактором суспільної свідомості європейців. У той же час розростання бюрократичних міжнародних структур, союзницькі зобов'язання та стихійні лиха почали вимагати таких витрат, які економіка неспроможна забезпечити без деякого скорочення соціальних витрат. Маса цього розуміти не хочуть і посилюють претензії до влади.

Продуктивність праці висока, але образ бажаного життя в

очах народу ще вищий, і суперечність загострюється. Її можна зняти збільшенням годин праці трудящих. Чи погодяться вони на це?

У стародавньому Римі саме цей конфлікт інтересів, що призвів Рим до занепаду, був основним. Якщо суспільство спроможне діяти розумно, тоді воно розв'яже конфлікт. Та щоб воно було спроможне на таке, необхідна загальнонаціональна катастрофа, наприклад, програш Німеччини у Другій світовій війні. Консолідована нація програш сприйняла як програш нації, а не Гітлера, і взялася, не рахуючись ні з часом, ні з оплатою праці, прибирати руїни й відбудовувати житло та підприємства, вулиці й транспорт – весь свій національний дім. Без загальнонаціонального потрясіння не може бути спалаху патріотичного ентузіазму, бо переважають обивательські настрої. Вони спрямовані на постійне покращення життя, тобто менше націй – більше прибутків, що засадничо й веде до загострення кризи європейської християнської цивілізації. (Зауважу, що українська нація ще не консолидована, у громадян майже немає відчуття особистої відповідальності за долю нації, і того провини за різні національні біди покладаємо на президентів, дивлячись на них збоку відсторонено).

Українці – чи через те, що на східному краю європейської цивілізації, чи, може, із залишків генетичної пам'яті з арійської сивої минувшини періоду Рами, – проте явно зберігають ідеал самовдосконалення, і не у всіх душа оглухла до духовного й світлого. А чим є славнозвісний потяг українців до освіти (з якого москалі вигадали про нас глузливий анекдот), як не генетичною пам'яттю з арійської доби, що в Індії витворила філософію, яка вдосконалення людини прийняла за її мету, а в українців потяг до знань як спосіб підвищувати вміння виживати в несприятливих умовах панування чужої ворожої влади.

Наш толерантний, доброзичливий національний характер не відповідав жорстоким умовам світу. В ньому більше доброти, ніж було потрібно для витримування міжнаціональної конкуренції, того українці довго не могли відновити свою державність. Чого не вчилися в сусідів, чого не ставали такими, як вони, бо ж тоді зуміли б відстояти свою незалежність? Не змогли. А світ мінявся, і ці зміни зменшували розрив і поступово збільшували шанси на здобуття незалежності. У нашій генетичній незмінності закладена космічна роль України в еволюції людства. І витікає вона з особливостей географічного

місця формування української нації. Пані Любов Чуб наводить слова професора Києво-Могилянської академії Миколи Чмихова: «...в Україні – цікава історична місія. Тут міститься (у Подніпров'ї) одразу кілька надпотужних природних геоплазмових генераторів. Завдяки їх дії Подніпров'я у минулому при змінах епох «спеціалізувалося» на закладенні нових філософських моделей планети. Загальновідомо, що цивілізація епохи неоліту, znana зараз як трипільська, заклала філософію творчості на Землі – заняття, з якого пішла уся теперішня технологія». І далі пані Чуб каже: «Подніпровські арії епохи бронзи створили філософію глобальних закономірностей буття землян, яка є основою світогляду сучасності. І тепер на нашій Землі закладатимуться основи світогляду вже нової епохи – інформаційно-космічної. Новий світогляд шукатиме логіку земних подій у надлюдських загальнокосмічних законах. Космічне мислення вже формується в Україні. І саме закладення основ нового світогляду – ось та мета, яка має стати наріжним каменем Стратегії нашого розвитку»¹.

Пані Чуб відчуває: за нашим видимим земним життям існує світ невидимого (нав). Цей світ також живий. Він якось пов'язаний з нашим життям. Якщо існує космічна еволюція, як рух до все більшої складності й досконалості, то чого не припустити, що смерть – це перехід з нижчої (тілесної) форми до вищої (безтілесної) форми життя. Коли безтілесна досконаліша форма має якийсь вплив на нас, тілесних, а шлях людської еволюції позначений великими морально-філософськими віхами, то чого б не припустити наближення формування такої віхи тепер, як відбулося 2010 років тому. Тоді така віха прийшла в людському образі Ісуса Христа. Тепер, можливо, вона проходить через народження дітей-унікумів та поширення серед людей відчуття зв'язку з безтілесним світом? І відкриття вченими у Подніпров'ї кількох надпотужних геоплазмових генераторів чи не суголосне нострадамусовому пророцтву про те, що країна з-над Дніпра започаткує нові засади людського життя?

ГЛАВА II

ТРОХИ ІСТОРІЇ

Звідки починається наш рід? Загадка Змієвих і Троянових валів. Минуле України за царської імперії. Минуле за комуністичної диктатури. П'ять стадій національно-визвольної боротьби

Звідки починається наш рід?

Історія писана й не писана, а представлена слідами людської діяльності, свідчить, що українські племена не прийшли звідкілься на сучасну українську територію, а розвивалися тут споконвіків.

Надзвичайно цікаво пише видатний учений нашого часу академік Олексій Губко: «Тож подякуймо справжній прабатьківщині України-Руси і всього слов'янства і передусім нашим Карпатам і південним, не торканим кригою регіонам України, що вони упродовж сотень тисяч років, коли мертвотна крига сковувала наш край, виконували велику історичну місію – зберігали етнофонд нашої людності і генофонд нашої флори й фауни. І кожен раз, коли черговий льодовик відступав, швидко знову поширювали цей генофонд по всій нашій території». ***Саме завдяки цьому українська психіка є найбільш древня і розпрацьована, а наша українська культура була покладена в основу всієї індоєвропейської цивілізації, як і наша мова дала початок індоєвропейським мовам.***

А Кам'яна Могила, а Мізин! Проте музичні інструменти, браслети з місячним календарем; цифри й інші символи, що пізніше стали основними знаками ієрогліфічного письма прадавньої України, далеко не вичерпують епохальні знахідки стародавньої стоянки в селі Мізин Чернігівської області. Мізинська стоянка Коропського району на Чернігівщині, де вчені знайшли прясло з меандрами (рисками, завитками), що, на їхню думку, були календарем, черепки та величenni мамонтові бивні. З бивнів ті люди споруджували каркаси наметів, на які натягували шкури мамонтів і таким чином захищалися від морозу. Вуглецевий

вимір каже, що вік цієї стоянки 20 тис. років. Наприклад, археологічна експедиція відомих українських археологів Ф. Вовка, І. Підоплічка та І. Шовкопляса виявила тут аж 20 зображень тризуба! Отже, цей астральний знак був у наших предків справіку. Він символізує триєдність перебування Всевишнього на Землі (ліве рамено тризуба втілює Землю, праве – вологу з небес і середнє – Сонце).

Однак 20 тис. років мізинської культури далеко не визначають вік тризуба і музичних інструментів праукраїнців. У 1958–1959 рр. проф. О. Черниш проводив археологічні розкопки в с. Молодовому, що на Буковині. Було знайдено багато цікавих виробів із кісток та рогу, зокрема й різні музичні інструменти (сопілки, флейти) та тризуби. На малюнку зображена жінка з гордо піднесеною головою. На голові в неї корона (отже, жінка князівського роду). Корону вінчає тризуб. Такий сюжет часто зустрічається в стародавніх зображеннях. ***А весь приголомшувачий ефект цих знахідок полягає в тому, що стоянці в с. Молодовому майже... 45 тисячоліть (точніше: 446 000 років). Отже, тризубу принаймні 45 тисячоліть!***

Тризуб, вибитий на скелі затоки Піско в Перу, не такий давній (йому «всього» 10 тис. років). Але він вражає незмірно. По-перше тим, що його було зображено на Американському континенті (незаперечний доказ присутності праукраїнців в Америці). А потім приголомшують його розміри. Тризуб витесано на скелі з червоного граніту, і висота його... 260 метрів! Ширина зубів – 7,3 м, а глибина виїмок – 70 см. Тим-то тризуб видно з моря на відстані... 20 км, а з підвищення – на 22 км!

Цей гігантський знак було вибито для орієнтуру праукраїнських моряків, які пливли сюди за оловом. Воно було потрібне для виготовлення бронзи (спіжу) – сплаву міді й олова. Вже в VIII тисячолітті! Отже, бронзу в нас почали виготовляти не у III тисячолітті до н. д., як це стверджується в літературі, а в VIII тисячолітті!

Кам'яна могила, що біля Мелітополя Запорізької області, на якій є найдавніше, дошумерське, письмо, на десяток тисячоліть давніше, ніж Мізинська стоянка. На кілька тисячоліть ближче до нас від Мізинської стоянки починається арійська доба, трипільська археологічна культура, що була 4–5 тис. років тому. Як уважає археолог та історик Шилов, 6200 років до н.е. на українській землі була утворена перша держава Аратта. Трипільці залишили так багато залишків своєї матеріальної культури, що вчені не сумніваються в прямому розвитку української культури

з трипільських часів, убачаючи й походження сучасної вишивки в трипільській культурі.

Якими були наші пращури 5, 10, 15, 20 тис. років тому, докладно уявити, либонь, неможливо, але якщо відомі українські племена не прийшли звідкись, а розвинулися тут, тобто на українській етнічній території, зафіксованій в документах XX сторіччя, із попередньої людности, то цілком очевидно, що ми є плодом тисячолітньої безперервної еволюції поселенців мізинської стоянки та інших тодішніх стоянок в інших місцях наддніпрянської та наддністрянської території, як і сплав на межі I тис. до н.е. і I тис. н.е. українського слов'янства з іранськими племенами.

* * *

Катаклізм на Землі, що його спричинив приліт Місяця, поховав попередню земну цивілізацію і започаткував на інших теренах Землі розвиток нової цивілізації. Все більше вчених знаходять докази того, що наші пращури виробили мову, з якої пішли інші індоєвропейські мови, приручили тварин і почали хліборобство, винайшли лук і стрілу, приручили коня і навчилися на ньому їздити, винайшли колесо, що дало можливість пересуватись у просторі, вилізли з печер, збудували хати (навіть двоповерхові) та стали розселятися на широких просторах Європи та й не тільки Європи. Вони дали початок розвитку цивілізації. Це українське найдавніше коріння. Коли, проминувши історію династії Кия з походами князя Аскольда на Візантію 860 року, перейти в Несторівський літописний період, то перед нами постає процес формування 13 племен української нації: полян, сіверян, древлян, уличів, тиверців, волинян, дулібів, хорутанів (білих хорватів). Історія племен русів, бужан поки що недосліджена. Полянські, зі столицею Києвом, войовничі князі підкорюють інші племена, продовжують військові походи проти Візантії, на угро-фінійський північний схід і на схід до Північного Кавказу, створюють імперію, встановлюють ієрархію князівських уділів та черговість пересування від одного князівства до другого в напрямку першопрестольного Києва. До речі, коли б не було цього пересування, то з кожного князівства могла б утворитися самостійна держава. У всякому разі на величезній території від Дону до Дунаю могли б сформуватися 3–4 чималі слов'янські держави. Пересування князів з військовими дружинами, спільні війни з печенігами, половцями, дрібнішими іранськими племенами сприяли витворенню однієї нації. Прийняття християнства

послаблювало войовничий дух наших пращурів. Замість точити меч візантійські ідеологи вручили нашим дружинникам хрест, і київська політика на Півдні у змаганні з чужинцями програє, проте північніше за три сторіччя Київ став точкою державницького притягання русичів усієї великої території від Дону до Закарпаття.

Михайло Брайчевський пише: «У II столітті після Р.Х. в лісостеповій смузі Східної Європи формується новий величезний масив племен, археологічним еквівалентом яких була черняхівська культура (II–VII ст.). Її носіями були слов'янські племена, яких грецькі джерела знають під іменем антів і склавинів.

Анти – східна частина того масиву – займали лісостепову Наддніпрянщину, південь Волині, Поділля, Прикарпаття, Галичину – тобто майже весь український Лісостеп. Склавіни були західними сусідами антів і заселяли Південну Польщу та Східну Словаччину до Грону»². І далі: «Антське об'єднання було розбите аварською навалою, але на його місці досить скоро з'являється нове історичне утворення, що дістало назву «Русь»³.

Як писав М. Брайчевський: «Етнічний розвиток Русі йшов за схемою: анти – початкова Русь VI–VII ст. – Київська Русь IX–XIII ст. У першій половині XI ст. від спільного стовбура відгалужується нова етнічна спільнота, що консолідується як білоруська народність. Її територіальною основою була Полоцька, Смоленська та Псковська землі, а етнічним підложжям (субстратом) – переважно балтські племена, що зазнали слов'янізації в часи зарубинецької (II ст. до Р.Х. – II ст. після Р.Х.) та київської (II – V ст. після Р.Х.) культури.

У середині та другій половині XII ст. відбувається аналогічний процес етнічної асиміляції фіно-угорського населення Надволжанщини в ході слов'янської колонізації північно-східних земель (Ростовської, Суздальської, Муромської, Рязанської). Ці землі послужили територіальною основою формування російської народності...

Генетичною базою формування українського народу залишилася отой загальноруський стовбур у просторових рамках колишніх антських (полянських), древлянських та почасти – сіверянських земель»⁴.

Нормальний розвиток української державности й етногенези українців обірвала татаро-монгольська навала, захопивши і зруйнувавши Київ 1240 року. Галицько-Волинське князівство зберігає самостійність, але й воно під ударами татар і ляхів поступово занепадає.

У XIV столітті з'являється Литовська держава, яка розширюється за князів Гедимина й Ольгерда. Під керівництвом князя Витовта вона розбила татар на Правобережній Україні й дійшла до самого Чорного моря. Державною мовою цієї литовської держави була староукраїнська. Трималася вона на феодальному визиску українських і білоруських селян. Несправедливість викликала заворушення, і в кінці XV на початку XVI сторіччя на пониззі Дніпра виникає козацтво. Литовська шляхта зближується з польською, 1569 р. укладають Люблінську унію про створення спільної держави під назвою Річ Посполита, в якій Литва поступово перетворюється на молодшого варшавського партнера. Процес творення української нації ще більше загальмувався, бо немає єдиного державного центру, а духовний центр – Київ – поступово слабшає.

З півдня нападають татари, причому це така велика сила, що здужає по східних кордонах України просуватися аж до Москви. На Правобережжі – литовці. Вони ніби по-дружньому ставляться до українців, проте вони – все-таки чужа влада. На північному заході закорінюються поляки, на південному заході – турки, а Закарпаття опинилося під мадярами.

Важко захищати землю, що звідусіль відкрита. А втім, національний інстинкт самозбереження шукає організаційних форм боротьби проти загарбників. Такою формою виявилось козацьке лицарство. Коли після Люблінської унії посилюється просування поляків у Лівобережну Україну, то, відповідно, частішають козацькі повстання, і вони стають все масовішими. Після Хмельниччини посилюється наступ москалів на Лівобережжя, а з XVIII сторіччя – й на Правобережну Україну. Це ускладнює консолідацію племен у націю. І хоч племінні межі стерті, але відсутність свого державницького центру орієнтує різні частини України в різний час у різні боки.

Процес політичної консолідації і формування нації, почавшись за київських князів, ніколи не мав сприятливих умов для вироблення однакового розуміння найважливіших проблем життя нації й держави. І в цьому головна відповідь тим, хто сьогодні в розпачі питає: «І що ми за народ такий, що завжди йдемо один до лісу, другий до біса?» З одного боку, в генетичній пам'яті зберігається кийвоцентричне мислення на всіх етнічних українських землях, а з іншого – немає відчуття кровної спорідненості та родинного потягу один до одного. Послабшало відчуття спільності історичної долі, окрім одного, щоправда, найголовнішого – необхідності своєї української соборної держави. В усьому іншому щодо

державотворення погляди різні. І коріння цієї несуголосности в незавершеності етногенезу нації. У XX сторіччя Україна ввійшла в стані тої ж незавершеності формування нації.

* * *

Жовто-блакитна мрія про відродження своєї держави з XIII сторіччя гріє патріотичні серця і часом спалахує яскравим світлом повстань. Часом затухає і ледве жевріє. Якимось дивним чином нація народжує із себе ідеалістів, що, всупереч обивательському середовищу, почують із глибин віків шостим почуттям клич минулих славних лицарів, сприймуть його як наказ взяти в свої руки із їхніх рук естафету боротьби за свободу, понести вперед і передати наступному поколінню. Не народу – «ні!» А комусь із тих ідеалістів, кому дано через космічне інформаційне поле почути голос України як власну земну місію задля виконання Господньої волі.

І все ж називати українською нацією народ русичів IX–XIII сторіччя, що формувався з відомих племен, означає переносити пізніше історичне поняття на реальності попередньої епохи, означає стиснути час і абстраговано перескочити цілу окрему добу, добу Руси, русичів.

Як писав Е. Вілсон: «Назва «Русь» як спільна для всіх східнослов'янських племен, що перед тим мали різні назви, зафіксована, починаючи з 860-х рр., у літописах, а також у торговельних угодах з іншими державами, наприклад, угодах з Візантією 911 та 944 років»⁵.

Назва «Україна» вперше в літописах згадана 1187 року (щодо Переяслава) та 1189 року (щодо подністрианського Поніззя), 1213 року (щодо Забужжя).

Національна пам'ять видобула з минулого цю назву, коли інстинкт національного самозбереження хотів відгородити свій край від північно-східного сусіда, який, привласнивши нашу назву «Русь», став використовувати її для підкорення нашого краю.

Загадка Змієвих і Троянових валів.

За підрахунками вчених, археологів та істориків, довжина Змієвих (Троянових) валів становить близько 2 тис. км, висота – 12 м і підложжя – від 10 до 30 м. Вали збудовані з дерев'яних дубових зрубів (каркасів – кліток), у які засипали землю і з боків насипали землю та обкладавали дерном. Дерев'яні зруби з дубових колод були високі й широкі. У земляному валу вороже

військо легко могло прокопати прогаліни для проходу війська, а дерев'яний зруб, який весь засипаний землею, розкидати зовсім нелегко.

Об'єм будівельних робіт вражає: це мільйони кубометрів твердого дерева і ще більше кубометрів землі.

Коли збудували ці вали? Учені досліджують вік валів методом вуглецевого аналізу. Добувають різні часові відрізки, починаючи від 1000 років дохристової ери до 1000 років Христової ери і вужче: від III століття до нашої ери до VI сторіччя нової ери. Очевидячки, є кілька причин такого величезного діапазону. Перша: вали будували довго. Не десятки, а може, сотню років. І хоч більш-менш за одним планом, але різниця в будівельних матеріалах могла давати різні результати. Друга: вуглецевий метод не настільки досконалий, щоб давати точні результати. Третя: учені мають різну ідеологію і відповідно до неї свідомо чи несвідомо витлумачують показники аналізів під бажані результати. Проте всі згодні, що скіфська доба не пов'язана з будівництвом валів.

Змієві вали збудовані для захисту від Заходу і призначені захистити Придніпров'я (Київщину, частково Житомирщину, Черкащину). Троянові вали споруджені на західному узбережжі річки Збруча. Навряд чи для оборони від західних ворогів наші прапращури будували б вали на західному березі річки, адже на випадок змушеного відступу річка становить велику перепону. Навпаки, в середні віки перед фортечними мурами копали рови й заливали їх водою, щоб створити для ворога додаткову перепону.

Кажуть, що Троянові та Змієві вали споруджені однаково, що мало б означати, що їх будувала одна держава. Де ж тоді центр держави? Коли мова йде про Змієві вали, то ясно – це Київ, столиця держави. А як щодо Троянових валів? Їх спорудили для захисту від Сходу. На Сході була Київська імперія. То чи наші пращури їх будували?

Масштаби Змієвих валів такі грандіозні, що спорудити їх могла тільки велика імперія, мобілізувавши величезну кількість людей, волів, коней та ремісників для виготовлення різних знарядь. Окреме плем'я чи союз племен, наприклад, антський, не змогли б виконати такий об'єм праці. На підставі цих обставин була висловлена думка, що Змієві вали спорудила Київська імперія для захисту від Римської імперії. І сталося це до Великого переселення народів зі Сходу на Захід. Проте, яка ж могла бути тоді Київська імперія, коли до походу імператора Аскольда на Візантію 860 року

точних дат немає, а є суцільна історична темрява? І друге: хто і від кого за Трояновими валами збирався боронитися від Сходу?

Якщо вали будували впродовж століття, то це означає, що протистояння було не між кочовими рухливими племенами чи союзами племен, а між тривалими потужними державами, імперіями. Хто вони? Очевидно: на Заході – Римська імперія, а на Наддніпрянщині – Київська. Яка? Перед династією Рюриків у нас була династія Кия (закінчилася на Аскольдові). А перед династією Кия що було? Плем'я божан (бужан) на чолі з князем Божем та воєводою Межимиром.

Знаємо старогрецьке письмо, філософію, літературу, драму, комедію, архітектуру, реформи Солона і заснування держави; знаємо римське право й імперію і нічого до пуття не знаємо зі своєї історії аж до «Повісті минулих літ» Нестора-літописця.

У чому справа? Коли б Змієві й Троянові вали спорудила велика держава, то про неї мали б знати й записати у своїх аналах доволі велику інформацію західноєвропейські держави, а цього немає. Чого в нас реально письмо починається тільки від Кирила й Мефодія в IX сторіччі? Чи був письменний імператор (князь) Аскольд, який ходив походами на Візантію 860 року, що зберігала писемність ще зі старогрецьких часів? Чи Велике переселення народів зі Сходу на Захід, яке котилося хвилями через українські терени, так поруйнувало наш край, що він втратив цивілізованість і опустився в напівцивілізований – напівдикунський стан.

У дохристиянську добу впродовж півтисячоріччя Південь України забезпечував Грецію пшеницею, а в IV–V століттях від переселення наші слов'янсько-українські племена зірвалися з наддніпрянських просторів і пішли: одні на Балкани, інші – на північний захід до берегів Балтійського моря.

Історик Йордан пише про антів і волинян VI сторіччя. На той час рух із Наддніпрянщини вже давно припинився. Чого ж немає письмових джерел від VI до X сторіччя? Як не модернізувати минулу історію? Може, історики недооцінюють швидкість еволюції і пізніший рівень цивілізаційних досягнень переносять на значну хронологічну відстань у глибину сторіч? І потім, чи не свідчить відсутність донесторових письмових джерел про ізольованість розвитку окремих територій, за якої в одних місцевостях, наприклад, Греції, Римі, було розвинене письмо та були великі досягнення в різних галузях гуманітарних наук, також математиці, геометрії, будівництві, скульптурі, архітектурі, а в інших теренах нічого цього ще не знали й жили в напівдикому стані?

Можна припускати, що Велике переселення народів, що хвилями перекочувалися по південній і середній територіях аж до лісової північної частини української рівнинної території, зруйнувало цивілізаційні досягнення слов'яно-українських племен і перервало послідовність еволюції. Що це можливе, свідчить факт із історії Франції. Римляни в 50-их роках до нашої ери завоювали Галію і поступово романізували галів, які склали етнічну основу Франції. У II сторіччі королі Франції були неписьменні, отже, римська вченість була загублена. Наприклад, донька Ярослава Мудрого Анна була письменна. 1049 року вона стала дружиною французького короля Генріха I, який був неписьменний.

У Грюнвальдській битві 1410 року об'єднаних сил проти наступу Тевтонського ордену брали участь українські й татарські війська. Розгром Тевтонського ордену припинив просування германців у слов'янські країни. Україна не має державного обличчя і діє як етнічна спільнота. З кінця XV сторіччя захисником цієї спільноти виступає козацтво. Його сила зростає в XVI й XVII сторіччях і з другої половини XVII сторіччя під проводом Богдана Хмельницького досягає відновлення національної державности, яка після поразки під Берестечком та смерті Хмельницького (від отрути московського посла Бутурліна) формується на східних теренах України в Гетьманщину. Після поразки гетьмана України Мазепи у шведсько-московській війні Україну перетворено в донора Московщини та її зміцнення. Розширення території і значне збільшення людських та економічних ресурсів активізувало чингизівську ідею розширення держави до Балтійського і Чорного морів, і цар будує столицю на крайньому Заході держави. Усі народи світу прагнуть будувати столиці в центрі своїх країн, Петро ж I-й будує її із самого західного краю. Чого? Ясно: розраховує завоювати західні держави, і тоді Санкт-Петербург виявиться не на краю держави. Трагічна поразка України в 1709 році посилила загарбницькі апетити Петра I в західному напрямку. Цей напрямок загарбницької політики вимагав зменшення бар'єрів між західними народами та угро-фіно-татарським населенням Московщини, і Петро I наказує своє населення вважати слов'янами і Московщину називати Руссю (Росія). Так під дике дерево угро-фіно-татарського люду цар одним махом підвів Київське русичівське цивілізоване європейське коріння. За 4 роки до смерті 1721 року оголосив Московську державу імперією, а себе – імператором і повів наступ проти української мови, освіти й ученості. Україну ізолюють від економічних, культурних і наукових зв'язків із Заходом. За імператриці Катерини II 1764 року скасо-

вують Гетьманщину, 1768 року російське військо підступно арештовує гетьмана Максима Залізняка й козацьку старшину й допомагає полякам розбити гайдамаків, 1775 року царат розгромив Запорізьку Січ, 1783 року запровадив кріпаччину. На Полтавщині в селі Турбаях та навколишніх селах відбулося повстання. Воно встановило свою громадську владу, що тривала 4 роки. 1793 року царат його подавив.

З метою вбити свободолюбивий дух українців та історичні джерела про нього 1718 року, у руслі антиукраїнської політики Петра I, московіти спалили архіви та книгозбірню Києво-Печерського монастиря, які збиралися понад 700 років. Катерина II створила комісію імперських учених, які збирали з українських монастирів і церков старовинні книги й документи і частково їх привласнили та знищили, а частково переписали й пофальшували на свій лад і повернули туди, де взяли. Мета цієї операції та ж, що і в Петра I: убити в українців знання своєї історії, як історії окремого народу і убити в нас національну визвольну ідею, зблизити нас з азіятами Московії і підвести нашу європейську культуру під угро-фіно-татарську азійчину аби, використовуючи історію європейців-русичів, самим виглядати європейцями для легшого обдурювання європейців.

Чи зацікавлені західноєвропейські держави у перегляді історії Європи?

Не вельми. Окремі вчені докопуються до істини, але на офіційних рівнях не бажають перегляду усталеного тлумачення. Воно задовольняє. Його давно виклали в шкільних і університетських підручниках, в енциклопедіях і довідниках. Давно установлена субординація духовних цінностей: італійське, іспанське відродження, розквіт французької культури, німецької філософії, англійської науки, соціології, техніки. За цією приблизною градацією середня Європа (слов'янська) поставлена на щабель нижче, а Східна Європа і Україна як її східна межа, віднесена в категорію малоцивілізованих безіменних країн зі сфери Великої Російської імперії, які не заслуговують на окрему увагу і вивчення. За століття такого підходу для середнього європейця Україна – це Russia.

Проте перегляд історії неминучий, і Україна має перші успіхи на цьому шляху. У Львові надрукували книжку Святослава Семенюка «Історія українського народу». Вона знайомить українців з прихованими сторінками нашого давноминулого. Давно доведено, що слов'яни, зокрема й українці народилися в VII ст. до н.е., а писану історію чомусь починають від князя Олега, тобто 1,5 тис. років зникають у темному небутті. Станіслав

Нестор, оглядаючи книжку Семенюка в газеті «Дух волі» № 1-3 пише: «Усе, що відбувалося над Дунаєм протягом V ст., може бути пов'язане насамперед з українцями-русинами. Плита з латинським написом... з-під Зальцбурга повідомляє: «Року Божого 477 Одоакр, король русинів... провінцію Нориків шаблею і вогнем знищили». Одоакр правив Римською імперією протягом 14 років до 493 р., тобто його проголосили імператором десь у 479 р.; уся подальша історія панування Одоакра була пов'язана з Далмацією. 493 року Одоакр вирішив укласти з Теодорихом мир і поділити з ним Італію та спільно правити, перебуваючи у Равенні. Готи не дотримували миру, а запросили Одоакра на урочисту учту і 6 березня 493 року підступно вбили його.

Про свого славного предка українці пам'ятали ще навіть XVII ст. Так, 1648 року Богдан Хмельницький звернувся до українського народу із закликом «іти слідами свого славного предка Одоакра, який 14 літ володів Римом». Ця традиція була тоді ще не настільки сильною, що коли 1657 року гетьман помер, генеральний писар Запорізького війська Самійло Зорка, стоячи над його труною, виголосив промову, в якій були слова: «Милий вождю! Древній руський Одоацере!»

Царат знищив старовинні руські хроніки і пам'ять про Одоакра, бо важко правити народом, який пишається своєю величчю.

«Мало хто з українців сьогодні усвідомлює собі той факт, що в давній Русі, крім Київської, існувала ще одна держава, а саме Велика Хорватія, засновником якої був князь білих хорватів Самослав... З розповіді Фредигара стає зрозуміло, що 623 р. Самослав об'єднав усі найближчі слов'янські племена, розбив аварів, а потім і франків, у 627 р. його обрали королем, і він правив 35 років. Найбільшою його заслугою є створення ним хорватської імперії, тобто Великої Хорватії від Кедан та Краківця у Чехії і до Дністра включно із Стільськом... білі хорвати в Карпатах трансформувалися в русинів-українців, і сьогодні їхні нащадки представлені лемками, бойками, гуцулами і мешканцями Закарпаття⁶. «Такої кількості – підсумовує С. Нестор (огляд книжки Семенюка «Історія українського народу») – абсолютно нової для нас інформації стосовно минулого українського народу не було від часів «Історії України – Руси» М. Грушевського».

Провидці пророкують: відродження України почнеться з відкриттям і оприлюдненням нових фактів, що спростовують усталене трактування минулого розвитку і обґрунтовують інший

порядок подій та пояснюють загадку Змієвих і Троянових валів, письменність київської Анни і неписьменність паризького короля Генріха I. Моя впевненість у приході в XXI сторіччі нової концепції європейської історії заснована на іншому.

По-перше: на новітніх досягненнях мікробіології та генних досліджень, причому ці галузі знань швидко розвиваються і збільшують можливості з науковою точністю встановлювати рівень спорідненості між різними сучасними націями.

По-друге: криза християнського апокаліптичного (тупикового) світогляду виявляється у пошуках нового морального світогляду, нових джерел духовного розвитку. В Україні – це Рідна українська національна віра (РУНВіра) та її складова – язичництво (від слова «язик» – нація). Нове вчення має своє теоретичне обґрунтування у глибокій праці «Віра предків наших» Шаяна і свою капітальну «біблію» «Мага віра» пророка Лева Силенка, має молодших теоретиків і свої друковані видання. Зростає кількість язичницьких, РУНВірівських громад. Повернення від християнства до язичництва – не тільки українське явище. Його бачимо у країнах Прибалтики, в Московщині, в європейських і американських країнах.

По-третє: утвердження європейської християнської цивілізації відбулося в боротьбі проти язичницької цивілізації (народних культур різних народів). Християнство різні народні культури заміняло одним своїм світоглядом і вело до уніфікованого людства. Остаточо це йому ніде не вдалося, і в кожній країні воно змушене було піти на більший чи менший компроміс із місцевою народною духовністю (язичництвом), тим не менше його ідеал – це безнаціональна, уніфікована на християнському вченні людина. Досягненню цієї мети заважала язичницька культура, і християнські фанатики повели проти неї наступ. Знищити Парфенон в Афінах чи Колізей у Римі не можна було, але знищити капище в Києві можна. Ще легше було нищити письмові пам'ятки.

По-четверте: глобалізація нашого часу має не ідеологічне, а матеріальне походження. Вона зумовлена величезним прогресом у розвитку всіх видів транспорту та можливістю стрімкого прогресування по всій земній кулі людей та різних товарів. Товарний ринок став глобальним, і у всіх країнах громадяни користуються одягом, взуттям, автомобілями, домашньою технікою, харчами, ліками тощо з різних країн. Інтернет, скайп, мобільний телефон зробили можливим глобальний індивідуальний зв'язок.

Кінопродукція, телевізійні програми й Інтернет поширюються по всьому світу.

Однаковий одяг, взуття, побутова техніка, харчі, кінофільми, телевізійні передачі прищеплюють одні й ті ж смаки на всіх континентах, що є уніфікацією людей.

Людині дорога її індивідуальність, бо вона має не тільки свої фізичні й психічні особливості, що дісталися їй від народження, але й багато того, що здобула своїми стараннями, навчанням, працею. Своїми індивідуальними рисами вона дорожить, гордиться і утверджує себе серед ближніх чи й у всій країні. Прагнення добитися визнання, слави чи влади – це те, що примушує художника, письменника, винахідника, конструктора, архітектора, скульптора чи політика не рахуватися ні з часом, ні з труднощами і спрямовувати всі свої сили й енергію для створення «найкращого» твору, «найкращої» машини, скульптури... У цьому сенс життя. Відберіть у творчої людини можливість творити, і ви відберете в неї сенс життя. Прагнення до самоутвердження шляхом перемоги у змаганні – це двигун людського прогресу.

Тож навала однакових костюмів та інших матеріальних предметів, що знеособлюють людину, штовхає її до виходу з-під уніфікаційної християнської ідеології до національних духовних джерел. Відмовитися від стандартних предметів побуту неможливо, бо вони зручні й доступні, хоч і тут кожна людина шукає способів мати щось своє, особливе, не таке, як в інших, проте ці побутові справи її не задовольняють, і вона шукає собі більшої духовної свободи і знаходить у поверненні до національних духовних джерел дохристиянської доби. Ритуально-обрядово вона – у поверненні до язичництва, РУНВіри, а гносеологічно – в пошуках історичної правди щодо того періоду, який досі є суцільною темрявою. Дописьмовий розум людини та новітні досягнення в науковому інструментарії дають можливість відповісти на питання, про які сказав вище. І відповідь на них збагатить українську націю, покаже нам вклад у розвиток людської цивілізації, звільнить українців від комплексів неповноцінності і психологічно підготує до виконання глобальної місії, про яку провіщав наддніпрянець Нострадамус.

Минуле України в добу царської імперії

Російська імперія, на відміну від деяких інших, завжди прагнула підкорені народи асимілювати й перетворити в москвитів. У цьому сенсі московський імперіалізм можна назвати всеїдним. Щодо України асиміляторська політика стала державною від царя Петра I і набула особливо системного характеру за

царювання імператриці Катерини II. 1720 року Петро I видав указ, у якому наказував, щоб «вновь книг никаких, кроме церковных прежних изданий, не печатать, а и оныя церковныя старыя книги с такими же церковными книгами справлять, прежде печати, с теми высокороссийскими печатями, дабы никакой розни и особого наречия не было»⁷.

Український демократизм із шануванням прав і вольностей завжди був небезпечний для угро-фіно-татарської чингизівської деспотії, того їхні царі, попи, генеральні секретарі й величезна зграя державного чиновництва уважно оберігали своїх підданих від проникнення українських волелюбних творів. Так, І. Діяк у праці «Українське відродження чи нова русифікація» приводить на двох сторінках список неповних акцій боротьби проти української мови⁸. За 350 років московської окупації царат видав 479 указів, циркулярів, розпоряджень, спрямованих на знищення української мови.

«У Слобідській Україні за переписом 1792 р. у чотирьох з п'яти слобідських полків (перепису п'ятого, Острогозького, полку не збереглося) нараховувалося 125 шкіл: 20 у Харківському, 25 в Охтирському, 33 в Ізюмському, 47 у Сумському. За переписом 1740 року в семи з десяти лівобережних полків існувало 866 початкових шкіл з трирічною програмою освіти на 1094 села. Школи розташовували як у козацьких слободах, так і в монастирських чи панських селах. У полкових містах і сотенних містечках могло бути і по декілька шкіл. Зокрема, у Харкові і Охтирці було по 4, в Ізюмі та Сумах по 5 шкіл. Мешканці села Межиріччя утримували на церковних дворах цілих 7 (!) шкільних хат»⁹.

Наступ царату, скасування Гетьманщини 1764 року, зруйнування Запорозької Січі 1775 року завдало найбільшого удару по українству. Хутко всі українські школи заборонили і знищили. Катерина II наказувала своїм сатрапам: «Сии провинции надлежит легчайшими способами привести к тому, чтобы они обрусели и перестали бы глядеть, как волки к лесу... Когда в Малороссии гетьмана не будет, то должно стараться, чтобы век, и имя гетьманов исчезло...»¹⁰. З XIX сторіччя освічена українська верства поступово переходить на московську мову і перестає захищати українство. Джерелом його життєвої сили є простий народ. І, слава Богу, що українців було багато. Москвитів в Україні все-таки зовсім мало: в 1800 році українці в Україні становили 90 % населення, а на Лівобережжі їх чисельність сягала 95 %¹¹.

Щоб послабити українство і прискорити зросійщення, уряд заохочував переселення московитів в Україну. Особливо, коли почала розвиватися промисловість. Приїжджі поселялися в містах і сприяли їх русифікації. Російський характер міст у другій половині XIX століття України посилювали євреї, котрі найчастіше розмовляли російською мовою.

Поразка Росії в Кримській війні 1853–1856 років яскраво показала відсталість Росії, соціальну несправедливість та великодержавне шовіністичне ставлення держави до колоній. Всюди зростає соціальна напруженість. У Європі вибухає революція 1848 року, звільнення в Росії селян 1861 року без землі, польське повстання 1863 року, замах члена «Молодої Італії» Ф. Орсіні 1858 року на французького імператора Наполеона III, 14.04.1865р. Дж. Бут убив президента США А. Лінкольна, 4.04.1866р. Каракозов замахнувся на царя Олександра II. Ідея зміни суспільного ладу терором поширилася в світі. У Росії з 1870-х років виникають терористичні групи. Найбільшою організацією в Україні була «Київська комуна», заснована 1873 року. Відома діячка народницького руху Віра Засулич стала визначною родоначальницею тероризму. 1874 року частину «Київської комуни» арештували. 20 народників заснували новий гурток «Південні бунтари», до нього ввійшли, зокрема В. Засулич, М. Фроленко, В. Дебогорій-Мокриєвич, Я. Стефанович.

Революційні гуртки, що діяли в Україні, в основному зараховували себе до загальноросійського руху, і тільки менша частина учасників сповідувала національну ідею.

У книзі «Політичний терор і тероризм в Україні» читаємо: «Зарубіжні й вітчизняні історики ведуть відлік тероризму від конкретної дати – 24 січня 1878р., коли Віра Засулич – «бойовик українофільської організації», яка пройшла відповідну стрілецьку підготовку в Києві, приїхала в Петербург і вбила градоначальника Ф. Трепова. Вина останнього була в тому, що він віддав наказ піддати тілесному покаранню «бойовика українофільської організації Омельянова (Боголюбова)»¹².

Київська група бойовиків у складі організатора терористичних актів в Україні В. Осинського, Д. Лизогуба, Г. Попка і М. Фроленка тероризм поставили на професійну основу: вони першими почали вивчати маршрути й час руху жертви, місце проживання й праці тощо. (В. Осинський – син багатого таганрозького дворянина). У 1879–1880 роках у Києві було заарештовано 157 революціонерів. На межі 70–80-років XIX століття Київ був центром тероризму і столицею

політичних процесів. З 1879 до 1882 р. тут відбулося 22 політичні процеси, а в Петербурзі – 15.

Хоча Коліївщина давно минула, проте відлуння її збуджувало патріотичні серця, плекало дух свободи й штовхало на боротьбу за волю.

1879 р. організація «Земля і воля» розкололася і утворилася «Народна воля». Для керування нею створили виконком. До нього ввійшли українці: А. Желябов, О. Михайлов, С. Перовська; уродженці України: Г. Гольденберг та С. Златопольський. Однією з провідних фігур у «Народній волі» та організації вбивства Олександра II була онука фактично останнього українського гетьмана О. Розумовського С. Перовська, а також талановита людина – М. Кибальчич.

З 1860 р. до 1900 р. у Російській імперії терористи вбили біля 100 осіб. За весь час революції 1905–1907 рр. масовий терор досяг кульмінації у серпні 1906 р. Уряд створив військово-польові суди. Жертва цих судів – Коноплянникова, яка вбила генерала Г. Міна, на ешафоті читала вірші про декабристів. Це була друга, після С. Перовської, страта жінки-терористки в Російській імперії. За період існування цих судів до страти засудили 683 особи. Загалом же терористи в період революції вбили 2691 особу і поранили 3029. До страти засудили 4680, страчено 2990 осіб.

Теоретично тероризм допускали всі, хто вважав, що саме вони або їхні покоління змінять життя на краще. Ставлення суспільства XIX століття: як радикалів, так і демократів, до тероризму було толерантним, тому що він зачіпав незначні верстви суспільства, що й сприяло його поширенню.

Революційний тероризм XIX століття в Росії мав велике значення для перетворення його на початку XX століття на одну з активних і більш ефективних форм боротьби проти самодержавства¹³.

Постає перше питання: в яких умовах тероризм можливий? Найперша умова – це присутність у суспільстві людей, які вважають, що терором можна міняти умови життя громадян держави на краще і які психічно спроможні ризикувати своїм життям задля вбивства посадових осіб держави.

Як бачимо з вище наведеної інформації, з другої половини XIX століття Україна народжувала багато самовідданих сміливих людей, що задля суспільного добра ризикували своїм життям і часто його віддавали. Можемо гордитися, що гайдамацький дух ще не згас в українській народній пам'яті.

Друге питання: наскільки і чи загалом виправданий тероризм?

Індивідуальним терором не можна змінити психологію, світосприйняття, генотип народу, тобто те, що становить цивілізаційні засади нації, наприклад, індивідуалістичний характер українців чи колективістичний характер московитів, але щодо ставлення влади до своїх громадян, то на нього терором можна впливати. І в авторитарній, і в диктаторській, і в демократичній державі багато залежить від першої особи. Є приповідка: «Почет робить короля». Далєбі, жоден король, президент не обходиться без дорадників. Вони становлять його найближче формальне й неформальне оточення, яке допомагає йому і впливає на його рішення. Проте склад цього оточення залежить від першої особи: якщо й не повністю, то величезною мірою. Оточення гетьмана Хмельницького складалося з полковників, кожний із яких сам створював свій полк. Оточення Сталіна, Рузвельта складалося по-іншому, але в кожному разі це були такі потужні особи, які втілювали в собі найповніше ідеологію й політичну мету відповідної суспільно-політичної сили. Убивство (отруєння) Хмельницького почало в Україні (в інтересах Московщини) Руїну, вбивство (отруєння) Сталіна почало в комуністичній імперії так звану відлигу. Коли б 2004 року кандидат на президента України В. Ющенко помер від невідомої отрути на його організм, то з боку національно-демократичних сил виникло б кілька кандидатів, і президентом став би Янукович.

Коли б 2011 року Януковича не стало, то, найімовірніше, державний курс в Україні не змінився би, бо Партія регіонів складається з носіїв московських політичних традицій, а для них характерно, що після зникнення першої особи настає короткий період внутрівидової боротьби за перше місце, а коли перша особа визначена, то всі їй підкоряються і не виявляють жодного опору.

Індивідуальний терор буває не тільки проти урядовців, але й на підтримку держави. Так, наприкінці 1905 року російські шовіністи-чорносотенці створили «Союз руського народу» (СРН), який боровся за царя, віру і неподільність Росії. Після захоплення влади більшовиками вони продовжують чорносотенський терор і полюють, і знищують українських інтелектуалів. У 1915–1921 роках вбили Модзалевського, Нарбута, І. Стешенка, видатного маляра, одного з фундаторів Української академії мистецтв Олександра Мурашка, видатну українську історичку Олександрю Єфименко, убили видатного композитора М. Леонтовича, видатного помолога Л. Симиренка.

Після третьої російсько-української війни і поновлення 1922 року московської окупації індивідуальний терор московських шовіністів переходить у державний терор проти цілих верств українського суспільства, набуваючи повномасштабного геноциду українців.

Минуле за комуністичної диктатури

Жовтневий переворот означав переродження православної Російської імперії в атеїстичну Російську комуністичну імперію. Після повалення царату в Росії настала демократія, і були створені Установчі збори й уряд. Він проіснував дев'ять місяців. Московщина ніколи демократії не розуміла і не мала, і всі п'ятсот років тільки душила свободу інших народів. Психологію московитів один мій знайомий однотаборник, новосибірець Сосновський висловив чіткою формулою: «Я не знаю, що таке демократія і рівність всіх перед законом. Перед вищим у державній структурі я – раб, а щодо нижчого від себе – я – деспот».

У різнонаціональному Петербурзі зуміли проголосити демократію і почали міжнародну дискусію, а коли революція покотилася в народні глибини, тоді вікові авторитарні традиції почали брати верх і сприяти приходу до влади диктаторській партії більшовиків. І не можна заперечувати, що широкому народному незадоволенню й стихійним бунтам більшовики зуміли надати ідейної спрямованості й організаційної єдності. Дивовижно: невелика партія більшовиків зуміла не піддатися державному безладдю, хаосу, анархії у величезній країні, приборкати її і від далекосхідного Зеленого клину до України проводити єдину централізовану політику. Зрозуміло: великодержавне імперське централістичне мислення самого населення створювало сприятливу атмосферу для відродження імперії, але, з іншого боку, боротьба Польщі, України, прибалтійських народів, Кавказу, Середньої Азії за вихід з-під влади Петербурга...

Пояснення знаходимо, зокрема, і в національному складі керівників більшовицької партії. Про це Олександр Биков (Лазоревський) пише: «И совсем не случайно, что при численном составе еврейского населения всего 1,1 процента от всего населения России, численность евреев в составе руководящих органов советской власти после Октябрьского переворота составляла:

в ленинском Совнаркоме – 77,2 процента,

в Наркомвоенморе – 76,6 процента,

в Наркоминделе – 81,2 процента,
в Наркомфине – 80,0 процента,
в Наркомюсте – 95,0 процента,
в Наркомпросе – 79,2 процента,
в Наркомате соцобеспечения – 100,0 процентов
в Наркомате труда – 87,5 процента.

В террористических, репрессивных и карательных органах НКВД, включая московскую и петроградскую ЧК, – 67 процентов. А в составе высшего руководства Управления концлагерей Особого назначения ОГПУ, Услон Гулаг и др. евреи составляли почти все 100 процентов – Ягода, Берман, Фирин, Коган, Раппопорт, Френкель и др. И в самом ЦК большевиков из 12 членов 9 были евреи, т.е. 75 процентов. А в целом из всего руководящего состава партийных и советских органов высшей власти в 1917–1921 гг. 545 человек – евреи, в общем итоге, составляли 447 человек, или 82 процента. Вы думаете, это были рабочие? Как бы не так! Все они – так называемые «профессиональные революционеры» – «революционная интеллигенция», выходящие из городской мелкой буржуазии.

Вот вам и «диктатура пролетариата», вот вам и «класс-гегемон», вот вам и власть трудящихся, вот вам и советская власть.

Кстати, идеологический аппарат ЦК большевиков всегда строго и тщательно скрывал от народа истинную генеалогию – еврейское происхождение семьи Ульяновых. В частности, то, что дед Ленина по матери был чистокровный еврей – выкрест – Сруль Мойшкевич Бланк, сын Мойшки Ицковича Бланка – мелкого житомирского торговца. Приняв христианство, Сруль Мойшкевич заменил имя и отчество на Александр Петрович. И фотография деда Ленина подтверждает его типично еврейскую внешность. Но дело не в этом. Еврей так еврей. Но зачем же скрывать это от народа? Снова та же узаконенная идеологическая ложь¹⁴.

Ці люди були об'єднані спільною ненавистю до християнства, спільним прагненням до світового панування, спільним досвідом використання людських слабкостей гоїв для нагромадження капіталів, підкупу владоможців та впливу на політику різних держав, спільним досвідом організації революцій і війн, спільною ненавистю до Росії, яка обмежувала жидів, і жагучим бажанням помсти. Така ідеологічно-психологічна установка робила жида самодостатньою людиною і того, отримавши конкретні завдання з керівного центру, він далі безпомилково діяв відповідно до своєї природи. Єдність ідеологічно-

психологічних установок жидівської спільноти виявлялась в однаковості дій окремих осіб незалежно від відстані між ними на Далекому Сході і в Україні, в Прибалтиці і на Кавказі.

Помста лєнінського більшовицького (жидівського) уряду була в безжальному винищенні людей. Лєнін заявляв: «Росію завоювали більшовики»¹⁷, тобто Лєнін і більшовики – це зовнішня щодо Росії сила. А коли завоювали і відчували себе владою, тоді взялися душити національно-визвольні рухи колоніальних народів і зміцнювати імперію. Щоправда на нових засадах: замість слов'янофільства – так званий пролетарський інтернаціоналізм, замість християнства – атеїзм, замість приватної власності і ринкової економіки – державна власність і централізований розподіл, замість обмеження свобод – тотальна безправність. І щодо України – знищення духовності, перетворення громадян у рабів державних підприємств, державної бюрократії та геноцид нації.

Троцький, який повторював, що без України Росія не виживе, винайшов найпродуктивніший спосіб убивати людей – голодомор, організував його в Україні і за 1921–1923 роки московські більшовики заморили голодом на смерть 3–3,5 млн. українців. Він задавався, що вони, більшовики, організують таку жорстоку диктатуру, якої ще світ не бачив. Українці через свій індивідуалізм, прагнення до виходу з-під влади Москви та закорінену прив'язаність до землі ніяк не годилися для будівництва атеїстичної соціалістичної імперії, і того їх треба було знищувати, бажано якнайбільше.

Слід признати – і я кажу це з гордістю, – що період Першої світової війни, трьох українсько-російських воєн 1917–1920 років та війни з денікінцями й поляками сприяли швидкому національному прозрінню українців. І коли московсько-більшовицька навала подужала Українську народну республіку та її державну армію, то народ не здався. Він узявся на власну руку захищатися від загарбників. Вся Україна покрилася збройними загонами. Вони були і багатотисячні, і зовсім невеликі, вони завзято воювали за свободу України до 1925 року, а окремі протрималися аж до 1930 року.

Без організації голодомору 1921–23 років Москва не змогла б придушити партизанський самостійницький рух. 1920 року голова РНК України Рокосовський (болгарин) та Берзин (латвієць), Ейдеман (жид), Потін (московит) ухвалили «Коротку інструкцію по боротьбі з бандитизмом та куркульськими повстаннями». Цю інструкцію інакше як звірською назвати не можна.

Вона запроваджувала (мабуть, уперше в світі) інститут «заложників», ігнорувала загально визнану засаду індивідуальної відповідальності і запроваджувала колективну, дозволяла обстрілювати села і навіть допускала повне їх знищення. Пункт «е ст. 8» передбачав: «Звернути серйозну увагу на практичну політичну працю на розшарування села та розмноження сексотів по селах»¹⁵.

Наступного року РНК УРСР ухвалює постанову, в якій повторює вимогу: «Зобов'язати всі військові й цивільні органи влади всіляко сприяти процесу розшарування села шляхом збільшення числа комітетів незаможних селян, посилення й поглиблення їхньої праці»¹⁶. (Про колективну відповідальність див. там само, с. 214).

Руйнували споконвічний триб життя. Народ чинив опір. Влада збільшувала війська, посилювала й розширювала репресії. Фактично війна окупаційної влади з українським народом ніколи не припинялася. Вона, було, загострювалася, було, набувала м'яких форм, але влада ніколи не довіряла народові і того за всі 70 років жодного разу не відважилася провести демократичні вибори. І мали рацію: диктатура – єдиний режим, за якого ці нелюди могли втримуватися при владі; диктатура, жорстока, тотальна – це єдиний спосіб, яким можна було втримати московську імперію від розвалу. Лібералізація московської імперії неможлива, доказом чого є порівняно недавня історія.

1975 року вождь імперії Л. Брежнев підписав у Гельсинках Заключний акт наради 35-и держав про відпущення та співпрацю в Європі. Заключний акт зобов'язав імперію оприлюднити Загальну декларацію прав людини ООН 10.12.1948 року. 2.08.1975 року в газеті «Известия» Декларацію надрукували. Цей факт опозиційно спрямовані громадяни зрозуміли як крок до лібералізації режиму, і в Москві, і в Києві, а згодом і в кількох інших республіках були створені Гельсинські групи. Через два місяці влада арештувала в Москві трьох і в Україні двох членів Груп. Звинувачення в Україні пред'явили за статтею 187-1, яка передбачала ув'язнення до трьох років. І тут сталася цікава річ. Виявилось, що три роки ув'язнення не злякали українців, і замість вибулих з'явилися нові члени. Влада арештувала чергових двох, і на їхнє місце до Групи прийшли двоє нових. Рух обіцяв перетворитися в живий безконечний ланцюг передачі прапора боротьби все новому і новому поповненню. Тоді влада перекваліфікувала «Злочин» зі статті 187-1 на статтю 62 КК УРСР, за якою призначали кару – сім років ув'язнення і п'ять

років заслання, бо коли людину судили вдруге – десять і п'ять років відповідно.

Таким чином лібералізація (призначення кари до трьох років ув'язнення) виявилася небезпечною для імперії, і вона мерцій повернулася до звичних драконтівських розправ зі своїми ідейними супротивниками.

П'ять стадій національно-визвольної боротьби

Від другого (після 1939 року) нашестя москалів у західні області України 1944 року до юридичного виходу України з-під влади Москви 1991 року відбулося п'ять стадій боротьби:

Перша – 1944–1956 рр.;

Друга стадія – 1958–1965 рр.;

Третя стадія – 1965–1976 рр.;

Четверта стадія – 1976–1988 рр.;

П'ята стадія – 1988–1991 рр.

Перша стадія – це збройна боротьба. Її очолює організація українських націоналістів. Вона поширена в західних областях, менше – на Житомирщині, Вінниччині та Київщині та ще менше – на Східному Поліссі та південному Сході. У ній політично й організаційно бачимо два періоди: до 1947 року й після 1947 року до 1956 року.

Політичний аспект: До 1947 року провід ОУН та командування УПА припускали, що між західним демократичним світом та совітською імперією почнеться війна.

Дипломатична подія: У. Черчилль у місті Фултоні (США) 1946 року виголосив знамениту промову (Фултонівську промову), в якій гостро критикував СРСР. Суцільний кордон, яким себе та країни середньої Європи, що потрапили під його владу, ізолював наглухо від вільного світу, Черчилль назвав «залізною завісою». Від Фулто-нівської промови починається так звана холодна війна, і епітет «залізна завіса» входить у щоденний лексикон дипломатії.

Керівництво ОУН, УПА цю промову Черчилля спочатку сприйняло в душі загострення взаємин Захід – Схід, проте згодом виявилася її інша суть.

УПА до 1947 року діяла загонами, куренями, тобто великими, як для повстанчої армії, формуваннями.

Невдовзі керівництво ОУН, УПА зрозуміло, що Фултонівська промова Черчилля означає переведення взаємин Захід – Схід у хронічну стадію суперечок (холодну війну), яка в гарячу війну

не переросте, отже, надій на війну немає. У такому разі необхідно поміняти всю стратегію національно-визвольної боротьби. І керівництво дії змінило.

По-перше, організували другий перехід військових частин УПА на Захід: з боями через совітсько-чехословацький кордон, з боями через Чехословаччину й Австрію в Німеччину.

По-друге, оголосили по ОУН і УПА всім воякам, що кожен, хто хворий, відчувається виснаженим, може припинити боротьбу й вийти з підпілля. Тим, хто діяв у своїй місцевості і про нього як про повстанця знає багато людей, краще їхати в східні області і там влаштуватися до праці. Хто діяв далі від свого села, і воно не знає про його повстанську боротьбу, той хай повертається до свого села.

По-третє, хай залишається в підпіллі той, хто готовий боротися до смерті.

По-четверте, розформували курені й сотні в чоти, а то й чоту ділили по два рої і наказували встановити безпосередні зв'язки з боївками ОУН.

По-п'яте, було змінено багато зв'язків, місць зустрічей, криївок, шифрів, паролів.

Другий період збройної боротьби (1947–1956).

Після вищезгаданої реорганізації в підпіллі залишилися могуті, камікадзе. 1947 року уряд УРСР звернувся до підпілля із закликом припинити боротьбу, вийти з підпілля й мирно жити, при цьому обіцяв її учасників не судити. Дехто вийшов. Їх КДБ примусив розповісти всі таємниці, вступити до «истребительного батальйона» і воювати проти своїх підпільних побратимів. Вихід з підпілля припинився. Боротьба ускладнилася. Поповнення підпілля з голодної України, що вмирала від голодомору 1946–1947 років, стало небезпечним, бо КДБ під виглядом повсталих супроти голодомору заслав своїх агентів до груп повстанців. Москва наплодила багатенно маленьких районних центрів. У кожному райцентрі розквартирували військовий гарнізон, озброєний не тільки стрілецькою зброєю, а й артилерією, яка розстрілювала окремі хати й цілі хутори.

Через густу мережу сексотів селянам важко було забезпечити повстанців харчами.

Окупанти взялися виловлювати юнаків і спрямовувати їх у Донбас. Везли їх, як свідчать розсекречені архіви КДБ, переважно не в Донбас, а на страту. Аби позбавити повстанців підтримки з боку своїх людей, Москва взялася вивозити в Сибір родичів і близьких повстанців.

Велика імперія, застосовуючи всі види зброї, зокрема танки й авіацію й десятки тисяч солдатів і врешті-решт 1956 року додала повстанський національно-визвольний рух. Вона його не перемогла, бо він не підняв білий прапор і не здався на ласку переможця. Він зтих – на полі бою ліг останній повстанець: не здався, а в бою загинув.

Це означає, що нація, яка сльозами зросила могилу свого останнього воїна народить нових борців для продовження справи загиблого сина України.

І вона – велика країна – народила в іншому кінці України продовжувача справи того останнього воїна УПА. Він – з іншого терену, прийшов з іншою концепцією, що обґрунтувала іншу стратегію досягнення тої ж мети – самостійності України.

До концтаборів потрапило тисячі націоналістів. Вони твердо стояли на своїх позиціях і становили основну силу в ГУЛАзі. У концтаборах до 1954 року карних тримали разом з політичними, і за завданням КДБ руками кримінальних убивали авторитетних політв'язнів. Політв'язні 1954 року перебили карних «паханів» і організували на зонах повстання. Політичних відокремили від карних.

Отже, друга стадія боротьби (1958–1965).

Стратегію нової боротьби за самостійність України я розробив 1958 року як програму Української робітничо-селянської спілки (УРСС). (Вона оприлюднена в книзі Л. Лук'яненка «Не дам загинуть Україні»).

Суть нової стратегії в мирній боротьбі. Добі періоду Другої світової війни відповідала стратегія збройної боротьби. Коли протистояння Московської імперії демократичному світові набуло характеру тривалої хронічної Холодної війни, усі боялися переростання її в атомну війну, і слова про мир стали дипломатичним лексиконом щоденного життя, тоді в нас слід було виробити концепцію боротьби за національні інтереси в цьому ж руслі міжнародної політики.

У минулі сторіччя українська боротьба супроти Московської імперії не знаходила міжнародної підтримки, бо імперія, як форма держави, була нормальним явищем. Навіть у період УНР Європа була поділена між імперіями, і боротьба українців за вихід з-під влади Петербурга могла цікавити якусь державу хіба з огляду на стратегічну вигоду для себе, а не з огляду на право нації на самовизначення.

Після Другої світової війни право націй на самовизначення стало основною нормою міжнародного права. Воно записане в

Статуті Міжнародного Нюрнберзького трибуналу 1946 року, в Загальній декларації прав людини 10.12.1948 року. 14.12.1960 року Генеральна асамблея ООН ухвалила Декларацію про надання незалежності колоніальним країнам і народам.

Цими документами визнана законною боротьба, зокрема й війна, за національну свободу. Того українська боротьба ОУН і УПА, як і стратегія УРСС боротьби за свою свободу, сучасна міжнародному праву. Боротьба ОУН, УПА не суперечила міжнародному праву, але суперечила світському праву, програма ж боротьби УРСС за самостійність України не суперечила світському праву – у цьому суть нової стратегії. Аргументація цієї стратегії дуже проста: Конституція СРСР (ст. 17), Конституція УРСР (ст. 14) надають Україні право виходу зі складу СРСР. Комуністична ідеологія офіційно визнає право націй на самовизначення. Міжнародне право також визнає право націй на самовизначення. Отже, боротьба за вихід України з Союзу дозволена внутрішніми й міжнародними нормами права. А з часів римського права знаємо: хто користується своїм правом, той нічийого права не порушує. Логічно: користування правом не може бути злочином.

І до створення УРСС та її програми були спроби діяти в цьому дусі. Володимир Юрків 1962 року розповідав, що в концтаборі створилася була група з кількох освічених чоловік, які вирішили писати листи в Москву діячам союзного масштабу української національності із закликом згадати своє українство і діяти на звільнення України від московського диктату. Було це десь 1957 року чи 1958 року. Один з трьох був звільнений і жив на волі, а два були в концтаборі. Після півдесятка листів їх арештували, і того, що був на волі (Юрків називав прізвище, але я забув) стратили, а два, яких взяли з концтабору, зникли безслідно.

1960 року судили були групу Ярослава Гасюка «Об'єднання». Група загалом стояла на оунівських позиціях, але практично займалася поширенням листівок і про зброю чітко не висловлювалася.

Того партія УРСС та її програма 1958 року – початок нового етапу боротьби за самостійність. І в рік арешту 1961 року УРСС та інших підпільних організацій, і арешти підпільних груп у наступні роки свідчили, що вони йшли в ідейному руслі ОУН, і хоч не всі мали зброю, але всі збиралися її добувати, того є відголоском оунівської доби, а не початком нової.

Від 1958 до 1965 року були арештовані окремі люди й групи,

наприклад, Запорізька група Володимира Савченка. Їх шістьох судили 1963 року за антисовітську агітацію і пропаганду. Вони – українці, проте не порушували національне питання, а вимагали зміни виборчої системи, щоб кандидатів на депутатський мандат могло бути більше одного та порушували інші демократичні вимоги. Люди були національно несвідомі. Національне питання диктатурою було загнане в глибини свідомості і перебувало там у вигляді туманної невиразної згадки. Його боялися, його не згадували. Про нього не гомоніли навіть з рідними. Його не вивчали й не знали. На поверхні були питання «демократії», справедливості, законності. Їх, хоч і з острахом, та обговорювали, поширювали анекдоти і таким чином іноді приходили до спільної рішучості написати листівку проти КПРС чи з вимогою демократизувати виборчу систему. У концтаборах збільшується відсоток політв'язнів-агітаторів і зменшується відсоток повстанців та тих, що засуджені за перехід на бік німецької окупаційної влади.

Третя стадія боротьби (1965–1976 рр.)

У серпні 1965 року КДБ вчинив масові арешти української інтелігенції, в основному в Києві і Львові. Це були розумні українські освічені люди. Вони розуміли національні проблеми. Вони організовували, наповнювали й поширювали самвидав, проводили літературно-художні вечори й активно поширювали патріотичні настрої. Їх жартома називали виводком славнозвісного письменника-патріота Бориса Антоненка-Давидовича. У самвидаві часом з'являлися талановиті гострі антиімперські вірші, наприклад, Василя Симоненка, Миколи Холодного. Це були приємні винятки. Славнозвісну роль зіграла праця літературного критика Івана Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»

Серед матеріалів, що їх слідчі КДБ інкримінували арештованим у серпні 1965 року, не було документа, який би ставив питання про самостійність України. Документи були на захист української мови, літератури, культури. Чекісти, звісна річ, знали: якщо українець задумується над станом мови, літератури, культури і починає розуміти московську політику як шлях до русифікації, то логікою свого духовного розвитку він неминуче прийде до розуміння суті московської політики як глибоко імперської, антиукраїнської, спрямованої врешті-решт на повне знищення українців як нації. І влада авансом не за реальні дії, а за їх можливість вилучала таких людей з українських середовищ і запроторювала в концтабори подалі від України.

І тут сталася віхова подія, якої раніше ніколи не було: КДБ

арештував активних людей, але не найголовніших! Найголовніші (Іван Світличний, Іван Дзюба, Євген Сверстюк, Іван Драч) залишилися на волі. У подальшому їх доля різна, але 1965–1966 років це означало дві знаменні події. Перше: влада зважила на світову демократичну думку, яка, завдяки українській діаспорі, знала цих людей як видатних українських інтелектуалів, і арешт їх викликав би гучні протести. Друге: залишення частини винних антидержавників на волі означало початок спадковості в українському патріотичному русі. Досі він завжди був дискретний, тепер – безперервний. Це означає початок можливості передачі досвіду від одних учасників руху до тих, хто починає.

Після арештів 1965 року були арешти 1970, 1972 років. Арештували й Світличного, Сверстюка, Дзюбу. Дзюба не витримав і розкався. Світличного запроторили в концтабір і згодом нейтралізували трепанацією черепа. Україна назавжди втратила одного з найрозумніших своїх захисників. Здається (за словами Михайла Гориня), Стус сказав: «У присутності Івана Світличного і дурень починає говорити розумні речі».

Який ідеал української самостійної держави був у шістдесятників, як вони уявляли незалежну державу?

А так, як і їхні попередники: усе має бути не так, як в окупованій Україні: замість диктатури – демократія, замість кримінальної кари за одноосібне ремісництво – свобода економічної діяльності, замість русифікації – розвиток своєї мови й культури, замість атеїзму – вільна діяльність церков, замість тотальної цензури – вільне поширення ідей та інше. Оце протиставлення свого чужому було, либонь, тим мінімумом, який знав і поділяв кожен український політв'язень та шістдесятник. Далі залежало від самої людини: кожен ідею незалежної держави поглиблював (чи не поглиблював) залежно від своєї освіти, фаху, розуму. Людина з політичним мисленням роздумувала над політичними партіями, формуванням парламенту та про залежність його законодавчої діяльності від партійних ідеологій та програм. Юрист розмірковував над роллю віча княжої доби, козацькими радами XVII сторіччя, комуністичними Совітами, та якими можуть бути ради, які повноваження можуть бути в гетьмана самостійної України, роль обивателів – виборців у формуванні законодавчої влади, місцевих рад, судової влади, гетьманських повноважень і так інше.

Усі ці міркування нагадували поділ шкіри невбитого ведмедя. Того над ними ніколи серйозно не думали і в дискусіях майже не обговорювали. На першому плані інші явища й інші думки:

імперія сильна, і вона душить Україну комплексно і всебічно, то ж як протистояти? Не в усіх галузях і напрямках, – на таке просто немає людей, – а бодай у тому, в чому є кому щось корисне робити. Москва кожного року мобілізує молодих хлопців і для служби в армії завозить на Кавказ, Далекий Схід – куди завгодно, аби не залишити в Україні. Дівчат і хлопців везуть на різні новобудови в глибинах Московщини, на перелогові землі в Казахстан. І солдат, і цих хлопців і дівчат з молодіжних бригад будівників комунізму відривають від українського ґрунту, русифікують, сприяють змішаним шлюбом і нищать як українців. Що можуть зробити шістдесятники, щоб зупинити цю антиукраїнську діяльність влади? Нічого. І того роблять те, що можуть: висловлюють незадоволення в самвидавних статтях і віршах. І, зрозуміла річ, у ближчих до себе гуманітарних сферах. А загалом кожен народився зі своїм розумом і серцем і ввійшов до національного інформаційного поля з цими певними здібностями. Вони йому притаманні. Він відповідно діє й творить і в цьому реалізує себе. Коли поета Тараса Мельничука посадили за вірші і в концтаборі примушували працювати на вібростенді, то він від того не став робітником-верстатником. Він залишався поетом. Коли поета й письменника Олексу Різниченка в концтаборі примусили працювати електриком, то думки його були зайняті пошуками виходу з примусової праці до творчості. І якщо небезпечно писати вірші, то він вивчає литовську мову й займається перекладом на українську поеми литовського поета радянської доби Марцінк'явичуса «Приречення Прометей». (Слідчі КДБ УРСР кваліфікували її як антирадянську).

Поети в зонах обдумували віршовані антисовітські листівки, письменники – прозові листівки, а політики – стратегію боротьби в теперішніх реальних імперських умовах. Образ майбутньої незалежної України непотрібно розвивати. Достатньо мати загальне уявлення. Необхідно шлях до незалежності розуміти як довгий у часі. Цей час необхідно заповнити різними сценаріями. Кожен сценарій має брати до розрахунку ворога не в спрощеному варіанті, а, навпаки, як сильного, розумного, досвідченого, і його воля до захисту імперії не менша від нашої волі розвалити її.

У відриві від історичного контексту мета українських націоналістів про відрив України від Московщини цілком утопічна. Саме історичний контекст Москву із сильною робить слабкою, а нас із слабких робить сильними.

Екзистенція

І ще один чинник – інстинкт до національної ідентифікації або мовою філософії – екзистенція.

Історичний контекст – це розвиток у часі. Як швидко слабшатиме імперія під тиском зовнішніх сил і внутрішніх обставин і як швидко зміцнюватимуться дисидентський рух у Московії та національно-демократичні рухи в так званих союзних республіках, сказати точно ніхто не зможе, отже, невідомо, коли ми станемо сильними. І того тут важливо не забути згаданий вище інший чинник українського національного життя, який є постійним і не залежить від тимчасових коливань політичної «температури», а саме: інстинкт національного самозбереження.

Після Другої світової війни у Франції набув широкого поширення такий напрямок філософії, як екзистенціалізм. Він досліджував явище нелогічної поведінки якоїсь частини французів у час німецької окупації. Німці окупували Францію і встановили жорстокий окупаційний режим. Німецькі війська швидко просуваються на Схід, висадилися в Африці, підкорили Скандинавію. Вони всюди перемагали. На півдні Франції встановився пронімецький уряд Віші, що співпрацював з німецькою владою. За таких умов нерозумно й нелогічно засновувати підпілля й воювати проти німців. Розумніше почекати й подивитися на подальший хід війни. І якщо Німеччина підкорить Свів'єтський Союз, тоді шукати способів співжиття з німцями. Якщо Німеччина програє війну, тоді німці не витримають і у Франції. У ХХ сторіччі 30-тилітня війна неможлива. Вона швидко закінчиться, і, залежно від результатів, можна буде й діяти в майбутньому, а тепер нелогічно пхати голову під німецькі кулі.

Після війни учасників Руху опору питали соціологи, психологи, філософи: чого вони ризикували життям, чого йшли проти потужного окупанта без жодної надії на перемогу? Відповіді були різні і не вельми (чи не завжди) переконливі: помститися окупантам, захистити честь Франції, не міг терпіти наругу німців, пішов у Рух, бо не міг не піти... Цю поведінку, що з обивательської точки зору нерозумна й нелогічна, пояснили присутністю в нації інстинкту самозбереження. Колективний інстинкт в інформаційному полі нації витворює напруження поля, яке, діючи на торсіонні поля одиниць, штовхає окремих людей до захисту групи (нації). У тваринному світі зауважили в поведінці деяких видів: для порятунку групи (зграї), на яку напосідають хижаки, відстає одна особина, повертається й біжить назустріч хижакам.

Нерівний бій закінчується загибеллю окремої особини, але групу врятовано.

Таким чином природа встановила ієрархію цінностей: одиниця – група. Одиниця підпорядкована групі. Її життя менш варте від вартості життя групи, того одиницею можна, треба, необхідно жертвувати задля збереження групи.

Явище самовідданості в житті спричинило у післявоєнній Франції розквіт філософії екзистенціалізму. Важливо, що біологічний інстинкт збереження роду і як моральна категорія альтруїзм у житті існує як реальність, либонь, з початку роду людського.

В українській національно-визвольній боротьбі альтруїзм став новим найбільшою чесноту в учасників руху. (Про це згадував вище).

Міркування від протилежного.

Вище я намагався показати, що етногенез української нації не завершився формуванням нації. Додам пару слів до аргументації, що її подав вище. Через відкритість нашої країни з трьох боків не було сили оборонити територію. Періодичні навали кочівників та війни сприяли перемішуванню українських племен, та через порушення державного ладу, проникнення ворогів надовго чи ненадовго на якусь частину нашої перетворення племен в націю зупинилося, посилювалися відцентрові сили і консолідація на якийсь час припинялася. Потім відновлювалася. Знову переривалася зовнішніми силами й не завершилася до ХХІ сторіччя.

Якщо українці не становлять організовану групу (націю), тоді в них ще не сформувався інстинкт національного самозбереження, отже, у них ще не сформувалося національне інформаційне поле як складова частина всесвітнього інформаційного поля (Всесвітнього розуму, через який міг надійти сигнал, імпульс від групи до одиниці про жертву життям задля інтересів групи). Неорганізована група (нація) не породить одиницю, ладну померти задля збереження групи (нації), бо ж її ще немає. Ще, власне кажучи, нізащо віддавати своє життя.

Силогізм: українці не становили організовану групу (націю), того в них не було одиниць, що помирили задля збереження нації.

А факти свідчать, що такі одиниці були. Найкращий приклад з княжої доби – це смерть чернігівського князя Михайла. А з появою козацтва і до середини ХХ сторіччя таких прикладів більше, ніж треба.

Коли ці факти становлять об'єктивну істину, тоді логічний висновок такий: українство вже за княжих часів становило організовану спільноту, об'єднану спільним інформаційним полем.

У такому разі мусимо припустити, що достатнім для жертвовного захисту може бути й об'єднання не тільки на найвищому (національному) рівні, а й на нижчих рівнях.

Провидець Нострадамус передбачив, що країна з-над Дніпра (після Великої війни з участю Гітлера, тобто в ХХІ сторіччі) принесе в світ новий дух, «зірве рутину».

Передбачити провидець міг те, що Господь спланував. Нострадамус передбачав події від свого часу (ХХІ сторіччя) в майбутнє. Проте не можна припустити, що історичні події до Нострадамуса не були визначені. Зрештою, важко заперечувати існування такого явища, отримання знання не через навчання чи людський досвід, а безпосередньо, езотеричним (позачуттєвим) способом. Як, наприклад, таке безпосереднє знання демонструють пророцтва Івана Богослова. В алегоричній формі він передбачив деякі події на дві тисячі років наперед.

Гадаю, що фактом одержання безпосереднього знання є моментальна відповідь на пропозицію перемножити шестизначне число на шестизначне. Так виглядає, що людина не множить їх у голові, а зчитує готову відповідь, що з'являється в неї перед очима.

Що означає побачити?

Це означає, що торсіонне поле Відгадувача ввійшло в зв'язок з інформаційним полем Всесвіту і прочитало там відповідь. І другий, не менш важливий висновок: Всесвітній розум проробив давно (?) всі операції зі всіма числами. І того на всі питання людей у всесвітньому інформаційному полі є готові відповіді. Треба тільки їх уміти здобути. Таблиця хімічних елементів прийшла Менделєєву вночі в закінченому вигляді – чи це не доказ реальності двох вище вказаних явищ: вирішеності всього, що людству належить відкрити, та можливість одержати знання езотеричним способом!

Спробую припустити інше.

Чи ймовірний рух іншого порядку, наприклад, такого. Хтось ставить задачу Відгадувачу перемножити двоє шестизначних чисел. Відгадувач сприйняв завдання, тобто воно пройшло через його розум. Він його повторив, щоб почати множити. У момент, коли він сприймав число й завдання, його мозок (його торсіонне поле) сполучилося із Всесвітнім розумом, який моментально розв'язав задачу і видав на його інформаційне поле результат множення, який і побачив Відгадувач.

В інформаційному полі Всесвіту, у космічному розумі інформація передається моментально, тобто швидше за поширення світла й радіохвиль, на будь-якій відстані, того в момент закінчення постановки задачі, космічний розум уже її розв'язав.

У цьому разі людство є першопричиною свого розвитку: у нього виникають думки щодо задоволення якоїсь потреби, наприклад, землю не копати лопатою, а орати плугом, і Всесвітній розум підказує, як його зробити. Цей варіант не можна прийняти з двох причин: по-перше, людьми володіють пристрасті, і коли б ці пристрасті втілювалися в життя, людство давно знищило б само себе; по-друге, тоді напрямок історичного розвитку постійно визначався б якоюсь середньою величиною (вектором) від суперечливих бажань людських спільнот і особистостей. Позаяк пристрасті міняються, то кожного разу вектор повертався у бік переважної суб'єктивно непослідовної мети. Передбачення Івана Богослова, Нострадамуса, Вольфа Месинга й багатьох інших були б неможливі, а вони ж – незаперечне явище, тому це припущення доведеться відкинути.

Знаючи це, можемо провести логічну вервечку української історії від найдавніших часів до наших днів. І те в ній, що виглядає прикрою невдачею, набуде характеру логічної закономірності, або, інакше кажучи, пропоноване тут пояснення української історії при застосуванні ізотеричного методу виявляє, по-перше, визначення національної долі Всесвітнім розумом, по-друге, незадоволення українців своїм національним шляхом. Це незадоволення витікає із трактування історії як результату діяльності своїх недосконалих керманічів та вічного бажання прискорювати розвиток подій.

Застосування езотеричного методу показує обмеженість національної волі, бо ж знаємо, що Всесвітній розум небайдужий до нашої нації, та що він доручив нам «принести новий дух, зламати рутину». Розуміння цього призначення має велике значення, бо спонукає прийняти задану ним швидкість розвитку, узгодити національне бажання з вищим часом і недорікати своїм керманічам за те, що вони не змогли до 1991 року зробити Україну незалежною державою – вони нездужали змінити те, що від них не залежало.

Тепер Україна проходить період трансформації від українця – раба колоніальної доби до українця – особистості вільного суспільства. Ця трансформація – духовний і моральний вишкіл, що готує українців до цивілізаційної місії дати світові «новий дух і зламати рутину».

Скільки років потрібно для трансформації й вишколу? І що означає «трансформація»? Може, це зміна покоління: відмирання старшого покоління (комуністичних рабів) та прихід у життя покоління вільних людей, що не мають на рівні підсвідомості страху за необережно сказане слово, і присутність власної думки та відкриті їй відстоювання має за позитив, а не симптом звихненого антисупільного розуму?

А може, швидкість підготовки нації до виконання космічної місії покладена на саму націю і залежить від того, як швидко вільні духом допоможуть зазомбованим звільнитися від проімперських комуністичних догм і страхів і відчуті себе вільними людьми? У такому розумінні є певний сенс, бо ж людина є активна істота, і вибір шляху завжди за нею. Те ж можна сказати й про націю. Навіть коли Всесвітній розум (Господь) визначив долю кожної людини і кожної нації, то ж це визначення здійснюється через осмислену людиною, нацією діяльність і, отже, не суперечить їхньому бажанню, їхній волі, а навпаки, є їхнім втіленням. (Щоправда, логіка підсовує тут таке питання: в такому випадку Господь керує не тільки людськими сумнівами й діями, а й самими нашими бажаннями, сумнівами, думками, то чи маємо ми свою волю загалом? І хто ми є? Що таке людина: це щось самостійне чи черговий зразок у дослідах Великого творця Всесвіту?).

Коли нація досягає свободи боротьбою й стражданнями, вона гордиться своєю перемогою, дорожить свободою. І якщо нація відчуває на собі велику цивілізаційну місію, і час початку її здійснення залежить від неї, вона діятиме активно, щоб прискорити його. На кожному українцеві лежить моральна відповідальність за підготовленість цілої нації до виконання своєї місії.

Четверта стадія боротьби (1976–1987 рр.)

Станом на 1976 рік у концтаборах залишилося зовсім мало учасників збройного національно-визвольного руху. Минало 20-тиріччя після припинення боротьби. В останній час (1955–1956 роки) судили вже небагато повстанців. 1958 року був виданий закон про державні злочини, за яким найвищими карами були 15-річне ув'язнення або страта. Отже, після 1958 року до політичних концтаборів не надходили в'язні з 25-річними термінами, що скорочувало контингент 25-річників. Зменшувала їх і практика судових скорочень термінів ув'язнення з 25 до 15 років. Здійснювали це місцеві суди за поданням адміністрацій концтаборів. Адміністрації не часто, але все-таки раз-двічі на рік подавали документи на

скорочення термінів ув'язнення на тих політв'язнів, які не порушували режим і виконували норми виробітку на виробництві.

Рішення судів залежали ще й від справи, за яку був засуджений, та від поведінки політв'язня на суді. Коли суд бачив, що політв'язень утомився душею й тілом і на волі не поширюватиме націоналістичні настрої, він скорочував термін, а коли в'язень не втрачав душевну енергію, тоді відмовляв. Запам'яталися дві справи.

Перша справа. У Сосновці Мордовської АРСР на 7-ій зоні представили на суд Івана Мирона із Закарпаття. Він, спокійний культурний чоловік, працював кочегаром, і претензій по роботі до нього не було. Суддя зачитав подання адміністрації про можливість скорочення терміну ув'язнення та й питає, чи він засуджує свої бандитські дії. Мирон спокійно відповідає, що він не бандит, що нікого з людей він не пограбував.

Суддя (підвищеним тоном): То Ви не визнаєте, що скоїли злочин?

Мирон: Не є злочином захищати свій край від загарбників.

Суддя (криком): То радянська влада – загарбники?

Мирон: Я не прийшов у Росію зі зброєю. Це ви прийшли зі зброєю, щоб захопити мої Карпати, і я взяв зброю на захист Карпат!

Суддя (криком): Геть із залу суду!

Мирон вийшов. Більше його не представляли на суд, і він відсидів усі 25 років.

Друга справа. Відбулася в тій же Сосновці, що й перша, і приблизно в той же рік. Адміністрація 7-ї зони подала документи на скорочення терміну ув'язнення Дмитрові Верхоляку з Івано-Франківщини.

Суддя прочитав подання адміністрації концтабору, довідку про суть судової справи й почав з моральної проповіді приблизно таке: неприпустимо виступати проти найпередовішої в світі соціалістичної держави, і ось бачите, ваші товариші по банді були побиті. Вам пощастило. Ви залишилися живим. І бачите, що радянська влада справедлива. Правда, що жорстоко карає ворогів, а як же може бути інакше? То ж я впевнений, що й ви засуджуєте ваших бандитів і свою з ними злочинну діяльність.

Верхоляк: Я не для того залишився живим, щоб паплюжити пам'ять моїх бойових побратимів!

Суддя: То Ви не хочете на свободу?

Верхоляк: Хочу. Та не ціною зради!

Суддя: Тоді гний тут за дротом, бандюго! Геть звідси!

Верхоляк: Це ви бандити! Це ви вдерлися в наш край! А ми боронили його від вас, загарбників!

Про життя та боротьбу в таборах, розповіді політв'язнів я написав спогади в 4-х томах під загальною назвою «З часів неволі». Там великий об'єм фактичного матеріалу, тут же мене цікавить інший аспект, а саме: співвідношення тривалої кількочотрічної боротьби за Українську Державу та вироблення концепції про неї. Боротися впродовж сторіч, а події 1917 року і навіть події після проголошення незалежності 1991 року виявляють неготовність нації до державотворення. Чого так – ось питання, на яке я маю відповісти в цій розвідці. Вище я частково показав причини, з яких українці не були готові скористатися вповні з обставин 1917–1920 років для утвердження своєї держави. Тут треба додати, що Конституція Пилипа Орлика, державотворчий досвід Гетьманщини самі по собі мали велике значення для опрацювання докладної концепції державотворення, та через двохсотрічне життя під царською цензурою вони майже не впливали на вироблення концепції державотворення. Він не міг завершитися, бо не завершився процес творення нації, хоч і тривав сторіччя, але й до сьогодні не завершився.

Хтось скаже: цікаве явище – українці як етнічна спільнота до ХХ сторіччя вельми успішно розвивалися. Селяни народжували селян. Учили своїх дітей, як орати, сіяти, жати, молотити і робити все, що потрібно для хліборобства. Передавали дітям родинні свята, весільні обряди, календарні, виробничі, сезонні та інші свята й звичаї. Після одруження молоді сім'ї відходили від батьків на нові землі, яких, слава Богу, вистачало по сусідству чи далі на півдні, й там поселялися. Молоді сім'ї засвоювали всі знання, мову, звичаї й традиції від батьків і етнічно були стовідсотковими українцями. Український етнос успішно поширювався по горизонталі. Але не було українського національного чи духовного центру, що організував би зверху етнічних українців у націю.

Етнічна спільність – добрий підмурок для творення нації. Московські окупанти це добре розуміли, того вже до 1917 року вибили з багатьох українських голів усвідомлення, що вони – українці, замість етнічної самоназви прищепили одним назву «малорос», а дехто образу «хохол» почав розуміти як самоназву.

Московська імперія в комуністичній стадії так зрусифікувала частину українців, особливо в південно-східних областях, що їм важко згадати своє походження й повернутися до мови своїх дідів-прадідів.

Під час перепису населення України вони записалися українцями. Це був добрий знак: вони залишали відчинені двері для повернення в майбутньому до українства. 1993 року влада усунула з паспорта та інших особистих документів графу про національність. При наступному переписові їх не питатимуть про національність, і для пасивних людей питання зняте, а проблема відійде в категорію застарілих та непотрібних.

Через низьку національну свідомість українці-виборці наповнили парламент іноземцями та малоросами. Верховна влада має обов'язок формувати націю зверху. Влада цього не робить, бо її бажання спрямовані на особисте збагачення, а не на формування української нації.

Автори Конституції України статтею 11 зобов'язали державу консолідувати націю: «Держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традиції і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України».

Жодна влада в незалежній Україні не була достатньо патріотичною, щоб виконувати цю статтю Конституції. Зрозуміло, що консолідувати українську націю можна українською мовою, культурою, традиціями, а в житті України від дня проголошення незалежності непропорційно велике місце посідали й посідають москалі, українські перевертні та гомосовєтїкуси інших національностей, що з волі імперії поселилися в Україні. Патріотичні сили ще жодного разу не досягнули у Верховній Раді України відчутної більшості, того загальний характер розвитку України визначають люди совітського промосковського виховання та чужинці, для яких Україна – не рідна країна, а територія для задоволення своїх особистих владних амбіцій та збагачення. Їм байдужа історична мрія української нації, того вони послуговуються московською мовою і підтримують російське мистецтво. Душею вони не з Україною, а в комуністичному минулому, захищаючи імперські символи на нашій землі, вони випромінюють навколо себе надію на повернення України до якогось оновленого Совітського Союзу і тим ідейно дезорієнтують українців.

Цих чужинців і перевертнів проти українців зовсім небагато, то чого ж ця наша абсолютна більшість не дасть одкоша тій меншості, чого не топне твердою ногою і не гукне: киш з України або сидіть тихо!

На жаль, поки що над українцями тяжіє комплекс бездержавної

другосортної нації. Ця нація звикла виконувати, а не оголошувати накази, а московіти належать до державної нації, і вони за інерцією продовжують почувати себе господарями життя і в незалежній Україні, а ми, українці, за інерцією і в незалежній Україні відчуваємо себе наймитами, а не господарями. І замість силою навести лад у своєму домі, дискутуємо з московськими шовіністами і доводимо їм своє право на національне існування. Вони раді, що ми дискутуємо, а не вимітаємо їх березовою мітлою геть з України.

Опустившись з високої сфери бажаного до нижчої площини реального, змушений сказати: слава Богу, що попередньою боротьбою добилися демократичних прав і свобод і тепер маємо можливість на папері викладати патріотичні думки. І хоч газети з українофільськими думками виходять мізерним накладом, проте й вони поступово звільняють українців від московського дурману. Зразком талановитого відпору п'ятій московській колонії, що намагається надати в Україні московській мові статусу державної, є стаття «Законодавче шахрайство» професора Івана Ющука (газета «Слово Просвіти», ч. 42, 21-27.10.2010 р.). Наведу основні її тези.

На доказ того, що російська мова в Україні є мовою національної меншини, професор наводить ст. 3 Закону «Про національні меншини в Україні» від 25.06.1992 року, де сказано: «До національних меншин належать групи громадян України, які не є українцями за національністю».

Ніхто не має права підмінити мовою національної меншини державну мову, і Ющук наводить міжнародні правові документи, які захищають державну мову: Європейська хартія регіональних мов і мов національних меншин (1992 р.), Рамкова конвенція про захист національних меншин (1995 р.), Гаазькі рекомендації щодо прав національних меншин на освіту (1996 р.).

Преамбула Європейської хартії застерігає: «Охорона і розвиток регіональних мов або мов меншин не повинні зашкоджувати офіційним мовам і необхідності вивчати їх».

Стаття 14 Рамкової конвенції підкреслює, що вивчення мов національних меншин не повинно шкодити вивченню офіційної мови, бо «знання офіційної мови є одним із чинників соціальної злагоди та єдності».

Гаазькі рекомендації: «особи, які належать до національних меншин, зобов'язані інтегруватися в більш широке суспільство держави через належне володіння державною мовою».

Автори антиукраїнського законопроекту «Про мови в Україні»

(О. Єфремов, П. Симоненко, С. Гриневецький) опирають законопроект на сфальшований текст Європейської хартії, в якій замість поняття «малопоширені (міноритарні) мови» записано поняття «регіональні мови», коли в мовознавстві такого поняття не існує, а є «місцеві мови, мови етнічних меншин».

За 350 років панування Московщини над Україною видали 479 різних постанов проти української мови. Ухвалення проекту шовініста Єфремова було б 480-им нормативним актом. На завершення статті професор Ющук наводить цікаві факти: коли Італія 1861 року здобула незалежність, 97,6% населення розмовляло французько-німецьким суржилом, але італійський уряд посприяти ввідродити італійську мову. В Чехії у середині XIX століття майже повністю панувала німецька мова, але чеські будителі повернули її в суспільне життя. В Ізраїлі, коли він 1948 року став державою, тільки рабини знали іврит, тепер знають усі. Повернення колоніальних народів до своїх мов сприяло культурному й економічному піднесенню та утвердженню їх у світовому співтоваристві.

Держава не виконує свій обов'язок щодо відродження української мови, культури, національних традицій, то як справедливо закликає професор Ющук, це «маємо зробити ми, український народ».

Що робити?

Перше. Якщо нічого не робити, то повернення народу до свого українства відбудуватиметься й далі, як уже відбувається 20 років, вельми повільно.

Повільність повернення до українства частину зрусифікованих людей (що в минулому переписі називалися українцями) може перевести в хронічний стан непевності, і вони залишатимуться яблуком розбрату між Московщиною і Україною аж до другої фази розвалу Російської імперії.

У сучасному стані, коли багато громадян України не визначилися, тобто не відповіли собі на питання, ким вони хочуть бути: українцями, росіянами, іспанцями чи американцями і в містах балакають не однією з цих мов, а жакливим язичієм; коли на олігархічну владу марно надіятися, що вона зверху візьметься за створення нації – у цих умовах сам Бог велів національно-свідомій інтелігенції взяти на себе тяжку працю творення нації.

А втім, до цієї теми я повернуся нижче, а зараз після цього вступу приступлю до опису четвертої стадії боротьби, аналізуючи, чи учасники боротьби 1976-1987 років розробили ідею самостійної держави.

9 листопада 1976 року десять осіб (письменник-фантаст Олесь Бердник, генерал Петро Григоренко, юрист Іван Кандиба, інженер Мирослав Маринович, студент-історик Микола Матусевич, письменник, філософ Микола Руденко (керівник), біолог Ніна Строката, Олекса Тихий з учительською і філософською освітою і я) заснували Українську групу сприяння виконанню Гельсинських угод (УГГ) і заявили про це на весь світ двома документами: Декларацією УГГ та Меморандумом №1. У Москві така Група на чолі з академіком Юрієм Орловим була створена на кілька місяців раніше.

Створення Групи «Гельсинки» (як її згодом почали називати у вільному світі) було геніальною ідеєю. Про те, чого «геніальнона», що зробили групи та про роль української, написано чимало статей, спогадів і дві книжки, зокрема, моя «До історії УГС», і читач при бажанні може з ними познайомитися. Того в цій праці не буду переповідати різні публікації в Україні й закордонні. Своє завдання бачу в тому, щоб шукати відповідь на питання, яке ставив і щодо інших періодів боротьби: думки членів УГГ про те, якою має бути самостійна українська держава?

Очевидячки, члени УГГ (а пізніше – й УГС) дадуть різні відповіді залежно від їхньої освіти, спрямованості мислення. Самих членів УГГ можна поділити на три групи: початковий склад і поповнення; симпатички УГГ на волі та за кордоном; види покарання, що відбулося на умовах ув'язнення.

Початковий склад УГГ. Із десятих засновників п'ять уже відбували кару за політичні переконання: Бердник, Кандиба, Лук'яненко, Оксана Мешко, Тихий; Григоренко й Руденко зазнали примусового утримування в лікарнях; Матусевича, Мариновича і Строкату тероризували «мирними» способами. Один Матусевич був студентом і мав незакінчену вищу освіту, інші мали вищу освіту. Всі пройшли випробування життям і на ділі довели, що любили Україну насправді й готові до боротьби й страждань за її свободу.

Були розумні. Правильно оцінили міжнародну і внутрішню ситуацію як сприятливу для спроби створити відкриту альтернативу комуністичній монополії на суспільно-політичну думку. За всього зм'якшення перших двох документів і самої назви «сприяння виконанню» (сприяння ж совітському уряду) засновники розуміли, і влада сприйняла УГГ за спробу створити відкриту опозицію.

Самовідданість засновників була на рівні фанатизму, того арешти засновників не злякали, але привели до УГГ нових сміливих людей.

Поповнення складу УГГ. Перший арешт відбувся 5 лютого 1977 року, останній – 1984 року. До УГГ прийшла разом 41 особа. Один з них (Мельник) перед арештом наклав на себе руки. Одного (єврея Маленковича) випустили за кордон. Один з 39 розкався і відступився. Інші витримали випробування з честю.

Всі члени УГГ мали добру освіту, ненавиділи колоніальне рабство та комуністичну диктатуру, свідомо йшли на боротьбу й страждання задля свободи й демократії.

б) Симпатички УГГ на волі:

- в Україні;
- за кордоном.

Симпатички в Україні були різні. Одні відважилися приєднатися до УГГ. Інші боялися приєднуватися або з інших міркувань не могли пристати до членства. Дружини та родичі арештованих перезнайомилися між собою, зустрічалися й допомагали одні одним витримувати переслідування й тиск КДБ, міліції та дирекції підприємств за місцем праці. Намагалися передавати новини про арешти, переслідування, труси, допити та залякування до самвидаву й за кордон.

За кордоном українці утворили кілька організацій допомоги УГГ. Вони поширювали меморандуми Групи та іншу інформацію. Виступали з протестами проти арештів та закликали західні держави вимагати від уряду СРСР припинити арешти й виконувати гуманітарну частину Заключного акту Гельсинської наради 1975 року. Поволі утворилася широка міжнародна мережа співпраці з Українською Гельсинською групою, при цьому співпрацювали з іншими групами (Московською, Литовською, Вірменською). Совітських політв'язнів взяли під свою опіку філії Міжнародної амністії (Amnesty International). Вони писали в'язням листи й надсилали пакунки (які адміністрації концтаборів не віддавали їм).

в) Умови ув'язнення і напрямки мислення.

Три види ув'язнення: концтабори суворого режиму, концтабір особливо-суворого режиму та табори для кримінальних злочинців.

Концтабори суворого режиму. Було їх від 1977 року два на Уралі та кілька в Мордовії. До концтаборів суворого режиму запроторювали тих, кого судили вперше. До концтаборів особливо суворого режиму (це в'язниці) запроторювали тих, кого судили вдруге і визнали рецидивістами. До кримінальних таборів запроторювали тих, кого судили за ст. 187-1 Кримінального кодексу УРСР.

Із засновників до суворих таборів потрапили: Маринович, Матусевич, Руденко, Строката. Після них зони збагачувалися новим поповненням Гельсинської групи. Це були самовіддані люди. Оголошення про приєднання до УГГ означало неминучий і швидкий арешт, позбавлення волі до 7 років та заслання в Сибір до 5 років. І знаходились же такі люди, які ступали на цей шлях – справді кращі сили української нації.

Суть режиму: по-перше, ізолювати від світу, обмежити листування до краю, навіть із рідними і, по-друге, в ув'язненні мордувати, «щоб життя не здавалось солодким». І цим зламати політв'язня.

На особливо суворий режим (тюремне утримання) із засновників потрапили: Бердник, Кандиба, Лук'яненко, Тихий. У наступному до 1984 року їх число поповнювали тими, кого суди визнавали рецидивістами. Це morituri і Слава Нації: Василь Стус, Юрій Литвин, Віталій Марченко. Це також люди, які вижили, хоч і зазнали мордувань не менше: М. Горбаль, М. Горинь, І. Кандиба, Л. Лук'яненко, В. Овсієнко, С. Скалич, І. Сокульський...

Усіх рецидивістів планували поступово покласти трупом у прилеглій до Кучинської тюрми землі, і тільки подальша горбачовська перебудова й демократизація врятувала їх від смерті.

На десятому році від перших арештів 1977 р. засновників УГГ основну масу совітських політв'язнів у 1987 році випустили на свободу.

Український Гельсинський рух був вищою формою супроти попередніх ідеологічних форм боротьби супроти московської антиукраїнської політики. Він, опираючись на шістдесятників та інших ідейних попередників, став на щабель вище і за виробленням шляху до національної свободи через боротьбу за демократію, і за правом нації на самовизначення; і за новою організаційною формою; і за вписуванням української правозахисної діяльності в контекст європейського руху за права людини; і за самочинним демонстративно-відкритим способом діяльності.

Мозок розумних і освічених учасників Гельсинського руху спроможний був розвинути ідею самостійної України й докладно показати, якою вона мала би бути, але цього не зробив. Все з тої ж причини: навіщо фантазувати на тему, яка буде своя держава, коли до неї ще такий довгий і складний шлях? Важливо підкреслити: постійно думали й розробляли концепцію боротьби за самостійність. Початок цій концепції був

покладений дискусією М. Гориня, З. Красівського та Л. Лук'яненка. Точніше: як боротися за незалежність – це тема, про яку в концтаборах завжди точилися розмови. У межах бандерівської традиції обговорювали навіть конструкції бункерів. Агітатори залишилися на емпіричному рівні. Того згадана дискусія трьох була спробою узагальнення кількох варіантів боротьби і заслуговує на окрему згадку. Не можна вважати її закінченою. Навпаки, життя тривало. Позиції СРСР у світі від придушення угорського повстання 1956 р., а особливо після придушення Празької весни 1968 року та зміни ставлення китайців до СРСР із дружнього до ворожого, помітно слабшали. У боротьбі за відстоювання українства з'являлася додаткова вага й нові нюанси. Тому і в нашій стратегії відбувалася зміна акцентів, наприклад, у напрямку більшої довіри до мирних способів боротьби. З Михайлом Горинем ми зустрілися в Кучино в одній камері, здається, через 18 років після Володимирської тюрми, де відбувалася дискусія про стратегію. Не на довго. На два тижні. Не встигли проаналізувати дискусію про стратегію 1969 року, але все-таки встигли, як мені здається, погодитися на основних її моментах. (Дискусія 1969 року надрукована в моїй книжці «Не дам загинуть Україні»). Стратегію, яку я уявляв 1987 р. як узгоджену, і яку намагалися втілювати в життя через два роки на посаді голови УГС та УРП, можна представити в таких кількох постулатах:

1. Дотримуватися мирних способів боротьби і в жодному разі не клонувати на провокації з боку москалів;
2. Публічно й голосно поділити українське населення не за минулою діяльністю, а за ставленням до самостійності України: хто «за» – він наш, хто «проти» – він не наш, а політичний противник. І це широко довести народові як позицію УГС (і згодом – УРП);
3. Цей третій пункт – це те, про що написав вище: загальноприйнятій українськими політв'язнями контраст: в імперію – у незалежну Україну.

Коротке обґрунтування

1

Досвід 1917–22 років свідчить, що знищення ворогів примножує ворогів, не дає можливості перейти до політичної свободи й демократії і заважає швидкому економічному відродженню. Цей метод скорочує період революції, але розтягує (а то й робить зовсім неможливим) перехід до нормального суспільно-політичного й культурного життя країни.

Більше дипломатії й терпіння!

Коли б Петлюра більше вдавався до дипломатії й розвідки у взаєминах із своїми, може б, обійшлося без братньої крові між петлюрівським і григоріївським військом, і не переполовинили б себе у братовбивчій війні. Може, військовий талант Петра Болбачана служив би українській свободі!

Далі. Зброя не у нас, а у наших імперських ворогів. Армія у них, а не у нас. І позаяк так буде довго, то в період розширення наших можливостей в нашому середовищі може виникнути спокуса, переагітувати на свій бік полк, прискорити революційний процес ударом військового кулака. Стримаймося! Бо це виправдало б цілу московську військову агресію проти України!

Мирний шлях виборювання (виривання) з рук Москви свобод людини та національних прав повільний, тяжкий і болісний, але він гарантовано веде нас до повної самостійності. Ми – козацького роду і любимо зброю, але піддатися на провокацію, в якій можемо здобути тактичну перемогу і програємо стратегічно, гарантовано – безглуздя!

2

У період наростання національно-визвольних сил і ослаблення комуністичної влади серед політв'язнів може поширитися бажання помсти катам українського народу. Шевченкове: «Кари катам, кари...», «і потече кров ворожа у синєє море...» знає вся Україна, і коли звільниться від московських кайданів, не один знайдеться, в кого засвербить рука й потягнеться до шаблі. Помста осліпить. Запах крові вдарить у мозок, і полетять з плечей голови винуваті й не винуваті. Помста – почуття, спрямоване в минуле.

Щоб не помилитися в політиці, треба дивитися вперед. Оголосивши поділ громадян України на наших і не наших залежно від ставлення до ідеї самостійності України, УГГ ніби прощає всім катам і каже: вам будуть прощені ваші злочини проти народу, якщо ви перейдете на бік борців за самостійність.

Цей поділ не ділить громадян на українців і не українців і отже, знімає можливий міжнаціональний конфлікт: якщо москаль, поляк, білорус чи будь-хто інший з національних меншин України приймає ідею самостійності України – він нам не ворог. Якщо слідчий КДБ, який чинив слідство в політичній справі, наглядач у в'язниці чи концтаборі чи будь-хто інший з репресивних органів СРСР переходить на бік борців за самостійність України, йому прощається його антиукраїнська діяльність.

У період нарощування національно-визвольних сил, коли абсолютна більшість українців, забамбулена імперською інтернаціональною демагогією, бояться слова «націоналізм» і часто сприймають за провокаційні заклики до самостійності, за якими настануть арешти – в таких умовах гасло поділу громадян України на згадані дві частини було стратегічно правильним і далекоглядним.

3

Щодо третього пункту стратегії боротьби за самостійність, то він становив великий перелік тем, які вияскравлювали зачумленій свідомості українців антилюдську й антиукраїнську суть комуністичної політики способом протиставлення нашої програми совітській українській дійсності. Наприклад, комуністи називають Ради (Совіти) органами влади, а насправді влада в компартії, вони називають свій лад демократичним, а насправді судять за слово і т. ін.

Звідси нашу програму можна в загальних рисах представити таким чином: Москва – за керування всіма республіками, ми – за вихід республік з-під влади Москви; у так званому Союзі вся влада в руках КПРС, ми – за передачу всієї влади представницьким органам влади; Москва – за однопартійну систему, ми – за багатопартійність; у них атеїзм, ми – за свободу релігійної діяльності; у них суворая цензура за всією друкованою продукцією та глушіння іноземних радіопередач, ми – за вільне поширення ідей; вони обгородили СРСР колючим дротом і стережуть кордон собаками й літаками, ми – за вільний виїзд громадян до інших країн і т. ін.

Власне в цьому протиставленні в його позитивній частині у стислому вигляді викладений ідеал самостійної Української Держави: ми – за визнання народу сувереном влади; народ процедурою демократичних виборів передає на певну кількість років владу вибраним (представницьким) органам; поділ влади на представницьку, виконавчу й судову; періодична звітність виконавчої влади перед представницькою; місцеве самоврядування з відродженням громадського життя; свобода політичної діяльності; свобода економічної діяльності; скасування політичної цензури; свобода слова, друку, демонстрацій, виїзду за кордон; свобода релігійної діяльності; розвиток української мови та відродження історичної пам'яті, звичаїв, традицій...

Цей список може бути довший чи зовсім короткий залежно від державотворчих знань тієї чи іншої особи. У концтаборах було мало правознавців, більше інших гуманітаріїв. Важливо

пам'ятати: за довгий період бездержавности та постійної ідеологічної обробки імперією українського населення в українців припинилося відчуття «наше – не наше», і часто нав'язані нам чужі московські поняття українці сприймають за свої. Московщині в значній мірі вдалося послабити, стерти грань між українством і москвинством, що послабило в українців інстинкт національного самозбереження. Особливо великих успіхів у цьому Московщина досягнула за період комуністичної диктатури. Не залишилася жодна ділянка духовного й культурного життя, куди російські шовіністи не всунули свого носа й не накапостили.

Коли вони українського педагога Ушинського називають російським, коли українця Чайку перейменували в Чайковського і називають російським композитором, то це можна буде виправити в майбутньому, а як очиститися від тих вкраплень у нашу культуру, які не кожен може помітити? Наприклад, до українського національного одягу, особливо жіночого, додають елементи москвинського (утро-фіно-татарського) національного одягу, причому часом замінюють українські елементи чужинськими. У такий спосіб стирають різницю між етносами. Те саме роблять у музиці: в нібито українські народні пісні вводять ноти, не властиві українській мелодиці (щоправда, це стосується світських пісень в стилі музичного соціалістичного реалізму).

Кожна нація надає великого значення культурі мовлення, присвячуючи цій темі теле- й радіопередачі, випускають спеціальні журнали й посібники. У нас навмисно культивують суржик. Навіщо культура українського мовлення таким перевертням, як академік Білодід? Вони, навпаки, згаджують дорогу від української до російської мови.

Таким чином концепція боротьби за самостійність переросла в концепцію самостійної держави. Перша відповідає на питання, як добитися самостійности, друга – на питання, якою ми хочемо бачити самостійну Україну.

Умови ув'язнення не давали можливості конспектувати чи бодай коротко занотувати основні думки, тому все залежало від пам'яті. Минав час, щось із попередніх висновків забувалося, щось з'являлося нове. У всякому разі вище подані три розділи концепції мені здаються квінтесенцією наших міркувань, причому третій з них у загальних контурах дає відповідь, якою ми бачимо самостійну Україну. Ми – це ті, хто усвідомлював себе українцями і думав про долю України. Гадаю, що останніх ніколи не було більше п'яти відсотків. У XVII сторіччі, коли долю

України вирішували не голосуванням на виборах, а талантом отаманів, кількість козаків та повстанців залежала від них. Мабуть, Хмельницькому вдалося сколихнути більше. Наведемо цифри. В Україні тоді було 4 мільйони 700 тис. населення. П'ять відсотків від 4 млн. 700 тис. дорівнює 235 тис. Можливо, в якийсь короткий час своєї десятирічної війни у нього було більше війська. У XX сторіччі за тотального забамбулення українців московською пропагандою про долю України думали й менше одного відсотка, а відважувалися подати голос у її захист – одиниці.

Позаяк у XX сторіччі долю України вирішують голосуванням, то концепція боротьби та начерки образу самостійної Української Держави, розроблені купкою політв'язнів, були річчю в собі, яку народ не знав, і які на нього не впливали. Комуністична закостенілість мислення українських громадян, проявить в умовах самостійности свою величезну гальмівну силу, яка стопудовими гирями повисне на ногах націоналістичних політиків і не дасть їм усунути з державних посад ворогів держави й очистити шлях для реформування й відродження України. Про це докладніше буде нижче.

П'ята стадія боротьби (1988-1990 роки).

Комуністична імперія прогнала змагання з країнами НАТО і змушена була виконувати Заключний акт Гельсинської наради 1975 року, зокрема й щодо надання совітським громадянам людських прав, передбачених Загальною декларацією прав людини. Уряд СРСР 1987 року випустив з концтаборів майже всіх політв'язнів. В'язні розуміли, що виходять на волю не з ласки уряду, а з об'єктивного примусу, того не збиралися дякувати йому за свободу. Навпаки, відразу включилися в боротьбу за розширення прав людини й громадянина. Позаяк мали добру освіту та ідеологічний вишкіл і були добре загартовані тюрмами і концтаборами, то, роз'їхавшись по різних областях України, часто опинялися в центрах активних середовищ і власною сміливістю надихали людей навколо себе до активнішої боротьби за демократизацію совітського суспільства.

Влада гальмувала цей процес. Погрожувала арештами за гостру критику, звільняла з роботи, часом садовила до буцегарні на кілька днів адміністративного арешту. Звичайні залякані совітські громадяни боялися і з острахом приходили на збори, а політв'язням, які порівнювали теперішні переслідування з концтабірними умовами, додавало віри в перемогу демократії над диктаторським режимом і заохочувало до ще більшої активності.

По містах створювалися різні дискусійні клуби. Чекісти засиляли до них свою агентуру, але диспутанти не видумували звинувачень владі, а брали реальні факти з життя. Їх заперечити неможливо. Вони розкривали людям очі, і вони все ясніше розуміли, в якому ненормальному рабському суспільстві вони жили й живуть.

У 1976 році засновники не даремно дали своїй організації довжелезну незграбну назву: «Українська група сприяння виконанню Гельсинських угод». Слово «сприяння» означає сприяння совітському комуністичному уряду, тобто Група ніби стоїть на совітських, а не на антисовітських позиціях. Мета, як ми її виклали в Декларації Групи, полягає в збиранні фактів порушення прав українців та національних прав України. Так виглядає, наче в Україні є хтось інший, окрім влади, який допускає такі порушення. І якщо порушником є не хтось інший, то наче вона не знає, що порушує права українців і України. Ми, ясна річ, розуміли, що нашого сприяння влада так хоче, як може хотіти людина, щоб її швидше засудили до страти й повісили. Тобто, якщо говорити мовою порядних людей, така назва Групи – суцільне лукавство, бо за словом «сприяння» у нас ховалося найсильніше бажання якнайшвидшої загибелі цієї влади, а влада таким помічникам, як ми, бажала того ж. Проте обставини нас примушували до такої словесної еквілібристики, а владу ті ж обставини примушували зважати на назву.

Коли б Групу назвали гаслом «Геть московських окупантів! Хай живе самостійна демократична Україна!», ми просто зробили б великий подарунок чекістам, бо в такій назві немає зв'язку з Гельсинським Заключним актом, зато є виразний ідейний зв'язок з оунівсько-упівським збройним рухом. А якщо ми – продовжувачі оунівської боротьби, тоді ми поділяємо їхні методи збройної боротьби, і отже, недалеко від звинувачення у створенні підпільної організації для збройної боротьби супроти совітської влади.

Це не рябі кобили сон. Це спосіб мислення, до якого звикли совітські чекісти та їхні слідчі, які вміло приписували жертвам будь-які наміри (умисел).

За три роки горбачовської перебудови демократизація зробила значні успіхи. Відпала потреба в довжелезній незграбній назві, і Гельсинську групу 7.07.1988 року перейменували в Українську Гельсинську спілку (УГС).

Завчасно В'ячеслав Чорновіл та брати Горині, Михайло й Богдан, написали програму (зі зміною назви) діяльності УГС під назвою «Декларація принципів УГС». Оголошення на величезному мітинзі у Львові про відновлення діяльності УГГ (під скороченою назвою) було ризикованою справою, того запропонували очолити Гельсинську спілку мені, а я тоді був ще на засланнях в Сибіру.

З огляду на дослідження формування ідеї Української Держави становить інтерес Декларація принципів як колективний документ.

Зі збільшенням демократії в Україну почала потрохи надходити політична, історична й мемуарна українська діаспорна література, зокрема чимало з історії діяльності УНР, «Енциклопедія українознавства», «Літопис УПА» тощо. Примірників зовсім мало, проте, коли врахувати велике різноманіття авторів і творів, то в цілому це був якийсь мінімум, у якому допитливий українець міг знайти чимало нового для себе.

Декларацію принципів УГС 7.07.1988 року з перейменуванням 30.04.1990 року УГС в Українську республіканську партію (УРП) замінили програмою УРП. З бігом часу з'явилося десятки політичних партій з програмами. У кожній були викладені основні ідеї щодо того, якою має бути держава самостійної України. З'явилося чимало літератури з історії УНР. Для порівняльного аналізу існують конституції іноземних держав. Усе це готове до послуг допитливого політика чи просто читача, який цікавиться організацією держав та їхньою діяльністю, творенням права та його роллю в країні.

У Верховній Раді України – 450 громадян, які пройшли конкурентний відбір, і того припускаємо, що вони розумніші від середньостатистичного українця. Вони мають можливість вивчати історію українського державотворення, мають можливість вивчати іноземні конституції, їздити в інші країни й вивчати, як практично діють інші держави для того, щоб завести кращій досвід і перенести його в Україну.

Бачимо, що ніякий іноземний досвід не допомагає, а негативні риси петлюрівської доби Україна повторює й повторює. Чого так, у чому справа? Здається, відповідь одна: у складному процесі державотворення народні депутати, президенти, уряди керують не теоретичними знаннями та досвідом інших діячів і країн, а своїми особистими інтересами.

Що ж це за люди, хто вони? Як формувалася їхній світогляд, їхнє ставлення до України, їхня віра й мораль?

Вище я згадав, що царська імперська політика придушення найменших проявів українського патріотичного просвітництва й лінгвоцид призвів українців до незнання своєї національної історії та значної втрати національної свідомості. Коли Перша світова війна 1917 року перейшла в революцію, цар Микола II зрікся престолу, був створений Тимчасовий уряд, і проголосили демократичні свободи, тоді відкрилися можливості творити національно-визвольний рух і боротися за відродження української державності. Етнічні українці, що вважали себе малоросами й хохлами, виявилися не готовими воювати за Українську Державу. Вони не розуміли, що відбувається. Підпадали агітації єврейських більшовицьких агітаторів, денікінців, цорсівців та інших армій і йшли до тих військових формувань, до яких штовхнув випадок. Більшовики обіцяли дати селянам землю. Селяни їм повірили і пішли в більшовицьку армію, бо їм хотілося землі, а не самостійної України. Робітників більшовики привернули на свій бік восьмигодинним робочим днем. Замість землі селяни отримали від міжнародних авантюристів антихристиянського спрямування колгоспну кріпаччину, а робітники – заводську кріпаччину, але це стало згодом, коли більшовики зміцнили свою деспотичну владу, а в період громадянської війни маси селян і робітників їм повірили й пішли під їхні червоні прапори і перемогли армію УНР.

А як щодо провідної верстви?

Провідна верства перебувала під впливом московської великодержавної ідеології. Україна не мала своєї національної аристократії. Якщо хтось із українців у московській державній системі дослужувався до значних державних висот, то на шляху від селянської хати до міністерської посади втрачав українство з його жовто-блакитною мрією й перетворювався на великодержавника (Дерев'янку...). Провідна верства 1914–22-х років – це в основному інтелігенція в першому поколінні. Вони розумні люди. Хтось із них письменники (В. Винниченко), журналісти (С. Петлюра), історики (М. Грушевський), військові (М. Михновський). У них вистачило розуму подолати імперську ідеологію і прийняти ідею боротьби за вихід України з-під царської влади, але не було культурного українського націоналістичного середовища, в якому можна було б упродовж десятиріч виробляти й розвивати національно-визвольний світогляд та шляхи й методи боротьби супроти московської державної машини.

Їхнє самостійництво було швидко спечене, того теоретично неглибоке. Їхні знання світової політики, її прихованих пружин були поверхові, і це часом призводило до невдалих дипломатичних кроків у захисті УНР. Їхнє поверхове знання юдейства й більшовизму спричинилося до того, що вона повірила більшовицьким гаслам. Живучи під московською владою провідна українська верства не знала москвичів. Це може здатися неймовірним. І хтось обуриться: не може бути! Адже ці люди організували боротьбу українців за свою державність і створили УНР?!

Леле, не те що може бути, а таки не знали москвичів!

Вийшовши з селянського середовища, і на московитів мали простий побутовий погляд. А цього зовсім недостатньо для політики. Політик мав знати історію московської дипломатії та московські способи знищення супротивників, наприклад, отруєння Богдана Хмельницького Бутурлиним, підступний арешт гетьмана Залізняка і розгром Коліївщини, підступне знищення всієї провідної групи кримських татарів, підкуп більшості шведського парламенту і незначну кількість інших підступних, брутальних, жорстоких, нелюдських методів, що їх Московія застосовувала в боротьбі проти інших народів за розширення своєї рабської імперії. Щоб все це знати, необхідна свобода досліджувати історію і друкувати наукові дослідження, потрібно мати свободу створювати наукові товариства та публічні обміни думками. Царська імперія нічого цього не дозволяла, того не було умов для формування з українців політично зрілої еліти.

Часто чую обурення на адресу Грушевського і Винниченка та й сам обурююся: «Ну як можна було повірити більшовикам, що вони, як соціалісти, не підуть війною проти соціалістичної України, й розпустили армію?!!!»

Справді, як можна було повірити? А відповідь проста: Україна – не Московщина. Треба було це знати! І тоді знали б, що брехати й красти – це щось звичне, буденне для московитів і зовсім незвичне, неприпустиме, гріховне для українців. Українець брехню вважає за великий гріх. Він сам не бреше і вірить слову іншої людини. За 70 років совітська (московська) влада привчила й українців брехати, і тепер нам дивно, як могли урядовці й керманічі УНР вірити більшовикам, а в 20-х роках українці не могли не вірити іншому, бо в наших споконвічних традиціях було шляхетне правило казати правду, отже, й вірили слову іншого.

Та й провідної верстви, що свідомо будувала самостійну

Україну, було зовсім мало, вкрай недостатньо для опанування мільйонів українців, зрушених зі своїх місць світовою, російською громадянською і українською національно-визвольною війнами й пожбудених у бурхливий казан всезагального кипіння.

* * *

Із цього видно велику мудрість митрополита греко-католицької церкви Андрея Шептицького, який сказав, що творення держави – це справа не одного, а багатьох поколінь. Праця одного покоління – це тільки краплинка на довгому шляху життя нації. І коли б кожне покоління мало починати від себе з початку, то нація ніколи не досягне успіхів у змаганні з іншими націями, а перебуватиме ніби у стані постійного учня. Історичний процес безперервний. Кожне покоління має шанувати попереднє покоління і робити свій внесок у національне творення своєї держави і свого суспільства. Провідна верства Грушевського – Винниченка – Петлюри виросла з ХІХ просвітанського сторіччя і не мала державотворчих попередників у попередньому поколінні.

Бандерівська генерація опиралася на шевченківсько-донцовську ідеологію та петлюрівський досвід, і суб'єктивно вона була підготовлена до українського державотворення. Не було об'єктивних умов для створення самостійної держави.

Третя доба національно-визвольних змагань ХХ сторіччя опиралася на досвід двох попередніх і того не прогавила сприятливий історичний момент і проголосила незалежність.

У демократичному суспільстві незалежної держави є умови для осмислення минулого колоніального шляху, вивчення світового досвіду будівництва незалежних держав, причин безуспішного 20-тирічного борсання між промосковськими й державницькими силами, аби нарошувати сили для свого українського цивілізаційного вибору і розвитку на базі своїх національних духовних, наукових і технологічних надбань.

ГЛАВА ІІІ

ЛЮДИНА. НАЦІЯ. ДЕРЖАВА

Ідея України – Україна. Ідея українця – українець. Українці ХХ сторіччя. Погляд на українців крізь характеристику наших жінок Василем Пачовським. Про людину у владі. Влада як суспільно-суб'єктивне явище. Еволюція мотивації до дії. Булава. Переоцінка цінностей

Ідея України – Україна. Ідея українця – українець

Ідея України – це така Україна, якою вона мала би бути відповідно до уявлень її народу, це загальний ідеал, що був вироблений українцями упродовж спільного життя на цій землі і під цим небом, а Україна – це вона така, яка є в дійсності, насправді.

Ідея українця – це такий українець, яким би він мав бути, яким його зображає народ у піснях, легендах, яким зображають його письменники й поети, а українець – це такий, якого маємо насправді.

Нижче я повертатимуся до цих тем, а тут скажу, що уявний образ України залежить від емоційної душі української людини. Україна як терен земної поверхні змінюється мало, тож об'єкт сприйняття можна умовно прийняти за незмінний. Змінним є суб'єкт сприйняття. Люди різні за темпераментом і всім психічним складом, того ліс, поле, річку сприймають і переживають по-різному. Взаємини: люди – тополя біля шляху, очерет біля берега річки обопільні. Природа також впливає на людину, а позаяк українська природа вельми різноманітна, гарна, запашна, насичена вщерть запахами різнотрав'я та промовляє до українців широченною гамою різних звуків, то й емоційну сферу своїх мешканців вона зробила чутливою, ніжною, сприйнятливою до дихання природи й емоційного стану іншої людини.

Уявний образ не єдиний. Їх багато. Кожен українець, який не механічно ступає по землі, а бачить її, уявляє Україну по-своєму. Отже, існують мільйони образів, причому образ міняється

в його конкретному сприйнятті залежно від історичної людини. Зрозуміло, що українець-язичник (націоналіст) і українець-християнин по-різному розуміли природу. Перші жили в природі, з природою, були частиною природи і її розуміли. Другі змінили мету життя. Земне стало гріховним. Язичницька радість життя поступилася прагненню замалювати гріхи задля зменшення мук у загробному житті. Земне підпорядковане загробному. Перехід від язичництва до християнства – це перехід від однієї цивілізації до іншої. І все ж позаяк незмінна природа однаково діє на людину, то навіть якщо людина змінила ідеологію і моральний сенс життя, то вона не може уникнути впливу природи, і таким чином людина нової цивілізації це не зовсім нова людина. У неї залишається щось від попередньої оцінки рідного краю. «Щось» – те від язичництва перейшло в християнство і стало його частиною, наприклад, оздоблення подвір'я і хати на Зелені свята клечанням.

Ідеал українця – це роботящий, чесний, ліричний, добрий чоловік. Він любить землю і поливає її потом; любить звичаї і співає про них та про кохання гарні пісні; він не краде і вважає за само собою зрозуміле, що людина має жити зі своєї праці; він добрий і ладен уступити нахабі, ніж продовжувати з ним сварку.

Українець, який він є. Усе, що про нього сказано вище, йому справді властиве, а окрім того, йому часто не вистачає гордості, і задля вигоди він ладен принижуватися; часто весь світ для нього обмежений особистим господарством, і йому бракує інстинктивного об'єднання зі своїми одноплемінниками задля відпору чужинців; індивідуалізм робить особу сильною, та через небажання підкорятися своїм керманичам весь народ опиняється під владою чужинців, а тривале перебування під нею перетворює в хитрого раба.

Спроба дати узагальнений опис України й українця відразу виявляє односторонність і неповноту. І все-таки українець став українцем під впливом своєї землі.

Яка вона красива в своїй різноманітності: тут і широкі лани з добрим ґрунтом для посіву зернових, і гори, балки, глибокі яри! Вони не голі, а вкриті гаями, борами, кущами й ковилою, що як водяні хвилі переливаються з краю в край від подувів вітру. І до самого Києва підходить Зміївий вал. Далі на південь і захід їх кілька. Вони давно покрилися різнотрав'ям: споришем, подорожником, метличкою, лободою, звіробоем, пижмом, білою конюшиною, яка так ніжно й приємно пахне, що нюхаєш і не нанюхаєшся. А скільки дрібненької, низенької травички, що

створює моріжок – живий килим! Вище трави ростуть кущі крушини, барбарису, жимолості, а нижче валу, в широкій і глибокій канаві, де збирається більше вологи чи й буває вода, росте верболіз, калина, рокита. Над чагарниками підіймаються дерева. Піднімешся на гребінь валу, то далеко не можеш бачити, бо опиняєшся в обіймах цієї трьохрівневої природи, яка з верховіття дерев нашіптує давню казку й манить лягти горілиць на живий килим і спрямувати зір до неба. А там високо-високо плывуть білі хмарки з одного краю неба в другий і далі кудись аж ген за обрій. Мабуть, і в сиву давнину за князя Святослава чи Ярослава Мудрого втомлений селянин відпочивав на цьому валу і отак само дивився в небо, і слухав шепіт листя високого дерева, а може, молодий дружинник з цього гребня пильнував за ворогом? Гай, гай, скільки часу сплило, а створений руками пращурів оборонний вал промовляє до нас і теперечки любити цю землю. І, лягаючи на траву, наче на долоню давнього будівничого, ніби відчуваєш тепло його великої доброзичливої долоні. Коли їх насипали? І скільки ж треба було людей, щоб без техніки насипати кілька сотень кілометрів валів 12-метрової височини для захисту столиці від ворожих навалів! А все це було! І це ж наші пращури! Отже, наші ноги ступають не на дику землю, ні, тут вже тисяча років тому був великий народ, велика держава – бо мала таку велетенську споруду, яку неспроможна здвинути. І це ж наші пращури!

Як сталося, що в національній пам'яті – провал, чорна нічна смуга, і сучасники не мають знань про цілі сторіччя життя своїх кровних попередників?

Полісся простягнулося широкою смугою по всій північній частині України, північніше за Київщину, вкрите лісами, за широкими ланами, повільними річками, зеленими сінокосами – усе це влітку наповнене пахощами живої рослинності та співами птахів, і людина після важкої праці відпочиває душею в цьому красивому царстві природи. На лівобережжі Дніпра, на Чернігівщині, пролягав славнозвісний шлях з варягів у Грецію та від слов'янського Новгорода до Чернігова. Татари сюди рідко заходили, і того тут найдовше зберігалася сіверянська говірка та свої символи й прикмети.

Чернігівський князь Михайло на запрошення татарського хана приїхав до його намету. Вхід до намету зверху прикритий опущеною тканиною так, щоб не можна було зайти до нього, не опустивши голову, тобто не вклонившись перед ханом, що сидів на подушках усередині. Ханові слуги попередили Михайла, що і

він має вклонитися перед ханом при вході в намет. Михайло сказав, що він – князь і вклонитися перед ханом не буде. Хан закричав: «Вклонися, бо голову зрубаю!». Михайло не вклонився, і йому стяли голову. Хто із сучасних українців є достатньо гордий, щоб честь поставити вище смерті?!

А який чудовий, який величний своїм широченням простором південь України! Надчорномор'я. Великий луг. «Пугу, пугу – козак з Лугу!» – віталися козаки. Це там, за порогами, збиралося з усієї України славне лицарство, що пам'ятало дотатарську велич своєї держави і славні походи на Візантію, це воно в постійних боях з татарами та іншими загарбниками гартувало тіло і дух та підтримувало в народі віру в перемогу над ворогами й відновлення держави на всіх просторах української землі від Закарпаття до Дону – як було в добу Київської імперії ХХ–ХІІІ століть, це воно плекало образ майбутньої Української Держави.

А войовничий дух був підтримуваний легендами з дотатарських часів про активне політичне життя й війни, про розвиток ремесел і культурне життя в Причорномор'ї.

Це вже потім орди, що приходили одна за другою (булгари, угри, авари, печеніги, половці, татари) перетворили причорноморські простори в дике поле. Де вони, ті кочові племена? Кожна наступна навала винищувала попередників. Українські хліборобські племена відступили вглибину України, щоб через сторіччя породити козацтво і поступово відвоювати свої землі й просуватися назад на південь до Чорного (Руського) моря.

Бувальщина. Це було південніше від сучасної Баштанки на Миколаївщині ще до Хмельниччини.

Сотня Пугача наткнулася на татарський загін приблизно в 300–400 вершників. Татари розгортаються в підкову, щоб оточити козацьку сотню. Пугач розвертає сотню на відступ! Наказав чотовим за пагорбом різко повернути праворуч і сховатися за гайком. Рою наказав триматися біля нього праворуч і ліворуч на відстані довжини аркана один від одного. Татари побачили, що сотня відступає і може вислизнути з їхньої підкови, й додали швидкості. Чотові прискорили біг і трохи відірвалися від сотенного Пугача. Татари вже близько. Пугач стріляє з пістоля, і за цим сигналом сотня пускається вчвал. Чотири чоти зникають за бугром. Пугач повертає рій потрохи праворуч, і птахами несуться під гору. Татари всією масою на хвості. Що за горою, вони не знають. А Пугач знає: там обрив, гола стіна метрів 10–15 висотою, а нижче – голе каміння. Останній раз штовхнув коня острогами: «Прийми, Боже, мою душу за Україну!»

І полетів з висоти сторч головою на каміння. За роєм полетів у провалля увесь татарський загін. Чотири чоти, що відірвалися були від рою Пугача і встигли зникнути за пагорбом з татарських очей, добили татар, що падали вже не на каміння, а на коней, людей і могли залишитися живими.

Ви, сучасні нащадки запорозьких козаків, хто із вас спроможний повторити подвиг сотника Пугача?!

А є хтось, хто повторив! Виявляється, що тривале колоніальне рабство не всіх перетворило в покірних теляток. Західна Україна (переважно нащадки дулібів і хорутанів) та Волинь у другій половині ХХ сторіччя показали не меншу від козацької любов до України, сміливість у боротьбі за її волю, жертвовність і витривалість. Козаків, бувало, ляхи на палю садили, москалі козаків палили й повішаних на пострах іншим на плотах пускали по річці Сейму.

Учасники національно-визвольного руху з ОУН та УПА в час Другої світової війни і аж до 1956 року на виконання присяги «Здобудеш свободу Україні або згинеш у боротьбі за неї!», щоб не потрапити живими до рук москалів, стрілялися або підірвалися гранатою. І це не було рідким, винятковим явищем. Навіть часто траплялося, що повстанець, потрапивши у безвихідь, аби після смерті своєю особою не навести окупантів на своїх рідних, щоб їх не вивезли в Сибір, та щоб не дати слідству будь-яких доказів щодо підпілля, вставляв цівку зброї, яку мав (пістоleta, автомата, кулемета, гвинтівки, карабіна) в рот, надимав щоки і стрілявся. У цьому разі всю передню частину голови розносило, і чекісти не могли встановити особу повстанця.

Про козаків, полковників, гетьманів народ співав пісні. На їхніх прикладах виховувалися покоління нових козаків-борців за українську національну справу. Про національно-визвольну боротьбу 40–50-х років ХХ сторіччя до проголошення незалежності України можна було почути тільки одне: «антирадянські, антинародні, антиукраїнські бандформування», «убивці, бандити, вороги».

Учасників Коліївщини ХVІІІ сторіччя російський публіцист Скальковський у ХІХ сторіччі назвав бандитами. Шевченко йому відповів:

«Брешеш, людоморе,
За святу правду, волю
Розбійник не стане!..»

Біля 50 років, тобто впродовж двох поколінь, величезна

пропагандистська машина комуністичної імперії постійно різними способами навіювала українській нації і всім совітським народам негативне уявлення про боротьбу ОУН і УПА. Через тотальну цензуру всієї літератури, періодики й глушіння закордонних радіопередач українців позбавили джерел інформації про ту боротьбу, того в людей склалося негативне враження про неї.

У ХХ сторіччі не було навіть можливості крикнути імперським брехунам у дусі Шевченкового «Брешеш, людоморе...»: Українська повстанча армія в 1944 році налічувала 300 тис. вояків. Це не бандити, а кращі сини нації! Москалі ж політичну боротьбу за свободу прирівнюють до бандитизму. Не дивно: їм не властива шляхетність, яка в політичного чи військового супротивника вміє визнавати розум, сміливість, чесність, порядність.

І пригадалася одна перемога більшовиків над меншовиками. На засланні вони жили разом. Довго дискутували і, нарешті, представник меншовиків починає явно перемагати. Представник більшовиків прийшов до Сталіна (тоді він був «Коба» (Джугашвілі) і стурбований, що не можуть спростувати аргументацію представника меншовиків, питає, що робити. Коба порадив: візьми вночі у когось добрі чоботи і постав цьому меншовику, а його перестав тому. Більшовик здивувався такій пораді, але чоботи обміняв. Назавтра вчинився гамір. Меншовика зловили на злодійстві, він вибув з політичної дискусії, і більшовики «перемогли!» Оце так мораль!

Московія своїх бунтарів (С. Разина, О. Пугачова, К. Булавина) називала ворогами, а наших борців проти імперії – бандитами. Авторитарна влада не допускає дискусії про себе, а того всякого, хто її не визнає, намагається дискредитувати морально, сама вдаючись до аморальних способів.

Українці ХХ сторіччя

Царська влада була монархічною, авторитарною, але не тоталітарною. У сфері освіти, науки, культури, релігії проводила політику лінгвоциду: не визнавала за українцями права на українську освіту і намагалася за допомогою російської освіти їх русифікувати. Вплив на українське населення імперія здійснювала через своє місцеве чиновництво, через школу та через попів. Ця діяльність блокувала поширення національно-визвольних ідей, але вона була недостатньою для проникнення в кожну селянську хату, і в селах зберігалися споконвічні національні звичаї й традиції. Того Перша світова війна й наступні

події захопили українців політично дезорієнтованими, національно несвідомими, але етнічно цілком українцями.

У лютому 1917 року в Петрограді повалили царя, почалася демократія, у березні в Києві створили Центральну Раду. З'явилася можливість з імперської армії виводити українців і формувати національну армію. Бували не кумедні, але досить симпатичні випадки: командир, український полковник, звертається до полку: «Українці, підніміть руки! Десять кроків уперед руш!»

Частина вояків вийшла вперед.

Полковник звертається: «Малороси, підняти руку! Вісім кроків уперед руш!»

Вийшли.

Полковник: «Хохли, підняти руку! Шість кроків уперед руш!»

Вийшли. Причому, мабуть, більше від двох попередніх груп.

Розповідали, що на Берестейщині українців викликали словом «тутешні».

О, спробуй побудувати національну державу з таким рівнем національної свідомості народу!

Англійський дослідник Ендрю Вилсон доволі велике дослідження про Україну назвав «Українці: несподівана нація». Він пише про добу Української Народної Республіки: «Українські історики (очевидячки, має на увазі істориків з української діаспори –Л.Л.) традиційно вважають «українську революцію» основним змістом бурхливих подій, які тоді почалися, однак ця інтерпретація є вразливою в ключових аспектах. «Український народ» тоді ще не існував і не міг діяти як цілісний суб'єкт (підкреслення Л.Л.)... Нарешті, історики часто виходять з того, що спроби створити Українську Державу в 1917–1920 роках були логічним (і єдино можливим) наслідком «національного відродження» ХІХ століття. Насправді ж наслідки могли бути різними. Деякі можливі сценарії зберегли актуальність навіть після 1920 року, хоча їх кількість зменшилася. Тому варто називати цей період не «втраченою революцією», а революцією, яка почалася занадто рано»¹⁷.

Вилсон каже, що тоді український народ ще не існував.

(Про терміни. У наведеному уривку Вилсона слово «народ» слід би змінити словом «нація», якщо під народом розуміти населення України, бо далі він каже про «цілісний суб'єкт». У моєму розумінні цілісним суб'єктом буває нація. Народ складається з громадян держави різних національностей, і того діяти цілісним суб'єктом для нього менш властиво, ніж для нації).

На жаль, Вилсон правий: у 1917–1920 роках нація не була

цілісним суб'єктом, і того в Україні був не тільки національно-визвольний рух, але й соціалістичний, більшовицький та різні проімперські (білогвардійський, денікінський, махновський тощо) хоча й перші два швидко виявилися імперськими. Те, що український народ не був цілісним суб'єктом, тобто не був нацією, видно з наведених відповідей полковнику та з прикладів, що їх навів Ю. Горліс-Горський у книжці «Холодний Яр». Причини, чого так було, розкриті в тексті цієї книжки. А тепер щодо «несподіваної» нації.

Несподіваною для Європи та, либонь, і цілого світу українська нація була не тільки в 1917–1920-х роках, а й у кінці ХХ сторіччя. Навіть тепер громадяни демократичних країн світу майже не знають, що таке Україна, де вона знаходиться, і отожнюють її з Russia.

Не можна погодитися з Вілсоном, що українська «революція» почалася занадто рано. Це так звучить, наче початок боротьби й війни за самостійність українська політична й військова еліта мала змогу вибирати за своїм розсудом. На жаль, такого вибору не було. Був інший вибір: взятися за справу визволення України чи не братися і пустити події на самоплив. Еліта почала діяти – і цілком правильно. А що вона сама була мало підготовлена до державотворення, і народ не становив консолідовану націю і також розпорошився між різними політичними силами, тобто також не був готовий захищати Україну від внутрішніх і зовнішніх ворогів, то це вже інше питання, і на нього в цій праці є відповідь.

На Кубані в українців рівень національної свідомості був не кращий. Там більше, ніж в Україні, збереглися козацькі військові традиції, але ідея самостійної України не була поширена. Як і в Україні, на Кубані була невелика група національно свідомих і політично відносно зрілих українців, які за першої ж можливості організували Кубанську раду з метою мобілізації кубанських українців, створення сили й проголошення Кубані частиною України, але через недостатню підтримку та швидко розростання промосковських імперських сил урешті-решт зазнали поразки.

На Україні рух за самостійність був значно сильніший, і від початку Першої світової війни з кожним роком міцнішав. Горліс-Горський у книжці «Холодний Яр» вказує на один з важливих недоліків самостійницького руху: українці ненавиділи московських загарбників та їхніх комісарів, бо в Україну несли чужу владу й комуну, проти якої на всю силу бунтувала індивідуалістична селянська душа. Воювали вони

(мова передусім про середню Наддніпрянщину) страшенно сміливо й завзято. Навіть жінки допомагали чоловікам. Ба! Воювали в своєму районі, ну ще в сусідньому. Спрямувати полк із Черкащини на Київщину чи Чернігівщину не виходило: розбігалися й поверталися в свою Знаменку чи Олександрію – і хоч ти лусни!

Про що це свідчить?

Пригадуєте пісню:

Ой, Морозе-Морозенку,
Ти славний козаче.
За тобою, Морозенку,
Вся Вкраїна плаче.

Козацтво в час повстань ходило по всій Україні. Козацтво знало всю Україну, і Україна знала козаків.

За часів московської окупації козацтво переродилося на селян і забуло свою загальноукраїнську місію. Сміливо захищає свої селянські господарства від пограбування комісарами, а не воює за самостійність України. Ідеал національної свободи під проповідями московських посів збліднів, і втрапилася гострота відчуття своєї української окремішньої національності, звідси оте «малорос», «хохол».

У 1917 році ні в Україні, ні на Кубані не були українці готові до будівництва самостійної України. Московія перед 1917 роком за два з половиною сторіччя зробила все можливе, щоб Україна й Кубань не були готові до війни за вихід з-під царської влади. Образ незалежної України був у головах зовсім нечисленого середовища.

Про що ж я кажу? Про емоційно-спонтанну та політично-наукову форму боротьби.

У ХІХ сторіччі з'явився пророк Шевченко. Він проклав кладку від Козаччини до Гетьманщини, Коліївщини і до його сучасності. Засудив Хмельницького за Переяславську угоду. Він навів нації віру в свою державу і сказав, що шлях до неї треба прокладати зброєю. Його «Кобзар» став Біблією всіх українців, його вірші стали народними піснями. Без нього не було б Київських старої й молоді громад, не було б Петлюрівщини.

Та зверніть увагу: все це емоційна підготовка нації до боротьби. Вона необхідна, але її абсолютно недостатньо для успішної боротьби. Її достатньо, щоб окремі відчайдухи пішли на смерть, але для здійснення ідеологічної, організаційної, планової роботи з підготовки мільйонів українців на послідовну й тривалу боротьбу (й війну) Кобзаря недостатньо.

На емоційному рівні образ незалежної України цілковито фантастичний і, переважно, обмежувався кількома абстрактними реченнями. Політично-наукову підготовку до організованої боротьби можуть робити партії. Хтось із українців іде в загально-російські соціал-демократичні та інші партії. У них панує великодержавницький дух царського чи комуністичного варіантів, і наші країни включені до внутрішньовеликоросійської міжпартійної боротьби.

З початку ХХ сторіччя в Галичині й Буковині виникають політичні партії, зокрема РУП (Революційна Українська партія). На Східній Україні творення українських партій по суті справи почалося напередодні Першої світової війни.

Образ України малювали формулами політичних програм. Позаяк завдання партії привернути на свій бік людей, то творці програм прислухаються до народу (головним чином до інтелігенції) і пишуть у них те, що приверне до них найбільше людей. Теоретики партій, далекі, мають свої ідеали, але, знаючи, що сила партії не в них, а в народі, з одного боку, до програми намагаються ввести свої ідеї, а з другого – записують те, що хочуть маси. На той час модними стали соціалістичні ідеї, і вони проникли майже до всіх партій, незалежно від назв.

Москалі перемогли уряд Української Народної Республіки 1920 року й винищили всі українські партії, навіть комуністичну. За короткий період існування політичних партій та їхньої діяльності в парламенті – Центральній Раді – вироблявся той ідеал (образ) самостійної України, який можна назвати їхнім спільним знаменником. Про нього знаємо з універсалів, конституції та практичної політики. І все це свідчить про вироблення, а не про виробленість спільного образу самостійної України. Наступ поляків, німців, червоних, білих, денікінців та деяких дрібніших зовнішніх ворогів примушував всі уряди УНР і політичні партії зосереджувати сили на одному – обороні незалежності. В умовах крайнього напруження було не до теоретичних дискусій з вироблення загальнонаціонального образу своєї національної держави. Хоч, з іншого боку, невиробленість спільного для українських партій, не кажучи вже для переважної більшості народу, ідеалу незалежної держави розколювала національні сили і не давала їх спрямовувати супроти зовнішніх сил. Власне кажучи, через низьку національну свідомість української нації, через зрусифікованість міських українців далеко не завжди можна було провести межу поміж зовнішніми ворогами і самостійницькими силами. Коли українці: Капустянський, Щорс, Боженко,

Криленко, Скрипник ідуть під червоними більшовицькими прапорами, то хіба вони не зовнішні вороги? Але ж у їхніх військових лавах маса звичайних українців. Ось трагедія, яку підготувала Україні Московщина за два з половиною століття своєю антиукраїнською політикою!

Після поразки Української Держави народ продовжив війну проти московсько-жидівських загарбників своїм способом: вся Україна вкрилася півтора тисячами великих і малих збройних загонів, що під командуванням отаманів воювали до 1925 року, а деякі загони протрималися навіть до 30-го року.

Загарбники організували свою окупаційну адміністрацію, яка розчавила всі свободи й коїла геноцид українців до Другої світової війни, в час війни й після неї. Українська нація не могла розробляти варіанти й побудови незалежної Української Держави, бо окупанти такої не передбачали. Вони, навпаки, примусили весь інтелект нації розробляти й поширювати згубну ідею перетворення українців (як і всіх підкорених націй) у так званий совітський народ. Українцям копали могилу, а в засобах масової інформації та теоретичних журналах подавали як історичний об'єктивний, тобто закономірний, процес злиття націй у більшу етнічну спільноту.

Всі імперії завжди знаходили серед підкорених народів достатньо зрадників, які виправдовували загарбання й прославляли диктаторів. Так було і в нас. Професор Куличенко в науковому журналі на багатьох сторінках доводить, що зближення націй у СРСР уже пішло так далеко, що можна говорити про початок формування спільних етнічних рис.

В Інституті мовознавства академії наук України (Київ) академік І.К. Білодід цілим інститутом узявся стирати грань між українською і російською мовами.

Спілку письменників України, яку ЦК КПУ вважав своїм пропагандивним цехом, нагинали для оспівування «великої ідеї єднання братніх совітських народів» і в газетах та літературно-художніх журналах все частіше замість слова «український» стали друкувати «радянський».

Секретар ЦК КПУ з культури Скаба чимдуж намагався з української культури вичавити все українське й наповнити її совітським інтернаціональним (тобто москвинським) змістом. Дотепні київські студенти запустили в народ влучний сумний жарт: «Українська культура повисла на скобі, як славний Байда на гаку в турецькому полоні».

Таким чином за період комуністичної диктатури українська

нація не виробляла на філософському, політичному, історико-пізнавальному, публіцистично-просвітянському чи будь-якому іншому рівні концепцію української національної державності. Окупаційна адміністрація розробила й поширювала одну концепцію держави, а саме: радянської соціалістичної: на словах одне, на ділі – колонія.

* * *

У пошуках.

Після поразки УНР багато військовиків армії УНР, державних службовців та загалом патріотичної інтелігенції задля врятування життя виїхали на Захід. Значна їх частина поселилася в підпольській Галичині й Волині. Офіцери армії УНР 1922 року утворили Українську військову організацію (УВО). Активізувалася діяльність «Просвіти», створені художні драматичні, хорові колективи. По селах з'являються хати-читальні. У них працюють жіночі гуртки з шиття, вишивання, куховарства і т. ін. Там збираються селяни для читання книжок (один читає, а багато слухають). Утворюють молодіжні спортивні організації. У Львові літературно-наукове товариство «Просвіта» заснувало літературно-історичний вісник для селян – журнал «Сільський господар» і розгорнуло велику видавничу діяльність. Друкують Шевченка, інших східноукраїнських патріотичних письменників. У Західній Україні з'явилося гроно талановитих письменників: Б. Лепкий, Ю. Опільський, О. Огоновський, А. Чайківський... Дмитро Донцов створює теорію радикального волонтаристичного націоналізму.

1929 року УВО перетворили в Організацію українських націоналістів (ОУН). Провідником її став полковник армії УНР талановитий політик-організатор Євген Коновалець. На Волині поряд з поширенням націоналістичних настроїв набирає сили рух за перетворення церков із російського православ'я в українську автокефалію.

Швидкому поширенню в Західній Україні націоналістичних настроїв відповідає паралельне наростання настроїв до практичних дій. Репетицією до навиків організовувати акції великого загального характеру були здвиги спортивних та спортивно-вишкільних організацій «Сокіл», «Пласт», «Січ». Для патріотичного виховання підлітків був «Доріст».

Уся ця величезна культурно-просвітянська й ідеологічна праця від 1922 до 1939 року за двадцять років підняла національну свідомість галичан і волинян до рівня націоналістичної, тобто до готовності зброєю здобувати свободу України.

* * *

Чи виробилася за ці двадцять років концепція самостійної України?

Швидше ні, аніж так.

У сфері політичної ідеології.

Західноукраїнське населення жило під польською окупацією, Закарпаття – під чехословацькою, Буковина – під румунською. Якщо президент Чехословаччини Бенеш до українців Закарпаття був прихильний, то Польща націоналістів нарівні з комуністами запроторювала в концтабір «Береза Картузька», а Румунія загалом не допускала українців до державної служби та до війська і всіма способами намагалася румунізувати.

З 1939 року Західна Україна опинилася між двома тоталітарними імперіями. Європу краями армійським ножом. Незалежність держав розчавлена. Військова сила – ось що має глос. 1941 року два імперські хижакі не помирилися і вхопилися зубами один в одного.

І за Польщі, і за Сопітів 1939–1941рр., і за німців 1941–1944р., і знову за Сопітів від 1944 року національно визвольним силам на чолі з ОУН доводилися діяти з підпілля.

За таких обставин шлях до незалежності України уявляли таким, який нав'язували окупанти – збройним. В армії демократії немає. У ній – централізація, тому й УПА збудована і діяла за армійськими принципами.

Однаке дух українського демократизму навіть у військовий час уміє себе проявити: у лютому 1940 року в Кракові створено революційний провід ОУН на чолі зі Степаном Бандерою. 30 червня 1941 року у Львові були скликані Народні Збори, на яких було проголошено Акт відновлення Української Держави та утворено Українське державне правління на чолі з Ярославом Стецьком. З конфіденційної інформації знали, що війна між Німеччиною і СССР буде. І все-таки тимчасовий уряд сформували на коаліційній основі, і до нього ввійшов представник УНДО та Народного Союзу, а не однопартійний оунівський.

Коли 1944 року в Карпатах створювали Українську Головну Визвольну раду (УГВР), то головного обрали східняка Кирила Осьмака. Тобто й ОУН поступово відходить від авторитарного типу держави до демократичного.

У сфері економіки.

До 1939 року в Галичині утворили кілька підприємницьких союзів для захисту українських підприємців і сільських господарів та для організації закордонної торгівлі. Населення було за

свободу економічної діяльності, категорично не сприймало підпорядкування державі підприємницької діяльності та колективізації одноосібного селянського господарства. З розвитком ської-такої промисловости зростало розуміння потреби захищати українських виробників і торговців. По селах з'явилися українські крамниці, а раніше були єврейські. Українські стали їм конкурентами. Культура торгівлі покращувалася. Патріотичні організації для сприяння українському виробництву й торгівлі висунули гасло: «Свій до свого по своє!» До приходу москалів 1939 року єврейських крамниць по селах практично не залишилося, отже, українці виявилися здатними до дрібної економічної конкуренції та вирішення жидівського питання мирним способом.

Повторю питання: чи виробили за двадцять років концепцію самостійної України? Швидше ні, аніж так.

Очевидячки, поняття такої концепції має на увазі узгодженість всього суспільства щодо основних факторів національного життя в самостійній Україні. Суспільство жило під чужою владою за певних обставин. Ці обставини люди знали і вміли в них орієнтуватися. Які обставини складуться в самостійній Україні, точно ніхто не знав і конструював їх у своїй голові, як сам знав. Це означає, що концепція самостійної України є не що інше, як прогностика майбутнього. Прогностики бувають цілковитими утопіями, коли вони ігнорують людську природу, і більш-менш реалістичними, коли беруть у розрахунок реальних, а не ідеалізованих людей, і враховують тенденції світової еволюції суспільств. При цьому є два гносеологічні аспекти: раціональний аналіз факторів сучасности і логічний висновок про майбутній результат із взаємодії цих факторів за якийсь, ясна річ, невеликий проміжок років. Другий гносеологічний аспект полягає в тому, що прогностик є людиною із непересічною інтуїцією. Цей чоловік, аналізуючи факти реальної дійсности, постійно відчуває підказку зі сфери підсвідомости. Кажучи про майбутнє, така людина відчуває майбутнє, а розум використовує для обґрунтування того, що відчуває.

З цього видно, що концепція самостійної України як офіційне затвердження вищим законодавчим органом незалежної України генерального плану розвитку України на більш-менш тривалій час, ну, скажімо, на 25 років – тривалість одного покоління. Дух Західної України формувався на чотирьох потужних національних геніях: Шевченку, Франку, Донцову й Шептицькому. Ніхто з них не випрацював концепцію самостійної України, але

кожен мав її своєю візією і випромінював на народ. Будучи виразниками душі народу, вони думали про шляхи виходу з колоніальної неволі й надихали українців на боротьбу за свободу.

Нижче від цих титанів була велика когорта талановитих просвітян і організаторів, які очолювали ідеологічну й моральну підготовку західних областей України до боротьби супроти загарбників і окупантів. Віра в краще життя у самостійній державі, сприйняття чужинецької влади як приниження національної гідности та прагнення помститися ворогам за кривди штовхнуло сотні тисяч хлопців і дівчат узяти зброю в руки, стати на безоглядну боротьбу за честь і славу рідного краю. Вони вірили в перемогу. Спочатку – свою, а потім – наступного покоління борців. І гинули зі словами на устах: «Я помираю за Україну. Слава Україні!»

Концепцією самостійної України для цих простих сільських хлопців було просте гасло «Геть чужинців-загарбників з України!»

Погляд на українців крізь характеристику наших жінок Василем Пачовським

Нікчеми з нікчем! Не дешевий папір.
Атрамент і жалісні жести, –
Ворожою кров'ю і гуком мортир
Випикує нарід протести!

О. Ольжич

Конфлікт між подружжям з різниці інтелектів.

На інтелектуальному рівні конфлікт між інтелектуалом (наприклад, письменником) і його дружиною (пересічною людиною) майже неминучий через те, що він живе у трьох часах, а вона в одному. Конфлікт може не доходити до розриву, але психічна причина присутня постійно, бо його мозок зосереджується на якомусь факті з минулої національної історії, і в цей час він не помічає, що робить дружина. Вона сприймає неухважність до неї по-своєму: думає, що остигає його кохання. Іншого разу чоловік заглибився в аналіз поточних політичних сил. Дружина навмисно вбралася в краший одяг, щоб привернути увагу чоловіка своєю красою й принадами, а він цього не помітив. Йй заболіло серце: коханий перестає цікавитися нею, може, знайшов іншу... Вона не розуміє, що неухважність до неї спричинена напруженою роботою мозку над вельми важливою політичною темою, що думання – це також праця, часом тяжка й виснажлива. І коли

чоловік зосередив думання на чомусь важливому, він у цей час просто психічно неспроможний помітити те, що дружина хотіла йому показати. Він згадує минуле, аналізує теперішнє і проєктує можливі сценарії майбутніх подій. Вона не знає минулого, теперішнє розуміє поверхово і сприймає його в побутово-особистісному плані.

Мало жінок спроможних вийти за межі сімейних інтересів і думати про загальні інтереси чи якісь абстрактні проблеми. Більшість із них призначені розв'язувати численні проблеми сьогоднішнього дня та поточного моменту.

Про красу жінок.

Ми переконані, що українки – найвродливіші жінки в світі. І я спробую це обґрунтувати.

Антропологічний розвиток українців сягає трипільської доби. Історик Юрій Шило(в) пише, що наші українські пращури заснували першу в світі державу Аррату 6200 років тому. Вони заснували хліборобство й перейшли до осілого способу життя. Розвинувся індивідуалістичний характер і змагання бути кращим у вирощуванні пшениці, коней, корів, свиней, в оздобленні хати, горщиків – у всьому. Змагання (конкуренція) не могла оминати й самих ориїв (арійців), а тонкий естетичний смак не міг не виробити собі за ідеал людину красивої вроди. Позаяк чоловік за природнім призначенням мав виконувати важчу і грубшу працю: полювати звіра, валити дерева, вбивати худобу, вювати тощо, то від нього вимагали силу, а дружина мала тонші (ніжніші) обов'язки: доглядати дітей, варити їжу, шити одяг, причепурювати хату тощо, то від неї вимагали вродливості. Природний добір за такими критеріями упродовж тисячоліть і дав з українки найкращий зразок жіночої краси. Не сама по собі еволюція, а критерій добору – краса, витворив чарівних українок.

Про натуру українок.

«Українська жінка, – писав Василь Пачовський, – не має почуття національності, тільки почуття свого родинного «кутика» з дітьми; вона старається там притягнути мужчину, роблячи з нього батька родини; з того приводу позбавляє його всякого розмаху до праці в користь цілого народу, бо це виходить поза коло її «кутика». Українська жінка навіть відводить свого чоловіка від суспільної роботи розважною порадою, що його «загоностість» може пошкодити їм, зрозуміло, матеріально, бо іншої користи і вартости не знає, не розуміє і не визнає, хіба що його праця «для народу» така, що приносить матеріальну користь їй і

її родині. А ось із англійської історії. Доньку англійського короля віддають за нелюба. Вона скаржиться матері: як же вона буде вночі з чужим чоловіком, якого зовсім не любить. «А ти, – відповіла мати, – будучи з ним, думай про Англію». Ось що значить державницьке мислення!

Українська жінка зі своєю слимаковою натурою не витримує конкуренції з жінками націй сусідніх; вона добра, лагідна, тиха, смирна – але не сильна, не перебігла, не пориваюча! Вона добра до виведення плоду, – але не здібна до сотворення дітей народові; як увійде в подружжя з мужчиною чужої нації – ту роль переймає на себе той мужчина і виводить її дітей на одиниці чужого народу!» (газета «Сота Свободи»).

Убивча характеристика українок! Правдива чи занадто сувора? В душі відчуваю, що Пачовський правий. Він просто своїм спостережливим оком побачив її без рожевих окулярів закоханого, а такою, яка є насправді, і добрим публіцистичним пером так влучно її зобразив.

Не знаю, коли він це написав. Мабуть, десь у 20-30-х роках ХХ сторіччя. Бо коли б писав у добу розширення діяльності ОУН, то побачив би, як багато жінок включилося в громадську просвітянську діяльність, а в наступному – і в боротьбу. Історія концтаборів свідчить, що було чимало окремих жіночих таборів, заповнених українками та литовками, естонками, латвійками. І сміливість вони проявляли не меншу чоловічої. Як мені здається, щодо боротьби жінки відрізнялися від чоловіків ще тим, що не поспішали ув'язуватися у боротьбу, а ніби задовольнялися роллю помічниць, але коли вже «поривали мости» з сімейним куточком, то були і сміливі, і витривалі.

Далі в тій статті Пачовський пише про чоловіків-українців: «Якщо увійде в подружжя з жінкою іншої нації, так його домові надає жінка, що своєю перебіглистю уміє використати його заяче серце і виховує його дітей на одиниці чужого народу!»

Глибинний індивідуалізм призводить до того, що за межами своєї хати українець не хоче мати жодних інтересів. Він не хоче розуміти, що життя його сім'ї десятками мотузок прив'язане до суспільства і залежить від суспільства, що подолати суспільну атмосферу й вискочити з неї просто неможливо. Він не хоче змінювати середовище навколо хати задля покращення цього зовнішнього світу, аби й собі в ньому стало краще.

Він намагається уникати зустрічей з владою, хоче ховатися від неї. При неминучих зустрічах боїться поминатися про свої права, а лагідністю намагається пом'якшити ставлення влади до себе.

В душі він її вважає чужою, ворожою і ненавидить, але не має духу протистояти їй і фактично плекає в собі раба. Власним прикладом рабської поведінки виховує зі своїх дітей рабів. У такій душі легенди про войовничу і славу Козаччину й Гайдямаччину та свій козацький рід втрачають живий сенс і перетворюються в якусь далеку й невиразну ману. Вона не спрямовує думки дітей у героїчну минувшину, а хіба що в сферу беззмістовних мрій, у яких немає України, а тільки бажання солодкого безтурботного життя. Хто його має зробити чи дати, про це у мріях немає, того хіба що за аналогією зі зверненням до Бога: «Дай, Боже, щастя!» Мрія звертається вгору, до неба, туди ж... Це символ безвілля: людина неспроможна впоратися зі своїми труднощами, капітулює перед ними і просить Бога, щоб він розв'язав її проблеми. Це не гідне людини – особистості. Коли людина є особистістю, а не слимаком, вона має волю і ставить собі такі завдання, які можна виконати. І якщо в ході виконання щось не вдалося, вона повинна мати мужність визнати поразку і взяти відповідальність на себе. В інформаційному торсіонному полі діють волі й інших людей, тож якщо йому не вдалося на своєму завданні (меті) зосередити таку достатню енергію, яка б переформатувала супротивні енергії в прихильні чи нейтральні, й таким чином вони не дали досягнути мети, то не треба забувати, що успіх залежить тільки від тебе: на скільки здійсненню мету ти поставив і чи достатньо волі спрямував на її досягнення. Пам'ятаючи, що всяка велика справа складається з багатьох маленьких, можливо, слід не відмовлятися від мети, а розкласти велике завдання на низку маленьких і почати йти до мети з першого маленького.

Доктор Ю. Вассиян, роздумуючи над долею української нації, пише: «Сила української природи, зазначена в багатствах земного краєвиду, не знайшла потрібного доповнення з боку української людини. Буйна природа – як усе й усюди – домагалася формулою, дисциплінуючої і пануючої сили людського духу, але та сила приходила до нас від чужих племен і народів. Їх манили пахучі лани української рівнини, і вони спадали туди хижими ордами, розбиваючи ледачий місцевий люд, та упродовж століть панували над ним. Бо історія, подібно як і природа, не терпить безвладдя, порожнечі і кволооти. Мужня рішучість є засадою її добірних-селекційних нахилів, тому віддає вона володарський скіпетр у руки найдужчих і найсміливіших, що таким чином увіходять у життя, як провідна сила, і творять з нього історію. Цей почин вирішального впливу на історичне

діяння, за малими винятками, був на нашій землі правом чужих народів, а вони взяли собі його простим актом перемоги дужчого над слабшим»¹⁸.

Доктор Вассиян, беручи українську історію крупним планом з княжих часів і пізніше, випускає з уваги, що в докняжу добу (яку, можливо, умовно можна називати добою династії Кия тривалістю в три століття) щойно формувалися українські племена, і тільки династія Рюриковичів об'єднала їх навколо Києва. Це об'єднання і в ХХ сторіччі не було закінчене. І хоч Великий князь Володимир завоював на південному березі Криму велике місто Херсонес і прийняв від Царгорода християнство (як плату за царівну Анну), усе ж залишається невідомою доля племен бужан, уличів і тиверців. Отже, не дивно, що ще неконсолідовані сильною рукою київського князя чи тіснішими політичними й економічними зв'язками споріднені українські племена не могли захистити свою землю від потужних хвиль Великого переселення народів зі Сходу на Захід. Цей рух народів IV–VI сторіч до епохи Володимира Великого захопив і наших слов'янських попередників, і вони з-над Дніпра посунули на Балкани і в кінці VI – на початку VII сторіччя заселили більшу частину Візантії. Зрештою, ні Східна Римська імперія (Візантія), ні Рим не зупинили цю навалу. «Варвари», як їх назвали римляни, зруйнували грецьку і римську цивілізації. І тільки через тисячоліття на місці Греції і Риму починають підійматися основи нових грецької та італійської націй уже з новими мовами і з новими культурами. Думка, що в X–XIII сторіччях можна було так зміцнити Українську Державу, що вона здужала б стримати всі навали зі Сходу і дожити до теперішніх часів, і в такому разі не було б Московщини, як великої імперії, і Україна не зазнала би безлічі страждань, навряд чи виправдана. Коли німецькі племена за Отатона підкорили Рим і створили «Римську імперію німецької нації», то все-таки їм не вдалося утримати весь підкорений простір. Етнічний чинник виявився потужнішим, і на місці великої імперії сформувалися окремі нації.

Візантія проіснувала до середини XV сторіччя. Чого б і Київській імперії не проіснувати стільки? Гадаю, пояснення зводиться до географічного чинника. Україна з трьох боків відкрита. Велике переселення народів відбувалося на конях. Рівнинна поверхня не давала нашим пращурам військової переваги. Хліборобське населення важче зібрати у велику армію вершників, а що населення тоді було мало, то кочові племена легше створювали мобільні сили і великою кількісною перевагою примушували

наших відступати. Візантія з трьох боків захищена морями, а з Півночі – гірська місцевість, в якій легше організувати оборону. Щодо Візантії, то Україна відіграла роль її східного щита. Візантія пала, коли на світову арену вийшли сельджуки (тюркські племена), які в стадії свого піднесення створили потужний флот і величезну армію, зробилися спроможними перевозити війська через протоки Босфор і Дарданелли та нападати на прибережжя Чорного моря.

Немає послідовного на всій Земній кулі розвитку цивілізації. Людство розвивається нерівномірно. З язичницьких, трипільської і єгипетської цивілізацій, виникають також язичницькі грецька і римська, на їхньому місці виникає християнська європейська цивілізація. Бачимо, що і ця цивілізація прийшла до тої стадії, коли суперечності між природничо-матеріальними можливостями та морально-ідеологічним станом і потребами громадян, наприклад, греків, європейських суспільств неможливо розв'язати в межах цієї цивілізації, і тому вона зазнає краху, і десь на її периферії виникне вогнище формування нової цивілізації, що дасть нові світоглядні й моральні засади для оптимізму і початку нової доби еволюції. Чого б Україні не стати таким вогнищем?

Про людину у владі

Влада – це люди в державі. Для виконання необхідних державі функцій людина у владі наділена певними повноваженнями й обов'язками. Виконуючи певні функції, вона має ще й свої особисті інтереси. Які ці інтереси? Це прагнення до збільшення своєї влади, прагнення до слави, до багатства. Влада й багатство відкривають перед людиною можливості насолоджуватися жінками, вишуканими винами й закусками, творами мистецтва, подорожами й обслугою, яка готова задовольняти будь-які забаганки, розпоряджатися долею інших людей, впливати на долю свого народу. Що вища влада, то слухняніша обслуга й доступ до насолоди. При цьому має принципове значення для характеру виявлення владоможної діяльності владоможної особи (чи провідної групи) мотиви діяльності чи, інакше кажучи, психологічні установки, вироблені на основі ідеології та розуміння мети особистого життя. Що є головною суб'єктивною метою: служіння Україні чи піднесення своєї особи?

На цьому варто зупинитися.

Історичний відступ.

Інстинкт продовження роду виробив ієрархію цінностей, за якою життя роду є важливішим за життя члена роду, того його член для збереження роду має бути готовий віддати своє життя. Практичне життя роду переконало його членів у необхідності діяти не по-одному, а організовано. Організованість означає розподіл праці між членами роду. Люди в роді різні за статтю, фізичними й розумовими здібностями. Для підвищення продуктивності праці та збільшення спільної сили роду в ньому навчилися розподіляти обов'язки відповідно до здібностей кожного. Найрозумніший став керувати родом. Його поважали й слухали. Готовність членів роду виконувати накази старійшини-вождя підносила його над родом, і в ньому пробуджувалася гордість, почуття самозадоволення, зверхності щодо інших членів роду. Розуміючи, що від вождя залежить організованість і життєдіяльність роду, ним дорожили, його охороняли від небезпек і давали кращий кусень поживи. З винайденням зернового господарства збільшилася кількість харчів і розмноження людей. Влада від родової стає племінною і міжплемінною. Сільське господарство припиняє кочовий спосіб життя і прив'язує людей до одного місця. Влада з влади над людьми переростає у владу над територією. Правління ускладнюється. Формується ієрархія.

Наші трипільські прапращури приручили коня й корову, удосконаливали вирощування зернових. Земля щедро винагороджувала селян за їхню працю, і вони все більше її люблять і востають у неї своїми думками і мріями, піснями і легендами. Вживання у боротьбі з іншими народами забезпечує не стільки організацію доброго війська, як тіканням у ліси. Наїзників потім поступово перемагали своєю вищою матеріальною й духовною культурою.

Минає багато сторіч, і на території Геродотової скитії, яка в основному збігається із сучасними межами України, формуються слов'янські українські племена сіверян, полян бужан, тиверців, уличів, древлян, волинян, дулібів, хорутан (білих хорватів). Поляни об'єднують їх навколо своєї столиці Києва і організовують імперію із субординацією князівств, за якою володарі князівств переходили від нижчого до чергового вищого в напрямку першопрестольного Києва. Народ живе із обробітку землі і плекає в серці любов до неї, як до рідної неньки. З племен почала формуватися національна спільнота на одній українській мові.

У XIII сторіччі не спромоглися оборонити державу від татаро-монгольської навали. Чого? Чи ці вороги були аж такі сильні,

що неможливо було їх зупинити, чи не зуміли об'єднатися для спільного опору?

У V сторіччі до нашої ери перський цар Кир рушив своєю 500-тисячною величезною армією через Дунай в Україну, і наші скитські попередники зуміли розбити його й примусити вийти з південних теренів України (Скитії). Може, татаро-монгольська армія була й сильніша за армію Кира, але також бачимо послаблення сили супроти скитської доби наших попередників на Північному Причорномор'ї. З переходом скитів до землеробства, вони втратили войовничий дух, і по Півдню України зі Сходу на Захід відбувається Велике переселення народів: гуни, булгари, угри, печеніги, половці, нарешті татари. В основному ці навали перекочувалися по Півдню України. Чого ж не захистили середину з центром держави Києвом?

З історії знаємо, що між князями не було згоди щодо об'єднання сил для спільної боротьби проти татарів. Татари мали велику кінноту, проте наступали повільно. І князі знали про просування татарів. Наступ татарів не був для них несподіванкою. Тож у чому справа? Чого Святослав у X сторіччі мав досить військових сил, що ходили походом за Дунай, щоб розбити на сході Приазов'я державу Хазарський каганат, через три сторіччя князі навіть не спромоглися захистити свою столицю? Що з ними трапилося? А сталося, як мені здається, таке: їхня кров змішалася з селянською кров'ю, централізація, на якій будують армію, поступилися рівноправності, їхній бойовий дух з почуттям субординації замінився духом справедливості в рівності. Князь (наприклад, Ярослав Мудрий), помиряючи, ділив спадщину порівну між своїми синами. Це справедливо в сім'ї, а для держави це означало одну силу поділити на п'ять частин (синів) і зробити їх конкурентами, в якій через однакову спадщину конкуренція виснажуватиме всіх так довго, аж поки тьох один завдяки особистим більшим здібностям зуміє піднятися над іншим і спрямувати, за потреби, всіх в одне русло. Спрямованість княжої діяльності на зміцнення княжої влади та розширення імперії під впливом хліборобського індивідуалізму виро-дилось в поняття родинної справедливості.

Щоправда, коли б у XII–XIII століттях переміг військовий дух, а не хліборобський індивідуалізм, то при розпаді імперії від потужних зовнішніх ударів на території України (Геродотової скитії) могло б виникнути кілька слов'янських держав. Саме селянський індивідуалізм з його глибинною багатющою народною культурою та пам'яттю про Київ як «матері городів

руських», тобто киевоцентричним мисленням, гарантували майбутню територіальну соборність Української Держави.

А чи не могла б сформуватися в XII–XIII сторіччі потужна Українська Держава, яка витримала б татаро-монгольську навалу і тривала б в наступні сторіччя? Що для цього потрібно було б?

Доктор філософії Вассиян припускає таку можливість. Він пише: «Не було ніяких об'єктивних даних, що зробили б неможливим подібний тріумф з боку старшої і сильнішої Київської держави, тим більше, що в тилу наростала нова поважна мілітарна сила Галицько-Волинської держави, що в кінці мусила б у тій чи іншій формі династичної політики зліятися з Київською Руссю в один великий державний твір».

Панування татарської орди мало тільки переходовий, хвилевий характер... татарське лихоліття залишилось би епізодом, щоправда найстрашнішим і руйніним у нашій історії, але все ж явищем проминальним, забутим у буйному розквіті відродженого життя. Ренесанс київської державності наступив би на кілька століть раніше, і державна традиція Києва не була б перервана. І вона була немов призначена історією продовжувати лінію великодержавної політики та розвивати над Дніпром своєрідний тип культури, подібно як на заході Європи імперіяльна спадщина античної культури і політичної величі перейшла до сусідніх з середземноморським басейном народів... Сталося навпаки, і Київ пропустив, можна сказати занепав, державне своє первородство, що більше, немов добровільно зрікся верховодної політичної ролі на Сході Європи...

Схід, цебто Київ, не використав сусідство з Візантією, не вдихнув у себе ідеї римського імперіялізму. Так пройдено попри можливість світово-історичного значення і здеградовано себе назавжди до ролі «диких піль» (с. 103-105).

Причину, чого Київська держава не стала окремим цивілізаційним центром, Вассиян бачить у тому, що варязький бойовий дух розсіявся і поступився князівській гризні за уділи.

Далєбі, гризня за уділи мала величезний вплив на послаблення Київської держави. І все-таки не в цьому головна причина, а в особливостях етногенезу українців. Бо ж, по-перше, необхідно пояснити причини цієї гризні. По-друге, войовничість Київської держави з'явилася не від варязького князя Олега, а була й раніше: Київський князь (імператор?) Аскольд у 860 році робив похід на Царгород. По-третє, індивідуалізм (хліборобського походження), який психологічно противився зміцненню

централізованої влади у наших пращурів, історики зафіксували за чотири століття до «варяга» Олега. Отже, був (і є) потужніший від «варязького» пояснення чинник, а саме: етнічний. І не що інше визначало історичний шлях українців, як наш етногенез, над чим я і розмірковую на сторінках цього твору.

Україна, каже Вассиан, була призначена продовжити лінію великодержавної політики. Київська держава з X до XIII століття була імперією, тобто здійснювала великодержавну політику, і він шкодує, що вона не продовжила цю політику.

Чого так відбулося, я бачу відповідь у нашому індивідуалістичному генотипі, що був сформований ще в арійську добу. Більше Вассиан за втраченою можливістю перетворитися в східноєвропейський ареал окремої цивілізації з войовничим імперським духом іде в площині політичній. І тут хочеться зауважити таке.

У різний час і від різних українців чув слова: Україна нікого не завойовувала. Так, вона справедлива, бо не прагнула підкорювати інших, того її підкорення іншими є несправедливе. Несправедливість має бути припинена. Загарбники мають відступити з України і дати їй можливість жити, як сама хоче.

O santa simplicitas! (О, свята простота!)

По-перше, неправда, що українці як народ нікого не завойовували. А підкорення величезних угро-фінських північно-східних просторів – це не завоювання чужих племен і земель? А захоплення грецького Херсонеса в Криму, розгром Хазарського каганату?! Тож якщо Київська княжа держава – це наша держава, і ми від неї не хочемо відхрещуватися, то ж її імперська політика – це наша колишня політика. І в нас є підстави нею гордитися. Як мовив поет: немає величи в житті, то маєм хоч величні труни. А Фридрих Ніцше сказав, що велике нації може вирости, коли є великі могили.

У ті століття Київ діяв відповідно до обставин і понять тогочасного світу. Боротьба між князями за уділи послабила імперський завойовницький дух, і держава не витримала татарську навалу. Неспроможність зброєю скинути чужинецьке ярмо висуває психологічну компенсацію – поняття міжнародної справедливості: поляки, москалі припинять знущатися над Україною, бо це ж несправедливо. А вони цього не чують ні в XVI, ні в XX сторіччі. Ба, світ існує на інших засадах: на засадах сили. Того фактами, що від XIII сторіччя Україна нікого не завойовувала, радше слід соромитися, аніж хвалитися, бо свідчить про дитяче сприйняття світу, про національну незрілість політичної думки.

Далебі, усе можна пояснити, а мо', й виправдати. Наприклад, політичну незрілість – окупаційною ізоляцією України від зовнішнього світу, а в XX сторіччі – ще й нав'юванням громадянам ідеї так званого пролетарського інтернаціоналізму, за яким трудящі СРСР мали захищати англійських, німецьких... трудящих від англійських, німецьких капіталістів-експлуататорів. Ця демагогія розрахована на обивателів, а я маю на увазі українських інтелектуалів, які спроможні бачити світ таким, яким він є насправді, а не в світлі пропагандивних барв.

Завдання інтелігенції окупованого народу прищеплювати народові ненависть до окупанта, й надихати його й організовувати на війну проти окупантів. Наша інтелігенція часто не відповідала цьому її призначенню, опускалася на обивательський рівень і пристосовувалася до окупаційного ладу.

Племінну русичівську гордість, подібну гордості чернігівського князя Михайла, вона втратила, а національної ще не набула. Та й як її можна було набуди, коли XIV–XVI століть усвідомлення етнічно-плеємінної спільноти русичів ще не переросло було в свідомість національну?

«Феодалний роздрібнений індивідуалізм, – пише Вассиан, – вікінгської крові могла зрівноважити тільки велика, на сторіччя розрахована, зовнішньополітична ціль – зайняти місце східноримського царства, установляючи Київську імперію як політичний і цивілізаційний осередок Сходу Європи. Це був би місянізм княжої Руси...»

Індивідуалізм українців не від вікінгської крові, а від нашого хліборобського способу виробництва, про що докладніше в іншому місці. Що ж до місянізму, то в історії народів він відіграв велику чи навіть вирішальну роль. Просто жити, тобто працювати для забезпечення фізичних умов існування й розмноження для продовження роду було недостатньо. Люди почували потребу в ідеї, що виводила б їх з біологічного рівня й підносила сенс життя на якийсь вищий, нематеріальний, духовний рівень. Фізіологічний рівень – це тваринний рівень, а людина хотіла наслідувати богів, того висувала ідею, яка була над буденними клопотами, світила зорею з неба, приваблювала до себе. І люди, натхненні її чарівним світлом, об'єднувалися в загони, ордени, цілі армії, йшли вперед на втілення її в життя. (Походи хрестоносців для врятування гробу Господнього від мусульман проти слов'янських племен у Прибалтиці).

«Політична ідея, – пише Вассиан, – що діє із силою традиції, це наймогутніший чинник інтеграції і синтези. Володимирська

Русь осягнула форму політично-державного об'єднання всіх етнічно споріднених земель, отже, можна сказати, найвищий ступінь тодішнього «самовизначення». Однак це була тільки персональна політика князя Володимира, який преспокійно поділив свої землі, як своє особисте добро, поміж своїх синів і, може, усвідомлював, що вони почнуть взаємну братовбивчу гризню за «уділи», подібно як це робив він сам. Отже, ідея великої держави ще не виробилася була. ... Доба після Ярослава стає картиною жакливого братовбивства і повної затрати живих цінностей батьківщини і держави».

Думаю, що російський історик Соловйов правильно пояснює причини формування в Україні демократичних методів державного управління, а в Московщині – авторитарних. Він вважає, що державні методи керівництва виростили з сімейних взаємин. В українців заведено: всі сини рівні. Батько до всіх ставиться однаково. І перед смертю спадщину між синами ділить порівну. Старший син після смерті батька є радником для молодших братів. У москвинських сім'ях (угро-фінських, що прийняли мову й деякі цивілізаційні ознаки від київських дружинників) батько в сім'ї – керівник, господар, деспот. Після смерті батька старший син щодо молодших братів заміняє батька і керує ними жорсткою рукою. Ясно, що поняття справедливості в українців і угро-фіно-татарів різне. У Московщині жінки вважали, що чоловік її не любить, якщо не б'є, а українки за кодексом «Правди» Ярослава 1016 р. були наділені правом успадковувати.

Після поєднання в наступних століттях північно-східних київських колоній з татарами перенесення сімейних звичаїв на державний рівень відбувається у бік все більшого зміцнення влади старшого брата над молодшим. Московські князі Івани, помираючи, заповідають старшому сину все більшу й більшу спадщину, яка врешті досягає аж до 60%, а на всіх інших тільки 40%. Здобувши 60% спадщини (земель, селян з їхнім добром іншої спадщини) старший син, стаючи князем, здобував матеріальну силу для придушення опору молодших братів і проведення (узгодженої з татарами) своєї власної волі.

В імперії Османів для запобігання кривавої боротьби за владу між синами великого візира та збереження централізації управління імперією убивали всіх синів візира, окрім одного.

Це жорстоко? Так, жорстоко! Проте ця жорстокість врятувала імперію від братовбивчої гризні й розвалу! Вона – спосіб втілити в життя закон більшої вартості роду над членом цього роду,

або, інакше кажучи, рід задля самозбереження має жертвувати своїми одиницями. Таку вимогу можна вважати жорстокою, але позаяк на землі споконвіків між племенами, народами, націями ведеться війна за терени розселення і проживання, ресурси, то, вочевидь, такою є природна закономірність, а отже, й нормальним явищем є смерть окремих осіб задля збереження єдності державної структури – захисника нації.

У другій половині ХХ сторіччя створили Організацію об'єднаних націй, ухвалили цілу низку декларацій і конвенцій із захисту прав громадян і національних прав, низку міжнародних норм для врегулювання мирними способами міжнародних конфліктів. Завдяки технічному прогресу земна куля ніби зменшилася, і стало можливим без війни розв'язувати суперечки. Проте технічний прогрес вивів людей на прю з самими природними силами. Понад шість мільярдів людей, озброєних модерною технікою, кинули виклик екологічним умовам Землі. І Земля починає протестувати величезними зливами, підвищенням температури, пересуванням зон тепла і холоду тощо. Це загострює проблему ресурсів, того в недалекому майбутньому національний егоїзм штовхатиме провідні еліти різних держав до винайдення нових форм боротьби за виживання націй. Досвідченіші нації планують свій розвиток на десятки (а хтось із них і на сотні) років наперед. Постколоніальні нації не мають такого досвіду, і вони не розуміють, що проти них уже ведуть планову війну на різке зменшення їхнього населення.

Українська нація опинилася в потрібно складному й загрозливому становищі, бо через жорстокість московської окупації національна інтелігенція щойно тепер формується. Вона ще не організувалася в корпоративну верству, що була б об'єднана спільним відчуттям відповідальності за долю України і була б спроможна впливати на органи державної влади. Вона щойно тепер вивчає складні й багатогранні методи захисту нації, що їх застосовували й застосовують досвідчені європейські нації, вони ще не просякнуті почуттям національного егоїзму і не перейшли від лібералізму до націоналізму, і того не спроможні від благань і заклинань переходити до збройного кулака й обуха. І третє, що ставить українську націю в небезпечне становище, це захоплення 2010 року влади промосковськими силами з Партією регіонів та комуністами.

Тим часом потужна міжнародна сила глобальну проблему перенаселення Землі прагне розв'язати шляхом зменшення населення та послаблення імунітету в національних організаціях.

Для здійснення першої програми у світі «стихийно» виникають пошесті та нові хвороби, а також використовується домішування в харчі різних хімічних складників. Вони викликають апетит і спрагу – й підривають здоров'я. За півтора десятка років споживання закордонних харчів і напоїв спустили стан здоров'я нації до того, що тільки 6% хлопців придатні до служби в армії. Понад третини парубків і дівчат втратили дітородну функцію. Отже, план четвєртувати українську націю виконують швидкими темпами. Нашу землю очищають від українців для заснування тут своєї держави. Аби процес не скидався на нахабне загарбання чужої землі, а мав вигляд поступової еволюції, їхні вчені заглиблюються у вивчення трипільської культури з метою довести, що трипільська культура – не тільки українська минавшина, а й їхня, може, більше їхня і менше – наша, може, загалом їхня і зовсім не наша.

Важливо більше поширювати такі «наукові» дослідження. Вони мають більші можливості друкувати й поширювати, ніж ми. Спочатку з їхніх «досліджень» сміятимуться, потім мовчатимуть. Через десятки років вважатимуть за один з наукових напрямків у висвітленні трипільської культури. Важливо: інтелігенція, яка дбає про свою націю, планує і працює на забезпечення шляхів і можливого розширення географічного простору майбутнього простору нації на століття вперед.

Глобалісти тому і є глобалістами, що об'єктом їхньої уваги й діяльності є цілий світ. На шляху їхніх глобальних планів перепонуо стоять національні організми – кожна нація має свій образ світу і своє національне його відтворення у мові, філософії, музиці, живописі, в народному мистецтві, звичаях і в своїй моралі. Цікаво про своєрідність національного сприйняття світу написав американський дослідник James Fallows: «The Anglo-American system of politics and economics, like any system, rest on certain principles and beliefs. But rather than acting as if these are the best principles, or the ones their societies prefer, Britons and Americans often act as if these were the only possible principles and no one, except in error, could choose any others. Political economics becomes an essentially religions question».

Англо-американська система політики й економіки як будь-яка інша система тримається на певних принципах та вірі. Проте замість того, щоб діяти так з переконання, що ті принципи найкращі чи такі, які суспільство воліло прийняти, британці й американці часто діють так, наче вони єдино можливі, і жоден інший не можна прийняти, хіба що помилково. Економічна

політика по суті справи перетворюється в релігійне питання.

Тобто світогляд об'єктивної основи. Він – суб'єктивний. І об'єктивним стає лише через те, що в який життєвий факт чи явище вірить цілий народ. Масовість віри суб'єктивність перетворює в об'єктивність. Коли українці повірять, що вони потужна нація, і будуть відповідно діяти, вони й стануть потужною нацією. Щоб цього не сталося, глобалісти за допомогою телевізії, радіо, друкованої продукції швидко знищують національні культури й моральні засади, розривають духовні зв'язки європейців з духом своїх пращурів, ідеалізм витісняють матеріялістичним прагненням до задоволення тілесних потреб. Ця політика обездуховлювання створює ідейний вакуум, який спровокував наступ мусульман. Отже, до расової мішанини старої Європи добавився ідейний мусульманський наступ. Інстинктивний опір глобалізму штовхає до пошуків ідейних духовних джерел у минулому. Складові європейських націй починають повертатися до своїх племінних мовних і культурних цінностей, прагнуть до виходу з-під влади імперських столиць і створення незалежних держав. Тож який із напрямків виявиться сильнішим: глобалізація і знищення національних культур і держав чи, навпаки, дезінтеграція Іспанії, Франції, Великої Британії і виникнення десятків нових держав?

У всякому разі майбутнє європейського континенту буде бурхливе. Можливо, воно сприятиме піднесенню України для продовження місії Київської держави після сімсотрічної перерви. Аби не прогавити можливі міжнародні сприятливі обставини, українська політична еліта мусить готувати себе до таких подій.

Повернуся до княжої доби.

X–XI сторіччя Княжа держава зміцнюється і розширюється, перетворюючись в імперію. Військові походи за Дунай і заснування міста Галича (сучасний румунський Галац), на північний схід і заснування міст: Володимира, Ярослава – це походи з метою примусити тубільні племена платити данину. Для постійного керування цими, віддаленими від Києва на тисячі кілометрів територіями з різними чужими племенами не було технічних можливостей. Отже, тримання їх під своєю владою було тимчасовим явищем.

Київська держава на українській етнічній території (також досить великій) могла б у XII–XIII сторіччях зміцнюватися хіба що за умови створення ідеї великої держави русичів на східноєвропейському рівнинному терені від Дону до Дунаю – Дністра. Таку ідею не можна було створити на селянському індивідуалізмі

чи християнському космополітизмі. Можливо, її можна було створити на реформованому в монотеїзмі язичництві, зосередивши багатобожжя на одному Дажбогові чи Сварозі. Україна – велика країна, і в принципі могла б мати своє окреме розуміння Бога, проте вона тяжіла до розширення взаємин із християнським заходом, а створення окремого від християнства релігійного ареалу виводило б Україну з меж християнської європейської цивілізації і творило б окремих цивілізаційний простір. Щоб бути спроможною на такий незмірно великий ідеологічно-моральний подвиг, Україна мала б породити людину, рівну Ісусу Христу. Для однієї країни родити таких двох, посвячених творцем, – це забагато. Адже одного з великих посвячених вона вже породила була, який під іменем Рами вивів частину аріїв (трипільців) з-над Дніпра і привів в Індію, започаткувавши там зовсім інший тип розвитку однієї з галузок роду людського. Другий в нашій землі не міг з'явитися, бо, очевидно, історична доля, накреслена Творцем для України, інша, саме така, яка втілюється через наше реальне історичне буття, через психологію, уподобання й діяльність кожного українця.

Історія на багатьох прикладах свідчить, що завойовник, підкоривши країну, сам асимілюється підкореною країною – якщо він чисельно значно менший за підкорений народ. Коли після зброї настає період мирного співіснування двох народів, тоді у кровозмішуванні перемагає чисельніший. Наш хліборобський індивідуалістичний генотип сформувався в дохристиянську добу. Космополітичне християнство на землі закликає на зло не відповідати злом, а прощати кривднику, а після смерті обіцяє посадити грішника, а грішники всі люди, в казан з гарячою смолою, щоб там варився вічно. Таке вчення послаблює взаємини селянина по горизонталі з іншими селянами, проблему суспільної справедливості підміняє почуттям смиренності та боязню казана з гарячою смолою.

Із воїна, активного захисника справедливості, людина перетворюється в покірного раба церкви та влади. Захист національної єдності й держави християнство підмінило покірністю перед владою (бо бач каже: немає влади не від Бога) та вислужуванням перед попом, щоб не прокляв та не відправив у пекло лизати вічно розпечену сковороду.

Християнство прийшло в Україну не на порожній ґрунт, а на багатотисячну язичницьку (тобто народну) культуру. Князь Володимир своїми дружинниками загнав киян у Дніпро, і грецькі священники їх охрестили. Це швидкий акт, проте поширення

християнства було довгою й складною світоглядною боротьбою і врешті-решт мусило піти на компроміс і зарахувати до християнства майже всі язичницькі звичаї: засівання на Новий рік, посвячення на Великдень пасок, яєць та ковбас, оздоблення подвір'я й хати клечанням на Зелені свята тощо. І коли на Запоріжжі священники посвячували козацьку зброю і благословляли козаків на війну проти ляхів-християн, вони діяли не в християнському дусі підкорення польській владі як владі від Бога, а в дусі національного інстинкту захисту рідного краю від загарбників.

Це був факт боротьби в душі однієї людини двох ідеологій: патріотизму і необхідності захищати рідний край та космополітичного християнства. Мабуть, у жодній країні за два тисячоліття воно не перемогло повністю. У кожній країні національний дух змінив його і пристосував до себе. Поступками воно змогло стати панівною ідеологією народів хоч в основі.

Християнський світогляд – апокаліптичний, бо його уявлення про кінцевий розвиток – це тупик, загибель, армагедон, а людині – пекло. Немає язичницького оптимізму з вірою в безконечний розвиток з постійним покращенням світу і життя людей в ньому.

Недорозвиненість індивідуалізму.

Азійська, зокрема й москвинська духовна культура, в центр суспільних вартостей поставила державу, підпорядкувавши їй людину. В москвинській культурі значення людини оцінюють її значенням для держави, а сама по собі людина нічого не варта.

Українці належать до європейської цивілізації, яка в людині бачить основну вартість і державу оцінює з огляду на забезпечення нею людських потреб. Проте Україна – на сході європейської цивілізації, і в нас індивідуалізм не розвинувся до свого завершення, як це сталося західніше від України. Конкуренція між особами і там відбувається у всіх сферах людської діяльності, але при цьому особа сприймає своє місце в суспільстві як відповідне її здібностям. У суспільстві є місце кожному. Особа відчуває себе самодостатньою на будь-якому місці, зокрема й на найнижчому. У неї є відчуття суспільної потреби виконання цієї праці, і коли вона її виконує добре, то гордиться. Отже, не місце дає відчуття важливості, а належне виконання своїх обов'язків. Конкуренція за місце на суспільній драбині в значній мірі послаблена перенесенням конкуренції на добре виконання обов'язків на цьому місці. Суспільство визнає важливість усіх функцій і похвально оцінює добре їх виконання на різних щаблях і в різних місцях. За такого суспільного ладу особа відчуває себе самодостатньою, бо

суб'єктивно переорієнтувала своє прагнення із боротьби за вище місце на краще виконання праці на своєму місці.

Прецінь такого розвитку особи можна досягнути в демократичному правовому справедливому суспільстві за тривалий час у багатому поколінні нормального розвитку нації.

Головний редактор газети «Кримська світлиця» Леонід Пилунський так пояснює поразку руських князів: «Напередодні навали військ Бату-Хана на Київську Русь наші князі (між собою майже одна родина), нащадки одного роду Рюриковичів, сварилися, билися, інтригували, незважаючи на небезпеку зі Сходу, про яку вони, після ганебно програної битви на річці Калці, знали точно». Чого вони так діяли, що на них впливало? «На князів та їхніх холопів впливали заздрість, дурні і дрібні образи: хтось має звичну пиху бути обов'язково першим і зверху, хтось хотів вислужитись і бути першим стременим, хтось мав жадо-бу отримати клаптик лису, гарного, але чужого...»

Вони особисті інтереси ставили вище інтересів держави. Їхній індивідуалізм був на обивательському рівні. Їм не вистачало державницького мислення та гордості, і вони загрузали в багноці матеріальних інтересів та дрібного самолюбства. Ці солодкі вигоди від посідання високої державної посади є верхом бажань для інтелектуально середніх людей. Для людей вищого інтелектуального рівня вони мають побічне, другорядне значення. На першому місці для них – пам'ять нащадків. Вони усвідомлюють історичне значення своєї діяльності. Її супроводжує слава. Що геніяльнішу дію зробила людина, наприклад, військову перемогу, то ширше розходиться про неї слава, то довше люди пам'ятають про неї, адже ці перемоги є віхами на історичному шляху розгортання життя нації в часі. Пам'ять у нащадків – це продовження життя. Кожна людина хоче жити довше. Кожна хоче, щоб після смерті її не забули на другий день після похорону, а пам'ятали. Пам'ятають людину по її образу, характеру, по її ділах. Найдовше – по ділах. Простий чоловік зробив добрий паркан біля двору, щоб онуки, глянувши на нього, згадували діда. Німецький інженер Дизель винайшов двигун, який зробив його безсмертним. Людство класифікує діла людей за їхньою історичною важливістю. У добу національно-визвольної війни Хмельницького у війську бувало по сотні тисяч воїнів. Тоді їх кожного пам'ятали рідні, друзі, побратими по зброї. Минав час, і в пам'яті залишалося менше й менше – ті, хто керував сотнями, потім полками, від кого залежали успіхи боїв, чия історична

роль була більша. Тіла Хмельницького й Шевченка давно в землі, а ми їх пам'ятаємо. Вони для нас наче живі. Тобто для них їхнє життя продовжується нашою пам'яттю, пам'яттю наступних поколінь. А є люди, які ще по землі ходять, але вже нікого не цікавлять, для всіх людей навколо їх наче вже й не існує, померли.

Прагнення продовжити життя після смерті спонукає людей до праці, творчості, боротьби. Політики змагаються за вищі посади, при цьому часом так завзято, що переступають усі моральні норми. І перебувають повністю в теперішньому часі. Важливо зараз перемогти й вийти вище конкурента. Течія життя їх поглинає повністю. У них не вистачає розуму, аби піднятися над сьогоденням і поглянути на події з огляду на минуле й майбутнє та оцінити свої дії на довшому хронологічному відтинку часу. Переважає пристрасть, амбіційність, егоїзм, а не мудрість. Бачать себе та ближніх конкурентів, а не Україну, того тратять енергію у взаємопоборюванні й полишають Україну на роздоріжжі.

І сьогодні президенти, прем'єр-міністри, голови Верховної Ради України не дбають про добру пам'ять про себе в нащадків, а поспішають будувати собі палаци та нагромаджувати інші багатства. Нещасні, бідні духом люди! Нічого не навчилися ні в наших великих людей XIX сторіччя і не розуміють великих подвигів Петлюри, Коновальця, Бандери, Шухевича, які смертю смерть подолали і ввійшли в український пантеон безсмертних!

Влада як суспільно-суб'єктивне явище

Є речі, вищі від людської волі. Не те, що вони були створені не людиною, а кимось вищим. Ні, вони створені людиною. Людина творить їх. Та справа в тому, що людина бачить ближчі наслідки своєї діяльності і неспроможна бачити дальні. А дальні бувають часом протилежні ближнім, і автор, що їх створив, отримує несподіваний результат. Щоправда, це вже переважно не творець, а наступне покоління.

Суспільною влада є тому, що всякий владоможець теоретично отримує владу від суспільства чи тої спільноти, якою керує.

Суб'єктивною влада є тому, що спільнота наділяє владою одну людину чи групу людей, яка (які) суб'єктивно беруть на себе роль керманіча.

Індивідуалістична нація творить багато сильних особистостей. Вона створює їм культ, прославляє, складає пісні. Це посилює конкуренцію між ними, загострює боротьбу за владу. В кінці XVI

і особливо в XVII сторіччі особливо яскраво проявилася боротьба за владу в козацькому середовищі.

Козацтво формувалося зі сміливих людей, що не мирилися з кривдою і повставали проти суспільної несправедливості та національного приниження. Це – лицарі, славні сини й гордість нації. Вони врятували народ від ополячення та іншої асиміляції, вони відстояли наші історичні терени в боротьбі із загарбниками для майбуття України.

Разом з тим індивідуалістичний національний характер в козацтві не раз обертається злом для спільної справи. Бувало, козацька рада на Великому колі з кількох кандидатів обирає гетьмана чи кошового отамана. Прихильники того, кого рада не обрала, незадоволені, бурчать і ремствують, і замість визнання й підкорення волі більшості задля збереження єдності фактично творять опозицію.

* * *

Є погляд у того жорстоко прямий,
Хто смерті заглянув у вічі,
І бачить завчасу він плями чуми
На свіжо-рожевім обличчі.

О. Ольжич. «Незнаному воякові».

Людина – цікава істота. Вона така різна! Одні за рівнем розумових здібностей знаходяться геть внизу, і коло їхніх інтересів та практичної діяльності обмежене клопотами про підтримання біологічного існування. Інші, навпаки, здібні осягати найскладніші явища й закони природи та прозирати в глибини людського тіла й душі. Їх називаємо геніями, пророками. Є люди розумні й боягузливі, є сміливі, але не дуже розумні. Залежно від суспільних потреб і обставин йому може більше прислужитися розумний чи сміливий. Коли нація в неволі і бореться за свободу, їй більше потрібні сміливі борці, коли нація має незалежність, їй більше потрібні розумні політики, вчені й винахідники.

Україна впродовж сімох сторіч була роз'єднана і не керувала собою. Нею керували різні окупаційні держави. Упродовж 70-річної московської комуністичної окупації основні українські етнічні землі були об'єднані, й окупаційна адміністрація керувала нами зі столиці України, Києва. Українці брали участь у діяльності окупаційної адміністрації на різних щаблях державної ієрархії. Формально ССРСР був федера-

тивною державою: УССРСР мала свою Конституцію, Верховну Раду, уряд, була членом Організації об'єднаних націй, а по суті ССРСР – унітарна держава, бо всією економікою і гуманітарною сферою керували союзні міністерства. Формування державної волі відбувалося в Москві в Політбюро та Центральному Комітеті КПСС. Київ був диспетчерським пунктом для отримання вказівок з Москви: розподілу завдань по 25 областях.

Виконання таких функцій українськими службовцями виконувало з них виконавців чужої волі і не давало можливості набувати досвіду самостійного керівництва. Навіть у межах окремих міністерств. Керівництво, чи використаю відповідніший термін – владарювання складним комплексом всього життя 52 мільйонної країни на 603 тис. кв. км було загалом вище управлінських понять українців-службовців совітської адміністрації. Масштаби об'єктів керування та складності економічних, оборонних, політичних, гуманітарних та десятків інших відносин владарювання й управління вимагають такого масштабного мислення, яке в УССРСР було непотрібне і якого не було. Інші країни такий досвід набували впродовж кількох поколінь самостійного державного життя. На вершині республіканської політики незалежної держави виникає багато проблем, які ніколи не виникають на рівні окремого міністерства.

Досвід княжої доби, як і досвід держави Хмельницького та Гетьманщини, небагато прислужився для влади незалежної України кінця XX і початку XXI сторіччя. Українці – розумний народ і вміють учитися, і все-таки неможливо за 20 років навчитися тому, що інші освоюють упродовж кількох поколінь.

А хіба справи в знанні – незнанні?

На жаль, справа далеко не тільки в цьому. Є три чинники, які потужно впливають на вдосконалення роботи української незалежної держави:

- 1) Активна антиукраїнська діяльність п'ятої московської колони;
- 2) Глобалізація в частині її хабадівської діяльності в Україні;
- 3) Наша українська традиційна неспроможність підпорядковувати своє «я» інтересам спільної справи.

У книжці «Незнищенність» я писав про просякнутість РУХу і державних органів московською агентурою. Тут згадаю цікавий епізод. Я підготував законопроект Верховної Ради про люстрацію державних службовців. Його роздали депутатам. Іду по дугоподібному проході сесійної зали. Мене зупиняє один добродушний колега з колишньої Січеславської партноменклатури. «Лев-

ку, зупинись, – каже, – подивися на цей зал». Я зупинився і обвів поглядом залу. «Так ось, – каже, – якщо ухвалити твій законопроект, то тут мало хто залишиться». Ось так: мало хто залишиться!

Не всі колишні секретарі обкомів і райкомів КПСС, голови виконкомів та інші відповідальні діячі совітської комуністичної системи дали письмову згоду на співпрацю з КДБ, але багато звикло слухатися Москву, виконувати всі її побажання. Працювала складна система ідеологічної обробки керівних діячів та матеріального заохочення, яка, з одного боку, зомбувала людей у промосковському імперському дусі, а з, другого боку, через систему подвійних зарплат та закритих магазинів прив'язувала до себе, робила глухими до голосів совісті й слухняними в руках зверхників. Уявіть собі: в крамницях району вже давним-давно не було светрів. Раптом привезли десять штук. Секретар райкому сказав голові райспоживспілки продати їх кільком райкомівським функціонерам. Светри добрі, пухнасті, м'якенькі, теплі, приємні – краса, благодать! На район їх треба б 10 тис. штук, та, ба, немає. За цілий рік привезли один раз і тільки 10 штук. І кілька дісталось райкомівським діячам. Вони усвідомлюють свою винятковість, вищість від решти 27 тис. мешканців району. Виникає почуття партійної (групової) винятковості. У районних крамницях масла немає. Його привозять так рідко і так мало, що треба бути щасливим, щоб опинитися в магазині саме в той день і в ті хвилини, коли в крамниці його продаватимуть, і вам пощастить купити півкілограми (більше не дають). Так ось привезли великий брус приблизно 30x30x30 см. Крамарка зателефонувала секретареві райкому партії і спитала, скільки візьмуть на райком і райвиконком. Він сказав пару кілограмів продати людям, а решту – за його списком. Райкомівцям дали по кілограму. Людям нема, бо дали лишень про людське око, а їм є. Що значить райком! Що значить керівна партія! Почуття вищості і внутрішньоорганізаційної солідарності зростає. Навряд чи зростає обурення з несправедливості. Його вгамовує відчуття вивищення над людьми. Він починає думати над природною нерівністю людей: завжди і в усяких суспільствах люди були нерівні, і хтось був низу, хтось посередині, хтось вище. І той, хто був над комись, завжди був краще забезпечений харчами, одягом, житлом. Якщо так завжди було, якщо суспільна нерівність – це природне явище, то тут немає несправедливості, тож хай не докоряє мені сумління. А воно докоряє. Удень, увечері, вночі з'являються перед очима в образі худі виснаженої

селянки-колгоспниці, що в ряднині несе оберемок трави для своєї корови. Вона цілий день важко працювала на колгоспних буряках, а тепер замість, випроставшись, рівно їти додому, вона зігнулася під вагою трави і повільно, ледь переставляючи ноги, йде додому.

Чого з'являється перед очима та зігнута колгоспниця?.. А... це того, що я ще не відійшов від свого недавнього колгоспного життя. Я ще душею там, серед виснажених колгоспниць та дядьків, яким за роботою в колгоспі та на своєму городі ніколи й поголитися, і в їхній тижневій бороді позастрявали лусочки з полови чи висівок. А втім, я ж вище від них і належу до нижньої ланки провідної верстви, того радій з першого шабеля привілейованих. Дивись вверх, а не вниз, у своє минуле. Дивись вверх, як у своє майбутнє. Заглуши в собі жаль до худі селянки – там, нижче від тебе, однаково хтось має бути, тож звикай дивитися на них зверху. Обов'язок, який на тебе поклав той, хто тебе підняв низу, необхідно виконувати добре, а для цього потрібне не співчуття до бідних, а добре виконання своїх обов'язків та трошки улесливості. Тобі дали роль. Вивчай її, входь у неї, зростає з нею і сумлінно виконуй.

А як приємно, коли дружина побачила новий светр, і очі її засвітилися радістю. Вона розклала його на столі і довго пестливо гладила. Потім попросила одягнути, розправила і ніжно гладила по спині – яка радість! І десь на завершення цього сімейного щастя, либонь, після обдумування, як це із десятих светрів на цілий район один випав її чоловікові, спокійно вимовила: «Треба уміти жити».

Невдовзі чоловік приніс додому кілограм масла. А десь у липні чоловік отримав безкоштовну путівку на двох для оздоровлення у добрий санаторій. Перед тим думав відпустку провести в селі з батьками і бодай трохи їм допомогти, полегшити їхнє щоденне життя. Та як же відмовитися від безкоштовної путівки, від нагоди познайомитися з партійними керівниками з інших областей? Ні, не можна пропустити нагоду, яка, може, вельми знадобитися в майбутньому, коли виникне можливість просування вверх! А батьки? Батьки зрозуміють. Адже вони раді, що син вирвався з колгоспу і став людиною. О, став людиною! У колгоспі, на заводі люди – рабсила (скорочення від «робоча сила». Робоча – це гордо. Рабсила – це правдива суть, що означає «рабська сила»).

Соціальна психологія встановила, що людина живе у мікросередовищі. Вона живе не з мільйонами громадян своєї краї-

ни, а в маленьких групах своєї сім'ї, сусідів, на роботі. Окрім сім'ї, найбільше часу проводить у робочому середовищі. Саме воно, як встановила та ж психологічна наука, формує світогляд, політичні орієнтації та мораль. Наш партійний новобранець живе в райкомівському мікросередовищі, і якщо він не виняток, який сам формує середовище, а звичайний чоловік, якого середовище формує, то небагато часу мине, як він набуде типового комуністичного погляду на простих людей як рабсилу, призначену для втілення в життя волі партії. Рабсила складається не з людей, вартих уваги, а зі статистичних одиниць, і вимірюють її арифметичними числами, глибоко зневажають її людську природу і дбають про неї як про худобу: щоб мала фізіологічно необхідний мінімум (їжу, «стіло» – квартиру) та мінімум освіти для оволодіння необхідними машинами. У цьому випадку людину змінювало її прагнення до легшого життя, змінювало її ставлення до батьків, до всього, зокрема й до народних моральних понять.

Людина – мінлива істота. Незмінними залишаються антропологія і темперамент. Не вельми змінюється характер. Що ж до психічної установки, то при збереженні основної мети змінюються конкретні цілі до такої міри, які кардинально міняють саму початкову психічну установку.

Мені багато разів закидали: чого ви, колишні політв'язні, не разом? У таборах були всі за одне, а тепер Горинь – собі, Чорновіл – собі, ви – собі. Всі роз'єдналися. Що вас роз'єднало? Чого не разом дбаєте про Україну?

У таких закидах виявляється їхнє незнання людей і обставин. Закидаючи нам роз'єднаність, вони виходять із засновку, що до концтабору і в концтаборах ми були всі одностайні, і в усіх нас не було чогось свого окремого. Для тих, хто дивився на політв'язнів здавека, ми виглядали єдиною монолітною громадою. А це зовсім не так. І до концтабору ми були різними, і в концтаборі були різними, як також і після концтабору.

У концтаборах в'язні були поділені на національні громади. До української громади входили всі українці і навіть частково московити з України, за винятком тих, хто вважав себе неомарксистом. Українська громада не була однорідною. До неї входили повстанці, німецькі поліцаї, власівці, члени пізніших підпільних націоналістичних організацій, шестидесятники та учасники Гельсинського руху. Усіх цих українців об'єднувало в одну громаду національність, мова, спільні етнічні

риса. Коли дозволяв режим, тоді на свята збиралися в гурт поспівати пісень навіть разом з поліцаями. Політична доля їх зробила сексотами, але від цього вони не втратили нашу мову та любов до наших пісень. Поза цим загальним були різні групи зі своїми окремими історіями. Найбільшою була група бандерівців та приєднані до них націоналісти з окремих підпільних організацій. Поліцаї були зі Східної України. Вони прагнули помститися комуністам за кривди їхнім родинам, а позаяк не знали про існування боївки ОУН і УПА, то пішли до тих ворогів совітської влади, які були близько до німецької поліції. Після арешту їх усіх присуджували до страти, вони давали згоду на співпрацю з КДБ, їм страту замінювали на 25 (15) років, вони приїздили в концтабори стукачами, і того взаємини з бандерівцями були на основі політичної недовіри. Власівців, як і вояк німецького Вермахту, з українців було небагато. Шестидесятники та члени Гельсинського руху – це нова генерація українських борців. Основна їх прикметна риса – вони просвітянсько-пропагандивні, виступали за мирні способи боротьби і обмежувалися захистом української мови й культури.

Із відоміших шестидесятників слід назвати Івана Світличного, Івана Дзюбу, Івана Драча, Євгена Сверстюка, Михайла Гориня та В'ячеслава Чорновола. Це ті, які під опікою Антоненка-Давидовича започаткували шестидесятництво. Які різні вони виявилися, і як по-різному повелися?! 1965 року арештували Михайла Масютка, Валентина Мороза, братів Михайла та Богдана Горинів – разом кільканадцять осіб. Згодом КДБ зломив Дзюбу, Світличного і Сверстюка запроторили в концтабір: Світличного покалічили і завчасно звели в могилу. 1970 року арештували нову групу, 1972 року – знову, 1977 року – початок арештів членів Гельсинської групи. І люди надовго зникли з України в Сибіру та Мордовії.

* * *

1990 року 12 членів Гельсинської спілки стали депутатами Верховної Ради України. Із них Ярослав Кендзбор тоді ж відійшов до РУХу, і подальша його політична діяльність пов'язана з РУХом. В'ячеслав Чорновіл виступив на Установчому з'їзді з критикою Статуту як централістичного, і подальша політична його діяльність пов'язана з РУХом.

Любов до України надавала рішучості щось робити на її користь, а що саме і як робити, це кожен уявляв по-своєму. В

умовах тотальної цензури, густу просякнутість суспільства сексотами і неможливості дискусій про методи боротьби, кожен діяв на свій розсуд. Потрапляв у табір і там проходив ідеологічний вишкіл. У тому суспільстві перспективи створення підпільної організації на довге існування нереальні. Довго можна протриматися на волі, нічого не роблячи. А того, якщо людина не могла змиритися з антиукраїнською владою, вона ставала *morituri* і лізла відкрито на рожен. Усе це вельми індивідуальні справи. І коли б горбачовська перебудова не привела до демократизації та дострокового звільнення і повернення в Україну, то бозна скільки б з «відсидентів» продовжувало боротьбу. Може, тільки кожен сьомий (як бувало в ХІХ сторіччі з членством у народовольців)?

Еволюція мотивації до дії

Там, де вічно за волю, за землю й гаї,
Де шаблі, голодовки і війни.
Як же вижили Ви, Українці мої,
В отакій Україні?!

*Наталка Баклай, м. Лубни
газ. Майдан Свободи, ч. 23, жовтень 2010 р.*

І радісно духу дивитись,
Як тіло тяга кулемет,
Стискає гарячу рушницю
І вперто повзе наперед.

*О. Ольжич «Незнайому воякові»,
Київ 1994 р.*

Українець поступово доходить розуміння, що Україна не така, якою мала би бути. Мову її витісняють з науки, промисловості й культури. Природні ресурси великі й урожаї добрі, а в магазинах не вистачає взуття, одягу й харчів. Вона ніби республіка і має свій уряд, але всім керує Москва. Кіно представляє українське життя як земний рай, а насправді безупинні труднощі й лихо, українців зображає простодушними жартівниками й дурниками – це образа! Людина щиро обурюється, ділиться враженнями з іншими. Ті підтримують. Він шукає самвидав і починає з ним ховатися, тобто розуміє, що став на шлях порушення закону. Любов до України й несправедливість штовхають до дії, і врешті-решт він опиняється за ґратами. Звичайний триб

життя зламаний. Спроба рятувати українство й повернення справедливості виправдовують страждання. Про славу немає жодних думок. Навпаки, совітські люди з рідних і робітничого оточення вважають його дії нерозумними й дурними, а робітничу чи службову трудову біографію (кар'єру) – зіпсованою.

Питання про славу почало виникати тоді, коли з початку 70-х років стало можливим імена політв'язнів передавати в самвидав і за кордон. Слово «слава» в ті роки на волі для офіційної частини суспільства означало «ганьба», а для в'язнів – поінформованість міжнародних правозахисних організацій, зокрема «Міжнародної амністії» (Amnesty International), яка брала на облік і під свою опіку всіх політв'язнів світу. Потрапити в цей список означало мати деяку гарантію від знищення з простої примхи якись із низових ментів, бо ж про смерть зареєстрованих політв'язнів владі довелося б робити офіційне пояснення. З бігом часу голоси правозахисних організацій почали звучати гучніше і прізвища згадуватися частіше. На це різні в'язні реагували по-різному. Одні розуміли, що їхні прізвища антикомуністичні країни в ідеологічній боротьбі з імперією Зла використовують як козирні карти – і не більше, і від цього їхні особи зі скромними розумовими здібностями не стають Сахаровим, Григоренком, Орловим чи Руденком. А інші від згадування їхніх прізвищ почали уявляти себе великими. У них на спині почали рости ангельські крильця. І вони ладні були тріпати ними, щоб піднятися вище й вище та задерти носа догори щодо тих, про кого радіо «Свобода» ще не згадало.

Що вдієш? Такі вже люди. Великий є великий, бо його велич у потужності його власного інтелекту, а інший шукає свою вагу в зовнішніх визнаннях. Імператор Франції Наполеон, либонь, один з монархів і королів, хто не мав при собі перукарів, а голився сам. Він не боявся, що це його принизить, бо знав свою велич і самодостатність, а інші свою вагу намагаються збільшити зовнішнім антуражем. Знову ж у задиранні носа через згадування прізвища закордонним радіо проявляється незавершеність своєї індивідуальності і потреба подолання сумнівів щодо ваги власної особи через визнання іншими.

1972 року називання імен політв'язнів було вкрай рідким і мало впливало на ставлення адміністрації концтаборів до в'язнів. Ці рідкі випадкові зразки були чимось зовнішнім, і якщо в якийсь момент ніби примусили ментів зробити крок назад, то наступного тижня робили крок уперед і тугіше закручували гайку, показуючи в'язням на ділі, що вони наплювали на те, що про

владу каже радіо «Свобода». Потрібно було ще 14 років боротьби, щоб Совітський Союз по-справжньому почав піддаватися тисковій демократичного захисту й послаблювати режим ув'язнення і, нарешті, звільнити 1987 року основну масу в'язнів на волю.

Імперія дозовано розширювала демократію. Ця дозованість означала шалений тиск на тих, хто наважувався виходити за межі дозволеного. Знову життя висувало перед патріотами випробування і один його витримував, а другий зупинявся і чекав змін на краще. Так у житті завжди: різні люди зупиняються перед різними перепонами і тільки одиниці, що їх всіх долають і опиняються попереду інших, і, по суті справи, над ними стають їхніми провідниками. Все природно і законно. І нічого ремствувати, що хтось вище. Вище – означає, що в цих реальних умовах він виявився ефективніший від тебе, від інших. При цьому мова не йде, що він розумніший чи фізично сильніший. Мова про те, що в цих ось обставинах він виявився сміливіший і, може, догадливіший, і того вийшов вище.

Відбувається еволюція мотивації до дії. Спочатку з любові до України людина жертвує знання історії боротьби за самостійність і стає націоналістом, який свободу нації ставить вище всіх своїх потреб і власного життя. У потоці борців він вважає себе просто за одного з багатьох. Коли про нього почали згадувати в патріотичних колах та на радіо «Свобода», тобто безіменному борцеві надали ім'я, то ця людина починає розуміти себе як окрему, може, навіть важливу персону. Позаяк згадують не одного, а більше, то виникає загальна радість за широку підтримку борців за свободу, а з іншого боку, між ними виникає конкуренція: той, кого частіше згадували, ставав ніби важливішим для руху, а кого не згадували чи згадували колись один раз у спільному списку починає заздрити першим. Таким чином до початкової жертвності задля блага України додається мотив особистої ваги, і подальша діяльність зумовлюється не тільки бажанням сказати світові про тяжкий колоніальний стан України, але й сказати від свого імені. Виникає змагання між політв'язнями на тему, хто більше, гостріше, краще напише в самвидав і за кордон. І прошу не забувати: хто зробив більше, той більше ризикує головою. У стані однакової небезпеки одному вдалося зберегти серце, бо відчув небезпеку і їжу не з'їв, а непомітно для тюремного наглядача вилив у каналізацію, а другий у сусідній камері, наприклад харківчанин Євген Анцупов доїв їжу і зазнав широкого інфаркту.

У концтаборі й політично чесні в'язні вели себе також по-різно-

му: один відбув 25 років і тільки раз побував у карцері, а інший з 15-річного терміну половину відбув на тюремному режимі. Того закордонний облік і слава – це не подарунок із солодкої цукерки, а плата за мужність і страждання. В'язні знали цю плату, того більшість обирала собі інше: ні мук, ні слави. І тут виникає інше питання: а з огляду на боротьбу супроти імперії за утвердження українства, який варіант поведінки корисніший? Ото ж то воно і є!

А в Декалозі українського націоналіста заповідь: здобудеш самостійну Україну або згинеш у боротьбі за неї. То де ж боротьба, і хто її продовжував? Продовжували ті, хто мав дух її продовжувати.

З роками в тематиці змінюються наголоси: спочатку підкреслювали колоніальний стан України та імперську природу так званого Союзу ССР, потім тема жорстокості режиму утримання політв'язнів, боротьба за права політв'язнів та кого і за що запроторили в карцер чи до Володимирської в'язниці виходить на перший план. Це змагання було подвійно корисне. По-перше, воно значно примножувало потік антисовітської інформації, по-друге, в зонах відбувся поділ на тих, хто боявся чинити опір, і тих, хто не боявся викривати злочинність імперії та її комуністичний нелюдський характер.

Після звільнення з ув'язнення і діяльності на волі персональна мотивація в колективній діяльності також була не у всіх однакою: одні намагалися виставляти себе, інші намагалися виставити спілку, партію, колектив, групу. Це незавжди видно з боку, і часом важко відрізнити одне від одного. І все-таки саме тут приховані принципово важливі риси політиків: одні в ході духовної еволюції перетворили себе в інструмент боротьби за Україну. Для них не має істотного значення, на якій посаді і в якому статусі вони опиняться, бо дбають про утвердження не себе, а України. Інші дбають про своє «я». Вони борються за свободу й добро України, але при цьому їхнє місце в цій боротьбі виявляється важливішим за працю на Україну. І коли їх усувають демократичним способом з посади голови партії, вони в помсту більшості з'їзду беруться нищити цілу партію чи організацію. Партія – інструмент політичної боротьби. Патріотична (націоналістична) Українська республіканська партія – це інструмент боротьби за українську самостійну Україну. Перехід згаданих голів партії до нищення партії після заміни їх іншими республіканцями – яскраві приклади того явища в політичній історії України, коли статус провідника виявляється для політика дорожчим за Україну. У наведених прикладах посада не давала матеріальних вигод чи достатків, отже, жаждоба влади та слава

– ті психічні пружини, які примусили людей зневажити думку більшості та звичайну людську мораль.

Влада в бідній опозиційній партії не дає голові лакеїв, що запобігливо поспішали задовільнити побутові потреби голови. Що ж тоді запаморочує їм мозок аж до такої міри, щоб руйнувати партію, яку зміцнювали й розбудовували? Лишається одне – слава провідника, керівника, слава першої особи в партії. Коли б інтереси партії були на першому місці, то прихід нового провідника, що, ймовірно, буде ефективніше керувати і зміцнювати партію, мав би примусити подавити самолюбство, привітати нового провідника й побажати йому успіхів. А бач, не так поведуться: коли не я керую, то хай згине! І руйнацією намагаються довести, що без них партія жити не зможе.

Булава

Чи нас Господь почує усіх разом,
Коли так просить кожен про своє?

Л. Костенко

Високо цінуємо булаву і недооцінюємо організовану системну діяльність.

Коли сходяться до купи козаки чи люди з іншою спільною метою, вони обирають провідника (отамана, гетьмана) і вручають йому булаву (пернач, печатку та свідоцтво партії). Сам факт виборчих зборів підіймає вверх кілька рук, що тягнуться за булавою. Булава одна, а рук кілька. Ті, що опустили руки без булави, незадоволені та перебувають у стані відкритої чи прихованої опозиції в постійній готовності скористатися якимось промахом провідника, щоб перехопити булаву. Українська психологія. Так діє наша індивідуалістична вдача! У москвитів як азійців інакше: обравши когось собі за керівника, вони підкоряються йому, хвалять, підносять його і всіляко намагаються вислужитися перед ним. Так діє їхній стадний інстинкт.

У нашій історії бували такі геніальні полководці, які своєю талановитістю та військовими здібностями стримували претендентів на булаву на безпечній від неї відстані (Сагайдачний, Хмельницький, Дорошенко). Коли ж на вершину виходив меншого калібру чоловік, тоді починалися суперечки, поділ сил і, як наслідок, поразки. І тепер на переломі XX і XXI сторіччя в незалежній Україні ми знову яскраво демонструємо живучість нашої руйнівної політичної традиції – тягнутися рукою до булави.

Як у минулому були добрі винятки, так і тепер стався добрий виняток у час президентських виборів 2004 року. На політичному олімпі було з півдесятка здібних патріотичних політиків, цілком придатних для президентської посади. Однак всі вгамували свої амбіції й стали під прапор В. Ющенка. Коли б кожен пішов під своїм прапором, переміг би В. Янукович зі своєю мафіозною антиукраїнською Партією регіонів та її платним союзником Симоненковою Комуністичною партією України. Ющенко виявився добрим проповідником і зовсім не державником, але тут не про нього мова. А про спроможність українських політиків іноді об'єднуватися для досягнення спільної мети, у цьому випадку для перемоги над Януковичем. Хтось вигадав саркастичну приповідку: «Українці об'єднуються за день до страсти». Ненависть до «кучмократії» та її активного носія Януковича 2004 року була така велика, що примусила об'єднатися навколо однієї кандидатури. Бездарна, просто-таки на рівні зрадницької політика Ющенко через п'ять років привела Партію регіонів на чолі з Януковичем і комуністів до влади.

Відступ. Якщо вже Україні судилося зазнати життя під владою цієї антиукраїнської сили, то коли її прихід становить більшу небезпеку: 2004 чи 2010 року? Далєбі, 2004 року! За 5 років Ющенкового патріотичного ліберального проповідництва народ більше став вірити в реальність демократії, більше ознайомився з імперськими злочинами на Україні та більше повірив у незалежність держави. За 5 років відмерло 5 річників – носіїв московської антиукраїнської ідеології і народилося 5 річників дітей, 3 дітей стало дорослими, що не знають страху перед КДБ, Сибіром, вирости в умовах свободи і знають її ціну.

День вшанування пам'яті жертв голодоморів в останню суботу листопада кожного року Ющенко зробив справді всенародним Днем жалоби. Сам брав участь у жалобних урочистостях на Михайлівській площі столиці, і через усі теле- й радіоканали на майдані була наче вся Україна. За його наказом на дніпровій кручі спорудили величний, грандіозний пам'ятник жертвам голодомору – свічку пам'яті – пам'ятник талановито-величавий, справді гідний великого народу великої жертви – трагедії.

Він зобов'язав голів 18 обласних державних адміністрацій скласти книги обліку померлих від голоду в своїх областях. Зобов'язав обласні влади усунути пам'ятники катам української нації.

Одним з найважливіших актів Ющенко був указ про розсекречення (зняття грифу «таємно») із усіх судових і позасудових репресивних справ громадян України від початку окупантських

репресій до Дня проголошення незалежності України 24.08.1991 року. Українці вперше за всі роки московської окупації отримали можливість знайомитись й користуватися архівами, тобто пізнавати справжню історію своєї підневільної доби. Шкода, що СБУ поки що тримає в таємниці списки донощиків і фарицеїв і дозволяє їм, не обплъваними, ходити поміж нас на вулицях.

Ющенко визнав боротьбу ОУН і УПА за самостійність України за велику заслугу перед Україною і присвоїв головнокомандувачу УПА генералу Роману Шухевичу та провідникові ОУН Степанові Бандері звання Героїв України.

Переоцінка цінностей

Шановний філософ Вассиан для більшого підкреслення суб'єктивної відповідальності українців за свою національну долю виводить їх з історичного контексту і зосереджує увагу на наших негативних рисах. Він пише: «Сварливий, недовірливий, анархічний українець розбиває кожну спробу на велику міру закроеного єднання, і внівець обертає випадкові осяги геніальних імпровізацій велетнів. Їхні великі діла тануть в огні його пекельного заколоту – крамоли, мстивої зажерливості, непогамовної заздрости та братовбивчої гризні»¹⁹.

«Не дивно, що народ плужників завоював великі простори, розорав цілині степи, але залишився наймитом у неволі чужих наїзників – владик»²⁰.

Цю працю, що має назву «Степовий сфінкс» філософ написав 1935–1936 року. Очевидячки, тоді ще не було видно наслідків патріотичного просвітництва в західних областях України, яке зробило їхнє населення націоналістичним. Політичний вишкіл західноукраїнського населення ще був далеко від завершення, воно ще не отримало кілька уроків, які всім розкрили очі на справжній стан справи, на справжню природу москалів і німців замість їхніх пропагандивних образів, що їх творили відповідні пропагандивні органи та місцеві симпатичні комуністичні агенти.

Перший великий урок прийшов у вересні 1939 року разом із совітською армією. Вона прийшла нібито для звільнення західних українських земель від польської окупації та воз'єднання з Великою Україною. Так пояснювали людям прихід совітської армії й місцеві комуністи. І населення зустрічало армію-«визволительку» хлібом-сіллю із синьо-жовтими прапо-

рами. У людських хатах були тризуби. Серед вояків цієї армії було багато українців. Вони, побачивши прапори й тризуби, по-дружньому радили усунути їх і не показувати, бо це петлюрівська символіка, а петлюрівщина ворожа українському народові, й петлюрівців влада репресує. Це дивувало, люди не могли збагнути, у чому справа, адже совітські українські газети й радіо казали, що Україна у складі СРСР є суверенна республіка, і в ній вільно розвивається українська культура.

Разом з армією до «звільнених» областей зайшли групи НКВС та чекістів. Вони мали готові списки активних політичних і громадських діячів і відразу почали арешти. Чутки про арешти рознесли дуже швидко, і тоді симпатичні червоної Москви почали згадувати розповіді з антикомуністичних націоналістичних середовищ про комуністичні репресії, колгоспи, голодівку 1932–1933 років, знищення та виселення з України в Сибір заможних селян, священиків Української автокефальної православної церкви та багато інших жахливих речей, в які вони раніше не вірили.

За чутками про арешти прокотилися чутки про розстріли. Спочатку не повірили. З польської практики знали, що після арештів було слідство, а потім відкритий суд, а тут так швидко, фактично без слідства і суду і вже в могилу? Та мерщій переконалися у правдивості чутки: справді, совітська влада, коли вважає за потрібне, ускладнює свою репресивну політику тривалим слідством та публічним судом. Вона має «меч революції» (КДБ), і цей меч уміє швидко без жодного зволікання знищити сотні, тисячі, мільйони тих, кого вважає своїми ворогами. Коли на подвір'ї в'язниці запускали гучно двигун трактора, щоб заглушити постріли та прокляття жертв, то люди це зрозуміли; коли завантажували вагони арештованими людьми для спрямування на заслання, то це не приховаєш. Коли сусіди вранці довідуються, що сусідську сім'ю вночі кудись забрали, а за тиждень у їхній квартирі поселяється червоною комісар, то ці новини не приховаєш.

Комуністична партія Західної України (КПЗУ) до 1939 року була доволі велика. Від вересня 1939 року до початку війни 1941 року з неї нічого не залишилося: одні перейшли в ОУН, інші у вагонзаку поїхали в Московщину знайомитися з соціалістичним ладом, а кількох про людське око залишили, наприклад Козланюка, Галана. Коли почалася війна, німці кинули бомби на Львів. Найперша бомба упала на комуніста Степана Тудора, з чого львів'яни склали кілька глузливих анекдотів у тому дусі, що німці почали очищати Львів від комуністів саме з того, з кого і слід.

Другий урок. У Західній, як і по всій Україні, німців зустрічали прихильно. Не з любові до них, а з ненависти до антилюдського більшовицького ладу. А коли вони 30.07.1941 року арештували понад 200 керівних діячів ОУН і розігнали українську місцеву поліцію (самооборону), тоді всі симпатии німців перетворюються в їхніх ворогів, мельниківці тратять вплив, натомість бандерівці отримують другу хвилю членів і симпатиків.

Третій урок. 1938 року українці Закарпаття створили свою державу – Карпатську Україну. Маляри починають війну проти неї. З Польщі через гори 5 тис. поляків, поділених на диверсійно-терористичні групи, проникають у Закарпаття і підривають мости, руйнують дороги, налітають на сільуправи, вбивають людей і терором дезорганізують місцеві органи влади й допомагають мадярам. З Галичини пішли хлопці допомагати закарпатським братам, але угорська регулярна армія просувалася швидко вперед, і вони вже не могли врятувати Карпатську Україну від мадярсько-польського наступу. Так маляри й поляки виявили свою хижу антиукраїнську суть.

Четвертий урок. Поляки намірилися з допомогою німців, а з появою у волинських лісах совітських партизанів і з їхньою допомогою зменшити українське населення та глибше вкоренитися на Волині, починають наскоки й убивства українських селян. Доходило до того, що в змішаних українсько-польських селах поляки вирізали всіх українців, а їхні хати спалювали. Стало всім українцям зрозуміло, що з поляками миру не буде, і тоді УПА – Північ під командуванням Кліма Савура (Клячківського) очистила Волинь від польських окупантів – одним ударом і назавжди! Українці з полегкістю зітхнули на своїй землі.

1944 року совітська армія знову прийшла в західні області. Тепер їй воїнів уже ніхто не зустрічав хлібом-сіллю, і хоч серед них, як і перше, було багато українців, ніхто не вважає їх за братів-визволителів. Президент Чехословаччини Бенеш прихильно ставився до українців Закарпаття та їхніх проблем, проте, з огляду на гітлерівську політику, не міг щось зробити. А сусіди Карпатської України з Заходу й Півночі вбили в українців залишки надії на можливість справедливого вирішення українсько-угорських та українсько-польських проблем. З їхнього боку одні глибинні бажання: побільше українських етнічних земель захопити і шляхом асиміляції українців привласнити їх навично.

Таким чином констатую факт: патріотичне просвітянство у міжвоєнне 20-тиріччя та чотири вищезгадані уроки до 1944 року підняли політичну свідомість галичан і волинян

до націоналістичного рівня. Якщо, наприклад, одне село Корчин Радехівського району Львівщини 1943 року сформувало цілий курінь УПА, якщо «Здобудеш Україну або згинеш у боротьбі за неї» з Декалогу українського націоналіста стали не агітаційним гаслом, а психологічною установкою вояків боївко ОУН та стрільців УПА і реальністю їхньої поведінки, то це означає, що вони піднялися до розуміння загальнонаціонального завдання боротьби за національну свободу, за відновлення своєї держави.

* * *

Якщо частина нації за 25 років, тобто впродовж одного покоління, піднялося до такого рівня відчуття власної відповідальності за долю нації, то чи не може й решта нації стати такою ж націоналістичною, тобто з почуттям відповідальності за всю Україну?

Чи перетворення західників у націоналістів убило в них індивідуалістично-хліборобський генотип українця, що сформувався був тисячі років тому? Ні, не вбив. Їхній генотип залишився й залишається давнім індивідуалістично-хліборобським. І вся глибинна побутова й сімейна обрядова культура залишається. Змінилося те, що у верхніх шарах свідомості – політична ідеологія.

Чого ж раніше, у XV сторіччі, не прийшли до націоналістичної ідеології?

Людство розвивається поступово і неоднаково в різних частинах Землі. Світогляд міняється під впливом нагромадження знань. У межах поступової еволюції світогляду відбувається зміна одних політичних ідеологій іншими. У XV сторіччі до Коперника люди думали, що Земля стоїть на місці, а Сонце обертається навколо неї. Виникають монархії. Панує релігійний світогляд. Церква освячує королівську владу та підпорядкування людей як підданих свавільній волі монарха. Якщо на небі Бог – самодержець, то й на землі цар – самодержець. Ще в першій половині XIX сторіччя в Московщині кріпаків продавали й купували як корову, коня чи будь-яку іншу худобу чи предмет. В Україні в XV столітті було українізоване литовське правління, й українські полки беруть участь в об'єднаній війні в Грюнвальдській битві. Нащадки княжих родів, мабуть, думали перебрати владу в свої руки з королем литовського походження на чолі держави (що було тоді звичайною практикою), та, либонь, часті вторгнення з Півдня татарів цьому завадили. А може, завадила політична ідеологія, за якою

сувереном влади був не народ, а князівський чи королівський родовід. На початку XVI сторіччя з ідеї захисту України від татарів виникає за дніпровими порогами козацтво.

Люблінська унія 1569 року між Литвою й Польщею, створення Речі Посполитої й початок проникнення поляків на Лівобережну Україну стимулює зростання козацтва. Наш індивідуалістичний демократизм протистоїть лядському свавілля, але він ще не виріс у концепцію демократичної держави, що постала б альтернативою польському виборному (а не спадковому) королівству. Хмельницький з полковницьким урядом також уявляли найближче майбутнє у вигляді демократичного королівства на чолі з виборним королем Б. Хмельницьким. Посол московського царя Бутурлін отруїв Хмельницького, й Україна не стала незалежним королівством, саме королівством. Щоб у козацькому середовищі визріла ідея демократичної республіки до Конституції Пилипа Орлика ще мало минути півстоліття.

Після Полтавської катастрофи з'являються літописи, а потім – «Історія русів» як пошуки способів вироблення української самостійницької ідеології (в умовах царського контролю за думками українських інтелектуалів). Скасування Гетьманщини, розгром останнього оплоту збройних сил України Запорозької Січі та Коліївщини загнав у підпілля й придушив усі можливості вироблення національно-визвольної ідеології. Спроба кирило-мефодіївців діяти колективно не вдалася. Учасників арештували, засудили, розкидали по імперії, і з них кожен, як міг, продовжив патріотичну діяльність, опустившись до більш-менш лояльного рівня. Окрім Шевченка, геній якого повернув увагу освіченого українства від царського трону до рідної України, виправдав боротьбу проти імперії і дав народові віру в можливість здобути самостійність.

З другої половини XIX сторіччя поширюється соціалістична ідея. На переломі XIX–XX сторіччя вона стає ідеологічною візитівкою, і в тому чи іншому варіанті його сповідує вся українська інтелектуальна верства. Соціалістична ідея є інтернаціональна, й потрібен був певний час, заки соціалісти різних націй із абстрактних вершин боротьби за світову справедливість опустились ближче до землі, побачили трудящих людей своєї нації й почали боротися за їх блага.

Доктор Іван Франко зробив це 1905 року.

Харків'янин Микола Міхновський виробляє націоналістичну концепцію в брошурі «Самостійна Україна». З початку XX сторіччя у Галичині і Буковині виникають політичні партії, а на

Наддніпрянщині, у Харкові, зокрема, 1900 року створена підпільна РУП (Револуційна Українська партія). РУП підтримувала тісні зв'язки з партіями Галичини і Буковини. У Чернівцях впродовж 1902-1903 років виходив місячник «Гасло». Це були початки розробки теоретичних засад українського націоналізму. Національно-визвольний рух і відродження української державності в формі УНР очолювали соціалісти Грушевський, Винниченко, Петлюра. Вони були знані на всю Україну люди, соціалізм був модною політичною ідеологією, і вони були його сповідниками.

Для того, щоб яблуко впало з яблуні, треба щоб воно дозріло. Націоналістична ідеологія могла виникнути в одній голові, але доки люди не дозріли до її сприйняття, вона перебуватиме в зародковому стані, не розвиватиметься і не впливатиме на суспільство. Вона почне зростати й поширюватися, коли дозріють для цього суспільні умовини, а вони визріють у ході послідовного розростання історії. При цьому, по-перше, слід розрізняти історичний процес як поступове наукове розширення об'єму людських знань і, по-друге, історичний прогрес як конкретні умови існування якогось народу. Леонардо да Вінчі винайшов парашут у XVI сторіччі, а людство дозріло до його використання на початку XX-го. Що ж до історичних умов української нації, то їх визначав факт перебування України під різними окупаціями. Отже, український націоналізм не міг стати ідеологічним переконанням передової частини наддніпрянських українців ні в попередні часи, ні в XX сторіччі. Тільки вихід України з-під влади Москви і створення демократичних умов відкривають можливість для формування в українців центральних і східних областей націоналістичної ідеології.

Проте повернуся до совітського періоду, аби до демократичних умов самостійної України підійти в часовій послідовності.

Соціал-демократи в Російській імперії московської, єврейської, української та інших національностей створили були Російську соціал-демократичну робітничу партію (РСДРП). На III (Лондонському) з'їзді партія розкололася, і та частина, до якої належав Ленін, додала до назви слово «більшовиків». Після перейменування в комуністичну до назви в дужках додавали літеру «б». Для скорочення партію часто називали просто партією більшовиків. Отже, РСДРП – РКП(б) – ВКП(б) – КПСС. Після повалення царату, проголошення демократії і формування в Петербурзі тимчасового демократичного уряду Україна створила в Києві Центральну Раду й повела працю на створення самостійної держави! Інші колонії також рвалися з Московської тюрми народів.

До війни, в час війни й революції в Московщині та національно-визвольної революції в Україні панівною ідеологією була соціал-демократія.

Рух колоній за вихід з-під влади Москви і небезпека краху імперії повертає москвинську політичну й військову еліти до глибинних імперських інстинктів, і з соціал-демократів вони перетворюються в імпершовіністів і починають рятувати імперію. В українських соціал-демократів у глибинах свідомости не було каноналістичної ідеології, а тільки демократія. Для імпершовіністів демократія стала знаряддям ідеологічного обману провідників самостійницьких рухів та способом поширення ілюзій про красиве життя при соціалізмі!

Обійанками передати землю селянам, заводи й фабрики робітникам, скорочення робочого дня та іншою соціальною демагогією вони привернули частину народу на свій бік і, розв'язавши три агресивні загарбницькі війни проти УНР, поновили окупацію України. Бурхливий період 1917–1920 років значно підняв національну свідомість українців, і після поразки УНР і припинення діяльності її армії Україна вкрилася мережею збройних великих і малих загонів, які до 1925 року завзято воювали проти чужинецької навали, а деякі загоны воювали до 1930 року.

Для приборкання повсталого народу Москва спрямувала понад два мільйони різнонаціональної галайстри, яка з допомогою місцевих покидьків грабувала й руйнувала заможні сільські господарства, ловила і мордувала українську інтелігенцію – так званих «буржуазних елементів» і тероризувала всю Україну.

Соціалістична ідея приватну власність вважала причиною всіх соціальних конфліктів і негараздів, отже, знищення її шляхом націоналізації вважала необхідними заходами до побудови земного раю під назвою «комунізм». Заможні й розумні люди цього не хотіли. Проти них спрямували озброєних босяків і галайстру. І для того, щоб газети не друкували свавільні думки, встановили цензуру й використовували пресу для натравлювання бідних проти багатих, неосвічених проти культурних і освічених та замовчування і виправдання масових репресій.

Імперські (більшовицькі) лідери Ленін, Троцький, інші вважали, що без України Велика Росія (імперія) існувати не може, а позаяк індивідуалістичне селянство патологічно не бажала втрачати власне одноосібне господарство, Троцький організував 1921–1923 рр. (в основному на півдні і сході України) голодомор і спровадив у передчасну могилу три-три з половиною мільйони українців. Голодомор виявився ефективнішою за

кулемет зброєю. Імперії потрібна українська територія, а щодо українців, то в них треба вбити національну свідомість, перетворити в малороса як проміжний тип від українця до москвитя, а згодом викреслити «мало», і він стане росіянином. А тих, хто вперто не піддається русифікації, – винищити. А загалом, щоб з ними легше було впоратися, треба всіма способами їх зменшувати. Розумні Троцькі, Свердлови, інші лєнінці придумали «чудову» тактику: соціалізм, учення Маркса – найпередовіше вчення у світі. Воно прокладає шлях до добробуту і щасливого життя мільйонам трудящих людей, того всякий, хто виступає проти втілення його в життя – ворог трудящих, і його пролетарська революція має швидко й безжалюбно знищувати. Цю соціалістичну ідеологію розвивали і згодом назвали марксизмом-лєнінізмом, а потім – ученням Маркса-Енгельса-Лєніна-Сталіна. До смерті Сталіна 1953 року КППРС твердила, що зі зміцненням совітської влади загострюються взаємини між країною трудящих ССРСР і капіталістичним світом, та всередині ССРСР загострюється боротьба між соціалістичним людом та його внутрішніми ворогами (ворогами народу).

Ця ідеологія постійно знаходила ворогів, і чекістська людожерська машина працювала на всю потужність, як велетенські жорна, перемелюючи все більше і більше людей. Коли перемолола справжніх ворогів, перейшла до знищення творців самої системи.

Імперія хотіла розширюватися. Розширюватися краще за умови контрольованости внутрішньої ситуації, а українці – ненадійний народ, взялися його зменшувати: після голодомору 1921–1923 років винищували військових і цивільних службовців Української Народної Республіки (петлюрівців), потім членів усіх інших, крім Комуністичної, партій, потім і КПУ, потім духівництва Української автокефальної православної церкви (УАПЦ). З 1929 року починають просто-таки бандістський погром сіл. Початком став план колективізації. Заможних оголосили куркулями й ворогами народу, розбивали й руйнували їхні господарства. За вияв найменшого опору вбивали, сім'ю викидали на вулицю або засиляли в Сибір, хату руйнували. Чекісти на підставі доносів сексотів складали списки небажаних для них людей і знищували без слідства й суду. Так знищили сотні тисяч господарств і обездолили мільйони людей. Винищивши куркулів, оголосили похід проти підкуркульників, а потім – проти всіх селян, що не хотіли йти в колгосп.

Позаяк народ був незадоволений, і в різних місцях виникали

заворушення й більші чи менші повстання, погром переводять у голодомор і до 1933 року убивають голодом до 10 мільйонів українців.

1934 року Сталін виголосив формулу: «Українська інтелігенція не заслуговує на довіру». Це був вирок. До 1941 року біля півмільйона було репресовано. Репресували не тільки інтелігенцію. Репресували тих, хто не втратив національної гідності, був ініціативний, активний і впливовий у своєму середовищі і потрапив на око сексотів, який на виконання плану репресій «ворогів народу» записав його до чорного списку чи написав про нього донос.

У міжвоєнний період безперервного геноциду й животіння під суворою тотальною цензурою неможливо було виробляти й поширювати націоналістичну ідеологію. Навпаки, комуністи, заховавши патріотичну літературу в закриті книгозховища та пониживши, наповнили бібліотеки своєю глибоко антиукраїнською літературою. Таким же духом була просякнута початкова, середня й вища освіта. Газети й радіо навіювали громадянам СССР думку про тяжке життя трудящих у капіталістичних країнах і про добре їхнє життя в соціалістичному СССР. Це ж забамбулення свідомості робили й театр, музика, живопис. Не залишилося жодного окремого колективу трудящих без сексота, не залишилося жодної ділянки людського життя поза впливом імперської комуністичної влади. Не дивно, що тією чи іншою мірою вся нація піддалася цій антиукраїнській ідеології.

Ми – унікальна нація у світі: зовсім не знаємо своєї історії, а про видатні події нашої минувшини знаємо їх тлумачення з уст зятятого історичного ворога України. І щоб поглибити розрив між поколіннями, імперські теоретики розробляють Енгельсову концепцію послідовної зміни суспільно-економічних формацій. За цим ученням, кожна наступна формація об'єктивно виникає як процес послідовного розвитку людства. Вона прогресивна, а попередня, консервативна зміна формацій відбувається в боротьбі нового зі старим, а коли перемагає нове, тоді старе гальмує розвиток нового. Воно реакційне, вороже новому, і його слід всіляко поборювати. Для доби ХХ сторіччя старе – це капіталістична (буржуазна, приватновласницька) суспільно-економічна формація. Нова формація – це комуністична, а для ближнього майбутнього соціалістична як перша стадія комуністичної.

Люди, які народилися до соціалістичної революції, є носіями капіталістичної формації, вони гальмують розвиток соціалізму.

Фактично через їхнє відстале мислення життя світських людей ніяк не може різко покращати. Того шлях до покращення життя лежить через боротьбу і заперечення батьківської свідомості, а вся традиційна народна культура віднесена до застарілої, забобонам, які треба швидше стерти з пам'яті. А загалом було б краще, коли б старші покоління з усім своїм ідейним і культурним надбанням швидше покинули землю і не заважали комуністам навіювати свої ідеї молодшим поколінням. Далєбі, опоганюючи все минуле, вони прищеплювали негативне ставлення до батьків. Знищуючи церкву, знецінювали десять всесвітньо визнаних моральних принципів.

ГЛАВА IV

ДУХ ОДВІЧНОЇ СТИХІЇ

Творення нової людини. Влада – народ. Селекція. Чи українці є нацією? Як повернути українцеві особистість? Селекція (продовження). Індивідуалізм як позитивна риса. Індивідуалізм – демократія – хаос. Цивілізаційний вибір України

Творення нової людини

Початок творення нової людини можна знайти у статтях Лєніна про мораль, у яких він глузує з християнської європейської надпартійної моралі. Він каже, що моральним є все те, що служить справі зміцнення диктатури пролетаріату й побудові комуністичного суспільства. Тобто політична доцільність виправдовує будь-які аморальні дії. Мораль із способу стримування людей від злих дій перетворюється в спосіб схвалення їх – якщо вони в інтересах пролетарської партії більшовиків.

Головний теоретик більшовизму Бухарін залюбки більшовицьку владу називав терористичним режимом. Він твердив: «... Господствующий пролетариат в первую фазу своего господства имеет против себя:

- 1) ... паразитические слои – бывшие помещики, буржуа, предприниматели, торговые капиталисты, спекулянты, биржевики,
- 2) ... крупные бюрократы, генералы, архиереи,
- 3) ... предприниматели, организаторы и директора трестов и синдикатов, “деляги” промышленного мира, крупнейшие инженеры,
- 4) ... квалифицированная бюрократия, штатская, военная и духовная,
- 5) ... техническая интеллигенция и интеллигенция вообще (инженеры, техники, агрономы, зоотехники, врачи, профессора, адвокаты, журналисты, учительство и т.д.),

- 6) ... офицерство,
 - 7) ... крупное зажиточное крестьянство,
 - 8) ... средняя, а отчасти и мелкая городская буржуазия (кустари, ремесленники, портные, парикмахеры),
 - 9) ... духовенство, даже неквалифицированное».
- <...> Все эти слои, классы и группы ведут активную борьбу против пролетариата. <...>

Эти атаки нужно отбить, врага дезорганизовать и подавить и т.д. <...> Все это может сделать концентрированное насилие, принуждение. <...> Принуждение является абсолютной и повелительной необходимостью. <...> **Пролетарское принуждение во всех** своих формах, **начиная от расстрелов и кончая трудовой повинностью** является, как парадоксально это не звучит, – методом выработки коммунистического человечества из человеческого материала капиталистической эпохи. <...>

Бывшая буржуазия, пораженная, разбитая, смирившаяся, обнищавшая – приучившаяся к физическому труду, духовно перерабатывается и перевоспитывается. **Часть ее гибнет в гражданской войне, но та часть, которая выживает, представляет уже иную социальную категорию. И интеллигенция тоже.** Крестьянство втягивается в общее русло и перевоспитывается медленно, но верно. Сам пролетариат точно также «переделяет свою собственную природу». <...> Принуждение, однако, **не** ограничивается рамками прежде господствующих классов. Оно переносится и на самих трудящихся и на сам правящий класс и на массы среднего и отчасти даже бедного крестьянства, имеющего чувство собственника».

«Таким образом, – пишет Олександр Биков (Лазаревський), – внешнее государственное принуждение – «концентрированное насилие» является ... «абсолютно необходимым для перевоспитания этих слоев, **превращения их просто в «общественных работников типа «зомби».**

Это явление превращения всего многомиллионного народа в бессловесную, безропотную массу «общественных работников», утратившую в общем национальное самосознание, достоинство, честь, гордость и патриотизм за 74 года, у нас, в основном, состоялось. И эта чудовищная, бесчеловечная галиматья Бухарина, получившего сан академика, оправдывающая правомерность и «абсолютную повелительную необходимость внешнего концентрированного насилия» над народом, вплоть до массовых расстрелов совершенно невинных людей, в порядке их «социалистического

перевоспитания», вызвала бурное восхищение Ленина и горячее поздравление им в адрес Академии наук РСФСР за выдающийся труд одного из ее членов.

Однако, в природе и истории, по-видимому, существует объективная историческая справедливость и неумолимое возмездие к людям за их подобную деятельность.

И сам автор – Бухарин, и «высокий ценитель» его ученого труда Ленин, находясь в зените своей творческой жизни, оба погибли ужасной, страшной, неестественной смертью вскоре после опубликования упомянутого «выдающегося» труда. Первый – от пули в затылок в подвале Лубянского застенка, в порядке осуществления его же, процитированного выше учения о повелительной необходимости концентрированного насилия, испив перед этим полную чашу чудовищных мук и страданий, нравственного падения, неслыханных унижений, самоунижения и пресмыкательства перед своими палачами. Второй – в роскошном дворянском имении в Горках от болезни мозга, потери рассудка и дара речи, паралича и слабоумия. Впрочем, неестественная и, в основном, ужасная смерть была уготована и для подавляющего большинства всех их соратников от своих же единомышленников. Господь Бог, жизнь и судьба справедливо, жестоко и беспощадно осудили бесчеловечные преступления и злодеяния «вождя мирового пролетариата» В. Ульянова-Ленина, лишив его в зените жизненного пути рассудка, дара речи, наложив на него клеймо-печать слабоумия и идиота. В начале XX века Ленин заявил: «Дайте нам организацию профессиональных революционеров и мы перевернем всю Россию». Эта организация им была создана, Россия перевернута. И не только она, но и все в ней было перевернуто вверх дном. Безнравственное стало нравственным. Низменное превратили в высокое. Катастрофу стали выдавать за великое свершение. Поражение собственной страны – за огромное революционное достижение. Черное стали выдавать за белое»²¹.

Верхом фантастичного людиноненавистничества є постановка Леніна: «Допустимо и возможно, что погибнет и 90% населения, чтобы оставшиеся в живых 10% удалось дожить до всемирной революции и до социализма»²².

Почавши війну супроти народів імперії, російські імперіялісти ніколи її не припиняли. Удосконалювали методи придушення, шліфували і редагували імперську ідеологію, але по суті справи завжди, до 1991 року, стояли над народом з гвинтівкою в руках.

Аристократизм – хамство.

Завжди люди помічали, що діти народжуються з різними розумовими здібностями. Що здібніша людина, то вище вона підіймалася в системі матеріального виробництва чи по суспільній драбині, вливаючись до відповідної інтелектуальної чи провідної промислової, суспільної верстви, аристократії. Шляхетність, культурність і вишуканість манер, гордість і почуття відповідальності за слово відносить людину до категорії людей честі. Вони були зразками поведінки для людей різних прошарків. І ті, які прагнуть до самовдосконалення, в аристократичних колах знаходили для себе взірці, наслідуючи які, удосконалювали себе. Присутність аристократів у суспільстві служить докором для одних і спокусою для інших, а позаяк людина хоче стати кращою, то присутність аристократів і такого вже абстрактного поняття, як аристократизм, править їй за набір зразків поведінки в різних обставинах життя і серед різних людей. Є на кому вчитися, є куди прагнути. Виникає спокуса, що збуджує людину, виводить її з байдужої незворушності, вмикає до змагання внутрішню енергію і штовхає її до навчання, винахідництва, громадської активності, до широкого розуміння своєї батьківщини та свого ставлення до неї. Як у художньому творі зустрічаєш, бувало, такий гарний, чарівний, колоритний стилістичний зворот, що він западе глибоко в душу і місяцями радує її, як у пісні якась мелодія збудить у серці тую струну, що потім довго-довго підносить душу в блаженне царство звуків, так шляхетне слово честі, безкорисливої доброти чи просто красивий гордий жест впадає в око думкою: як благородно! шляхетно! гордо! Не в докір іншим обивателям, а як природний вираз внутрішнього благородства й культури.

Більшовики все це споганили. Гаслом «Хто був нічим, той стане всім» вони привернули на свій бік декласованих безбаченків і повели справжню війну проти освічених, культурних людей. Ідеали гуманності, доброти й краси підмінили гаслом «Грабуї нагробоване!» Вручили зброю суспільним покидькам, освятили їхню заздрість і ненависть до розумніших, заможніших, культурних і закликали вбивати їх як ворогів пролетаріату. Вождь більшовиків Ленін казав: «Уся російська інтелігенція – це не мозок нації, а просто гівно»²³. І далі вимагав: «Необхідно розширити застосування розстрілів. Суд повинен не усувати терор, а узаконити його офіційно, відкрито, без фальші й прикрас!»²⁴.

Під поняття буржуазії, тобто експлуататорів, більшовики

підводили всю аристократію, хоч нею міг бути простий культурний учитель чи лікар, а й трохи заможніших селян, і по суті справи всіх, хто не приймав більшовицької політики. Християнську мораль із заповідями: не вкради, не зрешши, допоможи хворому й немічному та іншими споконвічними правилами, що робили людей цивілізованими, оголосили ворожою буржуазною мораллю й почали страчувати духівництво та знищувати церкву. Ленін наказував: «Що більшу кількість представників реакційного духівництва і реакційної буржуазії ми зможемо стратити, то краще!»²⁵. Життя людей втрачало цінність. Ідея побудови комунізму стала дорожчою від життя людей, підіймалася над ними, набувала самодостатньої найвищої ваги, і задля її перемоги і утвердження можна знищувати всіх гамузом. Принцип законності розчавили і знищили основи моральності. Ленін вимагав: «Призначити своїх начальників і розстрілювати, хто вагається та змовників, нікого не питаючи і не допускаючи ідіотичної тяганини»²⁶.

Читаючи ці нелюдські настанови найвищого вождя більшовиків, дивуєшся: як може цивілізована людина так ненавидіти в людях гуманне, благородне, аристократичне й культивувати низьке, підле, гидотне; як можна орієнтуватися на суспільне дно, робити його своєю політичною опорою й узаконювати і запроваджувати хамство?! Його спадкоємець Сталін удосконалював систему війни проти громадян СРСР і за три десятиріччя, винищивши десятки мільйонів, решту перетворив на гомосовєткіусів з отрафованою совістю і розстроєною свідомістю (думаю одне, кажу друге, а роблю третє). Жорстокість, грубість, бездушність стали нормою, а гуманність, аристократизм, співчуття стали прикметами людської слабкості й неповноцінності.

Бездумне схвалення дій влади перетворювало громадян у покірних робітників, звільнених від моральної відповідальності за свої дії. На 20 році виходу України з-під влади деспотичної Москви ми все ще відчуваємо вплив її аморальної спадщини і продовжуємо питати себе: коли з'явиться молоде покоління українських громадян з аристократичними рисами власної й національної гордості, внутрішньої чесності, здатне до визнання заслуг іншого та готовність допомогти слабкішому. В державній політиці терор ЧК – ВЧК – ГПУ – УГПУ – НКДБ – КДБ у літературі, гуманітарних науках і мистецтві – метод соціалістичного реалізму розчавив аристократизм і узаконив хамство.

На практиці теоретичне обґрунтування аморальності Ленін

і вся його група міжнародних авантюристів втілила в життя завдяки діяльності Надзвичайної комісії Ф. Дзержинського. Він її формував із безбожних покидьків суспільства, що геть чисто позбавлені совісті, й тому їхню руку з наганом ніщо не стримувало від убивства людини, яка ні йому і нікому іншому не скоїла й найменшого зла. У них не виникав сумнів: якщо немає вини, то навіщо вбивати? А як було б йому, коли б його поставили до стінки за ніщо? У їхньому курячому мозку з вихолощеною совістю не виникали вагання. Вони були раді, що їм дали наган і право стріляти людей у доброму одязі, з красивим капелюшком на голові, з парасолькою в руці (буржуазію) та людей, у яких «очі бігають».

Сталінські розправи з політичними супротивниками набирали розмахів. Звинувачення у зраді, шпигунстві, змовах розширюються. Ніхто навколо Сталіна не чує себе в безпеці, бо досить йому запідозрити когось у намірі посісти його місце, як людини не ставало. Всяке критичне зауваження, всяка найменша незгода з думкою вождя небезпечна. Можна тільки погоджуватися і хвалити. Безпринципність стала прикметною рисою партії і всього державного апарату. Безпринципність високопосадового оточення доходила до божевільної межі. Наприклад, чекісти, тобто Сталін, арештували Михайла Кагановича, брата найближчого соратника Сталіна Лазаря Кагановича. Лазар чудово знав, що його брат нічого зрадницького не скоїв, але побоювався мовити Сталіну й півслова на захист брата. Навпаки, коли йому повідомили про арешт брата, він відмовився від нього! Так чином Лазар Мойсейович Каганович виявився цілком новим типом людини. Для нового типу людини, витвореної совітською владою, характерна повна безхребетність і хамелеонство. Ця людина не має свого «я» і в усьому погоджується з начальником. Вона роздвоєна: одне думає, друге каже, а третє робить. Вона безініціативна і звикла покійно потакати начальству. Їй мало платять за працю. Вона не домагається справедливішої оплати праці, а надолужує нестатки сімейного бюджету додатковою працею, «лівою» працею, приписками, хитруваннями й кражею. Нова людина – це зоопаркова тварина. Вона не вміє жити у відкритому просторі та боїться його. Це раб. Він не має своєї моралі. У нього забрали свободу, а з нею зняли й відповідальність за особисті вчинки. Совітське суспільство – це суспільство живих робітників. Воно ще не досягнуло свого апогею, бо ще трапляються винятки, які з невідомої психічної причини зняли з очей партійні комуністичні окуляри і все бачать у натуральному

вигляді, і хтось їм у голову вставив автомат, який всю комуністичну пропаганду і кожне її слово обертає на 180° і таким способом бачить не розфарбовані тіні речей, а самі речі.

Таким чином нова (совітська) людина за три покоління існування московської імперії в її комуністичній стадії створена.

Над її створенням працювала вся державна машина з її прикордонною охороною, радіоглушниками, цензурою, інститутами філософії та іншими академічними інститутами, допоміжні організації (спілки письменників, журналістів, композиторів, художників...) МВС, КДБ, ГУЛАГ, Інститут судово-медичної психіатрії імені Сербського та низка божевільень для отих незрозумілих «зарозумілих мудрагелів» і таємна лабораторія Мойрановського для синтезування таких отрут, які вбивають людину, не залишаючи хімічних слідів у тілі жертв.

Для більших досягнень у виготовленні нової (совітської) людини комуністичній імперії не вистачило 25 років (часу в одне покоління). Тоді не було б жодних дисидентів, інакодумців, зарозумілих мудрагелів та українських націоналістів. Усі сто народів балакали б однією московською мовою, взуті й одягнені в однакове взуття й одяг, дотримувалися б науково обгрунтованої, однакової для всіх, дієти і співали б одну чудову пісню:

Широка страна моя родная,
Много в ней лесов, полей и рек.
Я другой такой страны не знаю,
Где так вольно дышит человек!!!!

Після смерті Сталіна й хрущовської відлиги масові репресії стали неможливі, тоді російський шовінізм повів іншу антиукраїнську політику – він узявся понижувати український інтелектуальний потенціал, по-перше, вилученням з України і переведенням українських учених до Новосибірської філії академії наук СРСР та інших вузів РСФСР та середньоазійських республік. По-друге, скорочення вишів та науково-дослідних інститутів України. По-третє, зменшення підготовки наукових кадрів, зокрема теоретичного фундаментального рівня й орієнтацію української науки на прикладний рівень та зменшення фахівців вищого рівня²⁷.

Такі умови існування нації виключали можливість знання своєї історії, боротьби за державність, пошанування великих синів нації та розробку націоналістичної ідеології. Понад те, не було можливостей вивчати й поширювати теоретичні напрацювання попередніх поколінь, зокрема творів М. Міхновського, Д. Донцова, істориків УНР. Три совітських покоління східних

українців вирости із зав'язаними очима й нічогісінько не знали з теоретичних напрацювань українців ХХ сторіччя.

Події були ось за річкою (1934 року на Чорноярнському хуторі в Городнянському районі): стрілянина, гармати, військо, пожежі, крик, лемент... все вицухло. І ніякої об'єктивної інформації. Тільки перекази сусідів. Минають роки. Сусіди забувають, а на письмі нічого не було і немає. Мабуть, є в чекістських сейфах про повстання. А люди не знають. Історичні події губляться. Герої, які повстали проти окупантів і віддали життя за великий ідеал, ніби у воду впали. А вони ж заслуговують на всенародну пам'ять і славу.

Так суспільний потік історії нації, який щедро наповнений героїзмом і сльозами, розривається на відтинки, фрагментується, втрачає духовну послідовність і прояв загальнонаціональних устремлінь народу, перетворюючись в історію окремих, поміж себе не пов'язаних, повстань, подвигів, яскравих спалахів в околицях окремого села. Блокування окупантами інформації є політика розпорошення нації на окремі молекули з метою дезорієнтувати українців у різних частинах краю, не дати відчутти себе частиною великого цілого й організуватися в широкий національний рух.

О, як все це добре відомо! Та як протидіяти, як змінити способи нарощування державницьких сил?

Усе бачу, усе знаю і розумію, а нічого вдіяти не можу! Чого такі обставини? Як їх змінити? Як сили «проти» примусити працювати «за»? Невже я так слабо впливаю на інформаційне торсіонне поле? Тож дай, великий Дажбоже, потужність моїм бойовим заклинам, аби вогнем випекти рабську миролюбність і наповнити серця кожного українця войовничістю і палким бажанням у шаленстві його ворожою кров'ю освятити національну свободу.

* * *

Вище я процитував митрополита А. Шептицького про важливість зв'язку поколінь. Історичність мислення в тому й полягає, щоб знати минуле життя і на сучасне дивитися як продовження попереднього періоду. Закономірність виявляється у значній кількості прожитих років. Що за довший період їх беремо, то глибші закономірності відкриваємо. Історичність мислення заперечує гарячкові судження, побудовані на сьогоднішніх яскравих спалахах. Якщо знаємо, що українці (анти й волиняни) в VI сторіччі не любили мати владу над собою і обирали керманіча, коли йшли на війну, а після війни його відкликали і жили між собою рівними, то бачимо ці наші риси й сьогодні. І від VI сторіччя й дотепер ми не любимо владу і, обравши її,

дуже швидко переходимо в опозицію. Замість підтримати й діяти спільно, ми творимо нами ж створеній владі опозицію, і цей генотип супроводжує українців всю нашу історію, власне кажучи, він творить її. Очевидячки, і для інших народів властиво триматися свого генотипу так само цупко, як і ми тримаємось.

Москвинський генотип склався із змішування угро-фінської крові з татарською. Угро-фінська кров перемогла кров київських дружинників, як угро-фінську перемогла татарська кров, і московити стали типовим азійським народом, успадкувавши чингизівську загарбницьку ідею. На цьому Москва, яку татари після розгрому Київської імперії і завоювання її північно-східних колоній зробили були центром збору данини, поступово перетворюється в центр підкорення сусідніх князівств і переростання в імперію. Загарбництво й розширення імперії стало глибинною властивістю москвинського генотипу. Це він штовхає завойовувати навколишні князівства, Новгородську слов'янську демократичну республіку, Казань... Так вони почувають й іншіми не можуть бути.

У XVII–XIX сторіччях багатьох українських інтелектуалів збивали з пантелику зовнішні чинники: більш-менш подібний зовнішній вигляд та однакова релігія. Вони не бачили глибинної різниці, яка є такою, що існує між європейською й азійською цивілізаціями, не розуміли, що українці на Сході уособлюють європейський тип, як московити на Заході уособлюють азійський тип цивілізацій. В умовах демократичної самостійної України виникла можливість глибшого вивчення цього сусіда: з'явилися праці Павла Штепи «Московство», «Українець і москвин», Володимира Білинського «Історія Росії або країна Москель», спогади закордонних авторів минулого, сучасного російського автора П. Хом'якова «Россия против Руси, Русь против России», твори українських авторів XIX і XX століття, спогади українських політв'язнів і, зрештою, спостереження за московським геноцидом чеченців та агресивний напад на Грузію яскраво показують імперське мислення теперішніх керманічів так званої Російської Федерації. І, нарешті, спостереження за політичним життям в Україні і за кордоном, у сусідній Московщині, яскраво показує тим, хто книжок не читає, яка на практиці різниця між двома країнами: президентів там обирають як царів – заздалегідь всім відомо його прізвище. В Україні – це боротьба думок, і наперед не знаємо переможця.

Після виборів президента в Московщині всі його

підтримують, а вуличних критиків-демонстрантів міліція розкидає і розвозить воронками.

В Україні в самому парламенті президента не просто критикують, проти нього ведуть політичну боротьбу.

У Росії телевізія, радіо, газети не сміють гостро критикувати президентів. За 19 років там убили понад півтори сотні журналістів.

В Україні спроби контролювати ЗМІ викликають обурення, і до приходу до влади промосковської Партії регіонів ЗМІ зберігали свободу. За 19 років в Україні убили в десять разів менше журналістів.

Росія не обтяжена Чорнобилем, який щороку вимагає мільярдних витрат і має величезні дармові прибутки від нафти і газу, і все-таки населення деградує й вмирає більше, ніж в Україні, про що свідчить сумна статистика 2010 року: 5 млн. алкоголіків і 2 млн. наркоманів. При всьому цьому населення підтримує імперську загарбницьку політику своєї влади.

І література, і наочні приклади нарешті мають переконати українських інтелектуалів і державну владу, що загарбницький інстинкт у московитів не зник, що для досягнення своїх імперських цілей вони застосовують (як і завжди застосовували) весь арсенал зброї, починаючи від інформаційних способів – аж до танків, літаків і отрути. Того для захисту національної свободи не треба вірити жодному слову московитів і необхідно тримати напоготові потужний збройний кулак. Ми занадто довго страждали під московською окупацією, ми втратили море крові й пролили море сліз, щоб продовжувати наївно вірити в доброту й людяність Москви. Тільки консолідація нації перед загрозою з Москви нам гарантує майбутнє.

Влада – народ

Позаяк українці – європейська нація, що складається з індивідуалістичного за своїм характером народу, який хоче обирати владу і час від часу її міняти, то в ідеалі вибрана влада мала б чесно виконувати свої обов'язки і бути скромною перед виборцями. Насправді буває інакше, того що влада складається з виборних людей у представницьких органах влади та виконавчої влади, в якій найняті за договором люди працюють за зарплату. Повноваження перших – представляти інтереси виборців і ухвалювати правові акти на розв'язування в інтересах нації чи області, району, міста, села різні важливі проблеми. Повноваження

других – організувати виконання правових актів, ухвалених відповідною владою.

Різна процедура утворення і різні повноваження представницьких і виконавчих органів не роблять їх чужими, і в очах обивателів вони зливаються в одне поняття «влада». Влада буває справедлива і несправедлива. Несправедлива – це та, яка зловживає владою, своїми повноваженнями.

Як установлюють міру справедливості? У кожному суспільстві влада і народ – це різні сили з різними протилежними інтересами. Між ними завжди є постійна боротьба. Вони наче тримають два кінці однієї мотузки, а посередині – бюджет. Позаяк бюджет – стала величина, і він не може одночасно для двох сторін збільшуватися, то більше отримає той, хто дужче на себе тягне мотузку. Важливо пам'ятати: влада ніколи не діє по совісті. Вона не має совісті і тягне на себе стільки, скільки подужає потягнути. Якщо народ унаслідок історичного минулого опущений до рівня раба, безініціативний, боїться влади і хоче покращувати сімейний побут не боротьбою за інтереси всіх, а тільки за інтереси своєї сім'ї і робить це улесливістю, приниженнями та за допомогою хабара окремому державному бюрократові, то це веде до фрагментації народу, тобто взаємини «народ – влада» перетворюються у взаємини одного *-енка* з одним бюрократам *-чуком*. Позаяк брати хабар – злочин, то між бюрократами встановлюється злочинна солідарність, і щодо окремого громадянина вони становлять густу павутину, яку спроможна пробити сильна муха, а маса слабших заплутаються і гинуть.

Рабу перейти з боязні влади до формальних юридичних взаємин з нею важко. Для цього українцеві необхідна велика ідейна переорієнтація та зміна психічної установки.

Ідейна переорієнтація. Українці сім століть жили під різними окупаційними державами. Мадярска, литовська, польська, московська влади були антиукраїнські, чужі й ворожі. Українці справедливо вважали їх за ворожі, чужі, погані, того боролися проти них, як могли ухилялися, обдурювали й хитрували, аби полегшити життя і вижити. Влада кожна по-своєму принижувала, знущала, забороняла звичаї, традиції, мову. Так, цар Олександр I заборонив священикам в Україні давати немовлятам українські імена. Мобілізувала до свого війська й примушувала воювати за її інтереси, руйнувала господарства, забирала землю й майно, накладала непосильні податки, організувала голодомори та депортації тощо. Усе це тривало довго, і батьки передавали свою ненависть до влади дітям, а ті – своїм дітям і так

упродовж 30 поколінь. Ясна річ, що сприйняття влади як чужої й ворожої закарбувалося глибоко в пам'яті і з неї фактично перейшло у підсвідомість.

Можливо, 20-ти років проживання в самостійній державі було б достатньо, щоб змінити звичну ворожість і признати її за свою. Ба, ця українська влада так поводить з народом, що її не можна признати за свою і неворожу. Формально вона народна, бо народ сам її обирає за демократичною виборчою процедурою. Тепер до України можна застосовувати відому максиму: який народ, така і влада. Кожен народ вартий своєї влади. І все-таки усі роки незалежності влада дбає про себе, а не про народ, і Україна для цієї влади є не рідна земля, а територія для швидкого збагачення, нагромадження капіталів і зберігання їх у закордонних банках.

Так чого ж народ дозволяє владі бути такою? Леле, відповідь на це питання повертає до колоніального минулого України, яке знищило в українцях особистість і перетворило в боягузливих смиренних рабів. Теоретично можна зрозуміти, що тепер в Україні влада не чужа, а своя, і що я – не раб комуністичної диктатури, а вільний громадянин демократичної держави. Проте, щоб змінити психологічну установку і взаємини з владою будувати на основі закону і не боятися відстоювати своє законне право, необхідно, щоб минув час, і людина повірила в реальність своїх прав, у відсутність загрози опинитися в слідчому ізоляторі перед слідчим із скляними очима чи заgrimіти в Сибір у загратованому вагоні. Страх. Він же не піддається логічному усуненню. Він не в мозку. Він відомо де, у п'ятках, у душі. Заліз туди, і ніякою логікою його не виженеш. Треба побачити на прикладах інших людей, що домагання свого права їм не вилізло боком, тож і йому нічого не буде, отоді страх відступить.

Вище, у темі «Влада – народ» я намагався показати, що приручення нашими прапращурами коня й корови та винайдення хліборобства припинило кочовий лад і зробила їх осілими, породило почуття особистої власності, а приватна власність зробила індивідуалістами. І цей індивідуалістичний характер за тисячоліття землеробського життя став незмінним генотипом українців. Напади ворогів і військові невдачі через чвари своїх політиків не змінили цей характер, і ми досі є такими. Отже, на прикладі власної історії можна твердити, що народ – творець історії. А тепер на прикладі нашої політичної історії покажу, що народ як творець українського етносу, індивідуалістично розпошений і є об'єктом, а не суб'єктом політичної історії.

Народ у політичний суб'єкт перетворює вождь, лідер, провідник,

керманіч. Він створює навколо себе групу здібних організаторів, натхненних єдиною метою, і вони організують великий, історичного значення рух. Ясна річ, на несприятливому ґрунті великий рух не буває. Для масового руху мусить бути сприятлива соціальна атмосфера.

Погляньмо на Україну першої половини XVII сторіччя. Просування поляків на Лівобережжя викликає все більше незадоволення народу. Спалахують одне повстання за другим. Полякам удається їх придушувати. З'являється Хмельницький, і поляки ламають об нього зуби. Чого? Чи Хмельницький виявився талановитішим від попередніх керівників повстань, чи попередні повстання більше підготували українців до масової війни? А коли б Хмельницький почав діяти на 15–20 років раніше, він би також сколихнув всю Україну і Польщу? А якби він не включився у війну 1648 року, то що, повстання тоді чи за п'ять – десять років пізніше могло б не розгорітися в загальну національно-визвольну війну?

Війна – це змагання не просто розумів ворожих армій, а змагання специфічно військових талантів. Поза всяким сумнівом, що Хмельницький перевершував своїх українських попередників цим талантом. То чи міг він років на 15 раніше повстання розгорнути в цілу війну? Це можна пропускати, хоч аж ніяк не можна применшувати значення попередніх повстань, як підготовки українського суспільства до великої війни.

Підготовка була зроблена, але 1648 року на чолі повстання виявився не Хмельницький, а хтось інший з військовим талантом Лободи, Сулими чи когось подібного, чи переросло би повстання у війну? Не переросло б! Бо чи зрозумів би той інший із силою 5 тис. козаків перевести до себе 5 тис. реєстровиків і відразу помножити вдвічі свої сили? Навряд. А Хмельницький зумів, бо його вже знали як здібного командира з досить крутим характером. Його слову повірили і повірили в його військовий талант. Іншому могли не повірити. І тоді повстання могло б вичерпатися в першому бою 5 тис. на 5 тис. Далі йшло змагання військових талантів Хмельницького з польськими полководцями. Вояки однаково сміливі, зброя майже однакова, бажання перемогти однакове в обидвох сторін. Перемога чи поразка залежить від здібностей полководців. У цих серцях Хмельницький виявився талановитішим, здобув кілька важливих перемог. Позиції поляків підірвані, українці підбадьорилися, бо побачили, що й ми вміємо перемагати. Це додало впевненості, а разом з нею і приплив нових людей до лав повстанців.

Повстання переросло в національно-визвольну війну. Тож геніяльність однієї людини підняла український етнос до суб'єкта політичної діяльності, що творить політичну історію. Етнос перетворився в націю. Полковники бачили, що перемагають поляків завдяки розумній голові та залізній волі Хмельницького. Поважали його й зазіхали на гетьманську булаву.

Хмельницький помер. З поваги до нього обрали за гетьмана його сина Юрка, абсолютно не козацької вдачі чоловіка. Чого вони його обрали? Якщо хотіли започаткувати королівську форму правління, причому, не як у Польщі – виборну, а спадкову, то це суперечило їхній психології й політичній демократичній традиції. І коли б вони справді свідомо засновували королівство, то мали б укласти про це юридичну угоду, підписатися всі під цією угодою, обрати заступника короля (гетьмана) з керівництва урядом і оголосити цю реформу всьому українському народові. Цього не зробили, і не знаю слідів про такий намір. Незабаром обирають за гетьмана Виговського. Виговський – послідовний український державник, проте невдовзі амбіції деяких полковників послаблюють його владу, й починається руйнування держави, створеної Хмельницьким. Народ до, в час і після Хмельницького – це один і той же народ, який від XIII до XVII сторіччя носив у собі жовто-блакитну мрію про відродження української державності. Цей народ не міг утримати країну від хаосу і державу від руїни, що й доводить, що не він творець політичної історії, а вождь, політична еліта. Керманічі через свою еліту як пасіонарії створюють інформаційне поле, яке, беручи від низів напрямок їхнього бажання, волею керівників формують його в програму політичної боротьби, поширюють серед народу і дають одиницям почуття причетності до руху за здійснення його мрії. Інформаційне поле, мов електрика в дроті, впорядковує одиниці та робить із них організовану силу. Доки діє ідейно й організаційно централізуюча сила керманіча, доти творять політичну історію, щойно центральна воля зникає, як амбіції осіб другого ешелону починають вносити хаос і руйнацію. Народ повертається у свій індивідуалістично-розпорошений стан. Державу як політичну організацію наче собор розібрали на окремі цеглини й покляли додолу поруч. Ці цеглини лежатимуть на землі (на своїх особистих городах чи у квартирах), доки не з'явиться провідник, що сформулює їхні мрії в політичну програму боротьби, наелектризує й запалить їх і поведе за собою в бій проти кривди й несправедливості за перемогу омріяної ідеї.

Звідси у народу мала би бути велика шана до тих, хто перший

відважується повстати проти ворогів, окупантів, тиранів, хто має талант добре викласти народів мету боротьби та вміє організувати його несправедливу боротьбу. Як бджоли бережуть матку, так людський загаль мав би берегти свої талановиті одиниці, бо ж без них загаль неспроможний зорганізуватися для захисту від зовнішніх ворогів свого життєвого простору та ладу свого життя. А коли пригадаємо нашу історію, то соромно стає: більшість керівників повстань згинули від своїх же, від рук тих, хто попередньо обрав їх собі за отаманів.

Якесь сліпе хлопоманство і недовіра до керівника. З одного боку, бажання замість нього самому стати керівником, а з іншого – глухий протест проти будь-якого керівника. Коли мова йде про керівника (службовця) чужої влади, то вороже ставлення до нього логічне й виправдане, але коли мова йде про керівника своєї організації, то як можна переносити на нього своє негативне ставлення до чужого, адже він – свій?

Чи не походить це від часів втрати своєї державності? Тоді зникла своя державна ієрархія. Народ організувався для захисту від татарських набігів у великі чи малі групи, не пов'язані одна з одною. Коли виникло козацьке повстання, то козацьке з'єднання було самодостатньою величиною, що нікому не підпорядковувалася, і доля його учасників залежала від його уміння воювати й виживати. Не було своєї держави, яка за добрі успіхи нагороджувала б, а за злочини карала. Ієрархія була своя внутрішня, військова. Ясна річ, тимчасова й нетривка. Іншої своєї державної ієрархії не було, була чужа, проти якої власне повставали. Відсутність своєї постійної ієрархії поступово зводило нанівець почуття необхідної субординації, без чого збільшувався потяг до анархії. Йї наче розширювали простір. Повстання, що вимагало організованості, – це епізод у хронологічному потоці іншого, буденного життя, в якому кожен сам по собі дає раду як уміє. Внутрішній протест до державної ворожої організованості викликає зворотній протест – не підпорядковуватися, зробити навпаки, аби хоч якось утвердити своє принижене самолюбство, свою людську гордість. Це виглядає дещо по-дитячому, але коли в людей немає більш-менш ясних ідеологічних національних переконань, то, вступивши до повстанської групи, доросла людина й діє, мов дитина: не шанує свого керівника, бо не розуміє його розумових та організаційних переваг над собою. Життєвий досвід її інший, хліборобський. І там вона уміє добре оцінити кожного селянина, а сфера політики, військової організації – це для неї terra incognita, того для оцінки командира не

може застосовувати національний чи державницький підхід. Не маючи таких знань ні в голові, ні в серці, він легко віддає отамана ворогові на страту з причин особистого дрібного побутового конфлікту чи образи. Ось як влучно каже доктор Вассиян про значення ієрархії: «У сивому попелищі минулої слави догасали останні іскорки активного духа, і над плесом українських рівнин простяглася темна ніч упадку, забуття і кволого сну. Незабаром український нарід сплотився і вирівнявся в одну масу кріпаків, по коліна вбитих у землю, що її вони благословили, проклинали і в поті свого чола орали чорними, дужими руками невільників-злидарів. Заник внутрішньої ієрархії свідчить, що нарід не жив, як нація, а зіштовхнений на найнижчий щабель животіння утратив цілком почуття історичної свідомості, не проявляв ніяких відродних політичних прямувань, не бажав, не чинив, не боровся»²⁸. Можна сказати не жив.

Вассиян перебільшує. Його душа наповнена щирою любов'ю до України, і він жбурляє у вічі нашому малоросійству й хохляцтву це гостре звинувачення. Нехай почують!

XVIII сторіччя для нас почалося Мазепинщиною. Затим кривава розплата і упокореність двох поколінь. Потім втрата Гетьманщини, втрата збройного оплоту України Запоріжжя, Коліївщина. І в XIX сторіччі жодного повстання. Польща повстає тричі. Там свіжа пам'ять про третій поділ Польщі і втрати державності, і вона повстає. У нас спроби вирватися з пазурів двохгодового орла давніші, пам'ять втратила свіжість і вже не надихає до зброї. І XIX сторіччя – просвітянське й пристосовницьке. Воно не зовсім заглушило поклик крові до національної свободи і стало пророковим:

«Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте...»

У XX сторіччі двічі підняло на збройну боротьбу, і в третій, мирних змаганнях з Москвою перемогло колоніальне рабство і дало свободу. На жаль, ввійшли ми в державну незалежність пасивними рабами і без історичного мислення і національної свідомості, без людської й національної гордості безликими фігурами, без внутрішнього опору чужинецьким впливам.

Селекція

Село вранці просиналося і довідувалося, що селянина *-енка* вночі забрали. Усі знали, що *-енко* був у петлюрівській армії. Усі, хто не був у петлюрівській армії, спокійно снідали і йшли

до своїх справ. Коли вночі забрали *-чука*, все село здогадалося: це за те, що він був в отамана Галаки. Хто не був в ні в отамана Галаки, ні в отамана Зеленого і не був в інших збройних анти-московських формуваннях чи самостійницьких партіях, той спокійно починав робочий день. Коли вночі забрали *-го*, село довго обмірковувало і ніяк не могло встановити причини, і тоді кожен подумав: якщо його взяли не знати за що, тоді й мене можуть взяти. І все село заніміло, його вдарив параліч. Всякий виклик до влади ставав великим психологічним випробуванням.

Люди ідейні, сміливі, з твердими характерами воювали і або загинули в бою, або потрапили в більшовицький полон і страчені, або втекли за кордон чи десь сховалися й чекають нагоди знову виступити проти загарбників. Менш відважні чи з меншими «тріхами» перед владою хитрували й викручувалися. Їх могли також стратити чи запроторити в Сибір. Ще слабкіші погоджувалися в усьому з владою й виживали. Тем для селекції, як і причин брати людей за горло, вистачало. За двадцять доєвропейських років постійним селекційним відбором мільйони (!) розумніших, ініціативних, національно свідомих, сміливих – одним словом, кращого плоду українського роду знищили. Залишилося кволе, несвідоме, безхребетне – одне слово, гірше насіння нації. Був запущений у дію механізм зворотної еволюції: зберігали гірші зразки, нищили кращі. Звісна річ, імперії легше керувати тупою, легковірною напіврозвиненою нацією.

Лютий ненависник України Жуков під Москвою взимку 1941 року пустив по снігу проти німецьких танків три кавалерійські дивізії кубанських українців, і німці всіх їх швиденько поклали трупом. Коли московська орда знову вступила в Україну, то мобілізувала дядьків та хлопців і у своєму одязі необучених, з однією гвинтівкою на 5–7 чоловік, погнала на німців – з метою найбільше вбити, щоб, як казав Жуков, менше ешелонів українців після війни довелося транспортувати в Сибір.

До армії брали людей і доброго, і низького інтелектуального рівня, але фізично здорових – і їх убивали, залишаючи на розпід кволих і немічних.

1944 року Жуков і Берія підписали наказ про виселення всіх українців у Сибір. УПА та міркування міжнародної політики не дали виконати цей геноцидний наказ, тоді Москва організувала третій у ХХ сторіччі голодомор українців у 1946–1947 роках і поклала в могилу ще один мільйон душ.

У післявоєнний період для розмивання й послаблення

українського генетичного коду імперія використовувала систему розподілу молодих фахівців для вивезення з України трудових кадрів та на службу в армію. Після закінчення вишів молодих українців і українців в порядку обов'язкового трьохрічного відробітку за навчання спрямовували за межі України, де за три роки вони переважно одружувалися, заводили сім'ї й залишалися там назавжди. Ця молодь при вступі до вишу перемагала в конкурсі, отже, належала до розумнішої. Після навчання опинялася за межами України. В Україні залишалися менш розумні. Таким чином імперія здійснювала постійне викачування з України розумних, чим понижувала інтелектуальний потенціал нації.

Меті перемішування людей різних націй і послаблення опірності національних організмів служив і мобілізаційний принцип формування національного складу армії: українських хлопців спрямовували служити за межі України, а до військових частин, розташованих в Україні, привозили молодих чоловіків інших національностей. Частина з них закохувалася у місцевих дівчат і одружувалася, а після служби українці або везли до себе на Батьківщину чужинку, або самі залишалися на чужині. Позаяк держава активно заохочувала змішані шлюби, то в будь-якому варіанті сім'я, як звичай, ставала російською.

Цій же меті служила мобілізація молоді на так звані великі будови соціалізму. А коли взяти до уваги післявоєнну політику зменшення інтелектуального рівня нації способом укорочення вищої освіти, то можна захоплюватися з генетичної сили української нації, що всупереч столітній штучній імперській селекції зберегла спроможність до самовідтворення свого розумного елемента.

Чи українці є нацією?

О Нації, дужа і вічна, як Бог, –
Не це покоління холопів, –
Хто злото знеславить твоїх перемог
При Корсуні і Конотопі?

О. Ольжич «Незнаному воякові»

Вище я писав, що ми є етносом. Одним із найрозвинутіших в історії людства етносів. Це ми почали ще в доісторичну добу, що розпочав найперший літопис на Кам'яній могилі біля Мелітополя. 20 тис. років тому в Мізині на Чернігівщині зафіксували свій історичний шлях, а потім, ближче до нас, маємо арийський

період. Учені-історики вважають, що саме наші прапращури дали людству початки цивілізації. А скити, наші прародичі, по всій території України залишили в курганах для нас свою велику культурну спадщину. Усе це наша сива давнина. Як бачимо, вона славна, її треба вивчати і нею маємо підстави гордитися. Однак коли від тої сивої давнини наближаємося до післяскитського періоду, тобто десь від III до VI чи IX сторіч нової ери, то настає якась чорна дірка. Чого? Чого на кілька наступних сторіч, майже на півтисячоліття тільки окремі імена (Бож, Межимир)?.. У VI сторіччі згадка про антів та волинян. Якщо не вивчали, то чого? Чого маємо тільки залишки матеріальної культури: кам'яні сокири, крем'яні скребки, гончарний посуд, і немає нічого писемного? Невже розвиток цивілізації перемістився з України в Єгипет, Грецію, Рим, Месопотамію, а Україну світло знань покинуло ледь не на ціле тисячоліття, хоча в кінці VI сторіччя слов'янство з-над Дніпра заселило велику частину Візантії?

У наш скитський період у Греції розвинулися і до нас дійшли література, поезія, історія, філософія, драма, архітектура, скульптура, зокрема дивовижно майстерно вилиті коні Праксителя. З Риму прийшло право, література, військове мистецтво й імперська система державного правління.

Південь Скитії недалеко від Греції. Римського поета Овідія за збірку розпусних віршів («Мистецтво кохання») заслали в сучасну Одеську область, де він у віршах тужив за Батьківщиною. А у нас не вміли писати, і нікому було перетягнути Грецьку й Римську цивілізації. А може, між нами та Грецією і Римом було таке співвідношення, як між австралійськими аборигенами та англійськими поселенцями? Австралійці англійського походження літають на літаках і виробляють комп'ютери, а аборигенські племена воюють між собою кам'яною зброєю. Три сторіччя вони дивляться на цивілізованих пришляків і не в стані їх зрозуміти. Може, й наші племена сіверян, полян, бужан, тиверців, уличів були такі дикі, що не здатні були перейняти у греків ні письмо, ні архітектуру, ні щось інше? І тільки поступово, ритмом власного розвитку, у VI сторіччі з'являються (анти й волиняни) в чужого історика Йордана.

Українські історики добре знають історію, і з моїх питань і сумнівів вони тільки покешкують. Хай кешкують. А в мене праці Рибаківа, Шил(ов)а однаково залишають чимало неясних місць.

Я люблю Україну і не менше люблю правду історії. Того готовий признати, що в історії нашого краю були періоди

великого цивілізаційного піднесення, а потім – період довжелезного застою. Чи можливі такі зміни в одного народу? А може, ті різні періоди – це історії різних племен, різного антропологічного матеріалу?

Припущення другого варіанту не принижує моєї національної гідності, бо все ще залишається можливість позитивної відповіді на мої питання й сумніви. Та хоч-не-хоч, а при роздумах над формуванням української нації доводиться за початок брати те, що безперервно розвивається до сьогодні. Чи, йдучи у зворотному напрямку від сучасності, заглиблюватися в минуле доти, доки суцільний ланцюг не обірветься, і почнуться уривчасті відомості, що їх можна тлумачити як відомості про наших, так і чийось інших прародичів. Того спадщину наших трипільців залишу історикам, а сам візьму свідчення Йордана з VI сторіччя, хоч від VI сторіччя до вірменського хроніста XX сторіччя, який згадує факти про нашу країну з IX сторіччя. Минуло три сторіччя, але позаяк мова йде про нашу територію, то й припускаю, що мова йде про ті племена, назву яких доніс нам автор «Повісті временних літ» XI сторіччя.

Мовознавець А. Кримський довів, що мова якою ми користуємося, була сформована вже в XI сторіччі. Людина мову може змінити за один рік, але для зміни мови народом потрібно чимало сторіч. Тож якщо мова киян XI сторіччя в основному була сучасною українською мовою, то це означає, що мова антів і волинян була щонайменше базою для формування мови літописних українських племен. Слов'яни, розселяючись із Наддніпрянщини в VI столітті на Балкани і в Прибалтику, пішли в ці регіони зі спільною мовою, яка в кожному регіоні з бігом часу набувала своїх особливостей, а племена – своїх антропологічних рис та характерів. (Ю. Бромлей вважає, що для політичних змін антропологічних рис племені (народу) потрібно 1240 років). Може, з VI сторіччя слов'янська мова в нашому краї починає робитися українською, а відомі племена – українськими?

Вище я сказав, що Велике переселення народів зі Сходу на Захід по південній частині України і втрата державності в XIII сторіччі перервали процес переростання племен у націю. Не те, щоб перервали зовсім, ні, але загальмували, перевели його в повільний, нерівномірний і тяжкий хронічний процес, що й досі не закінчився.

То закінчився чи не закінчився? Українці стали нацією чи ще не стали?

Продовжу розмірковувати.

Підсумовуючи сказане, констатую: з незапам'ятних часів наші пращури освоювали той терен земної поверхні, який називаємо Україною. Вони сформувалися в одне антропологічне дерево, що складається (за антропологом Федором Вовком) з чотирьох галузок. Маємо свою мову як галузку слов'янської мови, причому первинно – найбагатшу. Земля українська – найкраща для хліборобства, спонукала наших пращурів до хліборобства, а воно виховало з них індивідуалістичний тип осілої людини. Природа і Господь наділили українців доброю емоційно-ліричною миролюбною душею, того витворили безліч чудових пісень і багатющу артистично-красиву обрядовість і витончену побуту культуру. Вона перемагала ворогів. І всякий найзник, який вривався у наш край, поступово робився українцем. (Ці домішки крові, в основному іранських племен, і створювали чотири галузки українського антропологічного дерева).

Білити хату, плекати садок вишневий біля неї та різні квіти, любити борщ, вареники і сало, співати пісні й одягати вишиванку, любити ставок і соловейка в гаю, кохати вродливу дружину й думати про діток – це добре, усе це становить етнічні риси українців. Та коли немає думок про долю рідного краю, тоді немає сина нації. Є етнічний українець, що боронить свою хату, і немає українця, що боронить Україну; є територія, заселена українцями, і немає нації. Різниця між першим і другим величезна. Така, як між поодинокими словами і піснею, складеною з тих слів, як між купою цеглин і собором. Саме слово не має в собі закінченої думки, і воно, як окрема цеглина, є тільки будівельним матеріалом, а щоб постав собор, треба скласти цеглини за планом архітектора. І слова, щоб стали піснею, треба щоб автор своїм творчим духом так їх склав, щоб ми їх сприймали не по одному, а як завершений потік духу в нашу душу.

Автора, архітектора можна не знати. Їхній твір набув власної вартости. Ця вартість в духовному цементі, який слова поєднав у пісню, яка так відрізняється від слів, як звук бандури – від її струн: струна – матерія, звук – душа. Божественна мелодійність і чарівна сила пісні не в словах, а десь між словами і над ними. Ми вимовляємо слова, але головне не в них, а в звуці, що своїм співом витворюємо. Слова наче залишаються знизу, а звук – мелодія лине вище. Вона підхоплює душу, зі слів витворює образи, які в співі несуть душу в Господнє царство звуків і підносять її в радости чи кидають до землі у лютому гніві, ачи глибокому жалю. Зі слів знаємо, про що мова, але між словами,

над словами звуки витворюють музику, що сягає до глибин душі і наповнює її блаженним почуттям єднання людини зі звукообразом далекого чи близького, героїчного чи трагічного, веселого чи сумного ества пісні. О, пісня – це не окремі слова, а така їх талановита комбінація, яка примусила людей до вираження себе в мелодії, яка приходить до кожного, хто слухає, в душу, наструює на однаковий лад, облагороджує, підносить, єднає.

Окремий українець, хоч як багатий душею, він наче та окрема цеглина, є тільки будівельним матеріалом для творення нації. Щойно патріотизм, історична пам'ять про минулу державність та усвідомлення історичного завдання відновити державу і під тризубом об'єднати всі етнічні землі та всіх її людей, підносять українців з етнічного на національний рівень і з усіх її громадян творить націю. Для того, щоб етнос став нацією необхідний інший, політичний, рівень самоусвідомлення. Необхідна жовто-блакитна національна мрія, що передавалась би від покоління до покоління як найкоштовніший заповіт батьків.

Я назвав пісню, архітектуру, музику. Щоб любити українські пісні, треба бути українцем, щоб любити звуки бандури, треба бути українцем. Усі складові культури є витвором народної душі, і що багатше й оригінальніше цей витвір, то цікавіший народ для інших народів. «Дзеркалом образу національної душі, – каже український філософ Ю. Вассиян, – є її органічний твір – культура. Більш певного і об'єктивного критерію для самовизначення національної сутности, ніж культура – нема. На зразках культурних вартостей і пам'ятників позначається історична вісь нації. З історії рідної культури черпає народ суттєві первинні самопізнання, а в творчі зусилля свого духу вкладає він свою тугу і віру в будучність»²⁹.

Шістдесят років тому наш філософ написав: «В сучасну добу українського лихоліття значення культури, праці над нею та для неї, набирає особливого, сливе місійного характеру. Ідея духовної соборности українства [підкреслення автора] – це вихідна органічна передумова для всіх існуючих і можливих форм життєвого єднання українців»³⁰.

Цю мрію мали й не забували. Вона часом спалахувала яскравим повстанням. Потім, причаївшись, уцухала. Затим знову проривалася дзвінкою шаблею крізь частокіл окупаційних списів. У XIX сторіччі вона знайшла свого геніального речника, який посіяв її по всій Україні. Ворожі сили густо обкурювали всіх українців ворожою блекотою, яка сходила облудним зіллям затруєних душ і множила зрадництво, а то раптом молода козацька душа гукнула:

Гей, хлопці – молодці, сідайте на коні.
Черпніть для охоти вина...
Здобудемо Київ – то наша столиця,
А ми український народ!

Душа підіймалася, перед очима простирався широкий степ, і тисячі козацьких чубатих голів із шаблями наголо неслися вітром вперед:

За Україну, за її волю,
За честь, за славу, за народ.
О, Україно, о рідна ненько,
Тобі вірненько присягнем!

Так поетична душа формувала національну мрію про свою державу. А треба б ще філософів, політиків, організаторів, щоб народному почуттю надати форм філософсько-світоглядного обґрунтування історичної закономірності руху України до відновлення своєї держави та її неминучості. Тоді менше було б перевертнів. Необхідно, щоб політики виклали народні почування у формі політичної програми боротьби за відновлення держави. Тоді менше було б Скрипників і Щербицьких.

Слід пам'ятати, що основним мотивом козацьких повстань був протест проти надмірного здирства, приниження, національної та людської гідності і знущання. І були вони головним чином спрямовані не проти польської окупації, а проти конкретного (-их) несправедливого (-их) феодала (-ів). Щодо південного напрямку, то там козацтво воювало проти татарських, бандитських, грабіжницьких набігів. Татари не організували окупаційну адміністрацію. Вони ватагами кочували по півдню України, робили наскоки в північному напрямку, брали ясир, гнали його в Кафу (Феодосію), де продавали жидам, які перепродували українців іншим рабовласникам. Отже, на південному, як і на західному напрямку, козацтво займалося локальними проблемами. Мислення загальноукраїнськими категоріями було далеко не на першому плані і, фактично, в дуже рідких козацьких головах.

Конституція Пилипа Орлика 1710 року є видатним твором. Він набагато випередив працю Жан Жака Руссо «Суспільний договір» та американську конституцію і засвідчує передовий рівень державно-правової думки в Україні. По-друге, конституція не виникла лише в голові Орлика. Безперечно, на тому рівні осмислення державно-правових проблем були й інші мазепинські владоможці. На жаль, через особисті образи полковник Палій перейшов на бік ката України Петра,

а через неоперативність Мазепи полковник Стародубського полку (до речі, найбільшого з усіх полків) Скоропадський також опинився на боці Петра. Карл XII з Мазепою програли, і Орлику довелося дописувати конституцію на чужині в Бендерах. Петро посилює антиукраїнську й русифікаторську політику, і Конституція, як і конституційні ідеї провідної верстви Гетьманщини, загнані в глибокий льох одночасно зі знищенням 20 тис. козаків у фінських болотах на будівництві Санкт-Петербурга.

Дожили до ХХ сторіччя. Комуністична Верховна Рада проголосила Україну незалежною державою. Через три з гаком місяці 91 % громадян України, зокрема й москвити Криму проголосували за самостійність України та вихід її з-під влади Москви. Чудово! Грандіозно! Знаменито! Українська національна ідея свободи перемогла московську імперську ідею колоніального рабства – славно, преславно!

Це найбільший доказ того, що українська національна ідея спрацювала. Далєбі! 91 % населення виступили за самостійний державний розвиток України!

* * *

Одного разу, через 12 років після проголошення незалежності, до автобуса, в якому я їхав, зайшли два студенти й почали обговорювати українців і азербайджанців: чого кавунами в Києві торгують азербайджанці, а не українці, і хто кращий? Жінка років 50 поривалася щось сказати і, нарешті, влучивши відповідний момент, глибокодумно каже: «А яка різниця, якої я національності, аби людина була добра». Майже весь автобус її підтримав.

Цікаво, який відсоток в Україні таких національних нігілістів?

Друге питання. 91% населення за незалежність. Це свідчення великої політичної консолідації українського суспільства. У такому разі чим пояснити, що Україна упродовж 19 років не може визначитися щодо своєї зовнішньополітичної орієнтації, як і щодо реформування економіки, політичної й судової систем? На цьому треба зупинитися.

Яка різниця, якої національності людина, аби вона добра була.

Кожному з нас доводилося спілкуватися чи навіть дружити з людьми різних національностей. Як серед українців, так і серед будь-якої нації є люди культурні й некультурні, доброзичливі й злі – різні. І бозна, чи відсоток кожної категорії не однаковий у всіх європейців? На рівні особистого спілкування ми з одними зближуємось, з іншими перебуваємо у формальних взаєминах і поза справою з ними не спілкуємось.

Зовсім інша річ міжнаціональні відносини. Там немає місця для симпатій-антипатій. Там кожен представляє не себе, а націю чи якийсь її частковий інтерес. Славнозвісний прем'єр Великої Британії Уїнстон Черчилль сказав: «Англія не має друзів за кордоном, вона має за кордоном свої інтереси».

Щоб захищати ці інтереси необхідна національна свідомість, що править за основу консолідації нації. Консолідована нація має свою мету. Вона знає, для чого вона живе, і знає, як досягти своїх цілей.

Як їх досягають? Консолідованість формується знизу і зверху. Знизу виникає з усвідомлення членами роду, племені, народу, що вижити можна тільки в гурті. Сам не виживеш. Не виживеш однією своєю сім'єю. Вижити можна тільки в спільноті, тож інстинкт самозбереження веде людину до спільноти. Життєспроможність спільноти збільшується пропорційно її організованості, того зростає роль керівника. Знизу є доцентровий потяг. Зверху консолідацію здійснює провідна еліта. Вона несе вниз ідеї внутрішньої структуризації, тобто встановлює ієрархію як дійовий механізм раціонального керівництва спільнотю на основі розподілу обов'язків та виконавської дисципліни між різними рівнями владних структур. Вона, провідна еліта, дбає про захист спільноти від зовнішніх небезпек. Щоб спільнота відчувала потребу в захисті від зовнішніх небезпек, вона має відчувати внутрішню спорідненість, єдність, спільність інтересів, того одним із її найважливіших завдань є вироблення свого світосприйняття, політичних понять і моральних засад, вироблення однакового розуміння сенсу індивідуального життя та вище призначення спільноти.

Спільна мова, культура, світогляд і заботи зближують членів спільноти, бо всі розуміють один одного у всіх цих факторах об'єктивної дійсності, а якщо провідна верства зуміє прищепити спільноті ідеал її майбутнього у формі збігу її людського бажання з волею провідника, тоді цей ідеал, підіймаючись над буденністю (у дійсність – над реальністю) й линути в сферу Господньо-іраціонального, переходить до людей спільноти в сферу підсвідомого і робить їх непохитно відданими ідеалу – мрії. Еліта досягає вищої міри консолідації свого суспільства, а в такому стані воно непереможне. Бо, як сказав великий Макиавелі, ще жодний народ не згинув від меча, але багато їх згинув від асиміляції. Таким чином для збереження нації має принципово важливе значення консолідація нації, доцентрове мислення її членів та проведення на рівні інстинкту грані між

українець – не українець, свій – чужий. Фраза автобусної пані «А яка різниця, якої національності людина, аби вона була доброю» свідчить, що вона не сприймає себе як українку. Вона, либонь, вважає себе за добру людину – і це для неї головне, а якої вона національності, байдуже. Може, вона українського, білоруського чи російського походження – їй однаково.

У побутовому сенсі так, проте кожна добра чи недобра людина є ще громадянином держави, в якій живе, а громадянство зобов'язує. Держава, надаючи людині статус громадянина, надає їй певний об'єм прав і покладає на неї певні обов'язки. Держава зобов'язує консолідувати суспільство. Його легше консолідувати, якщо воно однонаціональне. (Європейська політична думка за однонаціональне вважає суспільство, в якому представників однієї нації є 70 % і більше). Тож з огляду на консолідацію суспільства зовсім неоднаково, до якої національності відносить себе людина. Слово «відносить» означає, що людина своєю суб'єктивною волею може віднести себе до тієї чи іншої нації.

Вище я писав, що українець – це людина українського етнічного походження. Це правильно щодо основного складу нації, проте не можемо не бачити, яка велика кількість людей українського етнічного походження влилася в лоно російської нації, як і зворотно, людей московинського етнічного походження стало українцями. І це правильно щодо взаємин з іншими націями. Просто кількісні показники в різні історичні періоди різні.

То що важливіше для визначення національного статусу: походження чи самоідентифікація?

За всієї важливості етнічного походження усе-таки самоідентифікація відіграє більшу вагу. Щоправда при цьому необхідно деяке пояснення. Коли дорослий росіянин починає вважати себе українцем, тоді важливі два варіанти: він народився в Україні, ріс в українському середовищі і фактично є носієм українських етнічних рис. У цьому випадку його перехід в українство має громадянсько-політичне значення. Немало випадків, коли людина в зрілому віці приймає Україну за свою Батьківщину, приймає українство і стає на захист української державності. Це їхній свідомий вибір, і вони, як правило, бувають активними українськими патріотами, проте цілком ймовірно, що вони не стали носіями українських етнічних рис. Свідомо перейшовши в лоно української нації, вони, можливо, не засвоїли основи народної етики, які дитина засвоює до п'ятирічного віку, і щось із цієї тонкої матерії залишається поза ними. (Це добре розуміють селяни тих

сіл, до яких українці привезли собі дружин з Московщини).

Це відповідь на питання, що таке українець. Погляньмо тепер на питання, чи українці є нацією. Автобусна пані вважає, що національність не має значення. Має значення, чи людина добра. В її особі українці – люди, а не нація. Горліс-Горський у романі «Холодний Яр» розповідає, як завзято українці Середньої Наддніпрянщини в 1917-1922 роках воювали супроти більшовицької навали. У своїх теренах. І як було неможливо спрямувати їх в інші українські терени (на Полісся чи Слобожанщину). Вони захищали не Україну, а свій терен. Така свідомість не є українською національною свідомістю, вона – українська етнічна свідомість. І патріотизм їхній не національний, а етнічний.

Народ дозріває до рівня нації, коли від розуміння етнічної спільноти дозріває до розуміння важливості своєї національної держави, коли держава стає найвищою цінністю і найнеобхіднішою умовою життя й розвитку народу (який складається з етнічної спільноти та невеликих вкраплень чужинців). Українець є виразником нації, коли українська держава є його особиста найвища політична цінність, і всю особисту діяльність і діяльність усіх інших українців він поціновує з огляду на її добро для держави й українського суспільства. Треба розуміти, така людина є носієм української національної ідеї, і вона утверджує українство в усіх проявах його етнічної сутності.

В боях за незалежність України 1917-1925 років формувалася українська нація. Формування перервала московська навала, і 70 років вона виховувала з нас не українців, а малоросів, совітських громадян. Процес націєтворення зупинили.

Настала перебудова й демократизація. Послабішала цензура і контроль за світоглядом українців. З'явилася можливість пізнавати правду комуністичного окупаційного режиму й національної історії. Відновилися умови для формування нації. Для розуміння стану цього процесу розгляну мотиви двох голосувань українців: на початку і в кінці 1991 року.

Мотиви голосувань

Тож щоб краще зрозуміти причини лихого стану України упродовж усіх років незалежності, варто глибше розібратися в мотивах голосувань українських громадян.

Комуністична рабовласницька система знищила людську особистість і перетворила людей у гвинтики. Боязнь висловити свою думку і здатися не таким, як всі, стало ознаками народу. Слухняність і покірність державі стали загальними.

17 березня 1991 року відбувся референдум про створення

Горбачовського оновленого Союзу ССР і 2/3 українського народу висловилися «за», бо влада закликала так проголосувати.

Цікаву таблицю оприлюднив учений КМА пан Олексій Гарань у книзі «Убити дракона» (Київ, «Либідь», 1993, с.31). Він наводить результати опитування, здійсненого Всесоюзним центром вивчення громадської думки («Огонек», 1989, № 43). Запитання: ті, хто бажають добра своєму народу повинні перш за все (відповіді громадян України):

1. Дбати про єдність і згуртованість Союзу РСР = 30,9%;
2. Домагатися, щоб у нас був «сильний центр і сильні республіки» = 17,2%;
3. Зосередити всі сили на збереження рідної мови і культури = 20,6%;
4. Домагатися економічно самостійної республіки = 32,4%;
5. Домагатися повного політичного самовизначення республіки, не виключаючи її відокремлення від Союзу РСР = 20,6%.

Відповіді на перше і друге питання дали люди, по суті справи, однакової політичної орієнтації. Їх 48%, тобто половина громадян України.

Відповіді на третє і п'яте питання дали люди однакової орієнтації. Їх 41%. Бажання економічної самостійності без політичної неможливе, того цю категорію респондентів (32,4%) слід додати до 41%.

Мабуть, умови опитування дозволяли одному респондентові відповідати на двоє чи троє питань. У такому разі відповіді на 1 і 2 питання сформовані частково одними і тими ж респондентами, як і відповіді на останні троє питань, зокрема відповіді на третє і п'яте питання є відповідями одних і тих самих респондентів.

Відповідь на четверте питання вельми показова: вона свідчить, що в 1,5 рази більше громадян України голосували за самостійність не з національної свідомості, а з надії на кращі матеріальні достатки.

У березні 1991 року дві третини українських виборців проголосували за оновлений Союз. У грудні того ж 1991 року 91% виборців проголосували за самостійність України. І в першому, і в другому разі вони проголосували так, як їх просила влада, тобто діяли не за власним переконанням, а з покірності деспотичній владі.

Ліквідація Конституційної статті про однопартійну комуністичну диктатуру, свобода слова, друку та ін. демократичні права.

Проголошення 24.08.1991 р. незалежності України послабили

страх народу перед владою, а ще не повернули людям почуття особистої незалежності, того психічна інерція прислухатися до думки влади ще залишилася.

Три місяці (вересень, жовтень, листопад) 1991 р. унікальні в історії України: і націоналісти, і комуністи їздили по Україні й агітували виборців проголосувати за незалежність. Мотиви були різні. Комуністи припускали, що Єльцин у Росії закличе народ до розправи над комуністами, і там почнуть усіх їх вирізати (як 1956 р. в Угорщині), і різанина може перекинутися в Україну. Знаючи, що українці цивілізованіші від москвитів, вони вирішили відгородити Україну від Росії кордоном, аби мати більше шансів врятувати свої душі.

Націоналісти й патріотичні демократи закликали виборців підтримувати Акт 24 серпня зі своїх ідейно-політичних переконань.

Народ, який дев'ять місяців тому голосував за оновлений Союз, першого грудня 1991 року проголосував (91 %) за самостійність.

Проблема незалежність – підпорядкування – найголовніша національна проблема. Важливішого питання нації немає. Попередні п'ять років демократії мали б звільнити людину від боязні висловити свою справжню думку. Якщо вже не боявся, тоді інше питання: чи мав він свою думку? То чи мав народ свою думку з цього питання? Якби мав, то не міг би її змінити упродовж півроку. Це просто неможливо. Того логічний висновок: або народ все ще боявся сказати, що думає, або він не мав своєї думки. Він вагався. З одного боку, йому наводили багато доказів про благо незалежності, і він схилився до неї. А з іншого боку, не звик діяти всупереч владі і боявся висловити свою думку. Щоб не бути поперек влади, у березні проголосував за Союз, а, наслуховавшись за три місяці від влади запрошень проголосувати за незалежність, щоб не бути проти неї, проголосував проти Союзу за незалежність. І, безперечно, для більшості виборців переконливими аргументами були не честь нації, а надія на заможніше життя.

Заможне життя мала б забезпечити влада шляхом розумного перетворення державної економіки в ринкову та підвищення продуктивності з використанням українських природних ресурсів та захистом національних інтересів. А влада не розуміла національні інтереси України, бо звикла дивитися на Україну як на частину Союзу. Поняття національних інтересів України вважали націоналістичним і ворожим. Вихід України з-під влади Москви і перетворення її в незалежну державу вважали за нелогічний зигзаг, що має скоро випрямитися, і питання про

так звані національні інтереси буде знято. І вони будуть звільнені від невластивих їм обов'язків захищати якісь химерні, так звані національні, інтереси України. Проте колесо історії невблаганно котило країни соціалістичного табору та всі союзні республіки подалі від Москви до збільшення самостійності своїх держав, і окупаційна адміністрація, тримаючись зубами й руками за владу (загалом основний мотив її діяльності), – керує Україною. Хтось із партноменклатури та червоного директорату робить все на зло, аби повернутися під Москву, хтось думає про поділ державної власності та свій особистий інтерес, хтось нібито виконує міністерські функції і береться робити те, що не знає, наприклад, як реформувати державну економіку в ринкову. Справа реформування економіки ускладнилася відсутністю такого досвіду, егоїстичністю й не патріотичністю провідної верстви та ще антиукраїнською діяльністю Москви, яка завдала три потужні економічні удари. Особливо був тяжкий третій, коли Москва підвищила в себе ціни на товари і зарплати втричі. Україна не мала верстату для друкування рублів, не могла підняти ціни й зарплати втричі, того утворилася різниця в цінах на товари: українські товари стали дешевші від російських утричі. Це штовхнуло тисячі й тисячі, а мо', й мільйони росіян з Росії в Україну за дешевими товарами, і український товарний ринок спустошили. Українська влада виявилася неспроможною захистити своїх громадян від московської грабіжницької операції ні державною митницею, ні запровадженням своїх грошей.

Смішно, але факт: гроші не хотіли запроваджувати, «щоб Москва не подумала, що ми хочемо відокремитися», – сказав тодішній директор банку. Того запровадили купони – недолугий палеатив.

Московська операція відразу погіршила життєвий рівень громадян України втричі! А запровадження купона не зупинило інфляцію, і всі стали «мільйонерами».

Московська п'ята колона та пряма агентура взялася сіяти серед народу думки про те, що самостійна Україна ніякого добра народові не дасть, і того варто повернутися в Союз.

Від референдуму 1 грудня 1991 року до других виборів березня 1994 року минуло три роки. За ці три роки комуністи від соціалізму переорієнтувалися на капіталізм, приватизацію перетворили в «прихватування», створили грабіжницькі клани й почали привласнювати та руйнувати заводи й фабрики. Показали свою нездібність до справедливих реформ і ворожість до трудящих.

Виборці, які 1991 року проголосували за незалежність, у березні 1994 року наповнили Верховну Раду України комуністами з «оновленою» і 1993 року зареєстрованою в демократичній Українській Державі Симоненківської КПУ.

Голосуючи 1991 року за незалежність, виборці були під загальним оптимістичним настроєм, який був ущерть наповнений сподіваннями на заможніше і вільне життя. Для цього були природні підстави, а щодо влади, то недооцінювали величезної небезпеки, яка поки що була затінена рожевими сподіваннями, але невдовзі мала вийти на передній план і виявитися потужними антидержавними й руйнівними силами. На тлі ідеологічно інертних народних мас, які хотіли кращого життя, але не уявляли шлях до нього, самі були носіями старого мислення і кращого життя чекали, як манни з неба. На цьому тлі діяла малюсінька українська націоналістична політична еліта, що прагнула зміцнювати державність, і вороги української державності.

Перша мала за собою національну історію і надпотужну ідею національної свободи, але не успадкувала від попередників організаційний досвід.

Ворогів державності узагальнено можна представити у вигляді двох сил. Перша сила – ідейно переконані російські шовіністи – професійні розвідники, агенти, резиденти, що творять, підтримують і спрямовують діяльність п'ятої московської колони в Україні.

Друга сила – потужна партія. КПРС – цей передовий загін російського імперіялізму – 1991 року розпалася на національні компартії. До 1991 року компартія України була філією компартії Совітського Союзу. 1991 року КПУ заборонили. Користуючись з демократичності державного ладу незалежної України комуністи замість однієї створили три промосковські партії: Соціалістичну (СПУ) (О. Мороз), Селянську (СелПУ) (С. Довгань) та Компартію (КПУ) (П. Симоненко).

КПУ офіційно (в програмі КПУ) визнає себе за спадкоємницю української філії КПРС, називає себе складовою частиною міжнародного комуністичного руху, тобто є агентурою Москви, ідеологічною основою вважає вчення Маркса – Енгельса – Леніна, тобто виступає за диктатуру, отже, проти демократії. Першу фазу дезінтеграції Російської імперії називає контрреволюційним переворотом, тобто для неї вихід України з-під влади Москви є небажаний, отже, КПУ не сприймає незалежності України і це демонструє тим, що її депутати Верховної Ради України на вилогах піджаків носять прапорці не самостійної

України, а московської колонії УРСР. Вона ігнорує українські національні інтереси, віддаючи перевагу класовим інтересам і сповідуючи так званий інтернаціоналізм, а позаяк у цьому світі інтереси класів у кожній державі підпорядковані національним інтересам, то така позиція означає, що КПУ – це не українська партія, а московська для реалізації в Україні російських інтересів.

Українські громадяни, не бачачи цієї сутності, потрапляють під вплив соціальної демагогії КПУ про нібито турботу про добробут українських громадян, обирають їх народними депутатами і тим самим надають їм найвищу трибуну для їхньої лукавої брехні.

Чого виборці проголосували за КПУ? Адже якби були послідовними самостійниками, то в дусі голосування 1.12.1991 р. мали б голосувати не за комуністів, а за демократів та націоналістів? А вони проголосували за комуністів і, ясна річ, з однієї причини: вони проти тяжких умов життя. Вони вірять комуністам, що в Союзі було краще, і того треба підтримувати комуністів, які повернуть Україну в Союз, і людям стане краще жити, тобто 1991 р., як і 1994 р., вони голосували не з патріотичних мотивів.

Кому дорога Україна? Хто розуміє неминучі труднощі переходного періоду і задля майбуття голосує за патріотів, демократів, націоналістів?

Відповідь на це питання можна дати в цифрах: з 450 депутатів патріотів, демократів, націоналістів у I-му скликанні було 125, у II-му – приблизно 100, у III – також стільки. Можна робити поправки на фальсифікації, підкуп виборців, неправильні підрахунки голосів, але коли, наприклад, Луганська область постійно обирає тільки комуністів, то, очевидно, такою є політична свідомість переважної більшості населення області. Того причини слід шукати не в недоліках виборчої системи, а в причинах такої свідомості.

Можна почути від луганчан і донеччан пояснення їхніх голосувань за ворогів самостійності в тому дусі, що, мовляв, спробували б ви голосувати по-іншому – з роботи виженуть, поб'ють, життя не дадуть. Либонь, тут є трохи правди: мафіозні бандитські клани приватизували собі заводи, шахти та інші підприємства, зв'язалися хабарницькими грішми в один вузол з владою, прокуратурою й міліцією і жодне інакодумство чи протест моментально розчавлюють. І все ж тільки глибоке безпросвітне рабство в душах людей могло дозволити бандитській владі встановити

мафіозну диктатуру. Влада – це люди, а не щось камінне чи залізне. Влада і народ постійно перебувають у стані змагання (суспільної боротьби). Вони тримають різні кінці однієї кодоли, і кожен тягне її у свій бік. Коли народ дужче потягнув, влада відступила; коли влада дужче потягнула, народ відступив. Якщо народ не організувався і не тягне кодоли до себе, тоді держава розмножує бюрократію, яка перетворюється на ненаситних п'явок, що знаходять безліч причин, як витягнути в людей гроші, як смоктати їхню кров. Так було у всякій державі і так було завжди. Того людство виробило способи, як боротися проти держави, обмежувати свавілля її бюрократії й примушувати до справедливості. Колись, у минулому, цими способами були повстання та громадянські війни. У новіші часи на перше місце вийшли мирні способи: організація крупних загальнонаціональних партій та профспілок і процедура демократичних виборів. Проте Конституція України передбачає й перший спосіб, щоправда, сформулювавши його у пом'якшеній формі. Важливо тут підкреслити таке: взаємини між народом і владою чи владою і народом – це завжди взаємини сил, а не любові. Суспільна справедливість – це коли влада сама живе і дає жити народам, коли різниця між доходами найбагатшої і найбіднішої верств не перевищує допустимої мораллю цього суспільства межі в ікс разів. (У Європейських країнах припускають різницю в 9–12 разів). Що більша різниця, то ближче таке суспільство до революції.

Приклад сміливої боротьби голови Луганської обласної організації Української республіканської партії Сергія Мельничука за поширення української мови в освіті та правоохоронних органах показує, що сміливість і твердість, оперта на Конституцію, примушує російських шовіністів та українських москвофілів відступати. На жаль, приклад цього республіканця не дуже поспішають наслідувати навіть члени УРП, КУНУ і ВО «Свобода», не кажучи вже про членів ліберальних (боягузливіших) партій.

Таким чином, повертаючись до питання, чи українці є нацією, підсумую: опитування 1989 р. дає 21% національно свідомих українців, два референдуми 1991 року, в яких українці голосували за різне майбутнє України, засвідчили відсутність національних переконань і покірну слухняність владі, склад Народної ради у Верховній Раді України, сформований виборцями 1990 і 1994 року 28 і 22 відсотки в середньому становить 25%, тобто чверть складу Верховної Ради України. Наступні вибори народних депутатів України засвідчили, що виборці керуються соціальними, а не національними мотивами. Для

них важливішим є обіцянки збільшення зарплат, пенсій, розширення житлового будівництва, покращення медичного обслуговування та обіцянки інших способів покращення побутових умов, а не відродження української культури, звичаїв, традицій, розширення сфери вживання української мови, поширення знань національної історії, вшанування славних борців за незалежність України та місць героїчних боїв, відродження наших національних духовних цінностей і поширення української національної ідеї, тобто те, що становить суть, честь і славу нації для більшої половини нації не становить вартості першорядної ваги. Отже, українці для перетворення в націю поки що пройшли тільки біля половини шляху.

Голос ззаду: Не ображай людей словом раб!

Відповідаю: Раба неможливо образити. Він немає почуття власної гідності, того на це образливе слово не реагує.

-Пожалій раба!

-Він не заслуговує на жалість.

-Він не винен, що став рабом!

-Винен. Бо в кожному селі упродовж усіх років комуністичного деспотизму були люди, що уміли зберігати свою гідність. Чого брав приклад не з них, а з безхребетних гнучкошиєнків?!

-Раб принижувався, щоб прогудувати своїх дітей.

-І своїм приниженням їх робив рабами, і вони підтримували систему окупаційного рабства.

-Не можеш вимагати від кожної людини героїзму!

-Можу вимагати тваринної вірності своєму національному роду і людської порядності.

-Діти розумніші за батьків і покращать суспільство.

-Цей більший розум у рабській душі навчить його ще більше прогинатися перед чужинцями.

-Не будь такий жорстокий!

-Не будь м'який і солодкий, бо чужинці з'їдять!

Як повернути українцеві особистість

Поняття особистості

Довідкова література подає три синоніми в українській мові: особа, особистість, індивідуальність. Особа – найуживаніше слово. Особистість означає те ж, що й особа, але має канцелярський відтінок. Індивідуальність – слово іноземного походження. Воно знайшло поширення в українській суспільно-політичній та філософській літературі.

Поняття «особа» (особистість, індивідуальність) означає окрему конкретну людину з усіма її фізичними й духовними рисами.

Фізичні риси – це передусім раса, нація, зовнішність людини.

Духовні риси – це її здатність мислити, темперамент, характер, талант, освіта, світогляд, віра, чесність, гідність, гордість, співчуття, жертвність, боязнь гріха, почуття сорому і т. ін. Великі епохи в історії людства різняться тим, що сповідували різні основні моральні засади.

Дохристиянські язичницькі суспільства сповідували таку моральну засаду, як справедливість. Вона сформувалася на зорі життя людського роду і означає: не роби мені того, чого б ти собі не хотів. Інші його формули: око – за око, зуб – за зуб, або: якою чашею ви міряєте, такою і вам буде відміряно.

Ісус Христос приніс людям новий моральний закон – великодушність. Він промовляє: на зло не відповідай злом. Прости кривднику. Закон великодушності не скасував закону справедливості, але дав людству альтернативу для відповіді на зло. Чи зменшив він кількість зла на землі, бозна, але явно сприяв пом'якшенню людських звичаїв.

Почалася гуманізація.

Вона протилежна спартанському світогляду і вихованню. Якщо в Спарті народжувалася немічна, квола дитина, її викидали в урвище з надією народити життєздатну. Тепер вважають за потрібне такі нежиттєздатній дитині зберегти життя, забезпечивши їй самій та її родичам справжні муки на ціле півстоліття. Це називають гуманізмом, а не слабодухим страхом дивитися правді в очі.

Держава прирівняла боягуза до сміливого, перебрала на себе право судити й карати, скасувала конкуренцію між чоловіками й виховала з них таких, що й кроля не годен убити, а не те що самостійно стати на прю з ворогом.

Ще з життя наших дідів – прадідів.

Українська нація – це хліборобська нація. Упродовж тисячі років наші попередники жили селами. Мешканці села становили сільську громаду. В селі була церква, прихідська школа (до скасування шкіл Катериною II), кузня, дзвін, гамазея. Сільська громада обирала Судну раду.

Дзвін був потрібний для скликання села на раду.

Гамазея (склад) була потрібна для зберігання запасів зернових та інших культур на випадок неврожаю чи якогось стихійного лиха.

Судна рада вирішувала суперечки в селі та всі такі злочини, які на думку сільської громади можна розв'язати без звернення до державної поліції. (З тих часів маємо приповідки «Громада - великий чоловік», «Гуртом і батька добре бити» та інші).

Селяни мали почуття сорому й боялися гріха. Не крали й не брехали. Ворота й хвіртки на подвір'я, хатні двері й ковороти запирали різними засувами й клямками від худоби, а не від людей. Вважали за гріх привласнення чужого і гордилися тим, що здобували власною працею.

Дітей виховували селом. Кожен селянин мав право і був зобов'язаний, помітивши недобрий вчинок чиїхось дітей (наприклад, підлітки зібралися курити) сам їх зупинити, накрутити вуха й доповісти про це їхнім батькам.

Священик і батьки навчали дітей: над кожною людиною є Господь. Він бачить поведінку кожного. Від нього не можна сховатися і йому не можна збрехати, бо він всевидючий і слідкує за виконанням Божих заповідей. Погана поведінка є гріхом. За гріхи Господь карає.

Прагнення до справедливості в громаді виробляло в неї гостре засудження випадків поганих вчинків: краді, пиятики, вживання московської лайки.

Один із найбільших духовних отців української нації Митрополит Андрій Шептицький сказав: «Коли б якійсь владі вдалося вбити в народі віру в Бога, вона сама вжахнулася би від плодів своєї атеїстичної політики».

* * *

Комуністи свій червоний терор виправдовували, заявляючи, що до нього вдалися у відповідь на білий терор. Це брехня. Правовірний російський комуніст Бухарін повчав: «Пролетарський примус у всіх своїх формах, починаючи від розстрілів... є методом випрацювання комуністичної людини з людського матеріалу капіталістичної епохи».

(С. Мельгунов, «Червоний терор у Росії 1918–1923», Харків, 2006р.).

Міжнародні авантюристи В. Ленін (Бланк), Л. Троцький (Бронштейн), Г. Зінов'єв (Апфельбаум), Володарський (Гольдштейн), Й. Сталін (Джугашвілі) та ін. захопили 1917 року владу в Московщині і взялися перебувати на свій соціалістично-комуністичний лад царську імперію. А позаяк євреї – вічні вороги християнства, то атеїзм став їхньою державною політикою.

Скориставшись падінням у Петрограді царату, українці в Києві

створили Центральну Раду. В кінці 1917 року більшовицька Росія розв'язала війну проти України. 22.01.1918 р. Україна проголошує незалежність Української Народної Республіки. З Московської імперії вийшли і проголосили незалежність Польща, Фінляндія, Литва, Естонія, Латвія. Виринаються інші колонії з московської «тюрми народів». Це налякало царських офіцерів і 40 тис. їх вступає до лав Червоної більшовицької армії для порятунку імперії від розвалу. Більшовицький міністр оборони Троцький проголосив: «Без України Росія існувати не може». І в кінці 1918 року Москва розв'язує другу агресивну війну проти України. В кінці 1919 року більшовики організували ще більший похід проти України. Молода армія УНР не спромоглася захистити незалежність, і москалі поступово відновлюють окупацію України.

Українська нація не хоче єврейського атеїзму, соціалізму й колгоспів і продовжує боротися проти червоних окупантів. У 1920 році боротьба з державного рівня переходить на народний рівень – Україна вкрилася сотнями й сотнями великих і малих збройних загонів, що зятато продовжують війну.

Щоб послабити опір селянства окупаційна влада 20.04.1920. затверджує «Краткую инструкцию по борьбе с бандитизмом и кулацескими восстаниями». Ця інструкція своїм звірством перевершує найчорнішу уяву будь-якої цивілізованої людини. Так, стаття 38 встановлює: «В случае явно выраженной враждебности населения, укрывательства и упорной невыдачи бандитов и повстанцев на данное население может быть наложена та или иная кара. Такими карами могут быть: п. д) его полное уничтожение!» (с. 205).

З огляду на тему цієї статті наведу п. «е» статті 8, спрямований на руйнацію споконвічної атмосфери довір'я членів сільської громади: /необхідно/ «обращение серьезного внимания на практическую политическую работу по расслоению деревни» (с. 203).

Наступного року в постанові СНК 29.01.1921 року цю мету сформулювали ще ширше : «п.2 ...обязать все военные и гражданские органы власти всемерно содействовать процессу расслоения деревни путем увеличения числа комнезаможей, усиления и углубления их работы» (с. 206). (обидва підкреслення автора – Л.Л.).

Побіжні зауваження

Інструкція 1920 року і Постанова 1921 року зобов'язують займатися «расслоением» сіл. Отже, це є визнанням, що села не були розколоти, що в них не було внутрішньої боротьби на рівні непримиренної ворожнечі, а це означає що впродовж 70 років

московська комуністична пропаганда українцям брехала.

Далі. Слово «комнезаможі» означає комітети незаможних селян. Це була перша організаційна форма для розколу сільської громади. Їх влада натравлювала супроти заможної частини села. Цій, переважно малесенькій групі сільських ледарів, галайстрі комісари навіювали думку, що вони бідні не через ледачість та невміння працювати, а через заможних і багатших селян, і в дусі ленінського гасла «Грабуї награбоване!» навіювали їм ненависть до багатих і підштовхували їх до грабунку.

Наступне. Окупаційна влада засновує по селах сексотів (сексот – «секретный сотрудник»). Це гидотне явище властиве для москвинського суспільного життя, але в Україні воно не існувало. Воно існує там, де немає свободи слова і де влада карає за критику її діяльності, де в суспільстві горизонтальні взаємини між вільними людьми замінені вертикальними відносинами підданих кріпаків з владною бюрократією.

Діяльність сексотів мала жахливий вплив на українців – вони перестали довіряти один одному. Сільська громада розпалася.

Окупаційна влада не зупиняється перед порушенням норм міжнародного права та найпершої вимоги справедливості, а саме: про індивідуальну кримінальну відповідальність: голова РНК УССР Раковський інструкцією про боротьбу з так званим бандитизмом запроваджує в Україні **колективну** відповідальність (с. 209).

Наступний у 1922 році злочинний крок тої ж влади – «Інструкція о **заложниках**», якою узаконюють арешт безвинних людей у заложники та страту їх за дії інших людей:

«б...в случае явного проявления в дальнейшем бандитизма в этой местности, ухода к повстанцам и поднятия восстания, – заложники будут расстреляны» (с. 211).

Народ продовжує боротьбу супроти загарбників, і вони для прискорення репресій створюють трійки. «Інструкція о Чрезвычайных ТРОЙКАХ при отрядах, борющихся с бандитизмом».

10. «Бандитов, пойманных с оружием в руках и достаточно уличенных в их принадлежности к активно действующей банде, Чрезвычайке после полного опроса предоставляется право расстреливать на месте».

30 травня 1921 р. Київська окружна нарада по боротьбі з непокірним народом наказом № 1 запроваджує поняття **відповідачів** (ответчиков), на яких покладали відповідальність «за проявление бандитизма в районе данного селения...»

«Примечание: 4) Ответчики в противоположность заложникам,

остаються на месте жительства и не имеют права отлучаться без разрешения местного Комнезама...

... В случае убийства или ранения в селе бандитами представителя Советской власти, красноармейца или члена комнезама, **расстреливается из ответчиков двойное число** (вопрос, кто именно, разрешается жребием, который тянут все ответчики и заменяющие отсутствующих кандидаты.)» (с. 215).

Російська саранча обсіла всю Україну. Вона рада поживитися в українських селах, а що Ленін сказав: «Грабуй награбоване!», то грабунок із злочину (яким завжди був грабунок в очах українців) став політикою московсько-більшовицьких загарбників.

З огляду на деморалізацію українців московськими окупантами цікаво є «Инструкция к Приказу №1 Окружного совещания по борьбе с бандитизмом о намечении ответчиков»:

«п.4) Вообще иметь ввиду, что главной целью создания института *ответчиков* является отнюдь не немедленный разгром бандитизма путем репрессий (что не осуществимо), а внесение раздора и расслоения в село, создание атмосферы, когда бандит будет бояться, что его выдадут, ответчик, опасаясь репрессии, будет при случае выдавать бандитов, а затем, опасаясь мести с их стороны, может быть использован, как старательный осведомитель.

п.7) Раздачей конфискованного имущества и штрафов немощам и мерами политического воздействия следует создать в селе обстановку, когда бандиты и ответчик будут бояться доносов с их стороны. Немощны же будут заинтересованы в выдаче тех или других. При этом тайна сообщений со стороны немощей должна соблюдаться полностью».

Запровадження з 20-х років сексотів та натравлювання бідних проти заможних, розколело село й посягло недовіру один до одного.

(Усі посилання на сторінки цитованих документів взяті з книжки В. Сідака та І. Валька «Мораль і безпека: особи, нації, держави», Київ, 2001, 221 с.).

Українська нація – хліборобська. Роботящих, чесних, заможних поважали. Ледачих і бідних не поважали. Комуністи принесли в Україну інший ідеал: багатство – зло.

Багатий, заможний – це поганий. Бідність – це добре, бідний – це добрий. Суспільним ідеалом стала бідність. Її перестали соромитись. І прибіднювання перестали вважати не гідним порядної людини. Совітський письменник Юрій Смолич навіть написав роман «Мир хатам, війна палацам!»

Запровадження (примусове!) колгоспів зробило селян бідними. Голод примусив селян красти в колгоспі.

Примушення красти в колгоспі змусило селян переступити табу, а саме: не вкради, не візьми чуже, яке доти ніколи українці не переступали. Коли селянин узяв чуже (не має значення чиє, важливо: не своє), він перестав бути моральною людиною. Він упав у власних очах. Досі він поважав себе, був гордий. З людини з великої літери селянин опустився до того одного на все село нікчемного чоловіка, який влітку лазив по сільських льохах і крав глечик молока, коли господарів не були вдома, а працювали десь у полі. Все село називало його презирливим словом «злодій» і зневажало. Тепер він опустився до рівня цього суспільного покидька – це моральна трагедія!

Моральне падіння вибило з-під ніг ґрунт для гордості – це також моральна трагедія.

Злодій, щоб уникнути кари, змушений брехати. Селянин разом зі священником учив своїх дітей не брехати, а казати правду, бути чесним у думках і словах, бо гріх брехати. Ба, щоб не сісти до в'язниці за крадіжку піввідра картоплі з колгоспу, мусив брехати, що її не брав.

Для пом'якшення докорів сумління замість слова «вкрав» вживає слово «взяв».

Брехливість примусила принижуватися.

Війна проти палаців, проти заможних і утвердження ідеалу бідності привчила українців прибіднюватися.

Прибіднювання не стримує від жебрацтва. Як проявляється жебрацтво на рівні депутатів Верховної Ради України (!) видно з листа до мене Богдана Малини з Оттави:

«Я мав нагоду через кілька років пересвідчитися в ньому (мова йде про Т-а), коли він був в Оттаві і мав зустріч з українською громадою. Лише просив гроші, і кожен раз запевняв, що то не для нього, а на якусь добру (невідому) ціль. Свій виступ переривав раз по раз, підносив догори конверт і казав: «То не для мене, але покладіть тут щось. І навіть передав його до слухачів, щоб поки він говорить, то вони там щось поклали. Ніхто з українських діячів, котрі виступали перед громадою, до того так не робив. Після цього так званого «виступу» (точніше жебрацтва) я все-таки підійшов до нього (бо ми ж таки зналися з телефонних дзвінків і листування) і назвав себе та нагадав про книжку, але він сказав, що мене не знає і не розуміє, про що ходить. У цей момент хтось з присутніх також підійшов з наміром пожертвувати якісь кошти на цю його «добру ціль», і він відразу з тим

жертводавцем чкурнув в коридор, тягнучи його за рукав із залу. Після цього спілкуватись з ним мені більше не хотілось, і я пішов геть».

Мова йде про народного депутата, а не про бідну людину! Отже, жебрацтво як відсутність гордості, не витісняється з душі великою зарплатнею. Сором!!!

Злодій, брехун, жебрак не буває гордим!

Безупинна війна московських окупантів супроти української нації зменшує серед нас кількість особистостей і збільшує відсоток безхарактерних істот. Видатна наша поетеса Ліна Костенко, персоналізуючи плоди деспотії Сталіна, сказала про ламання людей влучно й талановито:

О, Саваоф, старий дивак:
Із глини виліпив людину.
Оце так-так, оце мастак:
Перетворив її на глину.

Вкажу ще на три ганджі, з якими українці вийшли з московського колоніального ярма:

- втрата історичного мислення й національної гордості;
- ставлення до Української Держави як до чужої, боязнь влади й суспільна пасивність;
- невіра в національний розум і комплекс неповноцінності.

Україна стала незалежною, демократичною державою. Демократія дає можливість нації вивчити й усвідомити хвороби й недуги, що були прищеплені українцям чужою владою. Встановлення їх показує шляхи повернення до людини з характером, до людини з великої літери. Дякуючи Богові, маємо багатющу козацьку спадщину, що дає поколінню вільних українців взірцеві особистості українського типу і розвинуту педагогіку їх виховання.

Тож, пізнаючи прищеплені нам, українцям, неволею погані риси, долаймо їх.

Сексоти потрібні диктаторській системі, щоб слідкувати за думками громадян і карати за критику влади. Незалежна Україна заборонила цензуру. Їй не потрібні сексоти. Це відновить довіру між громадянами і взаємини з вертикальних повернене до горизонтальних.

Творення громадянського суспільства означає перерозподіл влади між центром і громадами зі збільшенням економічної влади останніх.

В умовах свободи економічної діяльності ідеалом є заможний громадянин, а не жебрак. Приватна власність забезпечує громадянину матеріальну незалежність, яка повертає людині

індивідуальну свободу й почуття людської гідності. В одному з виступів перед студентами я сказав:

«Свобода політичної діяльності дає право громадянам удосконалювати діяльність державних органів влади. Самостійність України означає, що влада в Україні не чужа, а наша. І якщо вона погана, то це обов'язок українських громадян зробити її кращою».

Як це зробити?

Коли ви, покоління, що виросло в умовах свободи, відчуєте особисту відповідальність за долю вашої батьківщини України, тоді перед вами відкриються й методи боротьби за кращу українську владу.

Шановне молоде покоління українців, коли ви усвідомите всю глибину знищення української людської особи Московською деспотичною імперією, тоді ви зрозумієте причини дотеперішнього 18-річного «ненормального» розвитку України в умовах юридичної незалежності й побачите способи повернення українцеві особистості, а разом з тим і шляхи до духовного й культурного відродження та слави української нації.

Шевченко сказав: в своїй хаті своя правда...

Моє покоління дало вам цю хату, а відродити національну особистість і навести лад у цій хаті – це вже ваше завдання.

Бажаю успіху!»

Селекція (продовження)

У першій нотатці про селекцію мова йшла про винищення московською шовіністичною владою розумної й енергійної частини української нації в колоніальну добу. Тут для продовження теми зупинюся коротко на селекції владної верстви в добу незалежності України.

Перші кроки на шляху морального розкладу влади грошима (поєднання бізнесу з владою) скоїв перший президент України. Він створив Чорноморське пароплавство «Бласко», призначив Кудюкіна його директором і наказав йому передавати домовлену суму грошей своєму сину Олександрю, який вносив гроші на свій рахунок у закордонному банку.

Другий президент з допомогою винахідливого найближчого по службі помічника зробив двоє важливих відкриттів у сфері кадрової політики. Перше полягає в тому, що, виявляється, міністерські (та й не тільки міністерські) посади можна продавати за гроші, додаючи значні суми до своєї «бідної» зарплатні.

Друге відкриття полягає у винайденні способу, як міністрів та інших високих діячів державної машини зробити вірними і слухняними. Добір здійснювали через прокуратуру України. До неї надсилали запит на певного кандидата, є чи немає на цю людину достатньо матеріалів для притягнення її до кримінальної відповідальності. Якщо людина не переступала закон і порушувати кримінальну справу проти неї ні за що, таку людину не призначали на посаду, а якщо її є за що притягати до кримінальної відповідальності, тоді її інформували про це і призначали на посаду. Кандидат розумів: відмова від посади може означати порушення проти неї кримінальної справи; прийняття посади означало ввійти у злочинну змову, в якій за найменший непослух можна потрапити до в'язниці. Така система перевірки надійності кадрів існує в кримінальному світі з давніх-давен і нове тут у тому, що наш гарант демократії, прав і свобод громадян України переніс її у сферу державного правління, де вона почала поширюватися по щаблях державної адміністративної системи до самого низу й по горизонталі на всю Україну аж доки не захлинулася на вбивстві журналіста Гонгадзе.

Третій президент України був демократичний. При ньому журналістів не вбивали і систему добору кадрів перевели в мирну площину, винайдену на початку правління другого президента – продажу посад. Винайдення вдосконалили, розширили на всю Україну і значно збільшили ціни. Адміністративні органи наповнювалися все більше й більше непрофесійними людьми, які не знали своїх службових обов'язків і не вміли їх виконувати. Усувати з посад їх не можна, бо ж вони за них заплатили, того виконавська дисципліна в державній машині падає і поступово збільшується безладдя, хаос, і Україна перетворюється в неорганізоване суспільство. Щоб стерти грань між правдою і брехнею, між добром і злом та геть розхитати народні моральні поняття, через телевізор у білий день показують те, що дорослі роблять вночі, а президент нагороджує різними державними орденами і порядних людей, і злочинців. Про згубний вплив зрощення капіталу з владою чудово написав Дмитро Видрин у статті «Обратная эволюция украинского политсознания»: «Налицо то, что наша «элита» на глазах превращается в антиэлиту и то, что механизм ее деградации работает безостановочно, неумолимо и беспощадно...»⁴⁰.

В Україні діють тіннові сили, які уміють робити свою справу при різних президентах: і при Кучмі, якого називали президентом усіх євреїв, і при патріотичному Ющенкові. Мова йде про освіту. Відома давня мудрість: яким стане юначе

покоління – такою через двадцять років буде країна.

Хто впливає на систему освіти? Один приклад. Міжрегіональна академія управління персоналом (МАУП) видає газети «Персонал плюс», «Українську газету плюс» та «За українську Україну». Остання – орган української консервативної партії, створеної з ініціативи МАУП. Ця Академія – найбільший навчальний заклад недержавної форми власності. Президент Академії – всесвітньовідомий учений Георгій Васильович Щокін. Із прагнення до вивчення національних меншин України газети Академії друкували чимало матеріалів про євреїв, підкреслюю: не проти, а про євреїв. Причому часто авторами статей були самі євреї та відомі закордонні й українські автори інших національностей.

Керівництву єврейських організацій ці публікації не подобалися, і вони притягали газети до судової відповідальності за наклеп. Кожного разу суди відмовляли позивачам, бо в статтях не находили неправдивої інформації, що ганьбила би честь і ділову репутацію єврейських організацій.

Виявляється, що керівники єврейських організацій бояться появи в газетах і правдивої інформації про них. Залякували Щокіна ревізією фінансової діяльності. Мабуть, у сфері фінансів не було порушень законів, того Щокін не боявся ревізій. Тоді придумали інше: наказали міністру освіти й науки України В. Ніколаєнку не видавати дипломів, і МАУП не змогла видати дипломи цілому складу випускників Академії. І коли через рік повторилося те ж саме, і про це чулка розійшлася широко, тоді батьки стали утримувати дітей від вступу в МАУП. Потім заяв різко впав. Над Академією нависла чорна хмара. З Москви приїхала єврейська група і поставила президента МАУП Г. Щокіна перед ультиматумом: газети МАУП припиняють друкувати матеріали про євреїв, і вони скажуть українському міністру Ніколаєнку видати для МАУП дипломи за два минулі роки і в майбутньому видаватимуть, а якщо друкування матеріалів про євреїв продовжуватиметься, міністр Ніколаєнко не видаватиме дипломи для МАУП, перестане вступати молодь на навчання, вона збанкрутує і змушена буде закритися.

Щокіну нічого не залишалося, як капітулювати. Газети закрили єврейську тематику, міністр Ніколаєнко видав дипломи, МАУП видала їх своїм випускникам, і її залишили в живих. Щокін страшенно тяжко пережив цю капітуляцію, а його симпатички дістали наочний доказ потужної сили міжнародного організованого єврейства.

Нас, українців, в Україні багато, а міністр один. Чого не примусили міністра видати дипломи, чого не захистили Академію? Бо в нас ще немає громадянського, тобто структурованого, суспільства, в якому кожна професійна громада чи окрема суспільна верства вміє організовано відстоювати свої корпоративні інтереси. Наше суспільство складається з окремих одиниць – осіб, кожна з яких має за собою кілька-сотлітній досвід індивідуальної боротьби за виживання. Особливо цей досвід збагатила комуністична диктатура, і в нас кожний покладається сам на себе. Організованість обмежена масштабами сім'ї, родини. Інша організованість була небезпечна, бо часто після арешту перетворювалася в обставину, що обтяжувала вину. І ніхто в нас не вірить в силу закону та можливість добитися правди способом боротьби за втілення в життя свого законного права. У МАУПі є десятки тисяч студентів, і, коли б вони перед кабінетом міністра Ніколаєнка організували масове безстрокове почергове пікетування чи голодування з вимогою віддати їм їхні дипломи, він змушений був би їх віддати. Україна – демократична держава. Тепер, на відміну від колишнього СРСР, нікого за критичне слово, участь у демонстрації, мітинзі чи іншій мирній масовій громадянській акції не судять, не запроторюють до в'язниці, не засилають до Сибіру, а молодше покоління боїться відкрито боротися за своє право. Мабуть, батьківський страх перед владою перелився і в їхні молоді душі, і вони все ще бояться стати на прою з державними бюрократами і запобігають їхньої ласки замість примушувати їх виконувати закон.

У незалежній демократичній Україні з'явився новий, демократичний, спосіб селекції українців. Його здійснює не московська імперська адміністрація організованими адміністративними методами, а цілком ліберально й на добровільних засадах. Америка й західні держави розплодили в Україні різні свої фонди, інститути, місії тощо. Вони проводять семінари, круглі столи, конференції чи беруть участь у таких формах просвітнянських, наукових, інформаційних заходах, особливо в наукових і студентських середовищах. Ці заходи є місцем виявлення інтелектуальних здібностей їхніх учасників. Закордонні «добродії» беруть на облік розумних і перспективних молодих людей і пропонують їм поїхати до тої чи іншої країни на стажування чи навчання або просто пропонують цікаву працю з доброю зарплатнею. За роки незалежності ці іноземні ловці українських інтелектуалів виловили з

50-тимільйонного народу десятки тисяч молодих і розумних українців і українок та використовують їхній потужний мозок для блага своїх країн. Українське інтелектуальне поле збідніло на ці кілька десятків тисяч. Винаходи цих дітей України збагачують не Україну і приносять славу не нашій нації, а чужинцям. Ця демократична селекція збільшує в українській нації відсоток пересічних здібностей і зменшує відсоток талантів.

Якби в Україні була патріотична влада, вона запобігла б такій селекції. На жаль, вона не дбає про майбутнє України, того заслугоує на усунення. І що швидше в Україні сформується влада з українців, то швидше Україна перестане розсівати по світу свої таланти.

Індивідуалізм як позитивна риса
(на перетині керманіч – народ відбувається весь історичний процес)

Індивідуалізм – це не егоїзм чи примітивна жадібність. Індивідуалізм – це усвідомлення себе як окремого господнього створення, розвиток себе до своїх меж людської досконалості з метою внесення найбільшого вкладу в розвиток свого середовища, нації, людства. Усвідомлення себе індивідуальністю відбувається шляхом спостереження за життям, цілями та методами їх досягнення інших людей. Це спостереження може привести до висновку, що об'єкти спостереження не достатньо розуміють суспільні обставини, в яких живуть, ставлять собі невідповідні цілі і вдаються до невідповідних методів досягнення їх. Ці спостереження і висновки приводять людину (спостерігача) до наступного висновку – сам він не такий, він інший. Проведення ж грані «я – інші» є не що інше як виділення себе із оточення, усвідомлення себе окремою особистістю. Ясна річ, мова не йде про ім'я та зовнішні прикмети, що відокремлюють одну людину від інших. Це з дитинства кожному видно, і це всім само собою зрозуміло. Мова про розум та його здібність до абстрагування. Індивід думає про природу речей, їх можливу взаємодію й винаходить новий засіб виробництва. Він – творча особистість і, відповідно, постійно перебуває у змаганні з іншими творчими особами. Вони діють у всіх сферах людського життя. Господь дав їм різні таланти і, давши творчий розум, заохотив до безупинних пошуків нових ідей, форм, предметів, машин, безупинного змагання. І вони розвивають науки, філософію, творять технічний прогрес. Ці люди жадібні багатства,

визнання, слави, влади, насолоди. Коли б люди були задоволені тим, що мають, людство не розвивалось би. Суспільство, в якому переважає індивідуалістичний тип людини, має великі потенції для динамічного розвитку. Український тип переважно саме такий.

Особливості українського етногенезу в тому, що із сільсько-господарського способу виробництва індивідуалістичний характер виробився до формування відчуття національної єдності. Не встигли сформувати цей ідейно-етичний стрижень, як різні частини (племінні ареали) нації потрапили під різні окупації, державно-правова єдність розірвана і формування державницького ідейно-етичного стрижня зупинилося. Через це опір татарам, литовцям, полякам, москалям чинили з мотивів захисту життя, майна та земель рідного краю. І тільки маленька частка козацької старшини думала про відновлення національної держави. Навіть у геніяльного Хмельницького думка про відновлення держави в межах усієї української етнічної території (у межах Княжої держави) сформувалася в ході війни та багатьох великих військових перемог, а не перед початком війни. Цей стрижень почав був формуватися в добу Петлюрівщини, але, як чудово показав Горліс-Горський у книжці «Холодний Яр», через несформованість УНР і не встояла проти московської навали. За 20 міжвоєнних років ідейно-етичний стрижень державницької ідеї сформувався в західних областях, але ж то тільки п'ята частина України!

У незалежну державу українська нація ввійшла без того стрижня, і тепер вона стоїть перед болючим питанням про те, що швидше станеться: нація стане націоналістичною, тобто консолидованою на національній ідеї, чи ворожі засоби масової інформації витравлять із молодих українських душ українську культуру з її любов'ю до рідного краю і перетворять їх у космополітичних метеликів, що безжурно перелітають з однієї країни до іншої у пошуках теплішого місця?

У МАУПі мій колега, патріотичний академік, якийсь ледь не в сльозах, кивнувши головою у бік гурту красивих молодих хлопців і дівчат, каже: «За рік вони отримають дипломи. І куди підуть? Як страшенно жаль загибелі цього розумного молодого українського покоління!»

Я не придумав нічого втішного. Буркнув формальне: «Треба боротися за зміну влади».

Леле, перш ніж боротися, людина має поспідати, а де взяти гроші для снідання? Де їх заробити, коли праці немає?

Думаю, що поширення в нашому народі націоналістичного світогляду спрямовуватиме енергію змагання за булаву в корисне русло відродження України! Україні потрібно пожити в демократичних умовах. Прагнення до булави притаманне по суті всім європейським націям. Українці відрізняються від них тим, що понад 300 років жили під авторитарним царським та деспотичним комуністичним ладом і не мали можливості самі врятувати своїм національним життям. Західні нації мали можливості займатися своїм державотворенням. І вони навчилися прагнення до булави (конкуренцію політиків) вводити в такі законні межі, в яких енергія політиків йшла не на саме похирання, а на благо країни.

Що це за межі? Це виборчий закон та відкрите демократичне суспільство зі свободою преси, кіно, телевізією. Закон установлював єдині для всіх відкриті правила виборчої процедури, а журналісти сліdkували за дотриманням юридичних і моральних правил. Унаслідок багаторазового повторення виборів законодавець удосконалював виборчий закон, а журналісти переконали претендентів на булаву (мандат), що нечесна гра неминуче буде викрита, і нечесному конкуренту буде назавжди закритий шлях до виборної посади.

У післявоєнних країнах обставини обтяжені кількома чинниками, через які не вдається організувати справедливу державу. У середньоазійських республіках, що в минулому не мали демократичних традицій, після виходу з-під влади Москви і створення своїх держав установилася жорстка персональна диктатура сімейного клану з колишніх компартійних функціонерів. Державність вони зміцнюють на етнічній основі та окремі від Московщини мусульманській вірі.

Кавказькі республіки відгороджені від Московщини не тільки горами, але й своїми, зовсім іншими від московських, політичними традиціями і моральними нормами. Це посилює їхню боязнь опинитися знову під московською окупацією, що і консолидує їх внутрішньо й посилює у захисті від московських імперських зазіхань.

Прибалтійські республіки пам'ятали 20-річний період (1920–1940 рр.) національної свободи, весь час думали й боролися за самостійність. За першої ж нагоди вийшли з-під влади Москви і поспішили вступити до колективної Євроатлантичної системи оборони (НАТО) задля спорудження міжнародного щита від агресивного східного сусіда.

У кожній країні свої традиції. Я говоритиму про українські.

Перша і найголовніша. Українська нація – постгеноцидна нація. Імперія довела українців до того стану, коли, окрім біологічного виживання, думати не могла вже ні про що. Три голодомори (1921–1923, 1930–1933, 1946–1947 років) забрали 15 мільйонів життів. Безперервний терор, репресії та депортації забрали в могилу ще не менше 5 мільйонів. Була знищена традиційна культура хліборобства, знищена сільська громада й солідарність, духовна культура й обрядовість, підірвана віра один до одного, і замість обрядових, святкових горизонтальних взаємин і взаємодопомоги село розпалося на одиниці з вертикальними зв'язками залежності від державних начальників, контролерів та інших знущальників і поганяйлів. Коли за рідну мову та вишиванку попадали в немилість, а то й у Сибір, то інстинкт самозбереження примусив багатьох Ковалів, Соболів, Хрущів переписатися на Ковальових, Соболевих, Хрущових і перейти в безпечніше середовище – російське. Мільйони українців стали росіянами, абсолютна більшість втратила історичне мислення, національну свідомість і гордість, втратила громадянську активність і перетворилася в слухняних і покірних рабів – гомосовєткікусів.

Після проголошення незалежності і встановлення демократії це населення не почувало себе вільним. Клітки й чекістського наглядача не було над ним, а воно по інерції боялося не піти на вибори, боялося не послухатися голови сільради, голови колгоспу чи директора заводу й не проголосувати за вказаного ним кандидата в народні депутати. Робітники, опинившись без праці на вулиці, чекали п'ять, шість років на те, що їх покличуть на завод, дадуть роботу і скажуть, коли буде аванс і зарплата. Суспільство змінилося, світ став широкий. Виявляй ініціативу, об'єднайся в якийсь промисловий чи хліборобський, родинний чи сусідський кооператив або сам починай якесь кустарне виробництво – роби, що хочеш, бо в кримінальному кодексі вже немає кари за приватну підприємницьку діяльність. Двері широко відчинені. А трудівник у них не йде. Бойться сам без наказу якогось начальника починати і чекає, щоб покликали назад на старе підприємство і дали йому працю й заробіток.

Десь на шостому чи сьомому році я почув від одного робітника середнього віку, як він, вилаявшись на адресу самостійної України, в розпачі, змішаному зі злістю, кинув: «Бачу, не дочекаєшся від цієї влади турботи про робітника, доведеться самому братися за діло!»

Так, справді, закінчився патерналізм. Держава, надавши громадянам свободу економічної діяльності та всі інші людські

свободи, поклала на них і обов'язок дбати самим про себе. А вони до цього психологічно не готові. То це ж найпростіша сфера взаємовідносин, що безпосередньо стосується трудового забезпечення життєдіяльності, а що казати про складніші проблеми міжнаціональних взаємин, ставлення до своєї нації та такі проблеми як влада – нація, зрусифікованість свого прізвища, національна ідея і проблема консолідації нації, переосмислення взаємин між Україною та Московщиною і готовність воювати проти неї на захист своєї державності.

О, це складні проблеми, і не простій людині їх розв'язувати. Проста людина не вибігатиме вперед. Вона рухатиметься суголосно із загальним рухом суспільства. Попереду йдуть політики. І тут постає питання: які у нас політики? Їх бо багато, і різні тягнуть у різні боки. Хто з них правий? За ким стати?

Судячи з телевізійного каналу Верховної Ради України «Рада», комуністи та носії совітського світогляду з інших фракцій становлять значну більшість. Є там демократи й націоналісти. Вони рідше виступають з трибуни Верховної Ради, бо керують роботою депутатів комуністи і соціаліст Мороз, який є також комуністом.

Демократи й націоналісти більше виступають з гуманітарними законопроектами, а комуністи їх звинувачують у розвалі Союзів і погіршенні життя трудящих мас і провалюють гуманітарні законопроекти.

Справді, як простій людині розібратися, хто з них правий? У всякому разі більшість говорить щось звичніше, знайоміше, тож і голосувати випадає за них.

Тим часом ясно бачимо широку масову ідеологічну обробку громадян України московською політичною машиною з метою ідейно дезорієнтувати українців, прищепити зневіру у свою державність і підготувати їх до капітуляції та поступового примирення з поверненням під московський протекторат.

Друга сила – єврейство, сприяє русифікаторській політиці Москви і, захопивши телевізійні канали, систематично й послідовно руйнує українські звичаї й традиції, руйнує народну мораль і пропагує розбещеність, алкоголізм, наркоманію, бандитизм, зрадництво, підступність – все гидотне й аморальне. Наша історія, національні мрії, наші герої – все, що дороге українському серцю або залишається поза телевізійним екраном, або з'являється у спотвореному опоганеному вигляді. Телевізія, чужа телевізія, відриває молоде покоління від мови й духовності старших поколінь і виховує з них космополітичне перекотиполе.

Перша сила у Верховній Раді – це ми, патріоти, націоналісти – чинимо опір першим двом. Написали чимало добрих брошур, книжок і надрукували їх мізерними накладками. У теле- та радіодискусіях з промосковськими діячами ми буваємо переконливі, проте за браком коштів неспроможні стати основною течією українського суспільно-політичного життя. Із 50-ти найбагатших сімей, що володіють спільним капіталом у 124 млрд. гривнів (біля половини річного державного бюджету) українських сімей тільки 8, і то вони не на вершині списку. Мільйони громадян бідують. Крупні іншонаціональні капіталісти не мають жалю до бідних людей. Ці нещасні люди для них чужі. Здається, капіталісти навмисно тримають трудящих на грані виживання, щоб голодом тримати їх у покорі.

Патріотичні середовища боляче сприймають такий злидений стан народу, але, не бачачи способу виправити несправедливість у межах теперішньої політичної системи, все більше ставлять під сумнів демократію і схиляються до прийнятності авторитарної системи правління, ясна річ, української національної, а не інтер-національної, як тепер. Власне, суть справи не в тому, що Янукович – білорус, Азаров – московит, а Табачник – юдей (завзятий українофоб і русифікатор), а в тому, що вони – безсовісні гомосовєтїкуси з бандитськими грабіжницькими нахилами.

Індивідуалізм – демократія – хаос

Максима: Демократія погана форма правління, але кращої людство не вигадало.

Вище я обґрунтовував походження українського індивідуалізму, приводив висловлювання історика Йордана про антив і волинян VI сторіччя, які не любили влади над собою і жили як рівноправні. Показав, що ці риси, закладені глибоко в українському генетичному коді, практично не змінюються, і до яких сумних наслідків це призводило і призводить. Зупинявся на ролі ліберальної філософії (ліберальних цінностях) у знищенні національних духовних цінностей і європейських націй. Якщо демократія в її західноєвропейському ліберальному виконанні знецінює національні цінності, перестає служити справі зміцнення національних держав і має тенденції переходити в громадянський хаос, то як уникнути Україні такого розвитку подій?

З одного боку, зрозуміло, що Україна не може уникнути впливу

загальнолюдського прогресу. Це просто неможливо, як неможливо відмовитися від комп'ютера та мобільного телефону. А з іншого боку, ці науково-технічні досягнення ще не знищили жодної нації, і на земній кулі, як і тисяча років тому, існують буддизм, зороастризм, християнство, юдаїзм, мусульманство. То як далі розвиватиметься людство: воно зміниться під впливом новітніх науково-технічних досягнень чи збереже свої віросповідання і свої національні генотипи і підкорить собі науково-технічні винаходи? Щось когось перемаже чи шляхом пристосування й адаптації нації збережуть свої основні психічні риси, міняючи свій побут і моральні правила відповідно до нових умов і можливостей?

Вище я показав, що з VI до XXI століття індивідуалістичний генотип українців практично не змінився. Не змінився він у німців і московитів. То якщо він в українців не змінився за 15 століть, то як можна припускати, що він змінився в XXI столітті? За 15 століть змінилося все: способи матеріального виробництва, структура міжплеменних взаємин та міра їх уніфікації, сама назва, релігія, форми державности – усі ці надзвичайно глибокі цивілізаційні зміни не змінили індивідуалістичний генотип українців. Якщо він виявився сильніший від технічного прогресу і всього іншого, то логічно припустити, що й теперішній надзвичайно великий науково-технічний прогрес не змінить наш генотип. Це принципово важливий висновок, і його слід брати в засновок міркувань про майбутню долю української нації.

Нагадаю: ця тема виникла з мусульмансько-коричневого наступу на християнську цивілізацію європейської білої раси. Україна – східний регіон європейської цивілізації. Ізоляція України від Європи силою московської імперії припинилася. Україна відкрилася для Європи. Відбуваються інтенсивні взаємини мільйонів українців з громадянами західноєвропейських країн. Чи зуміє Україна відстояти своє національне обличчя, чи розчинятиметься в чужинцях, збагачуючи їхню кров своєю кров'ю? Аби відповісти на це питання, погляньмо на характер взаємин Україна – західні держави.

До 1991 року Україна не мала свого міжнародного голосу. За неї говорила Московія. Московія наповнювала словники, енциклопедії, суспільно-політичну літературу Франції та інших держав проімперською антиукраїнською інформацією. Це тривало більше століття і лягло глибоко в свідомість європейців формулою: Україна – це Росія, провінція Росії. Щоб переконати Європу, що Україна – не Росія, необхідна тривала й наполеглива праця. А яка є?

Україна заснувала посольства в європейських країнах і спрямувала в них представляти Україну комуністичних російськомовних вихованців, які в основному плентуються услід російській дипломатії, а, по-друге, фінансування українських дипломатичних місій украї бідне, що навіть коли посол і хоче протистояти московській пропаганді, то в нього немає можливостей.

Україна має доволі широкі економічні взаємини з західними фірмами та представниками влади. Крупний капітал, який, в основному, й веде економічні перетрактації, за національним складом майже суціль неукраїнський, і дбає він не про благо України, а про свої особисті інтереси. З Україною він пов'язаний територіально, а не історією, вірою, національною мрією.

Третій чинник – трудова еміграція. Вона відіграє велику роль в ознайомленні європейців з Україною. Коли б держава активніше співпрацювала з нею, позитивні результати могли би бути справді величезні, бо ж виїжджають мільйони, і з мільйонами чужинців встановлені контакти.

Наступ коричневої мусульманської маси відбувається мирними способами на основі загальної декларації прав людини ООН 10.12.1948 року та інших міжнародно-правових актів з прав людини. Такий же мирний наступ починається й на Україну, того й для оборони українського життєвого простору від цієї навали нація мусить виробляти різні мирні способи протидії.

Світ вступив у стадію еволюції, коли змагання між націями з воен все більше переходить у змагання культур. На стадії воен в останні сім сторіч українці програвали. На стадії змагання культур маємо шанси вигравати й відстоювати гідне місце на всесвітній міжнародній сцені. У минулому саме культура у зіткненні з загарбниками допомагала нам вижити. І тепер глибоко гуманна етика взаємин у сім'ї, між сусідами, в громадах, більших чи менших товариствах після очищення від московського хамства буде наочно свідчити про глибоку душевність, делікатність та емоційну насиченість. Про вроджене відчуття художньої краси українців свідчить оздоблення в середині хати (чи помешкання), її зовнішнього вигляду, біля хати – вишні, квіти... З часів трипільської культури українці дбали не тільки про хату, щоб захиститися від холоду, не тільки про горщик та макітру, щоби було в чому варити їжу, але й про художнє оформлення житла і хатнього начиння.

Незалежність України дає можливість вивчати, знати, розуміти творчу душу українця, гордитися нашим вкладом у

розвиток людської цивілізації. Сім сторіч бездержавности призвели до втрати уміння державного владарювання великим краєм і численним народом, але не призвели до втрати багатющої народної культури, і вона може бути і повинна бути широкою базою для успішної боротьби в ХХІ сторіччі супроти різних ворогів України. Цю боротьбу виграє покоління, яке щойно виходить на арену суспільно-політичної діяльності. Воно вільне від комплексів неповноцінності, властиве поколінням його батьків, що жили під комуністичною диктатурою. Молоде покоління не боїться виходити вперед з відкритим обличчям супроти холодних вітрів. Воно знає: за ним тисячолітня історія героїчних предків, а попереду – велич України!

Демократія створює умови для саморозвитку людини. Вирвавшись з-під диктаторської безправности, наші люди уявили, що настав час всездозволености. У законодавчій владі це стало означати, що можна отримувати зарплату, не працюючи, у виконавчій владі це виявилось у розмноженні цілої павутини яриг (канцеляристів), які ганяють людину з одного кабінету до другого доки не дасть хабара. Людина заплутується між тими численними кабінетами як муха в павутинні, і потім проклинає владу й всю Україну за безпутність. А безпутність, власне, виникає з невміння раціонально розподілити права і обов'язки між структурами виконавчої влади та з втрати виконавської дисципліни, що виявляється страшним хаосом. Причому чимало фактів наводять на думку, що хаос не стихійний чи спринчений недосвідченістю адміністраторів, а плановий і добре керований закулісними ворогами Української Держави, і хтось зацікавлений у продовженні хаосу.

Цивілізаційний вибір України

Ми – європейська нація. У якому сенсі, що, окрім географічного розташування, робить нас європейцями?

Скіти-орачі – наші прапращури виготовили пектораль такої високої художньої майстерности, на яку далєбї неспроможний дикий народ, отже, на межі початку християнської ери ми не були дикунами.

У добу формування і розвитку Київської імперії до татаромонгольської навали княжий двір встановлював династичні (родові) зв'язки з європейськими королівськими дворами. Так князь Ярослав Мудрий видав свою доньку Анну за французького короля Генріха І. Княжна була письменна, а французький король – ні.

За княжої доби розвивались наука, письменство й мистецтво, архітектура й ремісництво, заснували й бібліотеку, аптеку.

Ці взаємини сприяли культурним, науковим і духовними обмінам і, очевидно, підносили цивілізаційний рівень українських міст. Процес, ясна річ, був складний, суперечливий і неоднозначний.

Татарська навала перервала розвиток імперії. Північ і північний схід здобули змогу розвиватися по-своєму. Литовці потіснять татар, польсько-литовська унія 1569 р. сприяє просуванню поляків на Схід. Ці великі навали, походи й рухи переміщують українські племена, що сприяє формуванню української етнічної спільноти на території від Пряшева (в Закарпатті) до Дону.

Взаємини із Заходом на кілька сторіч втрачають системність і набувають епізодичного характеру. В Західній Європі виникають університети, у нас їх немає, і наші талановиті хлопці самотужки пробиваються на навчання до них (наприклад, Юрій з Дрогобича).

Середина XVII ст. Козаччина. Відродження державности та віри в можливість перемоги над ворогами. Руїна. Гетьманщина. Московська окупація, ізоляція України від Заходу на три сторіччя.

На Заході за цей час сформувалися національні держави. Християнство пристосувалося до національного духу й перевело службу Божу з латини на національні мови. Розвивається наука й промисловість, архітектура, формується у XVIII ст. система нового мислення – раціоналізму.

У нас загибель Гетьманщини, втрата останнього оплоту національних збройних сил – Запорозької Січі і перетворення України на Малоросію – джерело кадрового й матеріального зміцнення Російської імперії – цієї горезвісної тюрми народів. Ізоляція України від Заходу триває до виходу з-під влади Москви та відновлення української державности 1991 року.

Чи трьохсотрічне перебування українців під владою Москви перетворило нас із європейців на азіятів?

Щоб шановний читач не поспішав із відповіддю, поставлю таке питання: чи сотні європейців (українців, німців, поляків тощо), що прийшли на царську службу в армію, державний апарат, в академію наук і освіту, в літературу, музику й мистецтво зі своїм європейським духом і з цим духом працювали у відповідних середовищах усе своє життя, змінили московський азіятський дух на європейський?

Відповідь на це питання буде й відповіддю на перше питання,

а саме: чи трьохсотрічне панування московської азіятщини змінило український європейський дух на азіятський?

Можна наводити багато прикладів морального і світоглядного зіткнення українців і московитів у побуті, в громадському житті, в політиці. Можна відіслати читача до «Истории России с древнейших времен» російського історика Соловйова, якогось західного автора чи книжки кубанського українця Павла Штепи «Московство», щоб там прочитав про різницю між українцем і московитом у XVIII-XX сторіччях. Я не маю потреби це робити. Я звертаю увагу на політичне життя в центрах сьогоднішньої України й Росії, на внутрішньополітичні події, які кожен громадянин через свій телевізор бачить щодня: кияни, як і вся Україна, кричать: «Нам треба твердий закон!» Московити кричать: «Нам треба твердий президент (цар)!»

У цьому вся суть різниці між Європою і Азією. Ці різні вирази звучать у XXI сторіччі, що є найпереконливішим доказом, що за 300 років Московія не перетворила українців в азіятів, дарма, що використовувала всю свою інтелектуальну силу та потужність державної машини зі своїми жандармами, чекістськими катівнями, геноцидом третини українців, а, з іншого боку, наші прокоповичі, яворські й бортнянські за ті ж триста років не перетворили московитів на європейців. Того хай московити залишаються московитами, а українці – українцями!

* * *

У гаслі «Хай» (залишаються нації самі собою) є не воля так зробити, а визнання сили об'єктивної природи націй: такими вони склалися з волі Творця і не в людській волі їх змінювати (навіть якщо під творцем розуміти географічно-природні умови).

Вимога твердого закону – це суть політичного світогляду українців. Небажання підкоритися диктатору спостерігаємо упродовж усієї нашої писаної історії. У VI сторіччі готський історик Йордан писав про нас (антів і волинян), що живуть вони рівними між собою, не терплять над собою одноосібної влади й обирають вождя, коли треба йти військовим походом. Після війни вождя усувають і знову живуть за своїм розсудом як рівні між собою.

Три сторіччя історії періоду Козаччини свідчать про ту ж політичну традицію: шойно обрали гетьмана, як тут же знаходиться опозиція з іншим кандидатом на гетьманство.

Завжди, коли українці здобували можливість діяти за своїми політичними вподобаннями, вони не обожнювали (як

московити) своїх керманічів, а вишукували в них недоліки і поспішали обрати іншого. **Не в особі ми шукаємо гаранта сталого справедливого ладу, а в законі.** У цьому суть нашої політичної традиції. Проте це зовсім не означає, що чужий, окупаційний режим не відбивався на змінах національного характеру, на стереотипах поведінки. Франко був правий, коли казав, що тривале рабство горду людину згинає і привчає гнутися, улещувати, догоджати. Особливо сильного впливу завдала комуністична диктатура геноцидом 1932-1933 років, коли голодною смертю доводила людей до тваринного рівня, на якому задля продовження роду (як у деякого виду тварин) мати з'їдала свою дитину в розрахунок продовжити своє існування і народити іншу дитину для продовження роду. Це крайнє випробування, якого може зазнати нація. У цьому випробуванні нація втратила багато: значна частина перейшла на мову катів і задля продовження роду почала хитрувати й мовчки переносити приниження людської й національної гідності.

Імперія продовжувала геноцид наказом 1944 року про виселення всіх українців у Сибір, голодомором 1946-47 років та масовим вивезенням українців із західних областей у холодні сибірські простори. Масово завозила московитів в Україну для розмивання змішаними шлюбами генетичного коду українців.

Плоди цієї імперської діяльності жахливі: чимала частина українців південних і східних областей старшого покоління так забамбулені московською антиукраїнською ідеологією, що вони не соромляться відмовлятися від мови своїх матерів, своїх батьків, дідів і прадідів. Перетворившись на манкуртів, не бачать абсолютної нелогічності своєї політичної позиції: вони визнають незалежність України і засуджують боротьбу за незалежність Української повстанчої армії!!! Вони ходять на могили своїх українських батьків і в той же час звертаються до них чужою мовою – де логіка! Якщо вам мова катів дорожча мови своїх предків, якщо ви з тих, хто морив голодом, убивав і завозив у Сибір, а не з тих, хто зазнавав страждань, якщо вам московська мрія про розширення імперії дорожча від української мрії про відрядження незалежної української державності, тоді не ходіть на могили батьків і признайтеся, що вам байдуже, хто ваші батьки і якого ви роду – як рогатій худобині байдуже, від якого бугая вона народилася!

* * *

20 років як Україна юридично стала незалежною державою, і українці здобули можливість казати й писати те, що думають; дістали можливість обговорювати долю нації. Уперше після кількох сторіч з'явилися умови формування національної інтелігенції та її діалогу з народом. Весь період колоніальної залежності нація була обезголовлена і, мов череда без пастуха, брела в потемках від сторіччя в сторіччя, куди повіють вітри чужих державних сил.

Здобуття незалежності і демократичних свобод започаткувало добу самопізнання, формування національної інтелігенції як тої верстви, яка пізнає свою національну сутність та її особливості у порівнянні з іншими націями, осмислює місце України серед інших народів світу та її світове історичне призначення, відчуває свою відповідальність за долю нації та починає працю з перетворення населення в націю.

Від чого залежать успіхи цієї праці?

- 1. Від здійснення державної історико-ідеологічної програми;**
- 2. Від ЗМІ;**
- 3. Від діяльності ворогів;**
- 4. Від національного інстинкту.**

1. Держава не розробила просвітнянську історико-ідеологічну програму планової тривалої систематичної праці, спрямованої на розвиток історичного мислення і подолання московської антиукраїнської ідеологічної спадщини. Сучасна провідна верства (не називаю її українською політичною елітою, бо такою вона не є), що діє у представницьких і виконавчих органах влади, вихована Москвою у дусі боротьби проти українського націоналізму та прагнення патріотів до виведення України з-під влади Москви. Вона не виступила проти проголошення 1991 року незалежності України, щоб не втратити свого провідного становища, але, перетворившись із службовців окупаційної адміністрації в службовців незалежної України, за 17 років мало змінилася. І Україна, ставши 1991 року юридично незалежною, досі з їхньої вини перебуває під ідеологічною окупацією. Ця верства неспроможна чесно служити справі відродження України, бо такої ідеї не має. Її ідеї матеріалістичні, обивательські, низькі: протриматися якнайдовше при владі і нагромадити якнайбільше добра. Не Україна – категорія велична і вічна, а земні блага – ось що становить їхню душу і їхню діяльність (і ця їхня справа не залишає про них доброго слова і пам'ять про них

закінчується їхніми домовинами!). У них є кошти по 500 тис. американських доларів у рік розтринькувати на сімейні розваги, але в них немає коштів, щоб замінити в бібліотеках України книжки про Дзержинського, Кірова, Постишева та сотні інших катів, які планували, організовували й здійснили трьома голодоморами й масовими репресіями убивство 20 млн. українців. ***Від теперішньої провідної верстви не можна чекати добра Україні. Україну відродить інтелігенція нової формації, яка об'єктивно дозріває, щоб перебрати на себе відповідальність за долю нації.***

2. Праця з піднесення етнічної свідомості до рівня політичної свідомості залежить від ЗМІ. Живемо в добу, коли люди менше читають книжок, а більше – газет. Ще більше часу дивляться телевизор. Що несе телебачення мільйонам простих українців?

До 1991 року Україна не мала свого інформаційного простору. Вона була об'єктом ідеологічної обробки з боку Москви. Верховна Рада України узаконила свободу економічної діяльності і правовий стан ЗМІ прирівняла до звичайної комерційної діяльності. В українців не було досвіду приватнопідприємницької діяльності і коштів не було придбати телевізійні канали. Досвід і кошти були в євреїв (переважно закордонних), і вони скупили телевізійні канали. До впливу російської телевізії на громадян України додався вплив єврейських каналів. Поступово український газетний ринок заповнили російські газети та російськомовні газети українських (за місцем діяльності, а не за мовою й культурою) банків, фірм та інших комерційних структур (також здебільшого єврейські).

Свобода поширення інформації дала право російським засобам масової інформації почати інформаційну війну проти української державності. Єврейські ЗМІ взялися щоденно й систематично дискредитувати національні традиції й мораль і навіювати молодшому поколінню любов до красивого життя не способом сумлінної праці, винахідливості, роботящості, а шляхом різних незаконних шахрайств, аморальних шлюбів та іншими діями, що їх українці впродовж сторіч вважали абсолютно неприйнятними.

У період другого президентства Кучми Верховна Рада України ухвалила два закони і дві постанови для створення громадського телерадіомовлення (ГУР- Ту). Залишилося створити правову базу для створення підприємства для виготовлення національного телеінформаційного продукту. Кучма запідозрив (і не

безпідставно!) в ГУРТІ велику небезпеку для свого бандитського режиму і прорік: “Хай і не думають – нічого в них не вийде!”

Справді, нічого не вийшло.

І Україна як не мала до 1991 року так і немає 2011 року свого ***національного*** інформаційного простору.

Важливо для захисту життєвого простору українського роду-племені мати танки, літаки й ракети, але що варта та модерна зброя, коли танкіст, пілот, ракетник, сидячи в танку, літаку чи за ракетним пультом не любить своєї Батьківщини, не має української національної ідеї і не дорожить могилами своїх дідів – пращів!

Саме цим московсько-космополітичним характером електронних і друкованих ЗМІ пояснюється факт, що помітна частина українців 2008 року дивиться на борців за волю України очима комуністичного парторга 1978 року.

Хто винен?

Винен кожен українець і українка, які навколо себе мовчки терплять російську мову та чужі звичаї. Винен президент. Він впливає на Уряд, місцеві органи влади та Генерального прокурора, в його підпорядкуванні є Рада Національної безпеки й оборони (РНБО), в обов'язки якої входить вироблення і втілення в життя комплексу заходів з ідеологічної і моральної підготовки населення до готовності захищати кров'ю свою землю, свою націю, свою мову та розвивати військово-промисловий комплекс, зміцнювати армію та всі силові структури. Чи виконуватиме РНБО свою вкрай важливу державницьку функцію під проводом соціалістки-регіоналки росіянки Раїси Богатирьової?.. З яких міркувань президент призначив її на цю посаду? Які не були б ці міркування, вони, ясна річ, не зумовлені інтересами зміцнення української державності.

3. Успіхи праці з піднесення українців з етнічної до політичної свідомості залежить від діяльності ворогів нашої державності.

Якщо говорити крупним планом і деструктивні чинники нашої національної природи винести за дужки, то всіх можна поділити на дві сили: російський імперіялізм та глобалізм у хабадському виконанні.

а) Російський імперіялізм.

За друге тисячоліття найбільшого лиха Україна зазнала від татаро-монгольської навали та московського імперіялізму.

І в наш час російська політична еліта не відмовилася від наміру повернути Україну під свою владу. Вона вихована на

загарбницьких заповітах Петра I і фальсифікованій Катериною II та шовіністами ХХ-го століття історії; вона перейняла від комуністичних вождів ідею підкорення всіх континентів світу. І хоч під тиском реального розвитку історії останніх десятиріч довелося відмовитися від глобальних зазіхань, від наміру підкорення України вона не відмовилася.

Об'єктивно історія готує другу фазу дезінтеграції Російської імперії: вихід з-під влади Москви Татарстану і всіх так званих автономних республік, країв і областей. Їх можна було б утримати в межах РФ за допомогою повернення тоталітаризму сталінського типу, а позаяк це неможливо через розвиток глобальних систем обміну інформацією і товарами, то неминучим є поступове пробудження національної свідомості татарів, чувашів, якутів і всіх інших колоній, що закономірно веде їх до бажання стати господарями свого національного життя. Питання лише в часі: хто з цих народів швидше здобуде національну свободу, а хто пізніше.

Ба, російська політична еліта цих закономірностей не бачить. Вона засліплена чингізхановим прагненням до загарбання чужих земель. Відрив України для багатьох із них – це особиста трагедія, і вони з усіх сил намагаються виправити цей «зигзаг» історії і повернути Україну на «правильний» шлях розвитку. Позаяк прагне цього не якась маленька групка московських політиків, а абсолютна більшість, тобто провідна верства держави, то вони на високому владоможному і фінансовому рівні планують і здійснюють наступ у різних напрямках і різними способами: проникають в економіку і прибирають до своїх рук українські підприємства, використовують густу мережу своєї агентури для дезорганізації української державної машини і всіляко збільшують управлінський хаос. Через православну церкву Московського патріархату скуповують чи привласнюють прицерковні землі і постійно своїм прихожанам навіюють негативне ставлення до української державности. Використовують широку мережу електронних і друкованих засобів для інформаційної війни проти Української Держави. При цьому почуття справедливості у взаєминах між Україною і Росією у москвитів відсутнє геть повністю. Наприклад, у Росії немає жодної української школи – і вони це сприймають за нормальне явище, а коли в Криму відкрили одну нову українську школу, вони зарепетували на всю Росію і на всю Україну про наступ українського націоналізму і порушення прав російськомовного населення.

Більша частина антиукраїнської діяльності російського

імперіялізму відбувається під різною маскувальною машкарою і того переважно проходить повз увагу громадян та належного розуміння справжньої суті. Того ця діяльність небезпечніша за відкриту. Якось трубадур російських шовіністів Лужков (Кап) при відзначенні 225-річчя Російського Чорноморського флоту у Севастополі гучно оголосив новий виплід свого звихненого розуму: Севастополь Україні не належить, бо, мовляв, на нього як на місто з особливим статусом Закон 1954 року про повернення Криму Україні не поширюється. Як подіяв цей відчайдушний шовіністичний лемент на українців?

Московська агентура в Україні вітала його радісними оплесками.

Українці з історично-юридичним мисленням подумали: минулого року Лужков весь Крим називав російським, а тепер тільки Севастополь. Отже, за рік трохи протверезішав. Добре!

Емоційно-активні закричали: «То ти, московський хижаку, зазіхаєш на цей клапот української землі»?! Тобі мало, що загарбав територію Стародубського полку нашої Гетьманщини, кусок Слобідської України, Таганрозьку округу, Кубань?! Та Росії ще загалом не було на світі, вона ще й не народилася, а було тільки московське князівство, коли в Криму вже було наше Тмутараканське князівство! Заткнись, шовіністе, бо якщо кричатимеш про Севастополь, то доведеться пояснювати право Москви на згадані українські етнічні землі! І ще кажу вам: не забувайте, що Галичину у міжвоєнне 20-тиліття зробило націоналістичною не тільки патріотичне просвітянство, а може ще більше - польське бундючно-глузливе ставлення до галичан. Образа їхніх людських і національних почуттів спрямувала їх супроти поляків. Так буде й з наддніпрянцями!

Сучасне мислення московської політичної еліти спрямоване в учорашній день: вона хоче повернутися у стан до 1991 року. Коли б думала про завтрашній день, то бачила б китайську загрозу і для протистояння східній навалі не тратила б сили на ослаблення України, а навпаки, робила б з України собі союзника.

б). Єврейська діяльність в Україні значно різноманітніша і складніша. Немало з них пов'язали свою долю з Україною і не збираються переїжджати в Ізраїль. Вони не поділяють хабадівське прагнення до захоплення влади в Україні з метою експлуатації наших природних і людських ресурсів для власного збагачення та нагромадження коштів у своїх банках.

Голова Харківської юдейської громади ліберального спрямування Едуард Ходос, звертаючись до Кобзона, застерігає: «Где ты

будеш, жирный еврейский кот, со своей «братвой», если чаша народного терпения переполнится и – не дай Бог – НЕНАВИСТЬ выплеснется через край? Ты будешь далеко... А расплачиватся – не дай Бог – придется безвинным евреям, которых твой фарисейский Хабад многие годы цинично подставляет».

У чийх руках перебуває телевізія всі роки незалежності? Хто 17 років використовує телевізію для поширення розпусти й аморальності та навіювання українцям фальшивих цінностей? І чого ці сіоністські власники телевізії нічогосінько не роблять для поширення української національної ідеї?

А втім, чого це вони мають поширювати наші ідеї? Вони поширюють свої. Завдання поширювати українські ідеї – це завдання українців, а не євреїв. Того логічно поставити питання інакше: чого українці в Україні передали телевізію в єврейські руки? Відповідь зрозуміла: 1991–1992 років непатріотична влада продала телеканали тим, хто мав гроші.

Гроші були у євреїв (переважно закордонних), і вони стали власниками. Чого ж відтоді влада не потурбувалася перетворити телевізію в українську, адже ТБ – це в наш час найефективніше знаряддя у справі подолання колоніальної ідейної спадщини, консолідації нації та зміцнення державності?

Відповідь: бо й до сьогоднішнього дня влада складається з вихованців колоніальної доби, і дбають вони не про Україну, а про нагромадження сімейних статків та будівництво королівських палаців. Усі газетні кіоски вони наповнили своїми газетами, що написані чужою мовою і наповнені неукраїнським духом. Вони привчають українців покійрно сприймати їхнє відкрите хизування своїми палацами та іншим великим нагробованим добром.

І ще одне зауваження щодо євреїв. Відомо з їхньої історії, що вони завжди вміли дружити з владою країн їхнього поселення. В Україні вони не просто дружать з владою, а є вагомим її учасником. Парадокс у тому, що живучи в Україні, багатомі хто з них підтримує не нашу владу, а Московію, і через електронні й друковані засоби масової інформації не допомагають українцям подолати русифікацію та ідейну колоніальну спадщину, а навпаки, допомагають імперській п'ятій колонії продовжувати русифікацію та ідейно дезорієнтовувати українське населення. Кожен пам'ятає образливі висловлювання пана Дмитра Табачника про національно-стурбовану частку української інтелігенції, при цьому словам про національну стурбованість він явно надав відтінок відхилення від здорового глузду. Як

можна так принижувати кращих людей нації?! Чого ж Табачник не переїздить у Росію чи Ізраїль, якщо йому немила Україна з її не такою інтелігенцією, як йому потрібна?

Цікаве явище: в українців з росіянами на побутовому рівні (доки мова не заходить про «високу» політику) переважно встановлюються нормальні взаємини, що значно рідше можна бачити у взаєминах з євреями. У чому справа? А справа в тому, що рабини постійно розповідають про жертви єврейського народу в часи Хмельниччини. (Вони не розповідають, що козаки очищали Україну від польських окупантів, і не вина українців, що євреї були не на українському боці, а на польському). Від Хмельниччини минуло 350 років, проте духовні батьки євреїв не дають їм забути тих нещасних для них подій. Постійним повторенням закладають євреям у підсвідомість негативне ставлення до козацьких нащадків аж до теперішніх поколінь. Невдалий гітлерівський геноцид євреїв їм не затмарив подій 350 річної давнини. Чого? Чого єврейським керманічам потрібно розпикати ненависть до українців? Невже не розуміють, що й українцям не байдуже, як вони до нас ставляться? Розуміють. І діють на упередження! На жаль, не з метою покращення взаємин, а на зменшення до мінімуму свідомого українства, як завади на шляху їхніх планів здобути можливість керувати Україною.

4. І ще одне, від чого залежать успіхи праці з піднесення свідомості українців від етнічного до політичного рівня – це національний інстинкт або інстинкт національного самозбереження.

І якщо він є, то що це таке?

Коли кажемо про індивідуальний інстинкт самозбереження, то, ясна річ, маємо на увазі боязнь смерті й бажання продовжити своє земне життя. Тут все зрозуміло: з інстинкту самозбереження людина переходить вулицю на зелене світло, не пхає пальці в 380-тимальтову електричну напругу і не вистрибує з десятого поверху.

А що таке національний інстинкт самозбереження як боязнь національної смерті і бажання продовжити життя нації? За яких умов він можливий?

Коли б дух кожного члена нації закінчувався фізичними розмірами тіла, коли б спілкування між членами нації відбувалося за допомогою звуків, жестів, міміки і умовних знаків, воно було б конкретно-інформативне й годі. Далекі, це вельми багато, бо ж боязнь смерті двох примушує їх об'єднуватися для спільного захисту своїх індивідуальних життів, а коли об'єднується більше, то

розподіляють між собою обов'язки і тим підвищують ефективність захисту. Спочатку це відбувалося на рівні сім'ї – роду, далі – на племінному, а потім – національному рівні. Кожна наступна структурна форма забезпечувала більшу гарантію збереження індивідуального життя, і того нація як найвища форма організації етнічно споріднених людей виявляється непроминальною сутністю.

Із властивості людини випромінювати біологічне електромагнітне поле сформувалося національне торсіонне інформаційне поле, в якому постійно перебуває кожен із членів нації. Саме на цьому полі відбувається підсвідома передача імпульсів, що без слів впливають на настрій і породжують добрі чи недобрі передчуття. Це поле взаємодіє зі сферою думки (ноосферою) і сполучає живих із духом великих (тобто енергетично потужних) пращурів.

Коли збирається до купи група людей більш-менш подібного настрою, то випромінювання кожного посилює випромінювання інших, і вони разом утворюють спільне торсіонне поле, яке посилює початковий настрій кожного, передається людям нейтральним, захоплює їх і вводить у загальний настрій. Коли до купи збиралося, як бувало на мітингах, 20-50 тис. осіб, торсіонне інформаційне поле набуває такої великої потужності, що навіть зтягує в своє середовище сторонніх людей. А коли збирається до купи 50-70 тис., то енергетична сила торсіонного поля з передачі настрою (як емоційного огортання думок) наповнює кожного таким піднесенням і зарядом, яке після події людина пам'ятає місяцями, а то й роками. Пригадуєте осінь 2004 року? Велелюдні мітинги на майдані Незалежності в об'єднаному пориві любові до України й готовності до бою проти кучмівського режиму витворювали таке потужне інформаційне поле, яке покривало всю Україну і під його впливом у віддалених районах українці з власної ініціативи наймали автобуси, одягалися в теплий зимовий одяг, брали з собою якісь харчі та їхали до столиці. А в столиці та її околицях жінки з власної ініціативи без найменших зовнішніх спонукань і оплати варили борщ і відрами носили на Хрещатик, київські майдани та прилеглі вулиці й годували мільйон, а в один час було, либонь, півтора мільйони людей з усіх куточків української землі.

З духу одиниць сформувався живий дух нації. Він настільки вищий і сильніший, і прекрасніший від духу окремих одиниць, як пісня вища і прекрасніша від кожного окремого слова, з яких вона складена. Дух нації є поміж членів нації, між нацією, над нацією. Він розріджений, і в нього не можна тикнути пальцем,

як не можна тикнути пальцем у хмару, однак він часом набуває такого енергетичного напруження, що потрясає небо і землю вселенським гуркотом і сліпучими спалахами – як у Горобинову ніч потрясають грім і блискавки все небо – як було 2004 року!

На грані двох світів

Пригадуєте Motto Декалогу українського націоналіста: “Я дух одвічної стихії, що поставив тебе на грані двох світів будувати нове життя”. На грані Європи і Азії. Як влучно визначена роль України у світі! І на початку XXI сторіччя я особливо яскраво відчуваю пророчий сенс Декалогового Motto (гасла). Підставою такого сподівання є український генетичний код та географічний терен України як порубіжжя європейської християнської цивілізації.

Генетичний код

Княжа доба X–XII сторіч була добою створення Київської імперії, зближення українських племен, навали татаро-монголів, розгрому 1240 року Києва і поступової в подальшому втрати західноукраїнської державності (Галицько-Волинського князівства). Українські племена, не завершивши міжплемінну консолідацію (перетворення в націю), опинилися під окупацією поляків, мадярів, турків, на сході України – литовців, поляків і московитів. Розрив національного тіла і перебування упродовж довгих сторіч під управлінням різних народів з різними політичними устроями й державними режимами мав би призвести до асиміляції й переродження наших племен у чужинці. А цього не сталося! Волиняни, галичани, закарпатці, буковинці і наддніпрянці всупереч ворожим обставинам упродовж цих довгих сторіч зберегли українську мову і киевоцентричне мислення – це диво! І якщо його можна пояснити, то хіба надзвичайною притягальною силою спільного генетичного коду та тривкістю історичної пам'яті про столий град Київ.

Багато втрачено на довгому історичному шляху, проте – слава Всевишньому: збережене почуття національної єдності. А це означає, що минула історія підготувала нам єдину національну майбутню долю.

Східно-європейське Порубіжжя

Окупація України Московією збільшувала ізоляцію від Європи, і Україна розвивалася в протистоянні своїх духовних цінностей московським цінностям. Безперечно, були взаємні впливи: наші вчені, письменники, релігійні просвітителі й інші інтелектуали навчали та європеїзували московитів, а ті, зворотньо, через окупаційну адміністрацію і насаджених нам своїх попів

приводили до затухання деяких народних українських ритуалів, звичок, традицій. Власне, саме українські письменники найбільше вплинули у XVIII і XIX сторіччях на вдосконалення та наближення москвинської мови до української.

Через окупацію українці не змогли створити свою державу ні в XIX, ні в XX сторіччі і спромоглися це зробити аж в останньому десятиріччі XX сторіччя. Ця двохсотрічна запізнілість супроти європейських країн, однак, має вельми позитивний аспект.

Європа за цей час була роз'їдена раціоналізмом, втратила релігійність, ідеали піднесення національних культур, філософії і духовного розвитку зблідли.

Людина має подвійну сутність: одна, тілесна, від тваринного світу, друга, духовна, від Бога.

Змагання в європейській людині цих двох сутностей в XX сторіччі, особливо в другій його половині, повело до явної перемоги першої сутності над другою. Матеріалізм перемагає ідеалізм. Символом часу стало максимальне задоволення матеріальних і тілесних потреб людини. Тенденція, поширюючись, опускається все далі з інтелектуального рівня до народних низів. Це називають демократизацією мистецтва, однак вона є не чим іншим, як його примітивізацією. Потурання тілесним насолодам призвело до легалізації збоченців і розпусти. Коли в Іспанії та й в деяких інших західних державах церква благословляє одностатеві шлюби, коли з гомосексуалістів знімають тавро ганьби, і вони влаштовують свої публічні походи, коли в Польщі злягаються у білий день на вулиці і зауваження поліція вважають замахом на їхні людські права, коли нормальний шлюб втрачає ореол інтимної таємничості, а сім'я – освячену первинну клітину суспільства, то це наочні докази глибокої кризи християнства, кризи європейської цивілізації.

І тут факт, що Україна була на східному порубіжжі європейської цивілізації, обертається позитивним боком: моральна деградація у нас не зайшла так глибоко, як на Заході. У нас вона – більше результат розкладницької діяльності сionістсько-хасидської телевізії, того носить більше характер тимчасового захоплення, аніж наслідок поступової внутрішньонаціональної еволюції.

Широке розчарування середнього і особливо молодшого покоління в християнстві і пошуки духовних джерел все більше привертають увагу до національної дохристиянської історії та тодішніх духовних цінностей. Ці пошуки надихають. Вони дають надію на формування свого, відмінного від західноєвропейського шляху культурного й духовного розвитку.

Консолідуюча сила нашого генетичного коду (про що сказано вище) та подолання християнського розриву людини з природою на шляху рідної національної (язичницької) віри (РУН-Віри), переосмисленої на основі тисячорічного досвіду як монотеїзму, дає нації біологічну і духовну єдність і силу. Сучасна космогонія не залишає місця для атеїзму, як і не дає підстав зводити поняття Бога до кількох світових великих релігій. Творець, що створив безмежний всесвіт у безмежній складності, дав можливість кожному народу через єднання з природою розвиватися своїм власним національно-психологічним шляхом.

Українці, визнавши свою національну самостійність, окреслюють її сутність з метою збереження самих себе у тому вигляді, в якому впродовж тисячоліть відтворює нас наш географічний простір і генетичний код.

Українська раса

Чи хочемо ми, українці – люди білої раси – стати іншими, аніж були досі, наприклад, чорними, коричневими, червоними? Факт, що бувають зрідка випадки, коли українки зближуються з неграми, свідчить: не всі українці й українки дорожать своєю білою расою, того виголошую не від усіх, але свою особисту позицію: **я всією душою виступаю за збереження українців як білої раси і категорично проти перетворення української нації в націю чорних, коричневих, сіро-буро-малинових чи ще якихось людей небілого кольору!**

Ця декларація вимагає пояснення кількох проблем, а саме:

- а. Юридичний аспект;
- б. Політичний аспект;
- в. Майбутнє України (вільна уява).

а) Юридичний аспект

Як розв'язує проблему рас міжнародне і національне право України?

Міжнародні Конвенції, Пакти і Загальна декларація прав людини проголошують: всі права, передбачені цими документами, надаються громадянам незалежно від раси (кольору шкіри), статі і т. ін.

Конституція України надає своїм громадянам права також незалежно від раси, кольору шкіри, статі тощо.

Українське право проголошує: в разі коли з якогось питання є суперечність між національним і міжнародним правом, то діє міжнародне право (якщо Україна ратифікувала міжнародний документ, що регулює означену проблему).

Жахливі наслідки застосування цього права західноєвропейськими державами після Другої світової війни більше, ніж очевидно: у Франції, Німеччині, Англії, Бельгії, інших європейських країнах чорне й коричневе населення організує вуличні заворушення, пожежі, руйнують магазини, перевертають автомобілі, організовують крикливі розбишацькі демонстрації. Їм здається (через комплекс меншовартості), що їх на кожному кроці зневажають і ображають, і вони вимагають фактично особливого до себе ставлення – більш уважного й чемного, ніж прийнято за національним звичаєм країни. Коли хтось із них звичайним чином опиняється без праці, це моментально витлумачують як дискримінацію на расовому ґрунті і підіймають неймовірний галас із зверненням до Міжнародного суду з прав людини та інших міжнародних організацій. Проживаючи у цих країнах, батьки виховують дітей у дусі ненависти до народу країни, яка прийняла їх у себе. Приїжджі африканці й азіати розмножуються значно швидше від європейців, того відбувається швидко втрата цими країнами національного характеру. У цій неоголошеній расовій війні білі європейці поступово програють свої країни чорним і коричневим.

Прагнення теперішніх українських політиків чимшвидше приєднати Україну до різних європейських структур (не маю на увазі НАТО), означає не тільки підвищити технологічний рівень промисловості (що можна робити й не без втягування України у європейські структури) та піднести матеріальні достатки населення України, але й перенесення в Україну жахливого перемішування рас, деградацію національної культури і моральний занепад; перенесення в Україну із Західної Європи явних загроз занепаду, що ставить на грань повного знищення колись передових європейських націй, які дали людству передову науку й техніку, найкращу літературу, театр, музику, живопис – ту духовну культуру, яка була вершиною людського розвитку. У цьому некритичному прагненні до Європи (хоч Україна і без того в Європі) явно проблискує комплекс неповноцінності: звикли виконувати накази Москви, то після виходу з-під її влади шукають собі іншого провідника. Ніяк не можуть відчутти зв'язку з рідним ґрунтом і діяти самостійно в інтересах української Батьківщини.

Як ставитися до Міжнародного права щодо надання кольоровим людям рівних прав?

Його слід шанувати, однак пам'ятати, що міжнародне право походить від національного і склалося для регулювання

міждержавних взаємин, зокрема мирного вирішення міжнародних суперечок.

Національне право – первинне право, так само, як національні інтереси первинні (важливіші) за міжнародні інтереси, того правова норма про пріоритет міжнародного права щодо національного переважно стосується неголовних інтересів держав. Коли зачеплений життєвий інтерес держави, тоді набувають чинності інші принципи чи сила. Ось пару прикладів.

Міжнародне право проголошує право націй на самовизначення. Україна, організувавши Українську повстанську армію, боролася за самовизначення до 1956 року, і жодна держава не надала допомоги через боязнь військової потуги Російської комуністичної імперії.

1991 року Чечня проголосила незалежність. Москва розв'язала проти Чечні війну. Чеченську оборону свого суверенітету Москва назвала тероризмом і розширила війну на винищення чеченців. Хто з держав оголосив війну агресору, або бодай взявся серйозно їй допомагати? Ніхто. Через боязнь військової потуги Москви.

Міжнародне право на самовизначення не було скасоване, але й ні одна держава не вступила на боці України і Чечні у бій супроти московських колонізаторів, хоч юридично колоніалізм визнано за міжнародний злочин.

Найновіший приклад – Косово. Якщо косовари – окрема нація, то вони мали право створити свою державу, однак при вирішенні питання визнавати чи не визнавати нову державу інші держави керуються не нормою міжнародного права, а міркуваннями доцільності.

Загальна декларація прав людини та інші міжнародні документи з прав людини регулюють правовий статус громадян держави та осіб без громадянства, але прийняти чужинців, яких і скільки, до своєї країни чи не прийняти – це вирішує сама держава і ніяка інша держава не може наказати Україні прийняти на свою землю людей з іншої країни. Прийнявши до себе чужинців, мусить надати їм права відповідно до міжнародних правил.

Українець (українка) має право одружитися з чорним (коричневим), але при цьому зобов'язаний(-а) виїхати з України в практично найближчий строк і втрачає громадянство України. При цьому буде дотримано справедливої засади рівних прав; право людини на шлюб з небілою людиною і право держави залишатися країною білої раси.

Я шаную чорних і коричневих, їхню історію і їхні звичаї і бажаю їм успіху у країнах їхнього походження. Я – за те, щоб Україна розвивала економічне співробітництво й торгівлю з їхніми країнами для взаємної вигоди, але я –проти переселення негрів та інших небілих в Україну.

Україна уникне расової проблеми, якщо не пустить у наш національний дім кольорових людей. Щодо Західної Європи, то Україна має принципово важливу перевагу; Україна не мала колоній в Африці й Азії, і того крах колоніальної системи не породив моральних зобов'язань України перед колишніми колоніями, як це сталося в європейських країнах щодо їхніх колоній.

Західна Європа готова поділитися своїм расовим лихом з Україною і, ясна річ, нагадуватиме Україні про Загальну декларацію прав людини. Україна має що відповісти Європі: вона не експлуатувала Африку й Азію, того й не має перед ними моральних чи будь-яких інших зобов'язань.

Спікер Канадського парламенту Степан Попроцький 1992 (1993) року мені казав: “Європа і цілий світ нічогісінько не зробив, щоб зупинити масовий геноцид українців, тож і ви наплюйте на нього! Закрийте Україну і не перетворюйте її у світовий прохідний двір. Організуйте як слід на добрій українській землі своє національне життя, утворіть на вашій (і колись моїй) чудовій Україні земний свій рай і наплюйте на безсилі нарікання тих, хто не чув наших багатомільйонних сліз 1933 та 1947 років!”

Не буде кольорових в Україні, не буде й расової проблеми! Краще не допускати хворобу, аніж потім її лікувати.

Тепер цьому клопоту ще можна запобігти!

б). Політичний аспект

Колишній сіонський план створення Сполучених штатів Європи (Європейського Союзу) тепер швидко втілюють у життя: заповнення ефіру і телеканалів безупинними телевізійними телесеріалами, американізованою попсою і беззмістовними ритмами, що спроможні викликати масовий психоз і конвульсії, примітивізують молодь, відвертають від національної культури і традицій та роблять культурні надбання попередніх поколінь непотрібними, дарма, що вони глибокі й піднесені, мають великий емоційний національний зміст і становлять неперевершене духовне багатство.

Кому потрібне знищення національних культур європейських націй? Кому потрібно відірвати людей від свого національного

духовного коріння? Кому потрібно витворення на європейському континенті усередненої безнаціональної і обмеженої матеріальними й тваринними потребами людини? Кому потрібне відкритою демонстрацією сексуальних збочень убити людську скромність і уподібнити тваринній злучці?

Процес цивілізації відвів людей від такої тваринної природності і дав почуття сорому. Тепер це досягнення цивілізації знищують і повертають в тваринно-природний стан. Що, це само по собі так відбувається з простої комерційної вигоди заробити гроші на продажу мільйонів порнокасет і компакт-дисків та отих кіносеріалів?

У це можна б повірити, коли б був цей єдиний спосіб нищення тисячолітнього досягнення європейської цивілізації, а коли бачимо комплекс різноманітних способів, спрямованих на те ж саме, то стихійно-комерційне пояснення явно не задовольняє. Є сили, які роблять це свідомо й планово. Природний процес глобалізації вони в значній мірі наповнюють своїм антигуманним змістом і використовують з метою все більшого підкорення країн європейської цивілізації своїй глобальній мафії.

Для кращого розуміння небезпек, що чатують на Україну, прошу шановного читача прочитати цитату з книжки «Єврейський синдром» відомого знавця єврейської проблематики Едуарда Ходоса:

«Внешне благочестивый, построенный на строгой внутренней конспирации почти по военному образцу, малочисленный (всего 20 тысяч ортодоксов), но очень мощный по влиянию на мировые финансовые потоки орден Хабад, в силу определенных исторических условий, избрал именно Украину основной экспериментальной базой для своих «глобальных свершений» с последующим распространением по всей территории СНГ».

«Смею утвердить, что за всеми без исключения крупными еврейскими состояниями, за стремительными политическими карьерами украинских евреев в постсоветский период стоят люди с пейсами и в черных шляпах».

в). Майбутнє України (вільна уява)

Де мова тішить слух,
Там Борисфенів край.
Початок здвигам покладе,
Злама рутину.

(Нострадамус)

Закінчується Калі-юга-час панування хамства і занепаду високого, шляхетного, порядного. Розвал імперії зла, крах комуністичної утопії, зміна ери Риб (Риба - символ християнства) ерою Водоля свідчить про кінець однієї ери і перехід до іншої. Тривалий час наука протистояла вірі в Творця. Тепер наука беззастережно визнає його існування, отже, відкривається можливість для етапу духовного розвитку. Українська справжня і повна історія, «Рігведа», «Велесова книга», «Віра предків наших», «Мага віра», твори Т. Шевченка, І. Франка, Д. Донцова, Ю. Липи, М. Сціборського, інші українські теоретичні скарби дають достатньо теоретичного матеріалу для вироблення сучасного українського національного світогляду. Все у нас, українців, є. Тільки треба його знати! І не слухати людей, що сіють зневіру в українські сили!

Майбутнє України залежить від українців. Які б ворожі сили не діяли проти України, Україна достатньо велика, щоб, здобувши державну волю до боротьби, нейтралізувати будь-які антиукраїнські плани.

Індекс генетичної розумності українців один з найбільших у світі.

Тривале колоніальне рабство примушувало українців виживати за найнесприятливіших умов, і наше національне уміння виживати є найвище.

В умовах незалежної держави й демократичного ладу уміння виживати є не що інше як надлишок, додатковий резерв витривалості, винахідливості, життєвої сили, що є передумовою для перемог у багатьох галузях діяльності у світовому змаганні націй.

Завдяки цим природнім властивостям українці й тепер завойовують багато перших місць на аренах світових змагань. Вони підносять наш державний прапор, але через зрусифікованість не утверджують українство українською мовою.

Наші національні звичаї і, особливо, пісні належать до найкращих у світі за мелодійністю й емоційною глибиною, того вони витіснятимуть російсько- й англомовну попсу й остаточно її переможуть.

Вивчення історичної правди щодо України й Московщини, яке тепер почалося, буде розширюватися і пропорційно зменшуватиме прихильників країни Моксель і збільшуватиме прихильників України.

Провідна верства незалежної України на чолі з Л. Кравчуком, Л. Кучмою та В. Ющенком була вихована в промосковському матеріалістичному дусі. Їй чужі ідеали гуманізму, співчуття бідному й хворому, вони не знають української історії та нашої

семисотрічної жовто-блакитної мрії з ідеалом лицаря-козака борця за національну свободу та звичаю толоки – гуртом робити важчі й більші роботи. Вони цілковито перебувають у полоні матеріалістичного світогляду та матеріалістичних прагнень використати своє провідне державне становище для нагромадження матеріальних благ. Вони не думають про пам'ять нації, про них. Їх турбує, як найбільше нагромадити підприємств і багатств для своїх дітей. І роблять це ціною страждань мільйонів своїх співвітчизників. Не розуміють, що руйнацією України та обкраданням людей заслуговують собі не славу, а прокляття, і що наступні покоління перед їхніми могилами не шапку зніматимуть в пошані, а плюватимуть з прокльonom.

Ця теперішня провідна верства не спроможна почати відродження України і питання тільки в тому, скільки вона ще залишатиметься при владі.

Їй на зміну підрастає нова генерація політиків, що не прив'язана до Москви агентурними обов'язками, вільна від московської імперської політики, вихована в незалежній Україні і спроможна любити рідний край і щиро дбати про його відродження.

Через 10–15 років нова (патріотична) генерація потіснить теперішніх бездушних і безсовісних хабарників і почне втілювати в життя ідеали духовних батьків нації та заповіти борців за Соборну Самостійну Українську Державу.

На той час загроза зі Сходу зменшиться, а від глобалізму збільшиться. Проте міжнародні змагання – це змагання провідних еліт тих держав. Українці від природи розумні. Життя в незалежній державі виробляє киевоцентричне мислення. Факт своєї державности концентрує розум еліти на захисті української нації. З ворожого боку також діють не боги, а люди, і спроможні вони придумати проти України тільки щось людське. Позаяк українці не дурніші від ворогів, то, зосередивши свій колективний розум на будь-чому ворожому, вони спроможні його нейтралізувати. Гроші, які тепер перебувають у євреїв, вирішують не все. Значно більшу силу має політична свідомість нації.

Політична свідомість нашої нації зростатиме, охоплюватиме все більшу і більшу частину населення і ставатиме все більш аргументованою з наступних підстав:

- носії антидержавної промосковської ідеології відмирають, а натомість приходить молодь проукраїнської орієнтації;
- розширюються знання української історії, що формує історичну свідомість. Позаяк прадавня історія дає вельми багато фактів для гордості за вклад наших прапращурів у розвиток

людства, позаяк наша мова і духовність багаті, змістовні, красиві й емоційно витончені, то усвідомлення цього через порівнювання з чужими культурами з бігом часу навертатиме до українства й тих, хто в колоніальну добу відійшов від нього;

- розширення історичних знань не тільки поширює розуміння наших багатьох поразок, але й показує глибинно-потужне упродовж усіх бездержавних сторіч прагнення народу до відновлення своєї національної держави. Цей довгий шлях усіяний прикладами найвищої любові до рідного краю та найгероїчнішої боротьби й жертвості задля визволення його з-під чужої влади. Ці минулі подвиги задля неьки-України є невичерпним джерелом для патріотичного виховання молодших поколінь;

- пізнаючи жахливе знуцання російської комуністичної імперії з українців і 70-тирічний геноцид ХХ-го сторіччя і врешті-решт перемогу українського державницького духу над московським імперським духом, українська молодь із почуттів справедливості зненавидить колонізаторів і натхненно захищатиме Українську Державу та її гідне місце у світі.

Для втілення вище написаного хай кожен не буде байдужим і не покладається на самоплинну течію життя, але питає себе: якщо не я боротимусь за українську Україну, то хто? І якщо не тепер почати діяти, то коли? І чого це мою Україну має робити кращою хтось, а не я?

Шевченко сказав: робімо малі справи, а велика сама зробиться (бо всяка велика справа складається з багатьох малих!).

Все це відбуватиметься в гострій боротьбі. Компартія зійде з політичної арени. В міру збільшення справедливості податкової системи та її стабілізації, підприємницькі партії втрачатимуть суспільну вагу, дрібні партії відімруть, натомість сформується кілька ідеологічних партій.

Бурхливість політичного життя буде характерна для всього періоду зміни провідної верстви новою політичною елітою.

ГЛАВА V

ЯК ЗРОБИТИ ВСЮ УКРАЇНУ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЮ?

Захоплення влади промосковськими силами. Лінгвістична карта сучасної України. Як їм допомогти? Західна Україна за 25 років стала націоналістичною. Коли вся Україна стане такою? Які перспективи на Донбасі? Діалектика і зовнішні чинники. Де шукати Україну? Перестаньмо хилитися перед чужинцями. Образ майбутнього українця. Замість післямови. Додаток

Захоплення влади промосковськими силами

Керований з Москви хаос у державному управлінні призвів до заміни цієї безглуздої егоїстичної напівукраїнської влади владою московських націоналістів, інтернаціональних глобалістів та перевертнів-гомосовєтикусів (homo soveticus), і таким чином на 20 році незалежності перед українською нацією з усією гостротою постало питання про боротьбу за українізацію влади, як умову збереження незалежності України.

* * *

У владі Партії регіонів тон задають російські націоналісти. У боротьбі за українські національні інтереси необхідно знати один важливий чинник, а саме, психічну різницю між протиборчими сторонами, яка полягає, в тому, що українці – представники європейської цивілізації – індивідуалісти і тяжкі до об'єднання. Московити – представники азійської цивілізації – колективісти з вродженою схильністю до централізації й поклоніння перед владою. Це цивілізаційна різниця. Важливіше в теперішній час, поки українські інтереси захищають люди старшого підколоніального народження, мати на увазі ось що: московські націоналісти належать до державної нації, а українці – до недержавної.

Московити почувають себе впевнено. У них немає комплексів неповноцінності, другорядності, а українці як представники

підкореної під'яремної нації у сфері владних відносин відчувають непевність, сумніви. Менше схильні командувати, а більше виконувати чужі команди. Український глибинний генотип надзвичайно стійкий. Ніяке чуже панування над Україною його не змінило, але вище від нього – на ідеологічно-психологічному рівні – українці піддалися впливу і за 300 років царського панування, і особливо за 70 років комуністичного геноциду, набули не одну негативну рису. Психологічна різниця між нацією державною і недержавною надзвичайно яскраво й наочно проявляється у різному здійсненні владою Ющенка і владою Януковича своїх повноважень.

Психологічна перевага людей державної нації над людьми української недержавної нації триватиме доти, доки з української політики відійдуть люди, що були виховані у добу московської комуністичної імперії, і на їхнє місце не прийде молодше покоління, що не знає страхів перед КДБ та Сибіром і виховане в умовах свободи й вільне від комплексів неповноцінності.

Якщо початок свободи в Україні можна рахувати з 1990 року, то 2015 року народжені в умовах свободи матимуть 25 років, тобто тоді вони отримають дипломи про вищу освіту і прийдуть у суспільство дорослими людьми. Може, вони ще не зовсім у почуттях власної гідності та суспільній вазі зрівняються з людьми державних націй, може, від батьків - рабів комуністичної системи – щось ще трохи й залишатиметься від схилення перед іноземною мовою, культурою, модою, але загалом це буде зовсім нове покоління українців, яке на рівних з представниками інших державних націй відстоюватиме інтереси української нації.

Важливо, щоб проміжок часу у п'ять років був заповнений не ваганнями та сумнівами, а в боротьбі за українські ідеали, за українську людину, за повернення в українське лоно тих, кого окупаційна влада відірвала була від українського коріння і пустила в безрідні, так звані інтернаціональні манівці. Розрахунок про роль покоління, народженого 1990 року – оптимістичний варіант. Необхідно взяти до уваги інший. Він полягає в тому, що народжені після 1990 року були під впливом батьків-рабів. У школі їх учили вчителі комуністичного антиукраїнського виховання. Вони переважно не несли школярам українську національну ідею, а вагалися між старим ладом і новими умовами, і це вагання передавали своїм учням. Окрім батьків і вчителів, на формування свідомості та життєвих ідеалів справляли великий вплив телевізія й вулиця. Телевізія, яка є переважно єврейська, не давала історії української нації, героїчної бороть-

би супроти окупантів, народних традицій, пісенної культури, народних звичаїв і моральних правил та все те, чим народ жив і які плекав ідеали упродовж попередньої своєї історії. Навпаки, телевізія, звільнившись від комуністичної цензури, почала виводити на екран безконечні кримінальні історії, з яких можна навчитися сотням способів убивства, споживання наркотиків, сексуальним збоченням, іншому неподобству. Часте повторення зради, вбивств за гроші та іншої аморальності здійснює з таких мотивів і дій моральну заборону і дає зрозуміти, що це норма, що люди такі насправді, що так можна діяти. Чужа телевізія зіпсувала ціле молоде покоління, прищепивши йому любов до красивого життя будь-яким способом: шахрайством, нерівним шлюбом, убивством, кражею. Коли немає любові до рідного краю, поваги до своїх батьків і пошанування могил своїх пращурів, тоді задля легшого життя можна покинути рідню, друзів і Україну і шукати собі добра на чужині серед чужої природи і чужих людей.

Коли кажу про зіпсоване покоління, то, зрозуміла річ, не маю на увазі кожного зокрема. Проте, коли половина молодих українців і українок після закінчення вищів збираються виїхати з України до інших країн в надії там краще влаштувати своє життя, це ж справді для України пропаще покоління. Хоч Україна більше винувата в таких настроях молоді, ніж вона сама. Якби держава забезпечувала працею молодих фахівців та відкривала б перспективу майбутнього зростання й поліпшення сімейного добробуту, то покидали б Батьківщину одиниці, а коли праці немає і любові до України немає, то що може утримати їх тут?

Моя формула: якщо в Батьківщині погано, то не кидати її треба, а боротися, щоб стало добре. Це формула патріотичної людини, а Україна поки що не виховує патріотів. Вона потрапила під владу чужинців, а вони дбають про свої батьківщини, а не про нашу Батьківщину. Дбати про Україну – обов'язок українців. Із совітських людей вони поступово робляться українцями. Відсоток патріотичних, національно-свідомих націоналістів зовсім малий, але позаяк нас багато, то малий відсоток від великого числа становить велику кількість. Цю кількість співставляємо з активними організованими ворогами української державності (російський шовінізм та глобалізм) і бачимо, що українці неодмінно переможуть. Гасло 2005 року «Нас багато і нас не подолати!» влучно відбивало реальне співвідношення сил 2005 року, і воно правильно показує тенденцію

поступового збільшення сил українства супроти ворожих сил. Час зміцнює нас.

О, у нас є на чому повертати українцям національну гордість! Ми походимо не з диких боліт і лісів та азійських пустель, а з літопису Кам'яної могили Мізинської археологічної культури 20-тисячорічної давнини, з трипільської культури, з наших початків розвитку людської цивілізації. І якщо хижка Московія на 300 років відсунула нас у тінь світової історії, то це не означає, що наше минуле всохло, наче корінь дерева без води. Ні, воно існує. І Україна, виходячи з тіні й поливаючи занедбане коріння, створює теперішній Батьківщині потужний фундамент зі свого минулого. Його просто необхідно вивчати, бо його варто знати!

2003 року я написав статтю «Україно, перестрибни!», яка добре показує неминучість тривалого періоду звільнення українців від колоніальної ідеології. Друкую її.

Пригадую: я багато разів, а точніше тричі – 1989 року в брошурі «Що дали?», 2002 року в брошурі «Незнищеність» та 2003 року в книзі «Національна ідея і національна воля» доводив неминучість поступової і дуже повільної зміни світогляду народу і залежності характеру політичної дії провідників народу від свідомості народу, отже, неминучість для України тривалого перехідного періоду.

Ця закономірність суперечить палкому бажанню людей одним стрибком перестрибнути з поганого життя в добре, з пекла – в рай. Бажання стрибнути в рай тим сильніше, чим гірше реальне життя. Тривале очікування казково кращого поступово напружує нервову систему до такої міри, що багатьох приводить до втрати критичного сприйняття дійсного стану речей, і вони готові вірити в суспільне диво.

Не буду повторювати аргументи на доказ неминучості повільної зміни світогляду народу. Не повторюватиму міркування про міру залежності керманічів від народу та роль пасіонарів в його історії. Тепер, як мені здається, настав час сказати щось інше.

Перше. Якщо історію розвитку України не можна прискорити, і процес подолання колоніальної ідейної спадщини та засвоєння української національної (державницької) ідеї має тривати не 15, а 25 років (ціле покоління) (дай Боже, щоб не 40, як це було для євреїв, яких Мойсей вивів з єгипетської неволі!), то це й мусимо прийняти за орієнтир наших національних прогностичних розрахунків і сподівань. Не дурімо себе швидким приходом раю на нашу землю.

Друге. Якщо патріотичні (націоналістичні) сили внаслідок

об'єктивних причин з 1991 року до теперішнього часу не прийшли (і не могли прийти!) до влади, то й не ставаймо в позу якоїсь причетності до неї. Із соціальної психології знаємо, що для зміни характеру роботи органу, наприклад, Кабінету Міністрів, у ньому необхідно відразу замінити понад 30% персоналу. Цього за 12 років в Україні ніколи не відбувалося. До уряду брали з патріотичних кіл лише по кілька осіб. Вони не могли антиукраїнську діяльність уряду перемінити на патріотичну. Ідеологічне забарвлення урядів мінялося, але антинародна егоїстична суть залишається. Тож скажімо собі просто: Україною керують упродовж усіх 20 років антиукраїнські, антинародні сили, до яких ми непричетні, до яких стоїмо в опозиції і за діяльність яких відповідальні тільки в тому, в чому неспроможні були запобігти їхній ворожій діяльності. Оголосімо цю владу чужою владою.

Третє. Сприймаючи владу, що керує Україною з 1991 року, за чужу й ворожу, порівняймо її з окупаційною і подякуймо, що вона не заважає патріотам і націоналістам робити те, що ми хочемо робити. А ми хочемо нарощувати українофільські сили аж до тої міри, коли стане можливим зупинити діяльність антиукраїнських сил і повернути розвиток на шлях творення української України.

Четверте. Це означає, що мету – незалежність України – мусимо розглядати не як одноразовий акт, а розвести в часі і сказати: проголошення незалежності 24 серпня 1991 року – це тільки перший крок (далебі, історично вельми важливий!). За ним настала доба важкого змагання державницьких сил з антидержавницькими силами: московським імперіялізмом у його численних проявах та єврейсько-інтернаціональним російськомовним у своїй сутності антиукраїнським капіталом. Результат цього змагання залежатиме від патріотичних сил України. На нашому боці надпотужна ідея – ідея незалежної національної держави. Вона освячена світовим поняттям справедливості, правоти й моральності, вона освячена міжнародним правом ХХ сторіччя. На боці наших ворогів немає такої ідеї, отже, свої загарбницькі наміри вони змушені маскувати і подавати українцям під різною машкарою. Патріотична інтелігенція має досвід спілкування з противниками української незалежності і, якщо вона не спокуситься на земні блага і не зрадить, то вороги її вже не обдурять. Швидкість нарощування українських державницьких сил власне від цього залежить.

П'яте. Перспективи на перемогу.

Перепис населення 2002 року засвідчив, що кількість українців,

які українську мову назвали своєю, збільшилася. За умов цілковитого підкорення українського інформаційного простору московським ЗМІ і вельми млявого поширення українського шкільництва – це симптоматичний показник, який свідчить, що українці перестають боятися називати себе українцями і поволі починають повертатися до свого природнього українського коріння.

Сам факт існування Української Держави має величезне українотворче значення. Ця держава як українська включена в систему міжнародних координат, і в силу міжнародного дипломатичного протоколу неукраїнського духу владоможці мусять виконувати комплекс ритуальних дій, що символізують Українську незалежну Державу.

Який би Кучма та комуністи не були промосковські, і як би вони не гальмували творення Української Держави, проте у решті-решт на найвищій українській трибуні – трибуні Верховної Ради України з'явився герб незалежної держави, з'явився він і на будинку Верховної Ради. Хоч і на п'ять років пізніше, але все-таки ухвалили конституцію держави і запровадили українську гривню, хоч і на дванадцятому році незалежності, але все-таки узаконили текст національного гімну. Об'єктивно Українська Держава зміцнюється. Звісно, нас, націоналістів, обурює, по-перше, те, що темпи державотворення страшенно повільні і, по-друге, що процес державотворення супроводжується не відродженням України, а руйнацією її. Того, будучи впевненими в історичній перемозі українства на всіх просторах розселення українського етносу, питаємо себе: що треба робити для швидкого подолання небезпек та перепон, які заважають відродженню України?

Шосте. Кілька засновків.

1. В Україну не прийдуть наводити лад німці, французи чи ще хтось. Якщо в нас поганий лад, то це наше завдання зробити його добрим.

2. В Україні, коли вона була колонією Москви, українці не були господарями і владу нам утворювала Москва. Тепер ми самі її утворюємо. І якщо вона погана, то це наша національна вина.

3. Коли Україна була під комуністичною диктатурою, тоді від громадянина ніщо в державі і суспільстві не залежало. В незалежній Україні демократичний лад, і вже від виборців залежить, кого вони вибирають до представницьких органів влади. Якщо виборець за 20-30 гривнів продає свій голос і проводить

до Рад (Верховної, обласної, районної чи сільської) олігарха, злодія чи шахрая, то хай не шукає десь збоку винуватого в тому, що влада дбає не про людей, а про свої надприбутки і на нього плює. Тут він сам винен, і хай себе самого картає.

4. У ХІХ сторіччі село було самодостатньою величиною. У селі була кузня, і коваль робив селянинові плуг, борону, підковував коней. Млин, олійню, сукновальню, цегельню селяни робили самі. Селянський добробут майже не залежав від зовнішнього оточення. Тепер зовсім не те. Світимо не лучиною чи лойовими свічками, а електрикою, нагріваємо хату газом, одягаємося, взуваємося і користуємося масою інших предметів, що їх зробили не у селі. Кожна сім'я має відношення до когось далекого, хто виробляє для неї електрику, транзистор, телевізор, газ, газову плиту, кухонний посуд, одяг, взуття, їжу і т.ін. Сучасна сім'я – це маленька клітинка у величезній суспільній мережі, що тисячами своїх різних потреб сполучена з тисячами інших людей – виробників того, що вона використовує і споживає, без чого тепер не можна жити. У давнину сім'я могла замкнутися сама в собі і жити без суспільства. Тепер це неможливо. Рівень достатків сучасної сім'ї, на відміну від давніших суспільств, у величезній мірі залежить від матеріального стану цілого суспільства. Того, дбаючи про достатки своєї сім'ї, мусимо дбати про економічний стан цілої України. Коли у суспільстві безлад і економіка у кризовому стані, тоді у вашій квартирі зникає електрика, газ, тепла вода, а часом і холодна. У ХІХ сторіччі вашим дідам це не загрожувало. Вони не залежали від зовнішньої подачі світла, води, тепла, а ви залежите, того звички, вироблені вашими дідами, мусите переглядати відповідно до реальних умов теперішнього життя. Для того, щоб у вашій хаті була електрика, газ, вода мусите навчитися дивитись на далеких електриків, газовиків, слюсарів як на своїх спільників в організації сучасних умов життя і їм допомогати сплатою вартості їхнього «товару», підтримкою їхнього страйку, іншими виявами солідарності. Нація тепер – це велика сім'я. І якщо хочемо, щоб своя маленька сім'я жила краще, мусимо дбати про покращання життя у всій Україні. Філософія національного солідаризму – ось що допоможе нації очиститися від суспільних п'явок і дармоїдів і піднести загальний рівень добробуту і справедливості у взаєминах між людьми.

Сьоме. Що робити, наприклад, такий патріотичний політичний

партії, як Українській республіканській партії чи просто патріотичній людині?

- Не чекаги манни з неба, пам'ятаючи, що «під лежачий камінь вода не тече», отже, потрібно діяти. Діяти самому і заохочувати інших до дії.

- Партія на рівні своїх вищих керівників проводить багато часу в маневрах у коридорах влади, проте на всіх рівнях своїх партійних структур вона має свідомо і послідовно проводити просвітнянську роботу серед різних прошарків суспільства з метою пробудження, розвитку й поглиблення національної свідомости та громадянської активності.

Перше необхідно як компас, що показує, в чому суть національних інтересів і в якому напрямку має йти українець.

Друге потрібне для виховання в українцях почуття громадянської відповідальности за стан справ у своєму селі, місті, районі чи всій Україні та готовности докласти своїх рук до вирішення малих і великих спільних справ. Бо й найкращі ідеї ніц не варгі, якщо не має людей для втілення їх у життя.

Конкретних методів праці багато. До вже відомих хай кожен дообавить ще свій, і він збагатить тим самим загальний досвід. Спільна справа хай буде спільною не тільки за метою – багата й славна Україна, – але й за винахідливістю різних методів досягнення її!

Лінгвістична карта сучасної України

Хто думає про долю всієї України, хай візьме теперішню лінгвістичну карту, і він побачить поділ її на три частини: західна третина – українськомовна, середня – більш українськомовна і менш російськомовна, а південно-східна – більш російськомовна і менш українськомовна. Як це пояснити? Згадаймо політичну історію: східні й південні області потрапили під владу московської русифікаторської політики за часів Петра I. Він почав лінгвоцид. Правобережжя потрапило під владу російських царів у кінці XVIII сторіччя, майже на ціле століття пізніше, і досягнення русифікаторської політики там не такі великі, як у східних і південних областях. Західні області потрапили до складу Російської імперії 1939 року. Якщо врахувати національно-визвольну боротьбу, що тривала в цій частині України до 1956 року, коли колонізатору було не до русифікації, а, навпаки, зятятий опір народу примушував до загравання, то русифікацію пригальмували і до часу виходу України з-під влади Москви населення залишилося

при своїй мові, що тепер і виявляється на лінгвістичній карті.

Загалом до революції 1917 року русифікатори досягнули небагато. Їм удалося трохи поширити московську мову в містах та в освіті серед інтелігенції. У містах тоді жило мало людей, інтелігенції було також мало. Абсолютна більшість української нації жила в селах і була повністю українськомовна. Лінгвістичний атлас славнозвісного білоруського лінгвіста Карського 1915 року засвідчив повне панування української мови в Україні, майже повне в прилеглих до України Білгородській, Воронезькій і Ростовській областях, у західній половині Кубані. Від середини Кубані відсоток української мови зменшується в напрямку на схід, але зафіксований як значний навіть у місті Ставрополі. Геноцид українців Кубані російські шовіністи вчинили 1920-1922 років – одночасно з голодомором в Україні 1920-1923 років. Остаточний удар по українству імперія завдала 1934 року закриттям усіх українських шкіл і Краснодарського українського інституту, українських шкіл і газет на Далекому Сході (Зеленому Клині) та масовими арештами української інтелігенції. (Підшивку українських газет із Зеленого Клину мені показували 1993 року в Едмонтонському (Канада) музеї української історії й побуту).

Перший голодомор 1921-1923 років головним чином ударив по центру, сходу і півдню України. Селянство не хотіло соціалізму, воно трохи пам'ятало свою козацьку героїчну минушину і завзято боролось проти грабіжницької армії Троцького та його єврейських комісарів. За підрахунками різних учених у цьому голодоморі загинуло 3-3,5 млн. осіб. Наступні репресії, колективізація і другий голодомор (1932-1933 рр.) загнали в могилу ще 10 млн. душ. У спорожнілі села завозять московитів, білорусів та різних безбатченків для підриву генофонду української нації. Потім репресії інтелігенції, війна, голодомор 1946-1947 років. Знову переселення в Україну мільйонів московитів та різних босаків. Репресивна антиукраїнська атмосфера прищеплює українцям комплекс вини перед владою – і не дивно, адже наказ Берії і Жукова в обґрунтування потреби виселити всіх українців у Сибір звинувачує у ворожому ставленні до совітської влади **весь український народ!** Комплекс вини штовхає українців до зміни зовнішньої національної ознаки – мови, і вони переходять на російську мову.

Встановивши тотальну цензуру й ізолювавши українців від історичної літератури та всієї іншої інформації про життя, думки та боротьбу своїх дідів, установивши терором страх розплати

свободою і життям за поширення небажаної для влади інформації, батьки боялися розповідати навіть своїм дітям про події, що відбувалися на їхніх очах.

Влада досягнула неймовірного – розриву знань історії між поколіннями: діти не знали політичної та військової діяльності своїх батьків. Навіть перед смертю батьки боялися розповідати дітям про свою участь в армії УНР чи якомусь окремому антисоветському загоні, про участь в якійсь антикомуністичній організації, бо чекісти встановили таку окрему категорію ворогів, як «член семьи контрреволюціонера» (ЧС КТР). Тож якщо комусь вдалося приховувати свою антикомуністичну діяльність, то з цією таємницею він і помирав, аби не дати чекістам зачіпки арештувати сім'ю, завести на неї справу з криптонімом ЧС КТР і до смерті зіпсувати її життя.

Уявляєте, ким можна було стати, не потрапивши в своїх руках за 50 років життя жодної української патріотичної книжки?! – Далєбі, новою совітською людиною (homo soveticusom) – і ніким більше! Тож не дивуймося, а допоможемо нашим південно-східним ідейно-покаліченим братам по крові вийти з-під ворожої облуди.

Як їм допомогти?

Необхідно повернути шану до своїх батьків. Навіть якщо ти час від часу проклинаєш життя, себе, усіх на світі, зокрема й батьків, усе-таки не забувай, що пускаючи тебе у цей незатишний, несправедливий світ, вони щиро бажали тобі щасливої долі. Тож не май гніву на них.

Краще поцікався, хто були твої батьки, діди, прадіди. Де вони провели життя, про що думали, які мали ідеали, від чого (кого) страждали і за що боролися, чого в житті досягнули? Ти не впав на Землю з неба. Твій ніс, очі, руки – все тіло тобі дали твої батьки. Вони ж дали тобі мову й поняття добра і зла. Ти думаєш, що ти унікальний і є сам по собі, а ти згадай батькові звички і, може, побачиш, що і нігті так обрізаєш, як батько обрізав, і хліб так краєш, як батько краяли. Може, й любов до борщу, сала й вареників не сама по собі виникла, а прийшла від землі, на якій це склалося сотні, а, може, тисячі років тому. Ти не метелик. Маєш душу. Випромінюєш біологічну енергію й інформаційним полем пов'язаний з живими й мертвими своїми рідними та спорідненими людьми. Того шануйся, і будеш шанований.

Окрім знання свого родоводу, необхідно вивчати історію своєї

місцевості, бодай історію ХХ сторіччя: хто за що боровся? Чого нав'язали колгоспи, чого морили голодоморами, чого так багато українців вивезли з України? Звідки походить боротьба за самостійність, хто, коли почав і хто її продовжувачі? Хто друзі і хто вороги твоєї України, і де бачиш своє місце сьогодні?

Нещодавно я був на нараді невеликої, але вельми вченої патріотичної групи. Мова була про долю України та способи поширення української національної ідеї. До влади 2010 року прийшли вороги, які чужі українству за способом мислення. Для них наші святині й цінності, наші віра й національні мрії чужі. Наша мова для них смішна, наші герої для них – злочинці. Вони, люди іншого світу, здобувши владу над нами, вони переблятимуть нас на собі подібних і з європейської України намагатимуться зробити азійську країну. Розумні учасники наради пропонували розумні аргументи, з якими треба йти до українців і пробуджувати в них патріотичні почуття. Піднявся (а всі сиділи) Вадим Крищенко й каже: «Не йдіть до людей з мудрими речами, бо звертатиметеся до їхнього мозку, а йдіть до них з піснею. Її сприйме і зрусифікований українець, бо і в нього в глибині пам'яті зберігається солодка-пресолодка її мелодія. Вона озветься. Підійметься з глибини пам'яті, сколихне серце, збудить душу і понесе її в царство національної мрії. Поєднає його з батьківською, дідівською і бабціною мелодією тої самої пісні, і повернеться до нього синівське почуття рідного українського роду». І він почав:

«Розпрягайте, хлопці, коні

Та й лягайте спочивать...»

Пісня давня. Ніби зовсім немодна. Проте така рідна! Повертає в солодку молодість. Нагадує молодих батьків, юних однокласників і несе на своїх звуках кудись уверх, наповнює душу чимось глибинно своїм, безмежно українським, великим і дорогим. А це – національна культура.

Верховна Рада України 20.04.2005 р. провела парламентські слухання про стан культури та концепцію її розвитку. Я підготував свій виступ і тут друкую його весь.

Шановні народні депутати,

Шановні учасники парламентських слухань!

Верховна Рада 3 березня 2005 року Законом № 2460-ІУ затвердила Концепцію державної політики в галузі культури на 2005-2007 роки. Поняття концепції, як пише словник, означає основну ідею, основний задум. На основі Концепції виробляють

план, в якому передбачають комплекс заходів, виконавців, фінансування. Я говоритиму майже виключно про основну ідею розвитку культури, а не про план заходів, виконавців та фінансування культури.

Почну з декларації кількох засновків, з яких далі розвиватиму свої думки.

1. У світі, природньо розділеному на нації, панує не братерство, а боротьба. У ньому панує не жалість до іншого народу, а холодна егоїстична боротьба за національне самоутвердження. Україна, вийшовши з колоніального рабства і вступивши у так зване співтовариство незалежних держав, мусить прийняти ці реальні правила взаємин і діяти відповідно до них. Хай дипломатичний камуфляж не заступає делікатними словами про світове співтовариство реальної безкомпромісної боротьби між народами за утвердження свого національного місця під сонцем. І ми, українці, своє місце під сонцем також мусимо виборювати.

2. Основним методом утвердження націй у сучасну історичну добу все відчутніше на перший план виступає змагання у сфері культури й інтелектуальної творчості. Війна не виключається, але все-таки економічна конкуренція та інтелектуальне змагання культур стають найважливішими ділянками і методами боротьби.

3. Інтелектуальний потенціал української нації, що передається генами від покоління до покоління і набувається в процесі навчання, є один з найвищих у світі, того, хоч Україна як суб'єкт міжнародного права вступає в конкуренцію з іншими державами й пізно – на початку III тисячоліття, ми ще маємо шанси не програти нашу національну долю.

Що маю на увазі?

Під національною долею маю на увазі національну ідентифікацію: якщо нація спроможна повернути собі свої національні риси, своє національне обличчя, вона матиме свою національну долю, якщо не спроможна, тоді її подальший розвиток буде процесом формування якоїсь іншої людської спільноти, а не української.

4. Що означає повернути українцям свої національні риси?

Україна була під московською окупацією 340 років. Увесь цей період російська проімперська еліта послідовно і вперто русифікувала українців і нищила нашу культуру. Особливо великого удару українській мові, народній етиці і всій духовності завдала імперія в її комуністичній стадії. Отже, завдання нації полягає в тому, щоб подолати ідейні, етичні і

всі духовні наслідки колоніального періоду, очиститися від всього антиукраїнського, прищепленого нам окупаційною владою, і повернутися до українських духовних джерел, національних звичаїв і нашої народної етики.

6. У цьому плані мова – найбільш очевидна сфера згубної дії російського шовінізму. Значно складніша для розуміння сфера народного одягу й музики, народного мистецтва. Асимілятори в театрах і художній самодіяльності в московській народній одяг вводили елементи українського народного одягу, а в українській народній одяг – елементи московського народного одягу і таким способом стирали грань між двома етносами. Той же метод використовували для стирання граней між народними мелодиками двох націй. Старші люди, виховані на питоми українській народній культурі, відчувають різницю, де своє, а де попсоване чужими домішками, але молодші покоління, що виховані не сільською громадою, а сумішшю напівзрусифікованими сім'ями, радіо і телевізією переважно не мають внутрішнього камертону, щоб відрізнити своє від чужого, того проблема відновлення української національної ідентичності вельми складна і може бути розв'язана тільки за однієї умови – держава як політична організація нації має очолити рух за подолання колоніальної спадщини й повернення до національних духовних джерел із залученням до цього руху всього населення.

7. Починати цю справу потрібно з очищення української землі від символів окупаційної влади, з переведенням освіти й науки на українську мову, з українізації інформаційного простору та з викорінення побутового хамства, неповаги один до одного та всього того, що прищепила нам чужа влада.

8. Нація впродовж сторіч була пошматована ворогами, й різні частини нашої етнічної території були під владою різних держав з різними політично-правовими системами. Це наклало різні відбитки на українців різних теренів, що проявляється в різних рівнях національної свідомості й громадянської активності.

З метою внутрішньої консолідації нації необхідно запустити в загально-національне використання літературу, поезію, драматургію, інші плоди інтелектуальної творчості представників різних поколінь різних українських теренів.

На 14 році незалежності бібліотеки України залишаються книгозбірнями серії ЖЗЛ (жизнь замечательных людей) з прославленням Постишева, Затонського, Кірова та інших катів української нації. На полицях бібліотек повно ідейної отрути, що виправдовувала русифікацію, відмову від нації і звичаїв своїх

батьків та прищеплювала комплекс національної неповноцінності.

Позаяк світогляд формується на основі знань, то для витіснення з голів антинаціонального світогляду необхідно згадану літературу замінити українською патріотичною літературою.

9. Ми, українці, тягнемо один до ліса, другий до біса, бо з дитинства, крім рідного середовища, зазнавали чужих впливів з боку поляків, мадяр, чехів, словаків, румунів, росіян. Незалежна Українська Держава всіма видами і професійної, і народної культури має створити всеохопне національне середовище, що обіймало б своїм благодатним впливом людину, мов свіже життєдайне повітря, від народження до самої смерті.

Безперервність життя в українському духовному культурному середовищі дасть нам почуття спорідненості і консолідує на взаємному розумінні залежності добробуту сімейного життя від стану цілої нації, і тоді красиве гасло про велич нації набуде конкретно-програмного сенсу.

Ми, Українці, стоїмо ногами на багатому ґрунті цивілізаційних досягнень наших арійських пращурів. Коли пізнаємо цю культуру, здобудемо потужні крила для стрімкого лету вперед.

Концепція, що її затвердила Верховна Рада 3 березня ц. р., викладає не тільки загальні засади розвитку культури, але й накреслює велику низку заходів на її втілення в життя. Хочу підкреслити, що культура нації – це справа нації, того державі слід заохочувати громадську ініціативу у відродженні національних звичаїв, традицій і пісенності.

Колись давно я в розумній книжці прочитав, що Бальзак своїми художніми творами справив більший вплив на свідомість європейців, ніж мудрий філософ Гегель. Через десяток років проробив дослід. Про якусь подію написав допис з двох частин: розумної і художньої. Виявилось: усім моїм знайомим читачам сподобалася художня частина і не сподобалася розумна. Тепер славнозвісний творець пісенних віршів Крищенко пропонує теж саме: йти до людей з піснями, а не з розумними словами. Я це давно знаю і йду цим шляхом. Він не для мене. Мені факти потрібні для проникнення в суть явища. Коли я зрозумів явище, тобто за фактами побачив закономірність, то в подальшому мені потрібен один-два факти лише як докази закономірності, яку я поясню іншим. Для виведення закономірності потрібно як можна більше фактів. Для переконування інших лише кілька. Художній же твір створюють недокладним описуванням фактів. Для цього потрібне образне, а не логічне сприйняття світу.

Кожному – своє. Того пропоную читачам мої розмірковування й думки, а не художні образи. Колись бувало, у товстих літературно-художніх журналах я читав не художні твори, а літературну критику. Сподіваюся, що й тепер є люди з подібною допитливою вдачею, і вони захочуть прочитати цю книжку.

Західна Україна за 25 років стала націоналістичною. Коли вся Україна стане такою?

Думаю, що кращому висвітленню теми сприятиме стаття «Україна на переломі», написана до 18-ї річниці незалежності України.

* * *

В «Енциклопедії українознавства» міститься стаття про Кубань, де зазначається, що її населення 1914 року становило 3, 25 млн. осіб, а українською мовою володіють 80%. Шовіністичний геноцид зменшив частку українців на цій землі, проте, за дослідженнями Шерби й Русова, 1926 року вона ще сягала 60–62% населення. А втім, енциклопедична стаття про Кубань привернула мою увагу іншим твердженням, а саме: Перша світова війна і революція застала українців Кубані невідповідними до захисту себе як української спільноти.

А наддніпрянсько-донецька Україна 1917 року була підготовлена до захисту своїх національних інтересів? Далєбі, не була.

Колись Винниченко в еміграції на виправдання про втрату держави сказав: що ви нас звинувачуєте? Та на всю Україну було лише три сотні діячів, які свідомо боролися за українську державність!

Хочеться вставити слово: і серед цих керівників такі високі керманічі, як Винниченко й Грушевський, учаділи були соціалістичним дурманом, що закрив їм очі на найважливішу істину – головне для нашого імперського північно-східного сусіда не в соціалізмі, комунізмі, інтернаціоналізмі чи ще якомусь «ізмі», а в тому, що він за глибинною природою своєї душі імперіаліст і загарбник. І як би він не називав себе, він діє завжди з наміром підкорити Україну й розширити державні кордони Великої Росії. А Грушевський і Винниченко – ці вельми освічені інтелектуали, – як діти, повірили ленінській демагогії про соціалістичну справедливість, миролюбність і національну рівноправність.

Тому ми й не змогли підготуватися до організованої в національному масштабі боротьби за вихід з імперського зашморгу на випадок виникнення обставин типу 1917–1920 років, що

імперія Романових постійно й систематично проводила політику денационалізації українців. А щоб вони не знали славної патріотичної діяльності своїх дідів-прадідів і на цьому підґрунті не формували історичну свідомість, царат спалював бібліотеки (вперше це він зробив у Києві 1718 р.), забороняв українську мову, вилучав з церков і монастирів літописи, переписував на свій лад (і часом відповідно відредаговані повертав назад, щоб з плином часу українці знаходили в тих текстах свою спорідненість із угро-фіно-татарським конгломератом). Щоб під своє азійське нутро підвести український (Київський) європейський підморок, Петро I у 1713 р. ліквідував назву «Московія» і наказав свій народ вважати слов'янським. Вставши чингизханівську ідею розширення імперії до самих морів, правителі Московії силою й підступом поволі послаблюють Гетьманщину, посилюють кріпаччину й розширюють свою владу на Правобережну Україну. Важко перерахувати всі способи знищення національної свідомості українців і способи перетворення нас на малоросів.

Обставини війни та революції і крах царату, поява Тимчасового уряду в Петербурзі, пересування армій, виникнення різних політичних сил та гасел, світова війна, громадянська війна, вихід з імперії Польщі й Фінляндії, рух царських колоній за незалежність, червоні, білі, німці, французи, денікінці, свої, чужі – п'ять років безупинних змін сприяють швидкій політичній освіті. Відтак ідея національної свободи України стає зрозумілою й близькою дедалі ширшим верствам українського населення. Ба, пізно: процес національного прозріння відстає від темпів російської навали, що під більшовицькими гаслами посунула в Україну грабувати нашого селянина.

Обставини 1917–20-х років об'єктивно були сприятливі для відродження української державності. І Горліс-Горський у книжці «Холодний Яр» геніально описує війну Середньої Наддніпрянщини до 1922 року супроти загарбників. Однак через локальність патріотизму суб'єктивно нація виявилася не готовою скористатися з цих обставин і залишилася в рабстві.

Загарбавши силою зброї наддніпрянсько-донецьку Україну, Москва продовжувала зброєю придушувати опір народу. Голодомор 1921–1923 років, який вона використала як найефективнішу зброю придушення українців, став початком генциду нашої нації, що продовжувався в наступні десятиріччя. Не хочу перелічувати акти проти української мови, культури, літератури, звичаїв, традицій, всього народного способу життя й духовності, коли влада послідовно убивала

українців та репресіями примушувала записуватися росіянами.

Слід відзначити, що західна частина нації врахувала недоліки попередньої доби національно-визвольної боротьби і за 20 років (з 1920 до 1939 р.) виховала населення в націоналістичному дусі, зробила його суб'єктивно готовим до безкомпромісної боротьби за самостійність. На жаль, у середині сторіччя об'єктивні обставини склалися таким чином, що добитися незалежності було неможливо.

Тут, власне, необхідно з'ясувати суть понять «борці за незалежність України» і «народ України» та співвідношення між ними. Це допоможе наблизити нас до розуміння, по-перше, того, чи можуть українці теперішньої Великої України стати такими націоналістами, якими стали західняки за міжвоєнне двадцятиріччя, і, по-друге, того, чи вдасться в майбутні кільканадцять років новій патріотичній еліті (що нині становить невеличку частку нації) витіснити з влади антинародні кадри і зробити владу патріотичною на тлі ще недостатньо активної української народної маси?

До 1956 року точилася збройна боротьба ОУН та УПА супроти московської окупації. Окупанти вивезли із Західної України на спецпоселення, заслання і концтабори й в'язниці понад мільйон українців.

Від 1958 року починається нова, мирна доба в боротьбі за незалежність – на основі внутрішнього й міжнародного права нації на самовизначення. Починаючи з 1961 року, поволі починає змінюватися співвідношення в контингенті українських політв'язнів: зменшується відсоток повстанців і збільшується відсоток політичних правозахисників. Станом на 1987 рік, коли влада абсолютну більшість політв'язнів звільнила – повстанців в ув'язненні вже не було, а отже, на волю вийшли, повернулися в Україну й негайно почали політичну діяльність люди ідеологічно-правозахисного спрямування. Із повстанців тільки дехто долучився до боротьби, що ж до націоналістів-правозахисників та шестидесятників, то вони склали у 1987–1991 рр. передовий загін, який прикладом своєї самовідданої й рішучої боротьби повів за собою тисячі інших свідомих українців. Варто зазначити, що в цей період 120 націоналістів і правозахисників стали депутатами Верховної Ради УРСР, утворили в ній Народну Раду і на тлі всієї української нації гідно представляли самостійницьку ідею. Скориставшись сприятливим моментом (поразкою реваншистського гкпчистського заклоту), вони проголосили незалежність України.

А народ?

Народ не сидів у тюрмі та не проходив ідеологічний вишкіл. Він практично не знав про факти боротьби за свободу України, про існування в СРСР українського національно-визвольного руху й українських політичних в'язнів. Адже окупаційна диктатура тотально контролювала джерела інформації. Народ працював на ланах, видобував вугілля і виплавляв сталь, відвідував щотижня політзаняття і вірив, що комуністична суспільно-економічна формація неминуче пошириться на весь світ – і тоді жити стане ліпше. Однак труднощі побудови зрілого соціалізму партійна й державна бюрократія явно не брала на себе, а перекладала їх на плечі трудящих, виплачуючи їм мізерну зарплату. Населення, намагаючись вижити в таких умовах, вдавалося до хитрувань, обману, крадіжок та різного крутіїства (як це при-таманне рабам).

Багато з таких людей про самостійність України фактично вперше почули у 1988–1989 роках від радіо «Свобода» та на мітингах. А по-справжньому про незалежність вже як легально дозволену, а не заборонену ворожу думку, вони дізналися 1990 року із зали Верховної Ради України з вуст обраних народом законних її депутатів. Почалося переосмислення дійсності. До референдуму 1 грудня 1991 року людям відкрився новий світ, і вони проголосували за вихід України з-під влади Москви, аби ми могли будувати своє життя за власним розсудом.

До проголошення незалежності 24 серпня 1991 р. сила Народної Ради була помножена десятками тисяч (бувало до 70 тис.) демонстрантів з усієї України, що своєю величезною масою на вулицях і площах підтримували депутатів-патріотів і були нашою потужною опорою. Після референдуму й виборів Президента України 1 грудня 1991 р. настав час розбудовувати нову країну.

Наступного 1992 року належало взятися за реформування політичної системи, економічного ладу, судової системи – усіх сторін державного й суспільного життя. Правове підґрунтя для здійснення масштабних реформ в Україні мав створити вищий законодавчий орган. І тут виявилось, що для ухвалення закону необхідна арифметична більшість, а вона не на боці Народної Ради, а на боці групи 239 (колишніх комуністів).

Належало будувати суспільство, в якому будівничі його ніколи не жили. Тож ми мали творити його відповідно до ідеалів, а вони були різні. Патріоти й націоналісти хотіли будувати правову державу з конкурентною ринковою економікою, українізацією освіти та всіх сфер духовного життя. Натомість частина українських москвитів прагнула повернути Україну під владу Москви.

Після заборони 1991 року КПУ (філії КПРС) невдовзі з'явилося кілька політичних партій (соціалістична, селянська, комуністична), які дотримувалися, по суті, промосковського світогляду. Червоний директорат швидко зорієнтувався і взявся державну власність перетворювати у свою приватну. Приватизацію перетворили в «прихвати́зацію». Від недосвідченості, під впливом промосковських настроїв, пішли на безглузде роззброєння й руйнацію промислового потенціалу. Сільські феодали почали розтягувати по власних кишенях колгоспне й радгоспне добро. Замість національної валюти був запроваджений купон, що спровокувало кризу промисловості. А влада – Верховна Рада (абсолютна більшість), уряд і місцеві органи – склалися переважно з людей, які не звикли думати про українські національні інтереси. Досвіду господарювання на великій українській території та керування 52 мільйонами людей не було, а тому влада воліла дотримуватися старого ладу й чинити тихий опір будь-якій українізації. Відтак у нашій країні відбувся різкий спад життя, бо понад 60 % людей довели до жебрацького рівня.

Населення мусило знаходити можливості, щоб самому дбати про себе. Це – перехід від пасивності до активності – перший крок до перетворення раба в громадянина.

Та дивина! Ми унікальні у світі: кожна нація, досягнувши незалежності, для зміцнення її негайно починає поширювати державницьку ідеологію для ідейної консолідації нації. Українська держава цього навіть не починала!

Для подолання антиукраїнської ідеології колоніальної доби в індивідуальному порядку 15 років виявилось явно недостатньо. Зрозуміло чого: обласна, районна й міська влада складається з людей старого комуністичного гарту. Нам не вдалося створити національний інформаційний простір, позбутися символів окупаційних режимів (царського і комуністичного), що гальмує процес ідейного переосмислення й повернення українців до своїх національних духовних цінностей.

Період третього президентства яскраво демонструє антинародний характер усіх гілок влади, продажність, хабарництво та моральну деградацію. У державному владарюванні країною – суцільний хаос. Суперечки між президентом і прем'єром виплескуються на міжнародний огляд, що свідчить про вкрай низький рівень політичної культури і ганьбить цілу націю. Неспроможність здійснити серйозні реформи та відсутність виконавської дисципліни у структурах виконавчої влади й місцевого управління породжують думки про

нездатність нації до самостійного державного життя. А такий сумнів деморалізує націю.

Мій особистий досвід спілкування з українцями за кордоном показує, що в Австралії вони в середньому живуть краще від середнього австралійця, в Канаді – не гірше, а на рівні з їхніми громадянами. Всюди українська діаспора в пошані за культурну та чемну поведінку, за кмітливість і працелюбність, за громадянську активність та вміння бути солідарними у добрих справах. Чимало українців заслужили поважні місця і в російському політичному, економічному й культурному житті. Чого ж кожен окремих українців не гірший німця, француза, англійця, а разом узяті у своїй Україні ми не вміємо дати собі ради?

Ясно чого: 1240 року ми втратили Княжу державу, й відтоді українцями керували окупанти. Нація втратила навички керування великим національним організмом на великій території. Коли окремих українців потрапляє у стабільне правове суспільство, він сприймає усталений лад і завдяки своїм природнім здібностям поступово досягає середнього (а може, й вище середнього) життєвого рівня та поваги суспільного оточення. В Україні ж немає стабільності й законом установленого ладу, відсутнє правове мислення. За 70 років комуністичної диктатури нас привчили не закони читати, а всі свої проблеми вирішувати через голів колгоспів, директорів заводів та секретарів райкомів партії. Не правота, а лояльність до влади були гарантією вирішення наших побутових проблем. (До речі, Кодекс законів про працю, як і законодавство по сільському господарству, до хрущовської «відлиги» були таємними, їх розсилали відповідним органам із грифом «Для службового користування»).

Нині, в незалежній Україні різні конкуруючі групи і клани борються за перерозподіл власності, проникають у владу, скуповують ЗМІ. Вони не переймаються ідеєю українського відродження та будівництвом великої України.

На переломі 2008–2009 рр., і особливо в перші місяці поточного року, українська спільнота з жахом побачила ще одне хижацьке кубло – Національний банк України. Замість забезпечити діяльність усієї банківської системи як кровообігу національної економіки, банки діють просто як комерційні підприємства. Конфлікт загострюється, що з неминучістю веде до усунення від влади старих кадрів і приходу нової української патріотичної еліти.

Кажуть: немає такого зла, що не вийшло б на добро. Егоїстичне мислення й моральна деградація кланово-олігархічної влади має

той позитивний чинник, що яскраво висвітлює себе і свою антинародну суть перед народом і готує виборців до усунення діячів цієї влади від виборних посад.

Із вищевикладеного видно, що 20 років незалежності не сприяли активному поширенню української національної ідеї серед народу. У чому ж є гарантія відродження України?

У тому, що:

- на цій землі українців – абсолютна більшість;
- в умовах незалежності нація здобула можливість творити національну інтелігенцію, уперше з'явилися умови для її діалогу з народом;
- після двох сторіч життя під цензурою тепер нація може вивчити свою історію і сформувати історичне мислення, зрозуміти різницю між своїми політиками й чужими й усунути останніх від української влади;
- державне безладдя і хаос – цей наслідок втрати уміння керувати Україною – нація хутко подолає та навчиться творити умови для ефективного адміністрування собою;
- географічно-природничий та людський потенціал України – найкращий у світі;
- величезний вклад у розвиток людської цивілізації наших пращурів, численні героїчні подвиги упродовж минулих сторіч задля відродження державності є невичерпним джерелом для виховання любові до рідного краю і гордості за свій український рід.

Україна з історичного небуття поступово виходить на світову арену, продираючись крізь хащі ворожих ідеологій, ідейних хитань та організаційний безлад. Вона – країна європейського майбутнього. Її слава й велич попереду. Я переконаний, що у наступні 10–15 років український рід звільниться від чужих химер і стане національно свідомою спільнотою. Спираючись на спадщину духовних батьків нації, політична еліта підвищить свою культуру та ідейний гарт і підніме народ до розуміння України як найбільшої у світі духовної цінності, задля процвітання якої варто жити й працювати.

Отже, проблема: як всю Україну зробити такою націоналістичною, як західні області стали від 20-х до середини 40-их років? Це – мета. Необхідне мінімальне її окреслення. Друге: слід порівняти умови в західних областях тоді й в усій Україні тепер. Третє: способи діяльності тоді і можливі способи просування до мети в інших (теперішніх) обставинах.

- 1) Про націоналізм політичний, економічний, гуманітарний. СРСР теоретики давали таке визначення націоналізму:

націоналізм – це буржуазна політика і практика, спрямована на розпалювання міжнаціональної ворожнечі, на приниження й експлуатацію одними державами інших, на здобуття благ для своєї нації за рахунок інших націй.

Це зовсім неправильне визначення націоналізму для XX століття.

Політичний націоналізм

Націоналізм, як його завжди розуміли в Україні – це політика (і практика), спрямована на вихід колоній з-під влади імперії і встановлення рівноправних взаємин з іншими державами: рівноправних, а не нав'язування своєї волі іншим, того націоналізм – це ідеологія справедливості.

Взаємини Швеції з Норвегією, Чехії із Словаччиною не можна назвати взаєминами пригноблення першими других, і все-таки Норвегія в 1905, а Словаччина 1991 року вважали для себе за краще вийти з об'єднаних утворень і стати самостійними. В обох випадках розлучення відбулося мирним способом на основі взаєморозуміння.

Мирним способом 1991 року чотирнадцять (15-а – РСФСР), так званих союзних республік вийшли з-під влади Москви, а 8 грудня того ж року глави трьох найбільших республік розпустили ССРСР. Перша стадія дезінтеграції Московської імперії завершилася створенням на місці ССРСР Російської Федерації та 14 незалежних держав. Український націоналізм досягнув своєї першої (формальної) мети – Україну проголосили незалежною державою. Вище я подав визначення націоналізму у вузькому сенсі його розуміння, що підкреслює політичну мету націоналізму. Таку мету Україна досягнула 24 серпня 1991 року. Проте проголошення самостійності – це тільки перше найважливіше завдання. Після нього постають інші, надзвичайно важливі політичні, економічні, гуманітарні завдання. Доки їх, бодай частково, не розв'язали, доти реальної самостійності не буде.

Турбота про майбутнє вимагає дбати про її зміцнення. І тут для України виникає вузол суперечливих проблем: для того, щоб зміцнювати державу, її необхідно реформувати для ефективного служіння національним інтересам, а люди, які це мають робити, звикли дбати про інтереси Союзу і поняття національних інтересів України вважають націоналістичним і ворожим, отже, перед реформуванням треба перевиховати діячів з проімперських на проукраїнських. Хто це зробить? Ті ж самі люди? Замкнене коло! Розірвати його важко ще й тому, що в Україні багато москвитів на відповідальних посадах. З проголошенням

незалежності вони не виїхали в Московщину, бо тут у них праця, квартири, сім'ї, але душою вони з нею і в Україні роблять все на зло, аби викликати в народі заворушення й повернути Україну назад під Московщину, або просто все саботують. Українське суспільство просякнуте агентурою КДБ, яка не порвала зв'язки й виконує антиукраїнські завдання Центру. Того на шоглі будинку Верховної Ради України є московська п'ятикутна зірка – символ ССРСР, того й досі не проведена адміністративно-територіальна реформа. Затримка економічних реформ та реформ у гуманітарній сфері пояснюється тим же: діяльністю промосковських елементів та доволі великою кількістю українських перевертнів. Як від них очиститися? І хто їх витіснить із різних установ державної влади, економіки й гуманітарної сфери? Співвідношення українців і неукраїнців у Верховній Раді за 20 років не змінилося на користь українців. У крупному бізнесі співвідношення не краще. Як згадав вище, із 50 найбагатших сімей в Україні українських тільки 8.

У гуманітарній сфері, здається, співвідношення краще на користь українців, але коли взяти телевізю, яка найбільше впливає на свідомість, уподобання, мораль і поведінку людей, то майже всі загальноукраїнські канали в руках євреїв. Вони виховують українців, а не самі українці! Що ж чекати Україні від такого виховання?

Ці різні чужинці та секоти в основному в столиці, а в областях їх небагато. Абсолютна більшість – українці, але саме вони створюють нестерпні умови життя для народу. Немає в них любові до рідної землі, і не повернулося до них почуття кровної спорідненості до українців. Вони досі дивляться на своїх же людей крізь совітські окуляри і бачать у них рабсилу, яку можна зневажати, а собі тягнути як побільше державного добра чи землі. Нарікаємо все на когось, а самі найбільше винні у всіх українських бідах.

Таким чином політичний націоналізм має завдання здобути незалежність, будувати національну державу й удосконалювати її діяльність у зміцненні обороноздатності та захисті внутрішніх і зовнішніх інтересів нації.

Економічний націоналізм полягає у сприянні національному підприємництву в середині країни та в зовнішньоекономічній діяльності. Сприяти має держава створенням відповідних законів, участю службовців виконавчої влади, підготовкою у вищих необхідних фахівців тощо. Держава – це люди, і від людей залежить, чи вони сприяють національному

бізнесу, чи використовують державні посади для власних інтересів. Наприклад, користуючись правом на зовнішньоекономічну діяльність, начальник управління легкої промисловости України зробив для армії величезне замовлення на маскувальну тканину не на Дарницькому комбінаті, а в Білорусії, звісна річ, за великий хабар. Особисто наживався. А українській промисловости завдавав великого удару, бо наші люди залишилися без праці і без зарплати. Коли при укладенні зовнішніх економічних контрактів члени української сторони в договірному процесі дбають не про вигідність для України, а про хабар у власні кишені, то гірко стає за Україну. А в Києві ж знову за хабар схвалюють такі не вигідні контракти, і в такому разі виходить, що державні злочинці Україну перетворюють у дірявий мішок, який жодна народна праця неспроможна наповнити. А все це від того, що ці українці перестають бути українськими патріотами і стали совітськими інтернаціоналістами. За часів централізованого СРСР вони дбали про нього та думали, як рятувати німецьких робітників від німецьких буржуїв, англійських робітників від англійських буржуїв... А коли СРСР не стало з його інтернаціоналістичною демагогією, вони виявилися егоїстичними хапугами, відкинули лицемірне патякання про любов до трудящих і почали завзято розтягувати державну загальнонародну власність по своїх приватних коморах. Відома істина: стан нації залежить від національної свідомості нації. Якщо нація втратила національну свідомість і набула свідомість московську імперську в інтернаціоналістичній обгортці, а побачивши після проголошення незалежності непотрібність тої обгортки, влада пустилася у злочинсько-шахрайське самозбагачення, а народ покинула біля розбитого корита.

Гуманітарний націоналізм – це поширення любові до рідного народу, до рідного краю, виготовлення й поширення творів, виробів, продуктів, об'єктів, що несуть українську національну ідею і сприяють зростанню історичного мислення, національної самосвідомості, гордості, консолідації нації.

Націоналізм як ідеологія і почуття може бути властивий людям будь-яких професій, способів діяльності й життя. Виокремлення політичного, економічного й гуманітарного як окремих складових єдиної й цільної ідеології, засноване на реальному існуванні різних сфер діяльності, в яких єдину націоналістичну ідеологію втілюють у життя в різних справах і різних завданнях.

Сфера ідеології – це сфера боротьби за людину. Москва 70 років творила «совітську» людину. Мова цієї людини російська.

Усі інші мови народів імперії були проголошені історично неперспективними і мали зникнути, поступившись російській. Ідеологія «совітської» людини – московський імперіялізм під назвою марксистсько-ленінського інтернаціоналізму. Національні звичаї й обрядовість витісняли новою совітською комуністичною обрядовістю.

Усе це доволі глибоко проникнуло в свідомість українців, завдавши шкоди національній культурі й духовності. Влада самостійної України мала б повернути народ до своїх духовних цінностей, а вона цього не робила. Наприклад, телевізія із різних пісенних жанрів представляла (і представляє!) українцям тільки пісні про кохання. Ці пісні співають і дівчата й парубки, люди середнього віку і сиві бабусі й дідуся. Хлопці не співають козацьких пісень, немає історичних. Неначе народ не боровся? Де ж героїка боротьби, героїка смерті за Україну, де завзяття, яке вберегло націю упродовж довгого лихоліття? Де самовіддане жертвове служіння рідній неньці-Україні? Де смерть не в борозні, а на полі бою? Де смерть не капітулянтська, а героїчна зі словами «Слава Україні»? Немає героїки. Самостійна Україна виховує із своїх дітей не борців за волю, а джигунів до м'якого ліжка. Кому потрібне таке виховання? У всякому разі не Україні.

2) Умови для поширення націоналізму в Західній Україні 1920–1949 рр. і в Наддніпрянській Україні тепер.

Західноукраїнські області були під владою Польщі, Чехословаччини, Угорщини, Румунії. Ці влади були окупаційні, проте як європейські країни режим окупації не був геноцидом, як московський режим у Східній Україні. Буковині під Румунією було найтяжче, Закарпаттю під Чехословаччиною – найлегше, проте національно-визвольні прагнення більш поширилися в греко-католицькій Галичині та православній Волині. Цьому сприяв попередній розвиток, зокрема поїздки до Львова київських патріотів П. Куліша, М. Лисенка, І. Неचуй-Левицького, друкування творів східних письменників у львівських газетах. Потужна діяльність доктора І. Франка у зближенні Галичини з Наддніпрянщиною, його гімн «Не пора, не пора, не пора Москалеві, ляхові служити..», а потім й інших письменників і просвітян на початку ХХ сторіччя готували *грунт* для сприйняття самостійницької ідеї.

Перша світова війна, прихід у Галичину москалів, що своєю поведінкою знищили русофільську течію, ще більше галичан схилило до націоналізму.

Після поразки УНР воєнки Української галицької армії (УГА) створюють 1920 року Українську військову організацію (УВО). Зі Східної України хтось утік від комуністів у Західну Україну. Львівська «Просвіта» розгорнула широку літературно-видавничу діяльність. По селах толокою будують хати-читальні. Організують колективні читання патріотичної літератури, заснують гуртки художньої самодіяльності, утворюють молодіжні організації «Сокіл», «Пласт», «Луг», «Січ»... УВО перетворюють 1929 року в ОУН. Для приборкання завзятіших націоналістів польська влада збудувала суворий концтабір Березу Картузьку і туди їх запроторює. У хатах-читальнях ставлять патріотичні вистави. У Польщі цензури не було, й у виставах були епізоди, коли треба співати гімн «Ще не вмерла Україна». На виставах мав бути польський шандар (поліцай) для спостереження за порядком. Увага! Коли на сцені співали гімн, шандар підіймався, брав картуз до руки горизонтально й виструнчувався! То є повага європейської нації до державних символів іншого народу!

На Східній Україні під окупацією азійської Москви, як знаємо на власній шкурі, було інакше.

Тож життя під Польщею до 1941 року і життя під Москвою до 1991 року не до порівняння. Того погляну на теперішні умови з огляду навіювання східнякам ідей націоналізму.

Ми маємо демократичний лад із конституційною заборонаю державної цензури, свободи економічної й політичної діяльності та вільного виїзду за кордон. Час від часу відбуваються вибори до парламенту та місцевих органів влади, самоуправління. Тепер народові ніхто не забороняє виявляти свою волю. Та тільки ж яка ця воля, хто її формує?

Коли він вийшов з-під комуністичного ідейного диктату, в нього не було імунітету від інших впливів. Тоталітарна система відгородила була українців від ідеалістичної, волюнтаристичної та всіх інших філософських течій, від мусульманства, буддизму, індуїзму, інших релігій та різних сект, від будь-яких ідейних впливів, загалом окрім свого. І в українців не виробився досвід теоретичного зіткнення з іншими світоглядами й ідеями. І коли Україна відкрила кордони, і звідти хлинув потік місіонерів від баптистів, єговістів, кришнаїтів та інших релігійних і політичних ловців душ, то тут зустріли Santa simplicitas. Хтось із попередньої боязні іноземців їх обходив, а багато клонули на принаду, відірвалися від українства і загрузли в чужій ідейній сіті. Може, з часом розберуться в суті справи й вирвуться з тенет, проте хтось там змарнує все життя.

Місіонерів менше. Найбільшими силами, які взялися повному формувати свідомість ідейно недосвідчених українців є звільнений від марксизму-ленінізму та атеїзму оновлений московський імперіялізм та глобалізм у переважно юдейському хабадському виконанні. На жаль, часто вони діють, як єдина сила. Про суть їхньої інформаційної війни проти українців я вище писав. Тут підкреслю, що в Московії на цю війну працюють інститути, маса людей і величезні гроші. Стратегію цієї війни розробили детально і залучили людей для виконання послідовних ідеологічних і організаційних завдань. Українська держава як держава не відповідає належним чином на акти інформаційної війни і не бореться за українізацію свідомости своїх громадян. Українські владоможці вражені комплексом неповноцінності, і вони психологічно неспроможні говорити з москвитами чи юдеями на рівних. Якби були на це спроможні, то зажадали б у РФ пропорційно до кількості українців у Росії і росіян в Україні заснувати стільки українських шкіл, скільки в Україні є російських. За тою ж пропорцією заснувати в Росії українські теле- і радіоканали, газети, театри, відповідно формувати бібліотечні фонди тощо. На територіяльні претензії РФ до України Україна повинна була б заявити претензії на територію Стародубського полку та інші українські етнічні землі, незаконно загарбані імперією в різний час.

Наші урядовці в переговорах з Москвою бояться ставати на таку позицію, бо бояться здатися недружелюбними і бояться, щоб Москва не наклала ембарго на якісь українські товари чи щоб не покарала Україну якимось інакше.

Абсурд! Геть чисто абсурд! По-перше, хіба вони не розуміють слів про дружелюбність між державами як модний пил в очі і не більше? Держави будують взаємини між собою на засадах вигоди, тільки вигоди. Товарообмін між Україною і Московщиною великий і може бути ще більший, бо ми країни великі з дещо різними природними умовами і дещо різними виробничими навичками населення, тож завжди можна знайти товари для взаємовигідного обміну. По-друге, страх українських урядовців перед Москвою не в об'єктивній дійсності, а в суб'єктивному рабстві їхніх душ.

* * *

Після парламентських виборів 2007 року національно-демократичні сили перемогли ПР, партія російських націоналістів разом з КПУ опинилися в опозиції. Невдовзі з фракції НУ-НС

вийшов І. Плющ, із БЮТ перейшли В. Олійник та М. Луцький на бік Партії регіонів, і співвідношення коаліцій похитнулося. До 2010 року ПР з КПУ не давали можливості нормально працювати, і парламент постійно лихоманило.

Президент В. Ющенко не використав свою п'ятирічну каденцію для зміцнення державности, ні українства, і з його фактичного потурання 24.02.2010 р. російські націоналісти з допомогою фальсифікації виборів захопили владу. Президент В. Янукович з першого ж дня показав, кому він думає служити: благословення на виконання президентських повноважень прийняв не від українського, а від російського патріярха і з Українського дому зняв прапор Ради Європи і почепив прапор Росії. Наступні тижні засвідчили поспішну відкрити й зухвалу здачу українських національних інтересів Москві. Особливо цю нахабність зрадники проявили 27.04.2010 р., коли під керівництвом голови ВР В. Литвина (причетного до вбивства Георгія Гонгадзе) Верховна Рада шахрайським способом проголосувала за закон про ратифікацію угоди про продовження перебування ЧФ РФ на українській землі до 2042 року.

Прихід Партії регіонів з комуністами до влади створив нову політичну ситуацію в Україні. У партії задають тон російські націоналісти. Вони як московити є носіями не української, а російської політичної культури, яка принципово відрізняється від української централізацією та безумовним підпорядкуванням владі вищого щабля. Відколи Україна стала незалежною, і наша психологія й політичні традиції почали все наочніше проявлятися в діяльності влади, ми, дивлячись на Москву, почали все більше помічати різницю між двома державами. Наша система нам не подобається, і ми прагнемо її вдосколювати, але зовсім не хочемо перенесення в Україну московської системи, бо вона недемократична. Кожного року там посилюють централізацію, підпорядковують засоби масової інформації владі, застосовують силу проти опозиції, убивають журналістів і повертаються до традиційного азійського авторитаризму з його ідеологією повної зневаги до прав людини та обожнювання держави й безапеляційного підпорядкування владі. Цю азійську політичну культуру російська п'ята колона в особах Партії регіонів і КПУ тепер узялася швидко насаджувати Україні. Українські політичні традиції інші. Азіятами ми не станемо, але коли б цій владі вдалося укріпитися, це б означало, що українці опинилися під владою цивілізаційно неприйнятної сили, що рівнозначно ідеологічно-моральній окупації. З огляду на індивідуалістично-

демократичний генотип українців, сформований тисячі років тому, який досі не спромоглася змінити жодна окупація, влада Партії регіонів зі своїми московськими та українськими перевертнями також не змінить наш генотип, але життя під чужою владою стало б великим гальмом розвитку й розгортанню величезного позитивного потенціалу української людини. Українці не змиряться з цим гальмом і такою перспективою. Може, як завжди бувало в минулому, боротимуться не вельми організовано, але вперто до завоювання свободи, за якої розвиткові внутрішніх потенцій не заважатиме чужа політична сила.

Прихід Януковича з Азаровим до влади – велике свято для Москви. Її п'ята колона з опозиції й прихованої діяльності вийшла на вершини влади й легалізувала себе законною владою! У Кремлі можна підняти келихи шампанського, привітати Путіна з його чекістами та імперську еліту з найбільшою перемогою на західному напрямку за останнє десятиріччя й бадьоро гукнути: «Ура! Ура!! Ура!!!»

Та прецінь оголення антиукраїнської мети, відкритий похід проти українських ідеалів і духовних цінностей – це саме те, що бракувало довірливому українцеві для остаточного прозріння від лукавої брехні про спільне коріння, спільність інтересів, про дружбу між українським і російським народами тощо. І сліпому ясно, що Московщині не вистачає солдатів для охорони довжелезних кордонів та війни проти мусульманських народів на Кавказі, але хто ж з українців хоче воювати за інтереси Російської імперії і повертатися на Батьківщину у цинковій труні?

Зрада парламентської більшості обдурила парламентську й позапарламентську опозиції. У Верховній Раді бурлило. Разом з тим підприємці з Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» та інших партій по-одному чи по кілька почали перебігати до Партії регіонів!

З ініціативи поета Дмитра Павличка позапарламентська опозиція створила Народний комітет захисту України. Я дав інтерв'ю десяткам радіо- і газетним журналістам з гострим осудом зрадницької діяльності Партії регіонів, написав кілька статей, зокрема листівку під назвою «Зрада» та підписав Відозву НКЗУ до народу. Боротьба проти зрадницької влади, очевидно, має відбуватися на широкому тлі поширення української національної ідеї в південно-східних областях. І якщо першого необхідно досягнути в максимально найближчий час, то друге завдання – це тривала праця.

На нараді у Юлії Тимошенко (за день до її відставки) двадцятьом

відомим особистостям я запропонував скласти стратегічний план тривалої праці з повернення південно-східних українців до української мови та національних духовних цінностей на основі (як для початку) донесення їм історії голодомору 1921–1923 років та запеклої боротьби проти більшовицько-комуністичної навали в 20-х роках аж до 1925 року. На жаль, ближчі проблеми заступили стратегічну проблему.

Пані Юлія Тимошенко була поглинута з головою в сьогоденну політичну боротьбу. На момент шановне панство (Б. Горинь, І. Дзюба, І. Драч, Л. Лук'яненко, П. Мовчан, В. Шевчук, Р. Франко, Л. Пиріг, Д. Павличко, В. Пилипчук, В. Яворівський, Ю. Щербак, Ю. Тимошенко, І. Юхновський, Ю. Мушкетик, М. Попович, І. Гринів, Юр. Шаповал, Богдан Яцик) замовкло в чеканні на те, як відреагує Тимошенко на мою пропозицію, бо всі розуміли, що доля стратегічної пропозиції залежить від неї і ні від кого більше. Для втілення в життя пропозиції потрібні добрі голови й кошти. Добрі голови є, а кошти тільки в неї, отже, займемося патріотичним просвітянством на Донбасі чи не займемося, залежить від того, що вона відповість на мою пропозицію. Вона нічого не відповіла. Її голова комбінувала варіанти формування опозиції новій владі на чолі з президентом Януковичем. Це ближче політичне завдання і, очевидно, вона не хотіла переходити на обговорення проблеми, яка стояла в минулому, стоїть тепер, стоятиме в майбутньому. Вона привернула нашу увагу до початкової необхідності не дати олігархам Партії регіонів забрати з державної власності й приватизувати «Енергоатом», газотранспортну систему і третій об'єкт – здається, Миколаївський глиноземний завод.

Із двадцятиголової наради вона і Володимир Пилипчук розумілися на конкретній економіці, а решта – це колишні дипломати, лікарі, письменники – різні гуманітарії світського вишколу з інстинктивним побоюванням передавати величезні промислові об'єкти у приватну власність та ще й громадянам невідомої національності, того були на боці Тимошенко.

Нарада закінчилася погодженням про створення опозиції з двох частин: парламентської і позапарламентської. Першу очолює Тимошенко як голова партії ВО «Батьківщина», що є парламентською фракцією БЮТ. Позапарламентська опозиція має складатися з позапарламентських національно-демократичних партій. Велелюдний мітинг 9 березня 2010 року біля пам'ятника Т. Шевченку оголосив Тимошенко головою об'єднаної опозиції. За неї на президентських виборах проголосувало понад 11 млн.

виборців. З цим не можна не рахуватися, хоч Тимошенко розуміла, що її програш відкриває простір і для інших претендентів на оголошення опозиції.

Невдовзі це проявилось в час заснування Народного комітету захисту України (НКЗУ): на установчі збори не прийшли А. Яценюк, С. Тігіпко, а А. Гриценко звинуватив Ю. Тимошенко у самовисуванні на провідника опозиції й покинув збори. Отже, об'єднаної опозиції не вийшло. Знаючи, що під проводом емоційного (до речі, талановитого) поета Дмитра Павличка НКЗУ не стане дієвою структурою, я переніс основну енергію опозиційної діяльності на партійну діяльність.

Держава ніколи, зокрема й за патріотичного президента Ющенка не брала за стратегічну проблему патріотичного державницького виховання населення південно-східних областей України, і цю справу роблять одиниці своїми мізерними можливостями.

Які перспективи на Донбасі?

У містах українське населення доволі відчутно розбавлене московітами та російськомовними гомосовєтїкусами з різних кінців імперії. За дослідженнями доктора філологічних наук пана Мішанича, з Донецького державного університету, насправді москвитів в Україні 4–4,5 млн., а не 11, як подавала статистика. Цифра в 11 млн. набралася за рахунок репресій у 20–40 роках, під тиском яких українці міняли свої прізвища на москвинські або й без зміни прізвища записувалися росіянами. За умов покращення життя в незалежній Україні вони повернуться до українства. Тепер у Донбасі велике безробіття, дороги й вулиці в містах розбиті страшенно, люди втрачають рівновагу, поширилося пияцтво. Антиукраїнська агітація зуміла прищепити до місцевої влади прихильне ставлення, як до своєї, і все незадоволення постійними труднощами спрямувати проти Києва, як не їхнього. Ця частина старшого населення так зазомбована «щасливим» життям до 1991 року й бідною від самостійності України, що скляні очі нічого не бачать. У дискусію, просту розмову не вступає, фактів не слухає, аргументів не сприймає, того й помре такою. Кожного року носіїв московської прокомуністичної ідеології зменшується і збільшується кількість вільних від московського ідеологічного чаду. Ці люди вступають у дискусію і готові сприймати нову інформацію. На жаль, правдивої інформації про події в цьому регіоні в 20–40 роках українці недостатньо. Вони не знають ні голодомору 1921–1923 років, ні боротьбу

проти московської навали на придушення національно-визвольних сил 1918–1930-х рр., ні бандитський погром селянства з 1929 року, ні масштабів геноциду 1932–1933 років.

На Донбасі є чимало активних націоналістів. Вони сміливо несуть у своїх душах національну ідею, але без постійної підтримки з Києва неспроможні вийти за власні межі, подолати вороже оточення та розширити свої впливи. Політичні партії УРП, КУН, ВО «Свобода» майже не мають виходу на державні ЗМІ, а через відсутність коштів неспроможні поширювати націоналістичні ідеї через газети, листівки та інформбюлетені, тому хронічно перебувають у зародковому стані.

Президент Ющенко не сприяв прискореному звільненню українців південно-східних областей від московської ідейної облуди й поверненню їх до українських духовних цінностей, того процес цей відбувається повільним природнім самопливом. Якщо патріотичні сили не зуміють прискорити патріотичне державницьке просвітянство, тоді продовжиться попередній еволюційний процес, який можна уявити наступним чином.

1. В умовах свободи з'явилися можливості вивчати історію формування української нації від найдавніших часів (Літопис Кам'яної могили, Мізинська стоянка – трипільська культура) до ближчих часів (скити, анти, сармати, русичі) та до нової доби. Усе це наше минуле, мов глибоченне коріння, спроможне живити зростання і розквіт усіх чотирьох галузок потужного антропологічного дерева сучасного українства. Знання цього великого минулого відчують ноги кожного українця, від землі дійдуть до свідомості й наповнять душу гордістю за свій український рід.

2. Українська нація за царату і за комуністів цензурою, лінгвоцидом, геноцидом і жорстокими репресіями була позбавлена можливості знати свою історію. Тепер цензури немає і за три сторіччя вперше нація здобула можливість вивчати свою історію, і вона набуває історичне мислення. Президент Ющенко указом розсекретив усі українські архіви з 1919 р. до 1991 р. 15000 документів уже оцифровані для загального комп'ютерного користування. Нарешті, наша історія стає надбанням нашого народу і дасть правду про дії колонізаторів і самих українців.

3. В умовах незалежності і свободи формується українська інтелігенція зі знанням національної історії, зокрема славної 700-річної боротьби за відновлення для діалогу інтелігенції з народом.

4. Тепер ефір заповнений попсою, а ілюстровані журнали –

голими жінками. Попса – це мода. Вона повзає по поверхні душі і не доходить до її глибини, як народні пісні, того й спостерігаємо, з яким глибоким захопленням люди слухають пісні у виконанні народних хорів та професійних артистів. Народна культура українців багатіша, коли прорветься на голубий екран, вона наповнить українське серце і переможе дешеvu чужомовну попсу. Цей процес уже починається.

5. Українська освіта поширюється.

6. Кожен рік відмирає річник носіїв промосковської антиукраїнської ідеології і народжується річник вільних людей, того кожен рік, що його Україна прожила в умовах незалежності, розширює її соціальну базу.

7. Кожен рік від владних структур відходить річник супротивників української державності і приходить річник прихильників її. За п'ять років вони почнуть витісняти з державних посад кадри колоніальної доби.

Діалектика і зовнішні чинники

Діалектика показує послідовність розвитку історії через боротьбу протилежностей, нового зі старим і перемогу нового, яке виникло з послідовних змін самого суспільства.

Суть старого українського суспільства:

- Україна – колонія. Її органи державної влади не формулюють у законах волю Української Держави, а ухвалюють республіканський варіант імперських (союзних) законів. Це означає, що влада в Україні – окупаційна адміністрація.

- Центр формування державної волі в Україні не у представницькому органі – Верховній Раді Української ССР, а в Центральному Комітеті КПУ. Позаяк КПУ – філія КПСС, то центром окупаційної адміністрації України є не Верховна Рада УССР, а ЦКУ.

- Позаяк формування державної волі вилучене з представницького органу й перенесене Конституцією ССР до партії, то в державі здійснюється однопартійна диктатура.

- Позаяк партія становить керівне ядро всіх державних і громадських організацій, то диктатура КПСС є тотальна.

- В Україні діє тотальна цензура. Її громадяни ізольовані від зовнішнього світу заборонаю виїзду за кордон, заборонаю слухати закордонні радіо- і телепересилання, одержувати з-за кордону друковану продукцію, заборонаю листування й телефонічного зв'язку.

- В Україні існує обов'язковість праці на державних умовах

найму й заборона всіх демократичних свобод, зокрема й свободи економічної діяльності, того людина перетворена в раба.

Суть нового українського суспільства:

- Україна – самостійна держава. Центр формування державної волі в столиці у Верховній Раді України. Вона у законах формує внутрішню і зовнішню політику, створює виконавчу владу, місцеве самоуправління й судову владу.

- В Україні відкрите демократичне суспільство зі свободою політичної й економічної діяльності, з усіма демократичними правами і свободами громадян, зокрема правом на вїзд за кордон та необмежено одержувати й поширювати інформацію й ідеї.

Нове українське суспільство зняло з людей рабські кайдани старого суспільства й відкрило можливості перед кожним громадянином розвивати всі свої здібності й таланти.

Перехід від старого до нового суспільства пов'язаний з багатьма труднощами об'єктивного і суб'єктивного характеру. Зрозуміло, що краще Україні бути самостійною, ніж під владою Москви; краще бути демократичною, зі свободою критикувати владу, ніж диктаторською, в якій за критику уряду засуджували до 7-ми – 10-ти років ув'язнення. Переваги свободи над рабством гарантують перемогу нового над старим – це діалектична неминучість. А тим часом шлях до тої перемоги – це складна боротьба. Складність зумовлена тим, що свідомість народу (виборців) відстає від завдань, що їх висувають потреби будувати нове суспільство.

Верховна Рада своєю волею розв'язала, можна сказати, відразу ті проблеми, які можна було розв'язати: проголосила незалежність, скасувала в Конституції УССР ті статті, які обмежували демократію і свободу економічної діяльності, а через п'ять років ухвалила загалом нову Конституцію. Верховна Рада змінила юридичний статус України юридичний статус громадянина, але волевым порядком не можна змінити свідомість громадян. Свідомість формувалась упродовж трьох поколінь. У ній не залишилося від приватновласницької ринкової економіки ні знань про неї, ні досвіду її діяльності, а тепер на основі свободи економічної діяльності треба будувати ринкову економіку. Як?

Польський президент Лех Валенса сказав: «Досвід переходу від капіталізму до соціалізму маємо, а досвіду переходу від соціалізму до капіталізму не маємо».

Перехід від соціалізму до капіталізму, від тотального рабства до свободи – це цивілізаційний перехід, а якщо додати перехід від колоніального стану до незалежності, то огром проблем стає справді епохальним. Треба всю систему цінностей у державному будівництві, економіці, правовому становищі громадянина, у всіх сферах світогляду й гуманітарної діяльності заново переглянути, багато відкинути й прийняти нового. Щоб дитина здобула середню освіту, необхідно 10 (11) років; щоб людина з вищою гуманітарною освітою переосмислила політичну філософію попереднього соціалістичного суспільства, необхідний певний час, а для значної частини людей старшого віку засвоєння нового світогляду загалом неможливе. Отже, в силу об'єктивних причин перехід від старого до нового суспільства не може тривати менше 30 років.

Розрахунок:

1991+ 6 - 1-й клас;
 + 11 – атестат зрілості;
 + 5 – диплом, 1-ше голосування;
 + 5 – праця, початок політичної діяльності

 Всього 27 років

Ще через 5 років (одну каденцію) хтось із них у віці 32 років (27+5) стане народним депутатом.

У 2010 році молодь 1991 року народження на 19 році незалежності учиться на 3 курсі вишу, у 2008 році отримала атестат зрілості і в 2013 р. отримає диплом про вищу освіту. П'ять років буде освоюватися з працею та входить у політику, і хтось у наступних виборах може потрапити до парламенту (у віці 32 років). Можливі винятки. З 2010 до 2023 року відійде 13 річників – носіїв ідей Леніна – Сталіна, і суспільство значно потверезішає.

Ці міркування виглядають реалістичними, та коли взяти до уваги два зовнішні чинники, тоді вони є вельми оптимістичні. Цими зовнішніми чинниками є російський шовінізм та юдейські глобалісти, які поки що допомагають московським шовіністам, а не Україні, де живуть. Вони ведуть інформаційну війну проти українства, і ця війна гальмуватиме вище викладені розрахунки. Сподіватися на спалах національних почуттів, подібний до спалаху 2004 року, не доводиться після безглузлого змарнування того ентузіазму президентом Ющенком та поширення в

народі зневіри й розчарування, бо такі спалахи патріотичного ентузіазму доля часто не посилає. Вірити в чудо повторення подібного масового патріотичного піднесення політик не має права, того йому залишається покладатися на те, що свідома частина нації своїм наполегливим патріотичним (націоналістичним) просвітянством загальмує, а мо', й зупинить ідейний наступ ворогів.

Вибори народних депутатів 2002 року яскраво підтвердили попередні міркування про те, що українські виборці в голосуванні орієнтуються не національними, а соціальними мотивами. Через 8 років Україна побачила народження нового класу – класу дрібних і середніх підприємців. Народження проявилось відкрито, бурхливо, демонстративно: 22 листопада 2010 року з усіх областей приїхали і згурмувалися на столичному майдані Незалежності тисяч 70–80 дрібних торговців, водіїв тощо, які представляють мільйон-півтора мільйони дрібних приватних власників, що найняли 5–10 робітників і годують свої сім'ї. Вони приїхали до столиці протестувати проти податкового кодексу, що його Верховна Рада збирається ухвалити. Ухвалення кодексу призведе до збільшення податків на дрібний бізнес і зменшення на крупний бізнес. Страйкарі примусили уряд до переговорів. До них прийшов президент. Вони невблаганно вимагають від президента накласти вето і повернути проект кодексу для нового відкритого обговорення.

Влада не сподівалася на такий масовий виступ протесту. Заграє. Ясна річ, вона спрямує в середовище своїх людей, когось підкупить і постарается розколоти організований страйк. Чи зуміє страйк добитися розпуску Верховної Ради, поки що важко сказати, але, очевидно, що в українському суспільстві з'явилася нова сила. Вона потужна, бо захищає свій шматок хліба. Національна свідомість цієї сили неминуче зростатиме, як і зростатиме взаєморозуміння між нею і націоналістами. Факт, що проти дрібних підприємців виступила промосковська Партія регіонів, штовхатиме їх у бік українства. Тут починається нове джерело української сили. І діалектична боротьба нового, самостійницького українства зі старим – імперським антиукраїнством завершиться перемогою нового, і українську державність ніхто не піддаватиме сумніву.

Де шукати Україну?

Село дитинства. Витоки життя.
Але сучасність сльози з серця тисне
І виклика гнітючі почуття,
куди ж поділась рідна моя пісня?

Яка ж ти Кобза, як без рідних струн?
Минувшина ображено волає,
Й душа моя щемить у сотнях лун,
Й образа, наче шабля, серце крає.

*Василь Дергач «Кобза без струн»,
газета «Майдан свободи»,
Лубни, № 21, жовтень 2010 р.*

Уже два сторіччя на це питання українські інтелектуали відповідають однозначно: в селі. Справді, українці – хліборобська нація. І жила вона в сімейних хатах по селах і хуторах. Можемо гордитися з наших арійських пращурів, що вони навчилися вирощувати зернові, приручили коня і вола, винайшли колесо та зробили багато іншого, що започаткувало розвиток людської цивілізації.

Хліборобство припинило кочовий спосіб життя і зробило наших попередників індивідуалістами. Сімейний обробіток землі зміцнював родину і прив'язував її до свого лану. Ним дорожили більше від родової спільності. Війни було не щороку, а орали й засівали лан щороку. Позаяк українська земля щедро віддячувала врожаєм гречкосію, він став дивитись на неї не як на виробника хліба, а як на рідну благодійницю, живу природню істоту, свою матінку. Став її любити, складати пісні і витворювати свята для відзначення річного циклу хліборобських робіт.

При навалі загарбників боронилися. Не раз не встигали зібрати з розкиданих по великій території сіл і хуторів велике військо, щоб зупинити навалу, і тоді тікали в ліс і потім перемагали загарбника культурою. Так у дотатарську добу до слов'янської крові потрапляли домішки крові іранських племен. Сільська громада як об'єднання одноосібних сімейних господарств упродовж багатьох сторіч була формою відтворення української мови, світосприйняття, що відтворює свій національний, тільки українцям властивий, образ світу та всі інші етнічні риси українців. Зміни політичного статусу України не вельми впливали на

життя сільської громади, і вона справно виконувала роль етнічного хребта української нації.

З розвитком міст у частині України, що була під царською окупацією, починають з'являтися російськомовні групи. У кінці XIX сторіччя їх стає більше, проте в невеликих та губернських містах українська мова ще й перед Другою світовою війною переважає. Тотальний наступ на неї почався після голодомору 1932–1933 років. З 1934 року імперія скасовує українську освіту на Кубані і на Зеленому Кліні, терором русифікують міщан. Українство зберігається в селах, того патріотична інтелігенція на нього й покладає всі надії, на можливість відродження мови по всій Україні за сприятливих політичних обставин.

Після Другої світової війни індустріалізація сільського господарства зростає. Механізація й хімізація сільськогосподарського виробництва витісняє селян у міста. Цей процес загальносвітовий і витікає із закономірного прогресивного підвищення продуктивності людської праці. Вже в другій половині 50-х років у сільському господарстві США працювало 6% від усього населення. У західноєвропейських країнах відсоток зайнятості виробництвом сільгосппродукції мав тенденцію наближатися до цієї цифри. Отже, 6% населення США годували 94% свого населення і ще виробляли велику масу на експорт.

В Україні індустріалізація сільськогосподарського виробництва відбувалася значно повільніше, того до недавнього часу в селах жило біля третини українських громадян. Проте витіснення селян із сільськогосподарського виробництва неминуче. На наших очах відбувається швидка руйнація сіл. У селах залишаються старі й немічні люди. Дітей народжується зовсім мало. Поширена пиятика і розпач. Швидко множаться свіжі могили на цвинтарях. Закриваються школи, зникають з географічної карти цілі села. Сільське життя, що тисячі років було носієм антропологічних і духовних рис української спільноти швидко гине і перестає відігравати роль етнічного хребта нації. Той люд, що там залишився, уже сам наполовину розгубив українські символи, традиції, звичаї. Масштаби загибелі старого ладу життя – загальноукраїнські.

Старі люди неспроможні обробляти землю. У них ледве вистачає сил упорати свій маленький город, аби виростити картоплю, овочі й фрукти на додаток до маленьких пенсій. На широких ланах доброї землі буяють височенні бур'яни та множиться обліпіха. З'являється новий тип виробника сільськогосподарської продукції – промисловець з новою

технікою. Для керування цією технікою потрібно зовсім мало механізаторів. Сотні людей йому не потрібні. З такою технікою 6% громадян України нагодують інших 94% та ще й чимало виростять на експорт. Ці 6% можуть не знати ні українських пісень, ні українських назв небесних сузір'їв, ні традицій і вірувань. Цей процес уже почався. Він неминучий, як і неминуча загибель старого способу життя. Отже, тим патріотичним українцям, які шукають Україну в селі, я відповідаю: там її не знайдете, її там уже немає.

Загибель комуністичної цивілізації, що про свій кінець промовляє до нас вибитими вікнами порожніх свинарників, похиленою й покинутою силосною вежею, височенною лободою з чорних рідних дірок та обірваних поржавілих дверей – усе пропало, розвалюється, по цеглинці зникає кудись, з кожним роком спускається додолу і заростає бур'яном!

Рівнобіжно з загибеллю комуністичної цивілізації в муках і стогоні в журбі й сльозах відходить у небуття те сільське життя, яке народило й виховало покоління старших українців. Ще недавно, десяток років тому, воно їхало в село навесні, щоб допомогти рідним посадити картоплю, а звідти привезти до міста десяток натуральних яєць і курку. Восени їхало в село допомогти викопати картоплю. Між весняними й осінніми взаємовигідними й приємними поїздками до родичів їздили на поминки (гробки) прибрати могили рідних на сільському цвинтарі. Тепер із трьох залишилася одна – поминальна, а картоплю й овочі зручніше купувати на базарах. Зв'язок із сільськими родичами втрачає практичні стимули і все більше переходить в емоційну сферу – ностальгію за минулим. Пісню в селі не почуєш – вона і в ньому вмерла, тож затужить душа не за сучасним селом, а за тим давнім, у якому був дитиною й підлітком, і яке, на жаль, що минуло.

Село більше не рятує Україну, її має рятувати місто. Позаяк місто зрусифіковане, то розгляну два варіанти розвитку.

Перший. Він передбачає затримання людей у селі перенесенням промислових виробництв із міст у села. Завод виробляє сівалку чи хатній соковичавловач. І перше, і друге складається з деталей. Завод укладає договір із сільським кооперативом на виробництво однієї деталі, забезпечує його верстатом (-ами), привозить сировину й забирає деталі на завод. У Японії існує практика, коли великий завод розсосереджує виробництво деталей машин навіть з окремими сім'ями. У кожному селі технічно можливо збудувати зовсім невеликий,

нових конструкцій завод для переробки овочів, фруктів, ягід, як і для виробництва молочних і м'ясних харчів. Сучасні засоби зв'язку та транспортування забезпечують можливості організації в селах високоприбуткового виробництва.

Якщо українське суспільство спроможне перейти від підпорядкування себе виробництву до підпорядкування виробництва собі, нації, від прагнення до найвищої продуктивності праці до прагнення найсправедливішої організації людських взаємин у суспільстві з максимальним збереженням найкращих культурних і духовних надбань наших дідів-прадідів, тоді нація спромоглась би переробити селян-гречкосіїв у селян-промисловців, і село повернуло б собі роль етнічного хребта української нації.

У цьому варіанті розвитку немає нічого неможливого. Треба, щоб люди повірили в його реальність, і потрібні ентузіясти, які б взялися за його здійснення.

Всяку велику справу починає мала група ентузіястів. Вона має знайтися в Україні. Своєю палкою вірою й енергією вона покаже ясним променем шлях уперед, розсіє чорну зневіру, журбу і сум і надихне піти услід за нею. І відкриє їм їхню віра світле майбутнє на їхній же землі, і відчують вони силу в своїх руках, що прилучилися до потужного руху відновлення щасливого життя на стражденному рідному національному полі. Відчують радість особистої причетності до зміни долі села і всієї України.

Другий варіант розвитку – про зрусифіковані міста: чи можна їх українізувати?

Мова – об'єктивне явище. Нею користуються і її розвивають мільйони українців упродовж довгих століть. Мову творять суб'єкти, але через велику кількість творців та велику тривалість творення вона набула об'єктивного характеру і щодо окремого носія є незалежною від нього. Проте коли нація починає ставитися до мови свідомо, а не автоматично користуватися нею, тоді вона – колективний носій – перетворюється в суб'єктивного власника свого колективного твору (виробу). Усвідомивши це, а також усвідомивши значення мови для вироблення свого національного образу зовнішнього світу та консолідації окремих носіїв української мови в націю, нація доручає своїм державним, суспільно-політичним та іншим організаціям розробляти і здійснювати заходи на поширення національної мови в маргінальних середовищах та піднесення культури мовного спілкування в своїх національних середовищах.

Далебі, відродження й поширення мови в зрусифікованих середовищах неможливе без певних передумов. До них слід віднести:

- походження від спільних національних предків;
- натуралізація в українське суспільство на основі власного добровільного сприйняття життєвих його цінностей;
- розуміння і сприйняття за істину переваги життя в національній державі як географічно обмеженій цілості, на якій матеріальний і духовний розвиток є сприятливий для особистого розвитку та задовільного чи й щасливого життя;
- людина вільна обирати собі країну життя, якщо вона зважила минуле свого роду, теперішнє життя і перспективи на майбутнє і вирішує жити в країні своїх пращурів, тоді вона захоче відчувати себе духовною частиною цього народу і для цього вивчить українську мову.

Приклад Ізраїлю показує, що мову народу можна відродити майже з нуля – ось що значить колективна воля! Ми, українці, постгеноцидна нація, ми ще не подолали в собі рабство колоніальної доби, і того неспроможні формувати в законах свою незалежну національну волю, бо вплив п'ятої московської колони поки що вельми відчутний. Проте справа в Україні йде не про відродження мови, а про повернення до неї міщан, головним чином південно-східних областей, тобто частини нації. Яка ця частина?

Газета «День» № 19 (3349) за 20.10.2010 р. оприлюднила цікаву статистику під рубрикою «Яку мову жителі України вважають своєю рідною?»

Ось результати репрезентативного опитування, проведеного компанією «Research and Branding Group» з 9 по 15 березня 2010 року.

Опитано 2077 респондентів віком від 18 років:

Українську – 65%

Російську – 33%

Інші – 2%

Таким чином дві третини населення України вважають своєю рідною мовою українську. Якщо третина населення – українськомовні селяни, то друга третина україномовного населення – міщани. Статус незалежності Української Держави – це потужний чинник, що дає підстави прогнозувати поступове розширення української мови серед міського населення і таким чином на питання, де шукати Україну, маю підстави відповісти: «І в селі, і в місті!»

Перестаньмо хилитися перед чужинцями!

Стаття 9, ч. I Конституції встановлює: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України». Так, договори слід виконувати. Україна підписала чи приєдналася до багатьох міжнародних декларацій, пакетів та конвенцій з прав людини, прав дитини тощо. Ці міжнародно-правові документи нав'язують українцям чужі стандарти виховання батьками дітей. Вони знищують національну систему виховання батьками, старшими людьми своїх і не своїх дітей. Фактично виводять дітей з-під влади батьків.

Перше питання: хто ті люди, які розробили міжнародні норми, права щодо виховання дітей, коли вони спрямовані на уніфікацію роду людського? Ми цінуємо різноманіття світу. Бачимо в тому красу й запоруку активного розвитку і вдосконалення через порівняння і змагання культур різних народів. Застосування однакових для всього світу правил виховання призводить до зменшення національних особливостей та уніфікації. Це не та мета, яка може подобатися українській індивідуалістичній натурі. Ми – проти перетворення людей різних націй в однакових роботів.

Друге питання: на якій підставі слід вважати українську систему виховання дітей, що склалася була в попередні століття і становила частину народної педагогіки й етики, гіршою від тої, яку Україні пропонують міжнародні норми права?

Традиційно, наприклад, українська сільська чи містечкова громада вважала за неприпустиме паління тютюну дітьми й підлітками до досягнення дорослого віку. І коли хтось із дорослих помічав кількох хлопчиків, які, ховаючись, палили, він підходив до них і міг накрутити їм вуха чи дати ляпаса. Вони не мали права тікати. І погроза розповісти їхнім батькам про негідний вчинок був для них найбільшою небезпекою, бо батько накрутить вуха ще болючіше, або дасть доброї бубни. Уся громада виховувала дітей. Кожен дорослий не просто мав право, а зобов'язаний навчати не тільки своїх дітей і не тільки вдома, а й усюди і всюди поза домом стримувати від поганих вчинків, впливати на них словом і фізично. Щодо статевого життя, то його починали (після шлюбу) в дорослому віці, що було гарантією здорового статевого здоров'я до самого похилого віку.

Тепер батьки не мають права дати дитині ляпаса, потягнути за вуха чи стьобнути дубцем по гузну, бо це – порушення прав дитини.

Дорослий боїться підійти до групи незнайомих підлітків, що балакають брудною мовою, і пояснити їм, що це непристойно, бо це буде порушенням їхніх прав. Вони відповідатимуть, що це – не його справа і скажуть: «Іди, дядьку, далі, доки не дали тобі по ребрах!» Вони не знають, що називати старшого за віком на «ти» не годиться, а думка гуртом побити старшу людину загалом не припустима для української народної моралі. І якщо тепер нація деградувала до такого рівня, то саме через поширення в Україні чужих правил та чужих телевізійних прикладів.

До чого це веде? Хлопчики, не ховаючись, палять тютюн. Дівчата також не соромляться палити, хоч в Україні жінки ніколи не курили, і уявити собі молодлицю з цигаркою в роті було просто неможливо. Паління в юначому віці, коли організм ще не зміцнів і тільки росте, послаблює імунну систему і призводить до псування кровоносної системи та фізичної немічності.

Хлопці й дівчата в дитячому віці починають статеве життя. Ранні статеві насолоди перешкоджають нормальному формуванню дітородних функцій, послаблюють організм і часто призводять до безпліддя.

Відхід від народної педагогіки і перенесення в Україну чужих (міжнародних) етичних правил не буде на користь зміцнення моралі українського суспільства, про що свідчать статистичні показники безплідності, розлучень, викидання немовлят породіллями, зневажливе ставлення підлітків до людей похилого віку й т. ін. Пити пиво з пляшки просто на вулиці чи цілуватися стало зовсім несоромно. Отже, маємо факт деградації національних звичаїв і моралі. Це наслідок перенесення в Україну чужих правил та поширення різної аморальності через телевізійний екран.

Жебрацтво стало професією. Просити стало несоромно. Утворилися спілки жебраків. Вони ділять між собою територію міст і жебрають у перехожих. Аби обдурити людей, жінки беруть немовлят на руки, закутують їх, видають перехожим за хворих і просять гроші на ліки чи операцію. Зібрані гроші ділять зі своїм зверхником, що захищає прибуткове місце від конкурентів. Чоловіки прив'язують дужу ногу до дерев'яної планки, щоб не гнулася в коліні, беруть милицю під паху і шкутильгають по кілька кроків перед людьми, виставляють голу зігнуту руку немов поранену, надягають чорні окуляри на очі, вигадують різні інші каліцтва й простягають руку до перехожих за грішми. І жінки, і чоловіки втягують дітей у цей ганебний бізнес. Втративши почуття власної гідності і з людського рівня опустившись до

тваринного, вони і в дітях убивають людську гордість і виховують із них пожильців соціального дна, де немає нічого святого і залишилося тільки одне – інстинкт шлункового виживання. У всякому суспільстві трапляються пропачі душі, але коли спосіб життя пропачих душ став професією, то це вже моральна хвороба цілого суспільства. І лікування її треба шукати не в окремії звихненій особі, а в аморальности державної влади. Риба гние з голови. Коли влада та сильні світу цього відкрито, нахабно й безсоромно брешуть через телевізор на всю країну, коли це повторюється щодня і впродовж років, тоді вони перестають бути аморальними і їхні канони поширюються в усіх верствах. Тоді крамарка обвішує й обдурює в ціні, лікар виписує фальшивий бюлетень, пасажир їде без квитка, дитина в транспорті не дає місце бабусі, коли стирають грань між добром і злом, і президент нагороджує державними орденами явних хабарників і злочинців, тоді суспільство зримо і швидко котиться до кривавої революції.

Якщо на Заході, де виробляли всі ці міжнародні норми права про права людини, права дитини тощо, ці норми призвели до крайньої моральної деградації, і вже різних збоченців прирівнюють у правах до порядних людей, то, очевидно, слід відмовитися від цих чужих правил і спрямувати пошуки способів збереження народної моралі у свої власні національні духовні джерела і цінності. Навіщо нам чуже, якщо воно робить нас не кращими, а гіршими?! Моральність суспільства зберігається доти, доки люди проводять чітку різницю між добром і злом, між чесною, гордою людиною і шахраєм, блазнем, доки вони гордяться порядністю і не подають руку безсовісній людині. Коли за добро перестають дякувати, а за зло перестають плювати в пику, тоді все стає сірим, і таке суспільство довго існувати не може.

Чого цей світ європейської християнської цивілізації котиться вниз по похилій дошці до своєї ентропії? Цьому є об'єктивні причини, чи так його спрямовує міжнародна закуліса? Чи перша причина, чи друга, чи взаємодія обидвох – однаково деградована європейська-християнська цивілізація відступає перед наступом мусульманства й коричневої раси.

Можна знайти факти для обґрунтування об'єктивного характеру такого історичного розвитку. Не можна знати обґрунтування розумности планування світовою закулісою такого розвитку, бо ж він веде до загибелі білої раси, а вона сама належить до цієї раси. У всякому разі українська політична еліта, що існує поки що в розпорошеній формі, думаючи про долю України на

25–30 років наперед, мала б розуміти расово-мусульманський наступ і вживати заходів до оборони України від такого деградованого Заходу і расово-мусульманського наступу.

Україна в кращому від Заходу стані. У неї ще є трохи часу, аби вжити упереджувальних дій для збереження своєї раси і своїх духовних цінностей. Немає фатальної неминучости расового й ментального переродження українців на іншу людську породу. Навіть якщо московитів поглинуть китайці, а європейців – арабо-мусульмани, то й тоді Україна може бути спроможна зберегти прив'язаність до свого глибокого світоглядно-духовного коріння і в нових європейсько-азійських умовах продовжувати розвиватися на власному ґрунті. Мова не йде про ізоляцію від світу та незмінність. Мова йде про усвідомлене сприйняття нацією зовнішніх впливів (тиску) і таке протистояння їм, за якого нація була б не об'єктом цих впливів, а суб'єктом їх сприйняття і перетравлювання на власний кшталт. Таким чином Україна змінюється, не змінюючи національної суті, навпаки, удосконалюючи себе.

Індивідуальна самовіддана праця націоналістів для збереження національного обличчя України і свого сприйняття образу світу недостатнє для виконання цієї місії. Необхідна консолідація національного інтелекту в свідому своєї історичної місії корпоративну спільноту, яка буде спроможна оволодіти українським минулим часом, теперішнім часом і бачити майбутній час як логічне продовження розвитку об'єктивної української реальності. Пам'ятаєте арійський поділ світу на три сутності: яв, прав, нав? Яв – світ видимий (видимих речей), прав – світ законів, нав – світ невидимий (світ духу).

Теперішні знання незрівнянно більші від тих, які мали наші арійські прапращури. Світ предметів підкорив людину різноманіттям вигідних і зручних побутових предметів. Світ законів підкорив чужим правилам. Світ невидимий виявив людям торсіонні інформаційні поля. Завдання духовних батьків нації в тому, щоб вивести націю з-під влади видимих предметів, чужих (міжнародних) правил поведінки. Та за допомогою торсіонного інформаційного поля консолідувати українську націю. Зрозуміло: мова йде не про всіх українців, а про їхню політичну еліту, тих аристократів духу, які знайомі з високими ідеалами, їх значенням як посередників між Господнею волею та втіленням їх в життя працею мільйонів, які сприйняли долю нації як приречення власного призначення на Землі і твердо з гордістю дарують кожен день свого життя на добро і славу рідного краю.

Образ майбутнього українця

Індивідуалістичний генотип українця через свою закоріненість у самій суті українця є незмінний, того править за основу незмінності українця упродовж тисячоліть.

Цей генотип робить українців демократами, демократами не за політичними переконаннями, а за психологічним неприйняттям над собою влади. У побуті це спричиняє постійне змагання усіх з усіма: хто збудує кращу хату, краще зоре землю, виростить кращий урожай, яка жінка краще догляне хату, дівчина вище сорочку... Це змагання – рушій постійного розвитку.

Індивідуалістична властивість у колективному житті призводить до нетривкості об'єднань, що послаблювало обороноздатність. Не бажаючи своєї влади над собою, потрапляли під чужинську владу. Світ войовничий, а нас від війни та мисливства тягнуло до землі.

Надійшов час самопізнання національної долі. Мовознавець Житецький сказав: «Національна доля нам не приречена з неба. Пізнаймо причини в людській діяльності і ми зрозуміємо, що нашою діяльністю спроможні змінити національну долю на краще». Отже, як сказав пророк: «Борітеся – поборете!» Любов до землі – це остання фортеця самозбереження нації, а навколо фортеці широченний простір, що відкриває перед нацією різні можливості для ініціативи й організації національного життя за своїм уявленням та своїми ідеалами.

Я часто звертаюся до Галичини. Чого?

Бо галичани до 1945 року, до колективізації, ще не були забамбулені московською пропагандою і залишалися нормальними людьми. У них я шукаю відповіді на питання, чи східняки можуть стати нормальними людьми. І що означає «нормальні» люди? У цій праці дуже багато казав про український незмінний генотип. Це найнижчий шар людської психіки. Дивлячись на політичне життя в самостійній Україні, бачимо безупинні чвари й суперечки політиків. Ці суперечки точаться не над текстом законопроекту, щоб зробити його кращим, а в площині самолюбства, владолюбства, особистих амбіцій – ті психологічні риси, які в минулі сторіччя роз'єднували козацькі сили і в наші дні роз'єднують, і як після Хмельницького призвели до руїни, так 2010 року призвели до перемоги п'ятої московської колонії над українознавством. Не сумніваюся, що В. Ющенко любить Україну, але через патологічну ревність до успіхів Ю. Тимошенко привів до влади над Україною московських націоналістів.

Ці політичні згубні традиції психічно на тому ж рівні, що й національний генотип?

Ні, вони вище, на наступному психічному рівні. Бо коли були б на тому самому, то не піддавалися б змінам, а вони їм піддаються – що, власне, й бачимо на прикладі галичан. Галичани перетворилися в націоналістів і створили ОУН і УПА, які були просякнуті єдністю волі й організаційних структур. Націоналізм у серцях вояків оунівських боїв та УПА досягнув найвищого, фанатичного, напруження, і присяга з Декалогу «Здобудеш Україну або згинеш у боротьбі за неї» стала психічною властивістю реальної діяльності, реальної війни. Ці, наче прості, хлопці відчули відповідальність за долю нації і стали вірними синами України. Коли незалежно від своєї волі потрапляли в полон і опинялися в московських концтаборах, то проявляли твердість характеру і поводитися з почуттям власної гідності. У ГУЛАзі їх шанували литовці, естонці, латвійці та інші чужинці, й мусила зважати на них адміністрація концтаборів. Коли українець відчуває себе частиною великого національного тіла, коли сприйме це розуміння в своє серце, тоді легше йому підкоряти свої амбіції спільним інтересам. А це все йде через слово, пісню, культуру.

Висновок: ідеологічне просвітянство українців Наддніпрянщини і Сходу України спроможне прищепити націоналістичну ідеологію і дати волю підкоритися єдиному проводу й затято діяти задля досягнення єдиної мети.

Як організувати це просвітянство?

Вище я згадував про школу й поступовий вихід молодших поколінь з-під впливу антиукраїнської ідеології й повернення до національних культурних і духовних цінностей, який є вельми повільним, проте загальноукраїнським рухом. Тут додаю, що на тлі тої нової молоді виникатимуть особистості з особливою енергією, які створюватимуть організації й рухи, що нестимуть українську національну ідею в народ своєю молодістю натхненною мовою й передаватимуть свій запал масам, і образ Великої Нової України стане зігрівати серця мільйонам.

ПІСЛЯМОВА

Кілька зауваг ідеаліста про ставлення до влади

Будь-яка група людей мусить організуватися, щоб діяти організовано. Структурування неминуче, бо без структурування є хаос, у якому не можуть бути визначені ні мета, ні способи її досягнення, того хаос – це завжди короткий тимчасовий перехідний стан між попередньою організованістю і створенням нової.

Позаяк члени громади, спільноти, партії розуміють необхідність структуризації й визначення, створення собі керівника, то виникають питання морального й організованого характеру.

Не вдаючись в аналіз причин, зазначу факти: серед обивателів поширене негативне ставлення до осіб, які прагнуть стати на чолі й командувати. Їх називають кар'єристами, надаючи цьому слову негативного, часто просто таки лайливого змісту.

Цей моральний імператив був для мене непохитний усе мое життя, окрім хіба що армії, де на посади призначали наказами зверху.

Не хочу сказати, що я не хотів керувати. Хотів. Але при цьому керувався правилом: не хвалися сам, хай тебе люди похвалять. Тобто колективу, в якому я є, потрібен керівник, то хай цей колектив сам вибере собі керівника. Якщо я в очах цього колективу вартий бути керівником, він мене побачить і обере на керівника, якщо хтось інший йому видається за більш підходящу кандидатуру, то хай обере цього іншого. Не гніватися я маю на колектив, але втамувати ображене самолюбство, сприйняте рішення колективу за справедливе, чесно працювати в колективі задля його спільного добра та своїм розумом і завзяттям заслужити більшу довіру, щоб наступного разу його також обрали.

Коли мова йде не про провідництво в малій групі, а на значно вищому рівні, то цей взірцево моральний критерій виявляється політичною наївністю і призводить до поразки.

За своє життя мені, як і кожному, доводилося перебувати в різних середовищах: у шкільному класі, у різних військових одиницях, у студентських групах, у різних колективах службовців та робітників. Перебуваючи разом з тими чи іншими людьми, я ставився до них так, щоб коли життя нас розведе, мені ніколи не буде соромно зустрітись з будь-ким із них. Короткий чи тривалий час перебування в колективі певних людей я проектував на тривалість свого життя і чинив так, щоб ніхто не мав підстав назвати мене підлою, негідною людиною.

То що переважало в мені: політик чи проповідник?

У час президентської кампанії 1991 року виступав із викладом своєї програми в більшості регіонів східних і південних областей України. Серед населення цих областей багато росіян та зрусифікованих українців були за федеративний устрій України та за надання російській мові статусу другої державної мови. Я це знав, однак жодного разу не висловився за ці ідеї. Я вважав, що головне для мене бути самим собою. Я боявся людям збрехати. Коли б я їм казав те, що їм подобається, і вони обрали б мене президентом, а я не став би втілювати в життя ці дві ідеї, вони б мали право назвати мене брехуном. Я не міг опуститися до брехні у вельми важливих питаннях українського державотворення, бо важливо не здобути президентську посаду, а залишитися порядною людиною. Жити на землі варто лишень доти, доки поважаєш сам себе, а коли втратиш повагу до себе, коли в очах кожної стрічної людини раптом можеш прочитати на свою адресу презирство і зневагу, глузливу думку про нікчемність своєї істоти, тоді навіщо ходити по Землі?

На всі ці моральні скрупули політик скаже: «Лук'яненко, ви достобіса наївний чоловік!»

Наївний? Може, не дуже. Адже я добре знаю, що держава для захисту національних інтересів має спеціальні органи, наприклад, розвідку й контррозвідку, які розкривають хитрість ворога і своєю хитрістю збивають його з пантелику. Формально вони брешуть, однак брехня, що допомагає перемогти ворога, є героїзмом і, звичайно, носить позитивну моральну оцінку. Ув'язнений повстанець на слідстві бреше слідчому і тим рятує побратимів, що на волі продовжують війну. В'язень брехнею і хитрістю передає із концтабору інформативний текст на волю про звітства концтабірної адміністрації.

Прикладів, коли брехня і хитрування не мають аморального змісту, багато. Тож моральна оцінка вчинку залежить від обставин та змісту вчинку.

Кажуть: переможців не судять. Невже? Земним судом. А небесним?

На початку осені 1991 року зустрілися три політики-політ'язні: Михайло Горинь, В'ячеслав Чорновіл та я. Після спокійної ділової розмови вирішили, що на майбутніх президентських виборах кандидатом від наших організацій на посаду президента висуваємо Левка Лук'яненка. Пропозицію висловив Горинь, Чорновіл підтримав, я був «за». Розгорнули організаційну роботу. Десь приблизно за місяць Чорновіл висуває свою кандидатуру.

Не попередив про це ні мене, ні Михайла Гориня.

Згодом відбуваються збори Ради РУХу з висунення кандидатури на посаду президента. Виступили кандидати з викладом своїх кандидатських програм. Збори вів Іван Драч. Він порушив питання, чи голосуватимемо таємно чи відкрито. Я виступив за таємне, бо хотів, щоб люди мали можливість висловити справжнє своє ставлення. Чорновіл виступив за відкрите голосування. Я відразу здогадався про мотив його пропозиції: серед Великої Ради РУХу багато людей з найбільшою за числом активістів областей, Львівської області. Він – голова Ради цієї області, і члени Великої Ради РУХу відкрито не виступлять проти нього. Здогадавшись, я проте не встав і не пояснив це присутнім, і збори проголосували: 42 – за Чорновола і 41 – за Лук'яненка.

Чого я не пояснив залу? Я подумав, що присутні сприймуть мій виступ за нескромне намагання нав'язати залові вигідний для мене варіант, тобто відхід від безсторонньої процедури оцінювання кандидатів. Коли я після голосування в перерві пояснив ситуацію харківській делегації, вона картала мене і звинувачувала, чого ж я не пояснив це залові. А сам по собі я сказав: так тобі й треба! Далєбі, ти ще не набув того досвіду, який потрібен на такому високому рівні політичної гри!

Мене утримала скромність.

Програма висунення на Великій Раді РУХу моєї кандидатури на посаду президента ятрив мою душу не довше як до вечора, бо в глибині мозку була впевненість, що ніхто з демократів, а щодо націоналістів, то й поготів, не може стати президентом у комунізованому суспільстві, а використати статус кандидата в президенти для агітації виборців за самостійність України ніхто не завадить.

А питання про те, чи не заважає скромність політичній діяльності, багато разів виникало в майбутньому. У Верховній Раді, бувало, повторювали як приповідку: «скромність – надійний шлях випасти з політики в невідомість».

Скромність – сором'язливість – чесність...

Спогад з в'язниці: коли мова йшла не про щось політичне, а про побутову дрібницю, як же важко було збрехати менту?! Він дивиться на тебе своїми риб'ячими очима, що давно втратили совість і, не кліпнувши, з байдужою легкістю заперечує очевидне, а ти не можеш себе примусити казати неправду. Тюремні наглядачі за брехню в'язнів не вельми й сердилися. Брехня мучили в'язня. Коли це змушений був це

зробити, то потім довго гнітило гірке почуття приниження, дорікала совість. Розум виправдовував, а душа не заспокоювалась.

Люди скажуть: непрактичний.

Далєбі, коли б я був «практичніший», життєвий шлях був би зовсім інший, хоч наврод, чи був би я щасливіший.

Хто є моральний суддя, і кого боїться совість?

Відповідь: по-перше, люди. Близьчі, подальші. Всі, з ким доводилося бути в близьких взаєминах чи просто діяти перед їхніми очима, і, врешті-решт, вся нація. По-друге, Господь, що стоїть над кожним із людей, спостерігає за кожною моєю думкою і дією і дає правдиву оцінку, правдиву, бо знає не тільки зовнішню дію, а й справжні її мотиви.

Хто цей Господь? Він космічний, загальнолюдський чи надукраїнський? Мої дії він оцінює з огляду на корисність їх Україні чи всьому людству? Якщо всьому людству, то це означає, що й Московщині? Не може бути! Я так багато мав у своїй голові антимосковських побажань, що за них мене давно треба було спалити на великому вогні, а я живу. Ба, більше: відчуваю небесну підтримку, отже, наді мною – вищий опікун України. А, може, цю підтримку отримую не по Господній лінії творців космосу, а по лінії борців за волю України? Може, дух Байди, Наливайка, Хмельницького, Виговського, Мазепи, Шевченка, Петлюри, Бандери сформував над Україною інформаційне поле, яке є не нейтральним середовищем для поширення думки, а заряджене на позитивну реакцію, на діяльність задля добра і слави України?

У цьому разі логічно припускати існування двох сил: вищого морального судді та націєтворчого духу українських пращурів. Для першого є моральний кодекс десятих загальнолюдських заповідей, для другого існує інший, національний, Декалог українського націоналіста. Перший призначений для стримування людей від аморальних вчинків, другий – для заохочення українців до боротьби за самостійність України.

Перший приватизувала церква і як організація людей, а не ангелів, у міру збільшення власної гріховності послаблює стримувальний вплив на людей і тим збільшує загальну гріховність.

Мобілізаційна сила Декалогу залежить від збігів національної циклічності піднесень-спадів національно-визвольних (національно-творчих) настроїв національно-відповідальних українських одиниць, що їх зумовлює збіг ритмічності коливань українського інформаційного поля із збігом наднаціональних коливань. А втім,

проблема ж совісті, людської моралі. Якщо є докори совісті, то перед ким: перед небом? Перед людьми?

А ось приклад, який показує, як службове крісло впливає на поведінку людини, і як легко поступається своїми переконаннями перед матеріальною вигодою чи манливою славою державної посади.

Уповноважена з прав людини Верховної Ради України – людина білої раси. Красива, і я цілком упевнений, що вона не хоче міняти свою білу шкіру на чорну. Я написав статтю, в якій виступаю за збереження українською нацією своєї білої расової ознаки. Я не хочу, щоб українці стали чорними чи коричневи-ми, і про це відкрито заявляю, зовсім не принижуючи людей інших рас. Шановна Уповноважена назвала мене расистом – мабуть, за те, що я визнаю очевидний факт існування на Землі різних рас. Я – проти перетворення українців у чорних чи коричневих, тобто змішування української білої раси з іншими расами. Вона – за змішування! Не вірю, що вона так думає, не вірю, що вона із задоволенням одружувала б своїх дітей з кольоровими. Чого ж вона виступила проти мене? А зрозуміло: за посадою вона зобов'язана відстоювати положення міжнародних документів з прав людини, що намагається знищити європейські національні культури і заселити землю безнаціональними, бо тоді світом буде легше керувати й експлуатувати. Отже, мотивом її діяльності є не внутрішні переконання, а прагнення утриматися на посаді, тобто маємо справу не з людиною зі своїм світоглядом і почуттям власної гідності, а з функцією.

Що було б, коли б усі люди були такі? Людство ніколи не мало б Христа, а Україна – Романа Шухевича!

ДОДАТОК

ЗАБОРОНИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1622 – наказ царя Михайла з подання московського патріарха Філарета спалити в державі всі примірники надрукованого в Україні «Учительного Євангелія» К. Ставровського.

1690 – засудження й анафема Собору РПЦ на «кієвські новья книги» П. Могили, К. Ставровського, С. Полоцького, Л. Барановича, А. Радзивилівського та інших.

1720 – указ Петра I про заборону книгодрукування українською мовою і вилучення українських текстів з церковних книг.

1729 – наказ Петра III переписати з української мови на російську всі державні постанови і розпорядження.

1753 – указ Катерини II про заборону викладати українською мовою в Києво-Могилянській академії.

1769 – заборона Синоду РПЦ друкувати та використовувати український буквар.

1775 – зруйнування Запорізької Січі та закриття українських шкіл при полкових козацьких канцеляріях.

1832 – реорганізація освіти на Правобережній Україні на загальноімперських засадах із переведенням на російську мову навчання.

1847 – розгром Кирило-Мефодієвського товариства й посилення жорстокого переслідування української мови та культури, заборона найкращих творів Шевченка, Куліша, Костомарова та інших.

1862 – закриття безоплатних недільних українських шкіл для дорослих.

1863 – Валувський циркуляр про заборону давати цензурний дозвіл на друкування українськомовної духовної і популярної освітньої літератури: «ніякої окремої малоросійської мови не було і бути не може».

1864 – прийняття Статуту про початкову школу, за яким навчання має проводитись лише російською мовою.

1870 – роз'яснення міністра освіти Росії Д. Толстого про те, що «кінцевою метою освіти всіх іногородців... незаперечно повинно бути обрусіння».

1876 – Емський указ Олександра II про заборону друкування та ввозу з-за кордону будь-якої українськомовної

літератури, а також про заборону українських сценічних вистав і друкування українських текстів з нотами, тобто народних пісень.

1881 – заборона викладання у народних школах та виголошення церковних проповідей українською мовою.

1884 – заборона Олександром III українських театральних вистав у всіх малоросійських губерніях.

1888 – указ Олександра III про заборону вживання української мови в офіційних установах і хрещення українськими іменами.

1892 – заборона перекладати книжки з російської мови на українську.

1895 – заборона Головного управління в справах друку видавати українські книжки для дітей.

1908 – чотирма роками після визнання Російською академією наук української мови мовою(!). Сенат оголошує українськомовну культурну й освітню діяльність шкідливою для імперії.

1910 – закриття за наказом уряду Столипіна всіх українських культурних товариств, видавництв, заборона читання лекцій українською мовою, заборона створення будь-яких неросійських клубів.

1911 – постанова VII дворянського з'їзду в Москві про виключно російськомовну освіту й неприпустимість вживання інших мов у школах Росії.

1914 – заборона відзначати 100-літній ювілей Тараса Шевченка; указ Миколи II про скасування української преси.

1914, 1916 – кампанії русифікації на Західній Україні; заборона українського слова, освіти, церкви.

* * *

1922 – проголошення частиною керівництва ЦК РКП(б) і ЦК КП(б). У «теорії» боротьби в Україні двох культур – міської (російської) та селянської (української), в якій перемогти повинна перша.

1926 – лист Сталіна «Тов. Кагановичу та іншим членам ПБ ЦК КП(б)У» з санкцією на боротьбу проти «національного ухилу», початок переслідування діячів «українізації».

1933 – постанова РНК СРСР і ЦК ВКП(б) «Про обов'язкове вивчення російської мови в школах національних республік і областей», відповідна постанова РНК УРСР і ЦК КП(б)У.

1958 – закріплення у ст. 20 Основ Законодавства СРСР і союзних республік про народну освіту положення про вільний вибір мови навчання; вивчення усіх мов, крім російської, за бажанням батьків учнів.

1970 – наказ про захист дисертацій тільки російською мовою.
1972 – заборона партійними органами відзначати ювілей музею І. Котляревського в Полтаві.

1973 – заборона відзначати ювілей твору І. Котляревського «Енеїда».

1974 – постанова ЦК КПРС «Про підготовку до 50-річчя створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік», де вперше проголошується створення «нової історичної спільноти – радянського народу», офіційний курс на денационалізацію.

1978 – постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про заходи щодо подальшого вдосконалення вивчення і викладення російської мови в союзних республіках» («Брежневський циркуляр»).

1983 – постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про додаткові заходи з поліпшення вивчення російської мови в загальноосвітніх школах та інших навчальних закладах союзних республік» («Андроповський указ»).

1984 – постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про подальше вдосконалення загальної середньої освіти молоді і поліпшення умов роботи загальноосвітньої школи».

1984 – початок в УРСР виплат підвищеної на 15% зарплатні вчителям російської мови порівняно з вчителями мови української.

1984 – наказ Міністерства культури СРСР про переведення діловодства в усіх музеях Радянського Союзу на російську мову.

1989 – постанова ЦК КПРС про «законодавче закріплення російської мови як загальнодержавної».

1990 – прийняття Верховною Радою СРСР Закону про мови народів СРСР, де російській мові надавався статус офіційної.

* * *

1966 – ухвала польського сейму про запровадження польської мови в судах і установах Правобережної України.

1789 – розпорядження Едукаційної комісії польського сейму про закриття всіх українських шкіл.

1817 – запровадження польської мови в усіх народних школах Західної України.

1808 – закриття «Студіум рутенум» – українського відділення Львівського університету.

1859 – міністерством віросповідань та наук Австро-Угорщини в Східній Галичині та Буковині українську азбуку замінено латинською.

1869 – запровадження польської мови в якості офіційної мови освіти й адміністрації Східної Галичини.

1919 – зруйнування поляками Західноукраїнської Республіки.

1924 – закон Польської республіки про обмеження вживання української мови в адміністративних органах, суді, освіті на підвладних полякам українських землях.

1924 – закон Румунського королівства про зобов'язання всіх «румун», котрі «загубили матірню мову», давати освіту дітям лише в румунських школах.

1925 – остаточне закриття українського «таємного» університету у Львові.

1933 – скасування в Румунії міністерського розпорядження від 31 грудня 1929 р., котрим дозволялися кілька годин української мови на тиждень у школах з більшістю учнів-українців.

1934 – спеціальне розпорядження міністерства виховання Румунії про звільнення з роботи «за вороже ставлення до держави і румунського народу» всіх українських вчителів, які вимагали повернення до школи української мови.

1947 – операція «Вісла»; розселення частини українців з етнічних українських земель «урозсип» між поляками у Західній Польщі для прискорення їхньої колонізації.

1960–1980 – масове закриття українських шкіл у Польщі та Румунії.

Список (скорочений) використаної літератури

- 1) Биков О. «Такої неизвестный Ленин» – Луганськ: Шлях, 1999.
- 2) Білинський В. «Країна Моксель або Московія» вид. Олени Теліги, 2009.
- 3) Брайчевський М. «Вступ до історичної науки» – Київ, вид. дім КМ «Академія», 1995.
- 4) Вассиян Ю. «Твори. Т.1. Степовий сфінкс». – Торонто, 1972.
- 5) Вілсон Е. «Українці: Несподівана нація» – Київ, вид. К.І.С., 2004.
- 6) Гарань О. «Убити дракона» – Київ, Либідь, 1993.
- 7) Головатий М. «Соціологія політики» – Київ, МАУП, 2003.
- 8) Головатий М. «Політична міфологія» – Київ, МАУП, 2006.
- 9) Губко О. «Психологія українського народу: наукове дослідження в 4-х кн. Книга перша: Психологічний склад праукраїнської народності» Київ, видавець С. Наливайко. – 2010.
- 10) Горліс-Горський Юрій. «Холодний Яр», видавнича фірма «Відродження», 2008.
- 11) Діак І. «Українське відродження чи нова русифікація» – Наукове видання, Київ, 2000.
- 12) Донцов Д. «Туга за героїчним» – Київ, Веселка, 2003.
- 13) Каганець І. «Арійський стандарт» – Київ, вид-во А.С.К., 2004.
- 14) Лук'яненко Л. «Не дам загинуть Україні» – Київ, Видавничо-культурологічний центр «Софія», 1994.
- 15) Лук'яненко Л. «До історії УГС» – Київ, Фенікс, 2010.
- 16) Політичний терор і тероризм в Україні –К.: Наук. думка, 2002.
- 17) Сідак В., Валько І. «Мораль і безпека...» – Академія педагогічних наук..., Київ, 2001.
- 18) Ходос Е. Єврейський синдром. Київ, 2002.
- 19) Хом'яков П. «Россия против Руси, Русь против России» – Київ, НКР ВГОРУ, 2009.
- 20) Штепа П. Московство. – Дрогобич, вид.фірма «Відродження», 2007.
- 21) Шюре Є. «Великие Посвященные. От Сфинкса до Христа: история оккультизма» – Москва, издат. духов. литературы «Сфера», 2000.

ПРИМІТКИ

- 1) Персонал плюс. – № 34. – 3–9 вересня 2008 р.
- 2) Брайчевський М. «Вступ до історичної науки» – Київ, видавничий дім «KM Academia», 1995. – с. 160.
- 3) Там само, с. 161.
- 4) Там само, с. 162.
- 5) Вілсон Е. «Українці: несподівана нація» – Київ, видавництво «К.І.С.», 2004. – с. 17-18.
- 6) Нестор С., №3.
- 7) Діак І.В. «Українське відродження чи нова русифікація» – Київ, 2000. – с. 46.
- 8) Там само, с. 292–293.
- 9) Там само, с. 47.
- 10) Там само, с. 46.
- 11) Там само, с. 67.
- 12) «Політичний терор і тероризм в Україні» – Київ, Наук. думка, 2002.с. 39.
- 13) Там само, с. 104, 208–216.
- 14) Биков О.Такой неизвестный Ленин. – Луганськ: Шлях, 1999 - с. 66.
- 15) Сідак В., Валько І. Мораль і безпека. – Київ, 2001. – с. 203–205.
- 16) Там само, с. 206.
- 17) Вілсон Е. «Українці: Несподівана нація» – с. 200.
- 18) Там само, с. 50-51.
- 19) Там само, с. 51.
- 20) Там само, с. 53.
- 21) Биков О. «Такой неизвестный Ленин» – Луганськ: Шлях, 1999 р. с.28–29.
- 22) Там само, с. 25.
- 23) Ленін ПЗТ. – Москва, 1975. – Т. 51. – с. 48.
- 24) Ленін. ПЗТ. – Москва, 1975. – Т. 54. – с. 189.
- 25) Ленін ПЗТ. – Москва, 1975. – Т. 37. – с. 40–41.
- 26) Ленінський збірник. – Т. XVIII. – с. 189.
- 27) Див. Злочинна суть КПРС КПУ.
- 28) Там само, с. 57.
- 29) Вассиян Ю. «Твори. Т.1. Степовий сфінкс». – Торонто: Євшан-зілля, 1972. – с. 45.
- 30) Там само, с.46.

ЗМІСТ

Передмова.....	3
Ласкавий читачу!.....	7
Глава I. З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ	
Мрія і дійсність.....	11
Тікання від себе.....	14
Як двом подолати двадцятьох?.....	16
Космос.....	17
Глава II. ТРОХИ ІСТОРІЇ	
Звідки починається наш рід?.....	26
Загадка Змієвих і Троянових валів.....	31
Минуле України за царської імперії.....	38
Минуле за комуністичної диктатури.....	43
П'ять стадій національно-визвольної боротьби.....	47
Глава III. ЛЮДИНА. НАЦІЯ. ДЕРЖАВА.	
Ідея України – Україна. Ідея українця – українець.....	77
Українці ХХ сторіччя.....	82
Погляд на українців крізь характеристику наших жінок Василем Пачовським.....	91
Про людину у владі.....	96
Влада як суспільно-суб'єктивне явище.....	109
Еволюція мотивації до дії.....	116
Булава.....	120
Переоцінка цінностей.....	122
Глава IV. ДУХ ОДВІЧНОЇ СТИХІЇ	
Творення нової людини.....	132
Влада – народ.....	141
Селекція.....	147
Чи українці є нацією?.....	149
Як повернути українцеві особистість?.....	165
Селекція (продовження).....	173
Індивідуалізм як позитивна риса.....	177
Індивідуалізм – демократія – хаос.....	182
Цивілізаційний вибір України.....	185

Глава V. ЯК ЗРОБИТИ ВСЮ УКРАЇНУ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЮ?

Захоплення влади промосковськими силами.....	207
Лінгвістична карта сучасної України.....	214
Як їм допомогти?.....	216
Західна Україна за 25 років стала націоналістичною. Коли вся Україна стане такою?.....	221
Які перспективи на Донбасі?.....	237
Діалектика і зовнішні чинники.....	239
Де шукати Україну?.....	243
Перестаньмо хилитися перед чужинцями.....	248
Образ майбутнього українця.....	252
Замість післямови.....	254
Додаток.....	259
Список (скорочений) використаної літератури.....	263
Примітки.....	264

Левко Григорович ЛУК'ЯНЕНКО

ДЕ ТИ, ДОЛЕ УКРАЇНИ?

Головний редактор Ігор Кравчук
Літературний редактор Ганна Горюк
Верстка Ганна Кравчук

Формат 60#84 1/16. Папір друкарський №1
Друк офсетний. Тираж 2 000 прим.

Замовлення №

Підписано до друку 07.10.2011 р.

*Інформацію щодо придбання книжки можна отримати
за телефоном: 050 609 86 72*

Надруковано ТОВ «ІНТЕРТЕХНОЛОГІЯ ПРІНТ»
03680, м. Київ, вул. Сім'ї Сосніних, 3

Видавництво ПП «Телерадіокомпанія «ІК»
Директор видавництва Ігор КРАВЧУК
01001 м. Київ, 1 а/с 38-В, тел.: 067 407 48 90

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №1466 від 14.08.2003р.

ISBN 978-966-96734-4-2

ББК 87+63.3(4Укр)-4+84(4Укр)6

